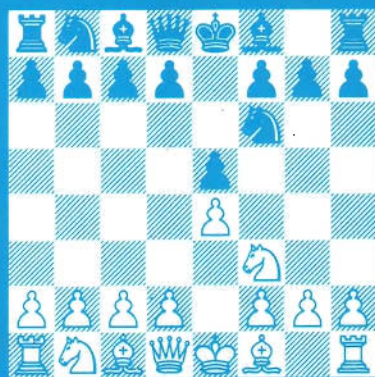
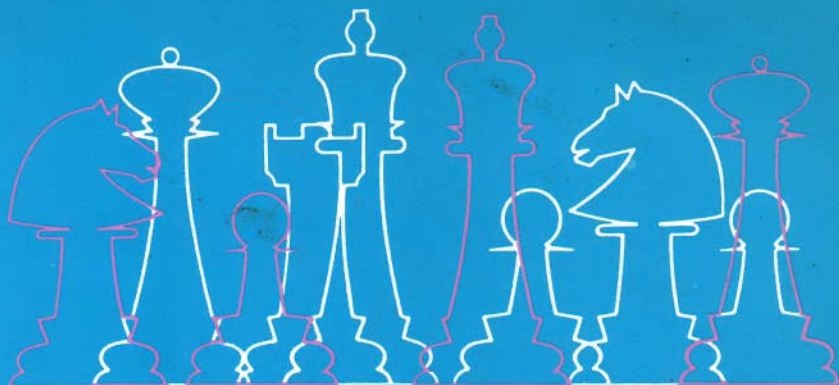

enciklopedija šahovskih otvaranja
энциклопедия шахматных дебютов
encyclopaedia of chess openings
enzyklopädie der schach-eröffnungen
encyclopedie des ouvertures d'echecs
enciclopedia de aperturas de ajedrez

Jusupov

C42

**RUSKA ODBRANA
РУССКАЯ ПАРТИЯ
PETROFF'S DEFENCE
RUSSISCHE VERTEIDIGUNG
DÉFENSE PETROV
DEFENSA PÉTROV**

**ŠAHOVSKI
INFORMATOR**

**ШАХМАТНЫЙ
ИНФОРМАТОР**

**CHESS
INFORMANT**

**SCHACH
INFORMATOR**

**INFORMATEUR
D'ECHECS**

**INFORMADOR
AJEDRECISTICO**

C42

Artur Jusupov

C42

1. e4 e5 2. ♘f3 ♘f6

**RUSKA ODBRANA
РУССКАЯ ПАРТИЯ
PETROFF'S DEFENCE
RUSSISCHE VERTEIDIGUNG
DÉFENSE PETROV
DEFENSA PÉTROV**

Autori sistema Enciklopedije • Авторы система Энциклопедии • The Inventors of the
Encyclopaedia Systems • Die Autoren des Systems der Enzyklopädie der Schach-
-Eröffnungen • Auteurs des systèmes de l'Encyclopédie • Autores del sistema Enciclopédico

Aleksandar Matanović, Braslav Rabar, Milivoje Molerović

Odgovorni urednik • Главный редактор • Editor-in-chief • Chefredakteur • Rédacteur en chef
• Redactor en jefe

Aleksandar Matanović

Zamenik odgovornog urednika • Заместитель главного редактора • Assistant of the
Editor-in-chief • Assistent des Chefredakteurs • Assistant du Rédacteur en chef • Asistente
del redactor en jefe

Zdenko Krnić

Redakcija • Редакционная коллегия • Editorial board • Redaktion • Collège de rédaction •
Colegio de redacción

**Milan Bjelajac, Milutin Kostić, Zdenko Krnić, Miroslav Lukić,
Aleksandar Matanović, Dragan Paunović, Tomislav Paunović,
Dragan Ugrinović, Saša Veličković, Nenad Vukmirović**

© Copyright 1994 S. I. Chess Informant Ltd.

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced,
stored in a retrieval system or transmitted in any form or by any means:
electronic, magnetic tape, mechanical, photocopying, recording or otherwise,
without prior permission in writing from the publisher.

No part of the Chess Informant system (classification of openings,
code system, etc.) may be used in other publications without
prior permission in writing from the publisher.

Izdavač • Издатель • Publisher • Herausgeber • Editeur • Editorial

S. I. Chess Informant Ltd.

2, Sofouli Str., Chanteclair Bldg., Office 205
Nicosia, Cyprus

**SADRŽAJ • СОДЕРЖАНИЕ • CONTENTS • INHALT •
SOMMAIRE • SUMARIO**

Sistem znakova • Система знаков • Code system • Zeichenerklärung • Système de symboles • Sistema de signos	6
Klasifikacija otvaranja • Классификация дебютов • Classification of openings • Klassifizierung der Eröffnungen • Classification des ouvertures • Clasificación de las aperturas	9
C 42	12
100 izabranih partija • 100 избранных партий • 100 selected games • 100 ausgewählte Partien • 100 parties sélectionnées • 100 partidas selectas	122
Registar • Индекс • Index • Register • Registre • Registro	150

- ! vrlo dobar potez • очень хороший ход • a very good move • ein sehr guter Zug • très bon coup • muy buena jugada • buona mossa • ett bra drag • 好手 • علة حدة جدا
- !! odličan potez • отличный ход • an excellent move • ein ausgezeichneter Zug • excellent coup • excelente jugada • mossa ottima • ett utmärkt drag • 妙手 • علة مسارة
- ? slab potez • слабый ход • a mistake • ein schwacher Zug • coup faible • mala jugada • mossa debole • ett dåligt drag • 疑問手 • علة حطا
- ?? gruba greška • грубая ошибка • a blunder • ein grober Fehler • erreur grave • grave error • grave errore • ett grovt fel • 悪手 • علة سته جدا
- !/? potez zaslužuje pažnju • ход заслуживающий внимания • a move deserving attention • ein beachtenswerter Zug • coup qui mérite l'attention • jugada que merece atención • mossa degna di considerazione • ett drag som förtjänar uppmärksamhet • 注目手 • علة سحوالاساء
- ?! sumnjiv potez • сомнительный ход • a dubious move • ein Zug von zweifelhaftem Wert • coup de valeur douteuse • jugada de dudoso valor • mossa dubbia • ett tvivelaktigt drag • 鬼手 • علة متوك من تتحبا
- △ sa idejom • с идеей • with the idea • mit der Idee • avec l'idée • con idea • con l'idea • med idén • 狙いは…… • يتصور
- jedini potez • единственный ход • only move • der einzig spielbare Zug • le seul coup • unica jugada • unica mossa • enda draget • 絶対手 • العلة الوحده
- △ bolje je • лучше • better is • besser ist • meilleur est • es mejor • è meglio • bättre är • 正着は • الامل هو
- ♔ ♚ ♖ ♗ ♘ ♙
- ⇔ linija • линия • file • Linie • colonne • linea • linea • linje • 横列 • الرسل
- ↗ dijagonala • диагональ • diagonal • Diagonale • diagonale • diagonal • diagonal • diagonal • 斜筋 • الفطر
- ⊕ centar • центр • centre • Zentrum • centre • centro • centro • centrum • 中央 • المركز
- » kraljevo krilo • королевский фланг • king's side • Königsflügel • aile-roi • flanco de rey • lato di R • kungsflygel • キング側 • جناح الملك
- « damino krilo • ферзевый фланг • queen's side • Damenflügel • aile-dame • flanco de dama • lato di D • damflygel • クイーン側 • جناح الملكة
- × slaba tačka • слабый пункт • weak point • schwacher Punkt • point faible • punto débil • punto debole • svaghet • 弱点 • نقطه ضعف
- ⊥ završnica • эндшпиль • ending • Endspiel • finale • final • finale • slutspel • 收局 • المرحلة النهائية
- ♞ lovački par • два слона • pair of bishops • Läuferpaar • paire de fous • pareja de alfiles • la coppia degli alfieri • löparpar • 双ビショップ • العتلان
- ♚ raznobojni lovci • разноцветные слоны • bishops of opposite color • ungleichfarbige Läufer • fous de couleurs opposées • alfiles de distinto color • alfieri di colore diverso • löpare med olika färg • 異色ビショップ • فيلان من لونين مختلفين
- ♜ istobojni lovci • одноцветные слоны • bishops of the same color • gleichfarbige Läufer • fous de même couleur • alfiles del mismo color • alfieri di colore uguale • löpare med samma färg • 同色ビショップ • فيلان من نفس اللون
- oo vezani pešaci • связанные пешки • united pawns • verbundene Bauern • pions liés • peones unidos • pedoni uniti • garderade bönder • 連ボーン • سادات مرتبطة
- o-o razdvojeni pešaci • изолированные пешки • separated pawns • isolierte Bauern • pions isolés • peones aislados • pedoni isolati • isolerade bönder • 離ボーン • سادات منفصلة
- 8 udvojeni pešaci • двойные пешки • double pawns • Doppelbauern • pions doublés • peones dobles • pedoni doppi • dubbel bönder • 重ボーン • سادات مزدوجة

- ♙ slobodan pešak • проходная пешка • passed pawn • Freibauer • pion passé • peón pasado • pedone libero • fribonde • 英: 王 歩 - 王 歩 • 自由歩
- > prednost u broju pešaka • преимущество в числе пешек • advantage in number of pawns • im Bauernmehrbesitz • avantage quantitativ en pions • ventaja en el número de peones • vantaggio quantitativo dei pedoni • fördel i antal bönder • ボーナー数の優位 • الأفضلية بعدد البنادق
- ⊕ vreme • время • time • Zeit • temps • tiempo • tempo • tid • 時間切迫 • الوقت

7/113, 48/241... Šahovski informator • Шахматный информатор • Chess Informant • Schach-informator • Informateur d'échecs • Informador ajedrecístico • Informatore scacchistico • Schack-informator • チェス新報巻/局 • دليل المترجم

A 30, B 17, C 92... Enciklopedija šahovskih otvaranja • Энциклопедия шахматных дебютов • Encyclopaedia of Chess Openings • Enzyklopädie der Schacheröffnungen • Encyclopédie des ouvertures d'échecs • Enciclopedia de aperturas de ajedrez • Enciclopedia delle aperture negli scacchi • Encyklopedi över spelöppningar i schack • 布局大成 • موسوعة افتتاحيات الشطرنج

♚ 3/c3, ♜ 3/d... Enciklopedija šahovskih završnica • Энциклопедия шахматных окончаний • Encyclopaedia of Chess Endings • Enzyklopädie der Schachendspiele • Encyclopédie des finales d'échecs • Enciclopedia de finales de ajedrez • Enciclopedia dei finali negli scacchi • Encyklopedi över slutspel i schack • 取局大成 • موسوعة نهايات الشطرنج

N novost • новинка • a novelty • eine Neuerung • nouveauté • novedad • un'innovazione • nyhet • 新 手 • حدد مسكر

(ch) šampionat • чемпионат • championship • Meisterschaft • championnat • campeonato • campionato • mästerskap • 世界チャンピオン戦 • البطولة

(izt) međuzonski turnir • межзональный турнир • interzonal tournament • Interzonenturnier • tournoi interzonal • torneo interzonal • torneo interzonale • interzonturning • インター・ゾーン • دورة مباريات للناطق

(ct) turnir kandidata • турнир претендентов • candidates' tournament • Kandidatenturnier • tournoi des candidats • torneo de candidatos • torneo dei candidati • kandidatturning • 挑戰者決定戦 • دورة مباريات للمرشحين

(m) meč • матч • match • Wettkampf • match • encuentro • match • match • マッチ • مباراة

(ol) olimpijada • олимпиада • olympiad • Olympiade • olympiade • olimpiada • olimpiade • olympiad • オリンピック • الاولمبياد

corr. dopisna partija • партия по переписке • correspondence game • Fernpartie • partie par correspondance • partida por correspondencia • partita per corrispondenza • korrespondensparti • 通信戦 • لعبة أو مباراة بالمراسلة

RR primedba redakcije • примечание редакции • editorial comment • Anmerkung der Redaktion • remarque de la rédaction • nota de la redacción • nota redazionale • redaktionens anmärkning • 編集部評 • تعليق هيئة التحرير

R razni potezi • разные ходы • various moves • verschiedene Züge • différents coups • diferentes movidas • mosse varie • olika drag • 變化手 • علائق مسوعة

L sa • с • with • mit • avec • con • con • med • 以下の手順となるもの • مع

┘ bez • без • without • ohne • sans • sin • senza • utan • 以下の手順とならないもの • بدون

|| itd. • и.т.д. • etc • usw. • etc. • etc • ecc • o.s.v. • 等々 • الح

— vidi • смотри • see • siehe • voir • ved • vedi • se • 参照 • انظر

**KLASIFIKACIJA OTVARANJA • КЛАССИФИКАЦИЯ ДЕБИЮТОВ
• CLASSIFICATION OF OPENINGS • KLASIFIZIERUNG DER
ERÖFFNUNGEN • CLASSIFICATION DES OUVERTURES
• CLASIFICACIÓN DE LAS APERTURAS**

- A** — R ⊥ 1. e4, 1. d4
— 1. d4 R ⊥ 1... d5, 1... ♗f6
— 1. d4 ♗f6 R ⊥ 2. c4
— 1. d4 ♗f6 2. c4 R ⊥ 2... e6, 2... g6
- B** — 1. e4 R ⊥ 1... c5, 1... e6, 1... e5
— 1. e4 c5
- C** — 1. e4 e6
— 1. e4 e5
- D** — 1. d4 d5
— 1. d4 ♗f6 2. c4 g6 ⊥ 3... d5
- E** — 1. d4 ♗f6 2. c4 e6
— 1. d4 ♗f6 2. c4 g6 ⊥ 3... d5

C

C 0

1. e4 e6
 - R ♘ 2. d4
 - 2. d4 R ♘ 2... d5
 - 2... d5 R ♘ 3. ♘c3

C 1

1. e4 e6 2. d4 d5 3. ♘c3

C 2

1. e4 e5
 - R ♘ 2. f4, 2. ♘f3

C 3

1. e4 e5 2. f4

C 4

1. e4 e5 2. ♘f3

- R ♘ 2... ♘c6
 - 2... ♘c6 R ♘ 3. ♘c4, 3. ♘b5

C 5

1. e4 e5 2. ♘f3 ♘c6 3. ♘c4

C 6

1. e4 e5 2. ♘f3 ♘c6 3. ♘b5
 - R ♘ 3... a6
 - 3... a6 R ♘ 4. ♘a4

C 7

1. e4 e5 2. ♘f3 ♘c6 3. ♘b5 a6
 4. ♘a4
 - R ♘ 4... ♘f6
 - 4... ♘f6 R ♘ 5. 0-0
 - 5. 0-0 R ♘ 5... ♘e4, 5... ♘e7

C 8

1. e4 e5 2. ♘f3 ♘c6 3. ♘b5 a6
 4. ♘a4 ♘f6 5. 0-0
 - 5... ♘e4
 - 5... ♘e7 R ♘ 6. ♖e1
 - 6. ♖e1 R ♘ 6... b5
 - 6... b5 7. ♘b3 R ♘ 7... d6

C 9

1. e4 e5 2. ♘f3 ♘c6 3. ♘b5 a6
 4. ♘a4 ♘f6 5. 0-0 ♘e7 6. ♖e1 b5
 7. ♘b3 d6

C 4

C 40

1. e4 e5 2. ♖f3
 — R ♘ 2... d6, 2... ♗f6, 2... ♗c6

C 41

1. e4 e5 2. ♗f3 d6

C 42

1. e4 e5 2. ♗f3 ♗f6

- R ♘ 3. d4

C 43

1. e4 e5 2. ♗f3 ♗f6 3. d4

C 44

1. e4 e5 2. ♗f3 ♗c6
 — R ♘ 3. d4, 3. ♗c3, 3. ♗c4, 3. ♗b5
 — 3. d4 R ♘ 3... ed4
 — 3... ed4 R ♘ 4. ♗d4

C 45

1. e4 e5 2. ♗f3 ♗c6 3. d4 ed4
 4. ♗d4

C 46

1. e4 e5 2. ♗f3 ♗c6 3. ♗c3
 — R ♘ 3... ♗f6

C 47

1. e4 e5 2. ♗f3 ♗c6 3. ♗c3 ♗f6
 — R ♘ 4. ♗b5

C 48

1. e4 e5 2. ♗f3 ♗c6 3. ♗c3 ♗f6
 4. ♗b5
 — R ♘ 4... ♗b4

C 49

1. e4 e5 2. ♗f3 ♗c6 3. ♗c3 ♗f6
 4. ♗b5 ♗b4

C 42

1. e4 e5 2. ♘f3 ♘f6

- R ⊥ 3. ♘e5, 3. d4
- 3. ♘e5 R ⊥ 3... d6
- 3... d6 R ⊥ 4. ♘f3

21

- 4. ♘f3 R ⊥ 4... ♘e4
- 4... ♘e4 R ⊥ 5. d4

35

- 5. d4 R ⊥ 5... d5
- 5... d5 R ⊥ 6. ♙d3
- 6. ♙d3 R ⊥ 6... ♙d6, 6... ♙e7

52

- 6... ♙d6

60

- 6... ♗e7 R ⊥ 7. 0-0 81
- 7. 0-0 R ⊥ 7... ♘c6
- 7... ♘c6 R ⊥ 8. ♙e1, 8. c4
- 8. ♙e1 R ⊥ 8... ♗g4

- 8... ♗g4 91

- 8... c4 109

C 42

1. e4 e5 2. ♘f3 ♘f6

	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
1	♙c4 ¹ ♘e4	♘c3 ² ♘c3 ³	dc3 f6 ⁴	♘h4 ⁵ g6	f4 ♖e7 ⁶	f5 ♖g7 ⁷	fg6 ⁸ hg6	♖g4 ♘c6 ⁹	♖g6 ♖g6 ¹⁰	♖
2	♘c3 ♙b4 ¹¹	♙c4 ¹² d6 ¹³	0-0 ¹⁴ 0-0	d3 ¹⁵ ♙c3 ¹⁶	bc3 ♙e6 ¹⁷	♙b3 ♘bd7	♖e2 ♖e7	h3 a5	♙e1 a4 ¹⁸	=
3	...	...	0-0 ¹⁹ ♘c6 ²⁰	d3 ²¹ ♙c3	bc3 d5	ed5 ♘d5	♙e1 ♙g4 ²²	♙d2 ²³ ♖d6	♙b1 ♘b6 ²⁴	=
4	...	♘e5 0-0 ²⁵	♙e2 ²⁶ ♙e8 ²⁷	♘d3 ♙c3	dc3 ♘e4	0-0 d5 ²⁸	♘f4 ²⁹ c6	♙e3 ³⁰ ♘d6 ³¹	♙ef ♘d7 ³²	=
5	...	...	...	...	...	♘f4 c6 ³³	c4 d6	0-0 ♙f5	a4 a5 ³⁴	±
6	♘e5 ♘e4 ³⁵	♖e2 ♖e7	♖e4 d6	d4 ³⁶ de5 ³⁷	de5 ³⁸ ♘c6	♙b5 ³⁹ ♙d7	♘c3 ⁴⁰ 0-0-0 ⁴¹	♙f4 g5 ⁴²	♙g3 ⁴³ ♙g7 ⁴⁴	±
7	...	♘f7 ⁴⁵ d6	d4 ⁴⁶ g6 ⁴⁷	♘c3 g7 ⁴⁸	♙e2 ⁴⁹ ♖e8 ⁵⁰	f3 ⁵¹ c5	♙e3 ♘c6	d5 ♘e5	0-0 a6 ⁵²	♖
8	...	...	...	♘c3 c6 ⁵³	♙c4 d5 ⁵⁴	ed5 cd5	♘d5 ♙e6 ⁵⁵	♘e3 ♙c4	♘c4 ♘c6 ⁵⁶	=
9	...	...	...	dc5 ⁵⁷ ♘c6 ⁵⁸	♙c4 ♙e6 ⁵⁹	♙e6 g6	0-0 d5	e5 ⁶⁰ ♘e4	♖g4 g7 ⁶¹	♖
10	...	...	...	...	♙e2 ♙g4	0-0 ⁶² ♘c6	f4 g8 ⁶³	♘c3 dc5	e5 ♖d4 ⁶⁴	♖
11	...	♘c4 ♘e4	♘c3 ⁶⁵ ♘c3 ⁶⁶	bc3 ⁶⁷ d5 ⁶⁸	♘e3 c6 ⁶⁹	d4 ♘d7 ⁷⁰	♙d3 ♘f6	0-0 ♙e7	♘f5 ♙f5 ⁷¹	=
12	...	...	♖e2 ♖e7	d3 ⁷² ♘f6	♙g5 ♖e7 ⁷³	♙e2 ♙e7 ⁷⁴	♘c3 ♙d7 ⁷⁵	0-0-0 h6	♙f6 ♙f6 ⁷⁶	=
13	...	...	d4 d5	♘e3 ⁷⁷ ♖f6 ⁷⁸	♖e7 ⁷⁹ ♙e6	c3 ⁸⁰ c6 ⁸¹	g3 ♘d7	♙g2 ♖g6	♘d2 f5 ⁸²	=

1. e4 e5 2. ♘f3 ♘f6 3. ♘e5 d6 4. ♘f3 ♘e4

	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
14	d3 ⁸³ ♘f6	d4 ♙e7 ⁸⁴	♙d3 ⁸⁵ 0-0	0-0 ⁸⁶ ♙g4 ⁸⁷	h3 ⁸⁸ ♙h5	♙e1 ♘c6 ⁸⁹	c3 ♖d7	♘bd2 ♙fe8	♘f1 ♙f8 ⁹⁰	=
15	♘c3 ♘f6 ⁹¹	d4 ♙e7 ⁹²	♙d3 ⁹³ 0-0 ⁹⁴	♘e2 ⁹⁵ ♙e8 ⁹⁶	0-0 ♘c6	c3 ♙f8	♘g3 d5 ⁹⁷	♖c2 h6	♘h4 g8 ⁹⁸	=

	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
16	...	dc3	♠f4 ¹⁰⁰	♣d2	0-0-0	♠d4 ¹⁰³	f3	♠e3 ¹⁰⁴	♠g5 ¹⁰⁶	
	♠c3	♠e7 ⁹⁹	0-0 ¹⁰¹	♠d7 ¹⁰²	♠c5	♠e8	♠e6	♠g5 ¹⁰⁵	♣g5 ¹⁰⁷	=
17	...	...	♠e3	♣d2	0-0-0	♠d4	♠b5	♠d6	b4	
	...	...	0-0 ¹⁰⁸	♠c6 ¹⁰⁹	♠e5 ¹¹⁰	c5 ¹¹¹	♠e6 ¹¹²	♣b6	♠d6 ¹¹³	=
18	c4	♠c3 ¹¹⁵	dc3 ¹¹⁷	♠d3 ¹¹⁹	♠e5	♣c2	0-0	♠e1	♠ac1	
	♠e7 ¹¹⁴	♠c3 ¹¹⁶	♠c6 ¹¹⁸	♠e5 ¹²⁰	de5	♠g5	♠e6	♠c1	♣g5 ¹²¹	=
19	...	d4	♠d3 ¹²³	♠g5 ¹²⁵	♣h5	♠d1	♠g5	♣g5	♠c3	
	...	0-0 ¹²²	♠g5 ¹²⁴	♠g5	♠e8	h6	♣g5	hg5	♠d7 ¹²⁶	=
20	...	♠e2 ¹²⁷	0-0	d4 ¹²⁹	♠e3 ¹³⁰	♠bd2 ¹³²	♠e4 ¹³⁴	d5	♠f3	
	♠c6	♠e7	0-0 ¹²⁸	♠f6	♠e8 ¹³¹	♠f5 ¹³³	♠e4	♠f3	♠e5 ¹³⁵	=

1. e4 e5 2. ♠f3 ♠f6 3. ♠e5 d6 4. ♠f3 ♠e4 5. ♣e2 ♣e7 6. d3¹³⁶ ♠f6¹³⁷ 7. ♠g5¹³⁸

	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
21	...	♠c3	♠f6 ¹⁴¹	d4	0-0-0 ¹⁴⁴	♣e4	♠d3	♣c3 ¹⁴⁵	h4 ¹⁴⁶	
	♠e6 ¹³⁹	h6 ¹⁴⁰	♣f6 ¹⁴²	♠e7 ¹⁴³	0-0	c6	g6	♠h7		±
22	...	♠c3 ¹⁴⁷	♠e2	♠f4	0-0-0 ¹⁵¹	h3 ¹⁵²	♠d2	♠d5	♠h2	
	♠bd7	♣e2 ¹⁴⁸	h6 ¹⁴⁹	g6 ¹⁵⁰	♠g7	♠b6	♠fd5	♠d5	0-0 ¹⁵³	=
23	...	...	...	♠h4	♠g3	0-0-0 ¹⁵⁶	♠he1 ¹⁵⁷	♠f1 ¹⁵⁸	♠d2	
	...	...	...	g5 ¹⁵⁴	♠b6 ¹⁵⁵	♠d7	0-0-0	♠g7	♠de8 ¹⁵⁹	=
24	...	...	...	♠d2	♠b5 ¹⁶¹	c4	a4	♠bd4	0-0	
	...	...	...	♠b6 ¹⁶⁰	♠bd5 ¹⁶²	♠d7 ¹⁶³	c6	♠c7	♠e7 ¹⁶⁴	±
25	...	♠e2 ¹⁶⁵	♠c3 ¹⁶⁷	♠h4 ¹⁶⁹	0-0-0	d4	♠c4 ¹⁷³	♠he1	d5	
	♣e2	♠e7 ¹⁶⁶	h6 ¹⁶⁸	♠d7 ¹⁷⁰	♠c6 ¹⁷¹	0-0-0 ¹⁷²	♠hf8 ¹⁷⁴	♠de8 ¹⁷⁵	♠b8 ¹⁷⁶	±
26	...	...	...	0-0 ¹⁷⁷	♠fe1	d4 ¹⁷⁸	♠d3	♠e3	♠ad1	
	...	...	c6	♠a6	♠c7	d5 ¹⁷⁹	♠e6	0-0	♠d6 ¹⁸⁰	=
27	...	...	...	0-0-0	♠he1 ¹⁸²	♠e4 ¹⁸³	de4	♠g5	f4	
	...	...	...	♠a6 ¹⁸¹	♠c7	♠e4	♠g5	♠e7 ¹⁸⁴	♠e6 ¹⁸⁵	=

1. e4 e5 2. ♠f3 ♠f6 3. ♠e5 d6 4. ♠f3 ♠e4 5. d4

	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
28	...	♠d3 ¹⁸⁷	0-0	♠e1 ¹⁹⁰	♠bd2	h3 ¹⁹²	♠f1 ¹⁹³	♠g3	♣f3	
	♠e7 ¹⁸⁶	♠f6 ¹⁸⁸	♠g4 ¹⁸⁹	0-0	c5 ¹⁹¹	♠h5	♠c6	♠f3 ¹⁹⁴	♠d4 ¹⁹⁵	±
29	...	...	h3	0-0	c4 ¹⁹⁸	♠c3	♠e1	♠f4 ²⁰¹	b4 ²⁰²	
	...	...	0-0 ¹⁹⁶	♠e8 ¹⁹⁷	♠bd7 ¹⁹⁹	c6 ²⁰⁰	♠f8	a6	♠e6 ²⁰³	±

	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
30	...	...	...	...	c3 ²⁰⁴	♙e1 ²⁰⁵	♜bd2 ²⁰⁷	♜e4	♜g3	
	...	...	...	♜c6	♙e8	♜d7 ²⁰⁶	♜f8	d5	♜d6 ²⁰⁸	±
31	...	♜d3 ²⁰⁹	0-0 ²¹¹	c4 ²¹³ †	cd5	♙f3	♙e2 ²¹⁶	♜b5	♜c3 ²¹⁹	
	d5	♜c6	♜g4 ²¹²	♜f6 ²¹⁴	♜f3	♙d5 ²¹⁵	♜e7 ²¹⁷	♙d6 ²¹⁸	0-0 ²²⁰	=

1. e4 e5 2. ♜f3 ♜f6 3. ♜e5 d6 4. ♜f3 ♜e4 5. d4 d5 6. ♜d3 ♜c6 7. 0-0 ♜g4
8. c4 ♜f6 9. ♜e3 ♜f3²²¹ 10. ♙f3 ♜d4

	11	12	13	14	15	16	17	18	19	
32	♙h3 ²²²	♜c4 ²²⁴	♜g5	♙d3	♜f6 ²²⁸	♜d5	f4			
	dc4 ²²³	♜e7 ²²⁵	♙c8 ²²⁶	♜e6 ²²⁷	♜f6	♜d8				±
33	♙e3	cd5	♜d5	♜e4	a4	♙d1 ²³¹	b4 ²³³	♙h3 ²³⁵	♙c3 ²³⁷	
	♜e6	♜d5 ²²⁹	♙d5	♙b5	♙a6 ²³⁰	♜e7 ²³²	0-0 ²³⁴	g6 ²³⁶	♜g5 ²³⁸	±

1. e4 e5 2. ♜f3 ♜f6 3. ♜e5 d6 4. ♜f3 ♜e4 5. d4 d5 6. ♜d3 ♜d6

	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
34	c4 ²³⁹	♜bd2 ²⁴¹	0-0	♜d2	♜f4	♙e1	♜e4 ²⁴⁵	♙d4	♙d8	
	♜b4 ²⁴⁰	0-0 ²⁴²	♜d2 ²⁴³	♜g4	♜c6	♜d4 ²⁴⁴	de4	ef3	♙fd8 ²⁴⁶	=
35	0-0	c4 ²⁴⁸	cd5 ²⁴⁹	h3 ²⁵⁰	♜c3	♜e4	♜e4	♜f5	g4 ²⁵³	
	0-0 ²⁴⁷	♜g4	f5	♜h5	♜d7 ²⁵¹	fe4	♜f6 ²⁵²	♜h8	♜d5 ²⁵⁴	±
36	...	...	♜g5 ²⁵⁵	♜c4	h3	♙f3	♙d1 ²⁵⁸			
	...	♜f6	dc4 ²⁵⁶	♜g4 ²⁵⁷	♜f3	♜c6				±
37	...	...	♙c2 ²⁵⁹	♙b3 ²⁶¹	♙b7 ²⁶³	♜e4	♙a6 ²⁶⁵	♜g5		
	...	♜e6	f5 ²⁶⁰	dc4 ²⁶²	♜d7 ²⁶⁴	♙b8	fe4			∞
38	...	...	♙e1	c5 ²⁶⁷	♜c3 ²⁶⁹	bc3	♜f4 ²⁷²	♙c2	♜e5	
	...	...	♙e8 ²⁶⁶	♜e7 ²⁶⁸	♜c3 ²⁷⁰	♜d7 ²⁷¹	b6	♜f8	♜f6 ²⁷³	±

1. e4 e5 2. ♜f3 ♜f6 3. ♜e5 d6 4. ♜f3 ♜e4 5. d4 d5 6. ♜d3 ♜d6
7. 0-0 0-0 8. c4 c6

	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
39	♙e1 ²⁷⁴	♙b3 ²⁷⁶	♜c3 ²⁷⁸	♜c4 ²⁸⁰	bc3	♜f1	a4 ²⁸¹	♜g5	♜e5	
	♜f5 ²⁷⁵	♜a6 ²⁷⁷	dc4 ²⁷⁹	♜c3	b5	♜c7	a5 ²⁸²	♙d7	♜e5 ²⁸³	∞
40	...	♜c3 ²⁸⁴	bc3 ²⁸⁶	♜g5	♙e1	♙e3	♙b1	cd5	c4	
	♙e8	♜c3 ²⁸⁵	♜g4 ²⁸⁷	♙e1	♙d7	♙e6 ²⁸⁸	b6 ²⁸⁹	cd5	♙e3 ²⁹⁰	∞
41	♙c2	♜c3 ²⁹²	♙b3 ²⁹³	cd5	♜a6 ²⁹⁵	♙d5	♜e5	♜f7 ²⁹⁶	♙f7	
	f5 ²⁹¹	♜a6	♜h8 ²⁹⁴	cd5	ba6	♙b8	♜b7	♙f7	♜c3 ²⁹⁷	=

	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
42	... ♭a6	a3 ²⁹⁸ f5 ²⁹⁹	♭c3 ³⁰⁰ ♭c7	♭e2 ³⁰¹ ♭e6	b4 ♭d7 ³⁰²	♭b2 ♭f6	cd5 ³⁰³ cd5	♭b3 ♭e8	♭ad1 ³⁰⁴	∞
43	... ...	...	...	c5 ♭e7	♭e2 ³⁰⁵ ♭e6	b4 ³⁰⁶ ♭f6	♭b2 a6	a4 g6	♭e5 ♭g7 ³⁰⁷	±
44	... ...	... ♭g4	c5 ³⁰⁸ ♭c7	♭e5 ♭e5	de5 ♭ec5 ³⁰⁹	♭h7 ♭h8	b4 ♭h4 ³¹⁰	♭d3 ♭d3	♭d3 ♭c7 ³¹¹	∞
45	... ...	...	♭e5 ♭e5 ³¹²	de5 ♭ac5	f3 ³¹³ ♭d3	♭d3 ♭c5	♭d4 ³¹⁴ ♭b3	♭g4 ♭a1	♭h6 ♭b6 ³¹⁵	∞
46	♭c3 ♭c3	bc3 dc4	♭c4 ♭g4	h3 ³¹⁶ ♭h5	♭b1 ³¹⁷ b5 ³¹⁸	♭d3 ³¹⁹ ♭d7	a4 ³²⁰ a6	♭e4 ♭c8	♭d3 ♭g6 ³²¹	=
47	... ...	...	...	♭d3 ♭d7 ³²²	♭g5 ³²³ ♭f6 ³²⁴	h3 ♭h5	f4 h6	g4 ³²⁵ hg5 ³²⁶	fg5 b5 ³²⁷	=
48	... ...	... ♭g4	c5 ³²⁸ ♭c7 ³²⁹	♭g5 ♭g5 ³³⁰	♭g5 ♭d1	♭fd1 h6	♭f3 ♭d7 ³³¹	c4 dc4 ³³²	♭c4 ♭ad8 ³³³	=

1. e4 e5 2. ♭f3 ♭f6 3. ♭e5 d6 4. ♭f3 ♭e4 5. d4 d5 6. ♭d3 ♭d6 7. 0-0 0-0
8. c4 c6 9. cd5 cd5 10. ♭c3 ♭c3³³⁴ 11. bc3 ♭g4³³⁵ 12. ♭b1³³⁶

	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
49	... b6	♭b5 ³³⁷ ♭c7 ³³⁸	c4 ³³⁹ dc4 ³⁴⁰	♭e4 ♭c6	♭g5 ³⁴¹ ♭f3	♭f3 ♭d6 ³⁴²	♭g3 ♭d4	♭g4 g6	♭a8 f5 ³⁴³	∞
50	... ...	...	h3 a6 ³⁴⁴	hg4 ³⁴⁵ ab5	♭c2 ³⁴⁶ g6	♭h6 ♭e8	♭b5 ♭e4 ³⁴⁷	c4 ³⁴⁸ ♭g4 ³⁴⁹	cd5 ♭f4 ³⁵⁰	∞
51	... ...	...	...	...	...	♭b5 ♭c8 ³⁵¹	♭h6 ³⁵² ♭d8	♭g5 ♭d6	♭e5 ³⁵³ ♭a7 ³⁵⁴	∞
52	... ♭d7	h3 ♭h5 ³⁵⁵	a4 ³⁵⁶ b6 ³⁵⁷	♭b5 ³⁵⁸ ♭f6	♭g5 ♭c8 ³⁵⁹	♭f6 ♭f6	♭d5 ♭f3	♭f3 ♭f3	gf3 ♭c3 ³⁶⁰	=
53	... ...	...	♭b5 ♭b6	c4 ³⁶¹ ♭f3 ³⁶²	♭f3 dc4	♭c2 ♭d7 ³⁶³	a4 ³⁶⁴ g6 ³⁶⁵	♭d2 ³⁶⁶ c3	♭c3 ♭ac8 ³⁶⁷	=

1. e4 e5 2. ♭f3 ♭f6 3. ♭e5 d6 4. ♭f3 ♭e4 5. d4 d5 6. ♭d3 ♭e7 7. 0-0³⁶⁸

	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
54	... ♭f5 ³⁶⁹	c4 ³⁷⁰ dc4	♭c4 0-0	♭c3 ³⁷¹ ♭c3	bc3 ♭d7	♭e1 ♭b6	♭b3 ♭f6	♭e5 ♭e6	♭e6 fe6 ³⁷²	±
55	... ♭d6	♭f4 ³⁷³ 0-0 ³⁷⁴	♭e1 ³⁷⁵ ♭g4 ³⁷⁶	♭bd2 ³⁷⁷ ♭d7	c3 ³⁷⁸ ♭e8 ³⁷⁹	♭c2 ³⁸⁰ g6 ³⁸¹	♭ac1 ³⁸²			±

	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
56	... 0-0	♖e1 ³⁸³ ♙f5 ³⁸⁴	c4 ³⁸⁵ c6	♘c3 ³⁸⁶ ♘c3	bc3 ♙d3	♗d3 dc4	♗c4 ♘d7	♗b3 b6 ³⁸⁷		±
57	... ...	c4 ♘f6	♘c3 ³⁸⁸ dc4	♙c4 ♘bd7 ³⁸⁹	♖e1 ³⁹⁰ ♘b6	♙b3 c6	♙g5 ♙g4 ³⁹¹	♗d3 ♙h5 ³⁹²		±
58	... ♘c6	♘bd2 ³⁹³ ♘d2 ³⁹⁴	♙d2 ♙g4	c3 0-0 ³⁹⁵	♙f4 ³⁹⁶ ♙d6 ³⁹⁷	♙d6 ♗d6	♖e1 ³⁹⁸ ♙h5	♖e3 ♖ae8	♗e2 ♖e3 ³⁹⁹	=
59	... ...	♘c3 ♙f5 ⁴⁰⁰	♗e1 ⁴⁰¹ 0-0	♘e4 de4	♙e4 ♙b4	c3 ♖e8	♙f5 ♖e1	♖e1 ♙d6	♙g5 ⁴⁰²	∞
60	... ...	♖e1 ♙f5 ⁴⁰³	a3 ⁴⁰⁴ 0-0 ⁴⁰⁵	c4 ♙f6 ⁴⁰⁶	♘c3 ⁴⁰⁷ ♘c3	bc3 ♙d3	♗d3 dc4 ⁴⁰⁸	♗c4 ♘a5	♗a4 c5 ⁴⁰⁹	=
61	... ...	...	♙b5 ♙f6 ⁴¹⁰	♘bd2 ⁴¹¹ 0-0	♘f1 ♘e7	c3 ♘g6	♙d3 ♘d6 ⁴¹²	♙f5 ♘f5	♗b3 b6 ⁴¹³	=
62	... ...	...	♘bd2 ♘d2 ⁴¹⁴	♗d2 ⁴¹⁵ ♙d3 ⁴¹⁶	♗d3 0-0	c3 ⁴¹⁷ ♗d7 ⁴¹⁸	♙f4 a6 ⁴¹⁹	♖e3 ♖ae8	♖ae1 ♙d8 ⁴²⁰	±
63	... ...	...	c4 ♘b4 ⁴²¹	♙f1 ⁴²² 0-0 ⁴²³	a3 ♘c6	cd5 ♗d5	♘c3 ♘c3	bc3 ♙f6 ⁴²⁴	♙f4 ⁴²⁵ ♗d7 ⁴²⁶	±
64	... ...	...	...	...	...	♘c3 ♘c3	bc3 dc4	♙c4 ♙f6 ⁴²⁷	♙f4 ♗d7 ⁴²⁸	±

1. e4 e5 2. ♘f3 ♘f6 3. ♘e5 d6 4. ♘f3 ♘e4 5. d4 d5 6. ♙d3 ♙e7 7. 0-0 ♘c6 8. ♖e1 ♙g4

	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
65	c3 ⁴²⁹ f5 ⁴³⁰	c4 ⁴³¹ dc4 ⁴³²	♙c4 ⁴³³ ♗d6 ⁴³⁴	♘c3 0-0-0 ⁴³⁵	♙e3 ⁴³⁶ ♗g6 ⁴³⁷	d5 ⁴³⁸ ♙f6	♖c1			∞
66	... ...	... ♙h4	g3 ⁴³⁹ ♙f6 ⁴⁴⁰	cd5 ♘d4	♗a4 ⁴⁴¹ ♗d7	♗d7 ♘d7	♘d4 ♙d4	♙e4 ♖ae8 ⁴⁴²		±
67	... ...	♘bd2 ♗d6 ⁴⁴³	♗c2 ⁴⁴⁴ 0-0 ⁴⁴⁵	b4 ♙f6 ⁴⁴⁶	a4 ⁴⁴⁷ ♖ae8	♙a3 ♗f4 ⁴⁴⁸	b5 ♘e7	♙c1 ♗d6	♙a3 ⁴⁴⁹	=
68	... ...	♗b3 ♗d6 ⁴⁵⁰	♘bd2 ⁴⁵¹ 0-0-0	♙b5 ♙f6 ⁴⁵²	♗a4 ♘d2 ⁴⁵³	♘d2 ⁴⁵⁴ ♖he8	♖f1 ♙e2 ⁴⁵⁵	♙e2	b4 ⁴⁵⁶ ♘d4 ⁴⁵⁷	=
69	... ...	...	♘fd2 0-0-0 ⁴⁵⁸	f3 ♙h4 ⁴⁵⁹	♖f1 ⁴⁶⁰ ♙f2 ⁴⁶¹	♖f2 ♘f2	♘f2 ♗h2	♘f1 ♗h4	♘g1 ♖hf8 ⁴⁶²	±
70	... ...	... 0-0	♘bd2 ⁴⁶³ ♘h8 ⁴⁶⁴	h3 ⁴⁶⁵ ♙h5 ⁴⁶⁶	♗b7 ♙f6 ⁴⁶⁷	♗b3 ♖g6 ⁴⁶⁸	♙e2 ♙d6 ⁴⁶⁹	♘e5 ♘e5	♙h5 ♖g2 ⁴⁷⁰	=
71	... ...	...	...	♗b7 ♖f6	♗b3 ♖b8 ⁴⁷¹	♗c2 ⁴⁷² ♙d6	♙f1 ⁴⁷³ ♘d2	♘d2 ♙h2	♘h2 ♖h6 ⁴⁷⁴	=

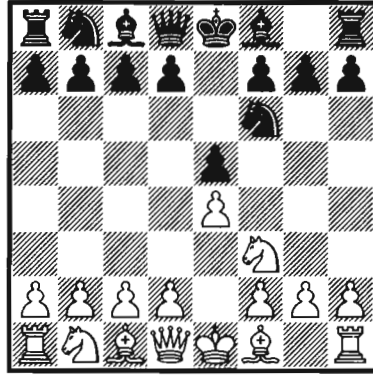
	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
72	...	...	...	♖a4 ⁴⁷⁵	♙b5	♘d2	f3 ⁴⁷⁷	♚e2	♘f1	
	...	...	♘a5	♘c6	♘d2 ⁴⁷⁶	♗d6	♙h4	♙h5	f4! ⁴⁷⁸	∞
73	c4	♘c3	♙c4	♙e3 ⁴⁸¹	♗f3	♙d4 ⁴⁸³	♚e7	♗b7	♗b3	
	♘f6 ⁴⁷⁹	dc4 ⁴⁸⁰	0-0	♙f3 ⁴⁸²	♘d4	♗d4	♗c4	c6	♗b3 ⁴⁸⁴	=
74	...	...	♗f3	♗d1 ⁴⁸⁵	cd5	♙b5	♘d5	♗b3 ⁴⁸⁷	♘e7	
	...	♙f3	♘d4	♘e6 ⁴⁸⁶	♘d5	c6	cb5	0-0 ⁴⁸⁸	♗e7 ⁴⁸⁹	=
75	...	cd5	♘c3	♘d5	♘c7 ⁴⁹¹	♙f4 ⁴⁹²	d5!	♘a8	♙e5 ⁴⁹⁴	
	...	♗d5	♙f3 ⁴⁹⁰	♙d1	♘d7	♙g4 ⁴⁹³	♘d4	♚a8	♙f5 ⁴⁹⁵	±
76	...	...	♘c3	♙e4 ⁴⁹⁷	♗c2 ⁴⁹⁹	♙f5	♗b1 ⁵⁰²	♗f5	a3 ⁵⁰⁴	
	...	♘d5	0-0 ⁴⁹⁶	♙e6 ⁴⁹⁸	h6 ⁵⁰⁰	♘cb4 ⁵⁰¹	♙f5	♙f6 ⁵⁰³	♘c3 ⁵⁰⁵	=
77	...	...	...	...	...	♙h7	♙f5	♗b1 ⁵⁰⁷	♗f5	
	...	...	...	...	...	♘h8	♘cb4 ⁵⁰⁶	♙f5	♘f6 ⁵⁰⁸	=
78	...	...	...	...	a3	♗d3 ⁵¹⁰	♙e3 ⁵¹²	♚ad1		
	...	...	...	...	♙f6 ⁵⁰⁹	h6 ⁵¹¹	♘ce7	c6 ⁵¹³		=
79	...	...	...	h3	♗c2 ⁵¹⁵	♙f5 ⁵¹⁷	♗b1	♗f5	♗b1	
	...	...	...	♙e6 ⁵¹⁴	♘f6 ⁵¹⁶	♘b4	♙f5	g6	♚e8 ⁵¹⁸	=
80	...	...	...	...	a3	♙e4 ⁵²⁰	♙c2	♙e3	♙f5	
	...	...	...	...	♙f6 ⁵¹⁹	h6 ⁵²¹	♘de7 ⁵²²	♘f5	♙f5 ⁵²³	±
81	...	...	♗f3	♗g3 ⁵²⁴	♘c3	♘b5 ⁵²⁶	♘c7 ⁵²⁸	♗g4	♙e2	
	...	♙f3	♗d5	♗d4	0-0 ⁵²⁵	♗g4 ⁵²⁷	♚ad8	♘g4	♘f6 ⁵²⁹	=
82	...	...	...	♗d5	♘c3 ⁵³⁰	♙e4	♙e3 ⁵³¹	♙d4 ⁵³³	♘b5	
	...	...	...	♘d5	♘db4	♘d4	c5 ⁵³²	cd4	♚d8 ⁵³⁴	∞
83	...	...	...	...	...	♙e4 ⁵³⁵	♙d2 ⁵³⁶	♙c6 ⁵³⁸	♙e3 ⁵³⁹	
	...	...	...	...	0-0-0	♙b4	♘f6 ⁵³⁷	bc6	♘d5 ⁵⁴⁰	=

1. e4 e5 2. ♘f3 ♘f6 3. ♘e5 d6 4. ♘f3 ♘e4 5. d4 d5 6. ♙d3 ♙e7 7. 0-0 ♘c6 8. c4

	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
84	...	cd5 ⁵⁴²	♘c3	bc3	♙f4	♘e5	♙e5	f4	fe5	
	♙e6 ⁵⁴¹	♙d5	♘c3 ⁵⁴³	0-0	h6 ⁵⁴⁴	♘e5	♙f6	♙e5	♗g5 ⁵⁴⁵	±
85	...	♘c3 ⁵⁴⁶	bc3	♚e1 ⁵⁴⁸	♙c4	♚b1	h3	♙d3	♙e3 ⁵⁵¹	
	♙g4	♘c3 ⁵⁴⁷	0-0	dc4	♙d6 ⁵⁴⁹	♗d7 ⁵⁵⁰	♙h5	♚ae8		±
86	...	cd5	♘c3 ⁵⁵²	bc3	♚e1 ⁵⁵⁴	♗f3	gf3	♙e3	♚ad1	
	...	♗d5	♘c3	0-0 ⁵⁵³	♙f3 ⁵⁵⁵	♗f3	♙d6	♚ad8 ⁵⁵⁶	b6 ⁵⁵⁷	±
87	...	♘c3 ⁵⁵⁸	cd5 ⁵⁶⁰	♚e1 ⁵⁶²	a3 ⁵⁶³	♙e4 ⁵⁶⁴	♙b1 ⁵⁶⁶	♘d5 ⁵⁶⁷		
	♘f6	0-0 ⁵⁵⁹	♘d5 ⁵⁶¹	♙e6	♙f6	h6 ⁵⁶⁵	♘ce7			±

	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
88	...	...	h3	♙e2	♙c4	♖e1	♙g5	♖b3 ⁵⁷⁰	♗e5	
	...	...	♗b4	dc4 ⁵⁶⁸	♗bd5 ⁵⁶⁹	c6	♙e6	♖b8 ⁵⁷¹	♖e8 ⁵⁷²	±
89	...	...	...	♙c4	♙d3	♖e1 ⁵⁷³	a3	♙f4	♙g3	
	...	...	dc4	♗a5	♙e6	♗c6 ⁵⁷⁴	a6 ⁵⁷⁵	♗d5 ⁵⁷⁶	♙f6 ⁵⁷⁷	±
90	...	cd5	♖d3	♖e1	♗e5	♗c3 ⁵⁸⁰	♖f5	♖h5 ⁵⁸¹	♖h3	
	♗b4	♗d3	♖d5 ⁵⁷⁸	♙f5	f6 ⁵⁷⁹	♗c3	♗b5	g6	fe5 ⁵⁸²	=
91	...	...	...	...	♗c3	♖c3	♖e5 ⁵⁸⁴	♖e1 ⁵⁸⁶	♙g5	
	...	...	...	...	♗c3	♙e6 ⁵⁸³	♖c6 ⁵⁸⁵	0-0-0	♙g5 ⁵⁸⁷	=
92	...	♙e2	♙c4	♗c3 ⁵⁸⁹	♙b3	♗e5 ⁵⁹²	♙f4	♗c6	d5	
	...	dc4 ⁵⁸⁸	0-0	♗d6 ⁵⁹⁰	♙f6 ⁵⁹¹	♗c6 ⁵⁹³	♗f5	bc6	♙b7 ⁵⁹⁴	±
93	...	...	♗c3 ⁵⁹⁵	a3	bc3	cd5 ⁵⁹⁶	♙f4 ⁵⁹⁷	c4	♙e3 ⁵⁹⁹	
	...	0-0	♙f5	♗c3	♗c6	♖d5	♙d6 ⁵⁹⁸	♖e4	♖ad8 ⁶⁰⁰	±
94	...	...	...	♙e3 ⁶⁰¹	♗e4 ⁶⁰³	♗e1	♖b3	a3 ⁶⁰⁴	♗c2	
	...	...	♙e6	♙f6 ⁶⁰²	de4	c6	♖e7	♗a6	♖fd8 ⁶⁰⁵	±
95	...	...	...	...	a3 ⁶⁰⁶	bc3	cd5 ⁶⁰⁸	♖c2 ⁶⁰⁹	♖fd1	
	...	...	...	f5	♗c3 ⁶⁰⁷	♗c6	♙d5	♗h8	♖d7 ⁶¹⁰	=
96	...	...	...	...	...	...	♖a4	♙c1 ⁶¹²	♖b1	
	...	...	...	...	...	...	f4 ⁶¹¹	♗h8	♖b8 ⁶¹³	∞
97	...	...	...	...	♖b3 ⁶¹⁴	cd5 ⁶¹⁶	♖fc1 ⁶¹⁷	a3	♖c3	
	...	...	...	♙f5	c6 ⁶¹⁵	cd5	a5	♗c3	a4 ⁶¹⁸	=
98	...	...	...	...	♖c1	♙c4	♗e5 ⁶²¹	bc3	♖f3 ⁶²²	
	...	...	...	...	dc4 ⁶¹⁹	c6 ⁶²⁰	♗c3	♗d5	♙e6 ⁶²³	=
99	...	...	...	...	♗e5	♗d3 ⁶²⁵	bc3	♙d3	♖d3	
	...	...	...	...	f6 ⁶²⁴	♗c3	♗d3	♙d3	♖d7 ⁶²⁶	=

1. e4 e5 2. ♖f3 ♖f6

	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
1	♙c4 ¹ ♖e4	♖c3 ² ♖c3 ³	dc3 f6 ⁴	♖h4 ⁵ g6	f4 ♙e7 ⁶	f5 ♙g7 ⁷	fg6 ⁸ hg6	♙g4 ♖c6 ⁹	♙g6 ♙g6 ¹⁰	♚
2	♖c3 ♙b4 ¹¹	♙c4 ¹² d6 ¹³	0-0 ¹⁴ 0-0	d3 ¹⁵ ♙c3 ¹⁶	bc3 ♙e6 ¹⁷	♙b3 ♖bd7	♙e2 ♙e7	h3 a5	♙e1 a4 ¹⁸	=
3	...	...	0-0 ¹⁹ ♖c6 ²⁰	d3 ²¹ ♙c3	bc3 d5	ed5 ♖d5	♙e1 ♙g4 ²²	♙d2 ²³ ♙d6	♙b1 ♖b6 ²⁴	=
4	...	♖e5 0-0 ²⁵	♙e2 ²⁶ ♙e8 ²⁷	♖d3 ♙c3	dc3 ♖e4	0-0 d5 ²⁸	♖f4 ²⁹ c6	♙e3 ³⁰ ♖d6 ³¹	♙e1 ♖d7 ³²	=
5	...	...	...	...	...	♖f4 c6 ³³	c4 d6	0-0 ♙f5	a4 a5 ³⁴	±
6	♖e5 ♖e4 ³⁵	♙e2 ♙e7	♙e4 d6	d4 ³⁶ de5 ³⁷	de5 ³⁸ ♖c6	♙b5 ³⁹ ♙d7	♖c3 ⁴⁰ 0-0-0 ⁴¹	♙f4 g5 ⁴²	♙g3 ⁴³ ♙g7 ⁴⁴	±
7	...	♖f7 ⁴⁵ ♖f7	d4 ⁴⁶ g6 ⁴⁷	♖c3 ♖g7 ⁴⁸	♙e2 ⁴⁹ ♙e8 ⁵⁰	f3 ⁵¹ c5	♙e3 ♖c6	d5 ♖e5	0-0 a6 ⁵²	♚
8	...	...	...	♖c3 c6 ⁵³	♙c4 d5 ⁵⁴	ed5 cd5	♖d5 ♙e6 ⁵⁵	♖e3 ♙c4	♖c4 ♖c6 ⁵⁶	=
9	...	...	...	dc5 ⁵⁷ ♖c6 ⁵⁸	♙c4 ♙e6 ⁵⁹	♙e6 ♖e6	0-0 d5	e5 ⁶⁰ ♖e4	♙g4 ♖f7 ⁶¹	♚
10	...	...	...	...	♙e2 ♙g4	0-0 ⁶² ♙e6	f4 ♖c6	♖c3 ♖g8 ⁶³	e5 dc5	♙d4 ⁶⁴ ♚
11	...	♖c4 ♖e4	♖c3 ⁶⁵ ♖c3 ⁶⁶	bc3 ⁶⁷ d5 ⁶⁸	♖e3 c6 ⁶⁹	d4 ♖d7 ⁷⁰	♙d3 ♖f6	0-0 ♙e7	♖f5 ♙f5 ⁷¹	=

	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
1.	e4 e5	2. ♖f3 ♖f6	3. ♖e5 d6	4. ♖c4 ♖e4						
12	...	...	♖e2	d3 ⁷²	♙g5	♙e2	♖c3	0-0-0	♙f6	
	...	...	♖e7	♖f6	♖e2 ⁷³	♙e7 ⁷⁴	♙d7 ⁷⁵	h6	♙f6 ⁷⁶	=
13	...	...	d4	♖e3 ⁷⁷	♖e2 ⁷⁹	c3 ⁸⁰	g3	♙g2	♖d2	
	...	...	d5	♖f6 ⁷⁸	♙e6	c6 ⁸¹	♖d7	♖g6	f5 ⁸²	=

1 3. d3 d6 [3... ♖c6 — C 44] 4. g3 g6 5. ♙g2 ♙g7 6. 0-0 0-0= — A 05

2 4. d3 ♖d6 [4... ♖f6 5. ♖e5 d5= Williams — Löwenthal, London 1851] 5. ♖e5 ♖c4 6. ♖c4 d5 7. ♖e5 ♙d6 8. d4 0-0 ♖d4 Polugaevskij;

4. ♖e5

a) 4... d5 5. ♖e2 ♙c5 [5... ♙e6 6. d3 ♖f2 7. ♖f7 ♖f7 8. ♖f2 ♖f6 9. ♖f6 gf6 10. ♙b3 ♖c6 11. ♖c3 ♖d4= Sozin] 6. d3 dc4 7. ♖e4 0-0 8. ♖c4 ♖e7 9. d4 ♙d4 10. ♖d4 ♖c6= Steinitz;

b) 4... ♖e7! 5. d4 d6 6. ♙f7 ♖d8 7. 0-0 de5 8. de5 ♙d7 9. ♙d5 ♖c5 (Harvey — Weissmann, corr. 1989) 10. b4 c6 11. bc5 cd5 ♖ Bilguer;

4. ♖e2 d5 5. d3 [5. ♙b3 ♖c6 6. d3 ♖c5 7. ♖e5 ♖d4 ♖ Bilguer] dc4 6. de4 ♖c6 [6... ♙g4 7. ♖c3 ♙b4? 8. ♖c4 ♙f3 9. ♖b4! ♙g2 10. ♙g1 ♖c6 11. ♖b7 ♖d4 12. ♙g2 ♖c2 13. ♖f1 ♖a1 14. ♖c6 ♖f8 15. ♖d5 ♙b8 16. ♙g7 ♖d6 17. ♙h6!! 1 : 0 Trajanov — Pinkas, Sofija 1922; 7... ♙d6=] 7. ♖c4 ♙e7 ♖ Jusupov

3 4... d5 5. ♙d5 ♖f6 6. ♙b3 ♙d6 7. d3 0-0 (Morphy — Lichtenhein, New York 1857 <1>) 8. ♙g5 ♖ Jusupov;

4... ♖f6 5. ♖e5 d5 6. ♙b3 c6 7. d4 ♙d6 [7... ♙e7 8. 0-0 0-0 9. ♙g5 ♖bd7 10. ♖d7 ♙d7 11. ♖f3 ♙e8= Polugaevskij; 10. f4! ♖ Jusupov] 8. 0-0 0-0 9. ♖e2 ♖g4 10. f4 f6 11. ♖g4 ♙g4 12. ♖d2 ♙e2 13. ♖e2 f5= D. Pavlov

— Solovcov, Moskva 1904; 9. ♙g5! ♖ Jusupov;

4... ♖d6 5. ♙b3 ♖c6 6. 0-0 ♙e7 7. ♙e1 e4 8. ♖e4 ♖e4 9. ♙e4 d5 10. ♙e1 0-0= Albin — Hodges, New York (m) 1893;

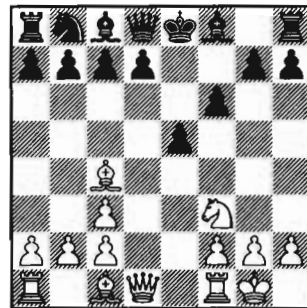
4... ♖c6 — C 55

5... ♙e7? 6. ♖e5 0-0 7. ♖h5 ♖ Polugaevskij;

5... d6? 6. ♖g5 ♙e6 7. ♙e6 fe6 8. ♖f3 ♖ Bilguer;

5... c6 6. ♖e5 d5 7. 0-0 ♙d6 8. ♙e1 ♙e6 9. ♙d3 ♖d7 10. f4 ♖e5 11. fe5 ♙c5 12. ♖h1 ♖h4 13. ♙e3= Boden — Morphy, London 1858

5 6. 0-0

a) 6... ♖e7 7. ♖h4 d6 8. ♖h5 ♖d8 9. f4 ♙e6 10. ♙e6 ♖e6 11. fe5 de5 12. ♖g6 ♙c5 13. ♖h1 ♙e8 14. ♖h7 ♖g8 15. ♖h5 ♖d7 16. h4 ♙d6 (Morphy — Barnes, London 1858) 17. ♙e3 ♖; 7... c6! ♖ Steinitz;

b) 6... g6 7. ♖e1 d6 8. ♗g5 fg5 9. ♖e5 (Staunton – Horwitz, London 1860) de5 10. ♖f7 ♗f7 11. ♖d8 ♗c6 12. ♖c7 ♖e7 13. ♖g5 ♖e8 14. b4∞ Polugaevskij;

c) 6... ♗c6 7. ♗h4

c1) 7... ♗e7?! 8. ♖d3! [8. f4? d5 9. ♖b3 e4 10. ♖h5 g6 11. ♗g6 ♗g6 12. f5 ♖c5 13. ♗h1 ♖f5 14. ♖f5 c6 15. ♖h6 ♖e7 16. ♖af1 0-0-0 17. ♖f6 e3! ♣ Spitzer – Jacobi, Budapest 1882] g6 9. f4 ef4 [9... ♖g7? 10. fe5 fe5 11. ♖g5 c6 12. ♗f5! gf5 13. ♖h5 ♗f8 14. ♖f5 1 : 0 Saburov – Lutze, 1906] 10. ♖f4 ♖g7± Jusupov;

c2) 7... g6 8. f4 f5 9. ♗f3 e4 10. ♗g5 ♖c5 11. ♗h1 ♖e7! 12. ♖f7 ♗f8 13. b4 ♖d6 14. ♖b3 ♗d8 15. ♖e3 ♗e6 16. ♗e4 fe4 17. f5∞ Keres;

d) 6... d6 7. ♗h4 g6 8. f4 ♖e7 [8... f5? 9. ♗f5! ♖f5 10. ♖d5 ♖e7 11. fe5 ♗c6 12. ♖f5! ♗e5 13. ♖e5 de5 14. ♖f7+ Spitzer – Szen, Budapest 1857] 9. f5 ♖g7! 10. ♖f3 ♖e7 ♣ Polugaevskij

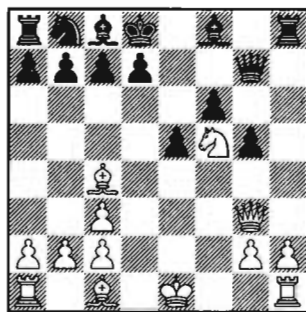
♣ 7... d6? 8. f5 gf5 9. ♖h5 ♗d7 10. ♗f5!+ Pintér, Széll;

7... c6!? 8. f5 d5 9. fg6 dc4 10. ♖h5 ♗d7 11. g7 ♖g7 12. ♖g4 ♗d6 13. ♖g7 ♖f8 (Göbel – Koskivirta, corr. 1990) 14. ♖g3∞ Jusupov

♣ 8... c6 9. fg6 d5 10. ♖h5 ♗d8 11. 0-0 ♖g7 [11... ♖c5? 12. ♗h1 ♖c4 13. ♖f6 ♖e7 14. ♖g5 ♗d7 15. g7 ♖g8 16. ♖f7+] 12. ♖f6 hg6 [12... ♖e7 13. ♖f7 hg6 14. ♖g7 gh5 15. ♗g6 ♖f6 16. ♖f7 ♖g8 17. ♖f6 ♗d7 18. ♖e6±] 13. ♖e5 ♖c5 [13... ♖h4? 14. ♖g5+] 14. ♗h1 ♗d7 15. ♖f8! ♖f8 16. ♖g5 ♖e7 17. ♖e7 (I. Kuznecov – Dement'ev, Rossija 1992 – 57/(302)) ♗e8 18. ♖d4 c5 19. ♖d5 ♖e7 20. ♗g6 ♖h2 21. ♗h2 ♖h7 22. ♗g1 ♖g6∞ I. Kuznecov

♣ 9. ♖d3 g5 10. ♖h5 ♖f7 11. ♗g6 d5 12. g4∞ Pintér, Széll

♣ 10... ♗d8 11. ♖g3 g5 12. ♗f5

a) 12... ♖g6 13. ♖d3 d5 14. ♗e7 ♖f7 15. ♗c8 e4 [15... ♗c8 16. ♖f5 ♗d7 17. ♖e3 △ 0-0-0±] 16. ♖e2 ♗c8 17. ♖e3 [17. ♖g4 ♗d7 18. ♖e3 f5! 19. 0-0 f4! ♣] ♖d6 18. ♖f2 ♖e6 [18... ♖h2 19. ♖h2 ♖h2 20. g3 ♖h7 21. ♖g4 ♗d7 22. 0-0-0 c6 23. ♖h1 ♖g3 24. ♖h7 ♖f2 25. ♖d7+] 19. h3 ♗d7 20. 0-0-0 ♗e5 21. ♖hf1 (Széll – Autenrieth, Magyarország 1987 – 44/372 <2>) ♖e7!± Pintér, Széll;

- b) 12... ♖h7 13. 0-0 d5!? [13... c6? 14. ♖d3 d5 15. ♗d6 e4 16. ♖f6 ed3 17. ♖g5 ♖e7 18. ♖f7 1 : 0 Rublevskij – Ščetinin, Pardubice 1992 – 55/(300)] 14. ♖d5 ♖f5 15. ♖f5 [15. ♖b7? ♖e4+] ♖f5 16. ♖b7 c6 17. ♖a8 ♖h7 (∞ Rublevskij) 18. ♖e3 [△ ♖f1] ♖c8 [△ ♗d7; 18... ♗c8 19. ♖f1 ♖c6 20. ♖f2±] 19. ♖f3± Jusupov;

10... g5 11. ♗f5 ♖g6 12. ♖d3 ♖h5? 13. ♖h5 ♖h5 14. ♗g7 ♖g7 15. ♖g6± Széll – Fedorov, West Berlin 1987 – 44/(372): 12... ♖g8∞ Jusupov

♣ 12. ♗g6 ♖h5 13. g4 ♖h3 14. ♖f1 [14. 0-0 d5! 15. ♗f8 dc4 16. ♖f6 ♖g4 17. ♖g5 0-0-0 18. ♗g6∞ I. Kuznecov] ♖h7 15. ♖d3 [△ 15... ♖c5? 16. ♗f4 ♖g7 17. ♗d5± I. Kuznecov] ♖h3 (1/2 : 1/2 I. Kuznecov – Potapov, Rossija 1992 – 55/(300)) 16. 0-0 d5 17. ♗g2 ♖d3!? 18. cd3 ♖g4 19. ♖f6 ♖g7∞ Jusupov

♣ 3... ♖c5 4. ♗e5 ♖d4 5. ♗f3 ♖c3 6. dc3 ♗e4 7. ♖d3 ♗c5 8. 0-0 ♗d3 9. ♖d3 0-0 10. ♗g5±→ Bilguer;

3... ♗c6 – C 47

12 4. a3 ♖c3 5. dc3 ♗e4 6. ♖d5 ♗f6 7. ♖e5 ♖e7 8. ♖e7 ♗e7 9. ♗f4 d6 10. 0-0-0 ♗c6 11. ♗b5 ♗e6 12. ♖he1± Jandemirov – Danil'uk, SSSR 1991; 5... 0-0∞ M. Pavlović;

4. **d3** d5 5. ed5 ♗d5 6. ♗d2 0-0 7. ♗e2 ♗c6 8. 0-0 ♗e6 [8... ♗c3!? 9. bc3 ♗a5; 8... ♗c3!? 9. bc3 ♖d6 Alehin] 9. ♖e1 h6 10. ♗d5 ♗d2 11. ♗d2 ♗d5 12. ♗f3 ♖d6 13. ♗e4 ♗e4 14. ♗e4 ♖ae8 15. ♗c6 ♖c6= Maróczy – Marshall, New York 1924;

4. ♗d5!? ♗d5 5. ed5 e4 6. ♗d4 ♖g5 7. ♗b5 ♖e5 8. ♗c3 0-0 9. ♗c4 (Voos – Hänsel, BRD 1987) d6 Δ ♗d7∞ M. Pavlović; 8. ♗c4!? Jusupov

13 4... ♗c6 5. ♗d5 [5. a3 ♖c3 6. dc3 d6 7. ♖e2 h6 8. h3 ♖e7 9. ♗d2 a6 10. 0-0-0 ♗e6= Příbyl – Raeckij, Pardubice 1992; 5. d3 d6 – 4... d6] ♗a5 6. c3 0-0 7. d3 h6 8. a4 ♗b6 9. b4 a6 10. ♗b6 cb6 11. ♖b3 ♖c7± Rohaček – Šefc, Trenčianske Teplice 1949

14 5. ♗d5 ♗d5 6. ♗d5 0-0 7. c3 ♗a5 8. d3 c6= Becker – Euwe, Karlovy Vary 1929;

5. d3

a) 5... ♗c6 6. 0-0 ♗c3 [6... ♗g4!? 7. ♗e2 ♗f3 8. gf3 ♖d7= Rausis – Gorja, St. Martin 1991] 7. bc3

a1) 7... 0-0 8. h3 ♗e6 9. ♗b3!? [9. ♗e6 fe6 10. ♗g5?! ♖e7 11. f4 ef4 12. ♗f4 h6 13. ♗f3 ♗e4 14. ♗h6 ♗g3 15.

♗g5 ♖f3!± Delmar – Pillsbury, Cambridge Springs 1904] a5 10. ♖e2 a4 11. ♗e6 fe6 12. d4± Pillsbury;

a2) 7... h6 8. ♖e2 ♗e6 9. ♗b3 ♖c8 10. ♗h4 ♗b3 11. ab3 ♖g4= Hartston – Romanišin, Buenos Aires (ol) 1978;

b) 5... 0-0 6. a3 ♗c3 7. bc3 ♗e6 8. ♗b3 ♗c6 9. 0-0 ♖e7 10. ♖e1 ♗d7 11. ♗g5 f6∞ Bosman – Finegold, Dieren 1990; 6. ♗g5!? Jusupov

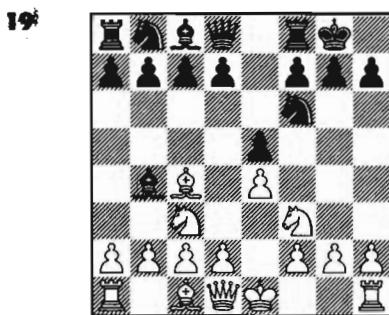
15 6. d4 ed4 7. ♖d4 ♗c6 8. ♖d3 ♗c3 9. bc3 h6 10. ♖e1 ♗g4 11. e5 de5 12. ♗e5 ♗e5 13. ♖e5 ♖e8 14. ♗f4 ♖e5 15. ♗e5 ♖e7 16. ♖d4 ♖d8 17. ♖f4 ♖d1 1/2 : 1/2 R. Marić – Fahnenschmidt, Dortmund 1987

16 6... ♗g4 7. h3 ♗h5 8. ♗g5 c6 9. g4 ♗g6 10. ♗b3 ♗bd7 11. ♗h4 ♗h8 12. ♖f3 h6 13. ♗e3 ♗h7 14. ♖g3 ♗c5∞ Veróci – Katona, Magyarország 1992

17 7... h6 8. ♖e1 ♗c6 9. d4 ♗g4 10. ♖b1 ed4 11. cd4 ♖e8 12. ♖b7 ♗a5 13. ♖b4 ♗c4 14. ♖c4 d5 15. ed5 ♖e1 16. ♖e1 ♗f3 17. gf3 ♖d5∞ Wolff – Schlehöfer, BRD 1987;

7... ♗g4 8. h3 ♗h5 9. g4 ♗g6 10. ♗g5 ♗bd7∞ Jusupov

18 1/2 : 1/2 Lanč – Banás, Trnava 1986

5. **d3** c6 [5... d5 6. ed5 ♗d5 7. ♗d2 c6 8. 0-0 ♖e8 9. ♖e1 ♗c3 10. bc3

♙g4 11. h3 ♙f3 12. ♚f3 ♖f6 13. a4 ♖bd7∞ Tartakower – Marshall, Moskva 1925] 6. 0–0 d5 7. ♙b3 a5 8. a3 ♙c3 9. bc3 a4 10. ♙a2 (Mieses – Pillsbury, Cambridge Springs 1904) ♙g4= Polugaevskij;

5. ♚e2 d6 6. a3 ♙c3 7. dc3 ♙e6 8. ♙g5 ♖bd7= Rogers – Finegold, Praha 1990;

5. ♖d5 ♖d5 6. ♙d5 c6 7. ♙b3 d5 8. 0–0 ♙g4 9. h3 ♙h5 10. d3 de4 11. de4 ♖d7 12. ♚e2 ♖h8 13. ♚d1 ♚e7 14. g4 ♙g6 15. ♙g5 f6 16. ♙d2 ♙d2 17. ♖d2 ♖c5= Spielmann – Marshall, Berlin 1928

20 5... ♙c3 6. dc3 d6 7. ♙g5 h6 8. ♙h4 ♙g4 9. h3 ♙h5 10. ♚d3 ♖bd7 11. b4 ♚e8 12. ♚e3 ♙g6 13. ♖d2 ♖h5 14. a4± Lev – Alterman, Israel (ch) 1992 <3>

21 6. ♖d5 ♖d5 [6... ♙a5 7. d3 h6 8. h3 d6 9. ♖h2 ♖d5 10. ed5 ♖e7 11. f4 ♙b6∞ Rubinstein – A. Rabinovič, Praha 1908] 7. ♙d5 d6 8. c3 ♙a5! 9. d3 ♙g4 10. h3 ♙d7= Ed. Lasker – Marshall, New York 1924 <4>

22 9... ♚e8 10. ♖g5 ♙f5 11. ♚b1± Polugaevskij;

9... ♚d6 10. a4 ♚e8 11. ♖g5 ♙f5 12. ♚b1 ♚ab8 13. ♚b5± Kmoch

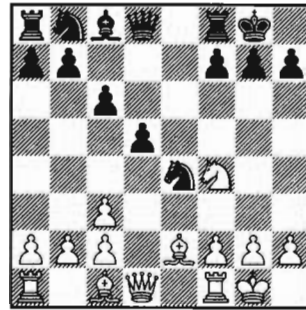
23 10. h3 ♖c3 11. ♚d2 ♙f3 12. ♚c3 ♙d5 13. ♚b1 ♙c4 14. ♚c4 ♚e8干 Gilg – Marshall, Praha (ol) 1931

24 Bernstein – Alehin, Paris (m) 1933

25 4... d6 5. ♖f3 ♙c3 6. dc3 ♖e4 7. ♙d3± Jusupov;

4... ♚e7 5. ♖d3 ♙c3 6. dc3 ♚e4 [6... ♖e4 7. ♙e2 d5 8. 0–0 0–0 9. ♖f4 c6 10. c4 dc4 11. ♙c4 ♙f5 12. ♚e2±↑ Alapin – Alehin, Karlsbad 1911 <5>] 7. ♙e2 0–0! 8. 0–0 d6 9. ♙f3 ♚h4 10. g3 ♚h3 11. ♖f4± Jusupov

26 5. ♖d3 ♙c3 6. dc3 ♖e4 7. ♙e2 d5 8. 0–0 c6 9. ♖f4

9... ♖d6 [9... ♙f5 10. ♙e3 ♖d6 11. ♚e1 ♖d7 12. ♙f1 ♚e8 13. b3 ♖f6 14. f3 ♚c7 15. ♚d2 ♚ad8 16. ♙d4± Kreuzer – Navratil, Budapest 1992] 10. ♖h1 ♖d7 11. g4 b6 12. f3 ♚c8 13. ♖g2 ♙b7 14. ♙f4 ♖c5 15. ♚d2 ♚d7 16. ♚ae1 ♚ad8 17. b3 ♖e6 18. ♙g3 c5∞ Ye Jiangchuan – Ye Rongguang, Shenzhen 1992

27 5... d6 6. ♖d3 [6. ♖f3 ♙c3 7. dc3 ♖e4 8. 0–0 ♖d7 9. ♚e1 ♖df6 10. ♙d3 ♖c5 11. ♙g5 h6 12. ♙h4 ♙g4 13. h3 ♖d3 14. ♚d3± Janowski – Pillsbury, London 1889] ♙c3 7. dc3 ♖e4 8. 0–0 ♖c6 [8... ♙c8 9. ♖f4 ♖d7 10. ♙e3 ♖e5 11. f3 ♖f6 12. ♙f2± Tarrasch – E. Grünfeld, Wien 1922] 9. ♖f4 [9. f3!? ♖f6 10. ♙g5 M. Pavlović] ♖f6 10. c4 ♙f5 11. b3 ♖b4?! 12. a3 ♖c6 [12... ♖c2 13. ♚a2±] 13. ♙b2 ♚e8 14. f3± Svidler – Delanoy, Groningen 1990; 11... ♖e7!? 12. ♙b2 ♖g6 M. Pavlović

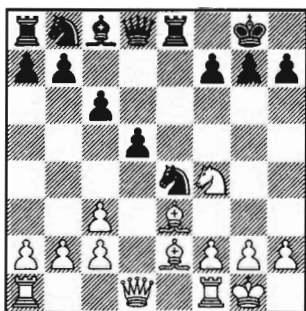
28 8... ♖c6 9. ♚e1!? [9. f3 ♖d6!? 10. ♚e1 ♖f5 11. ♙f1 d6 12. ♙g5 ♚e1 13. ♚e1 ♚f8 14. ♚f2 ♙d7 1/2 : 1/2 Taborov – Jusupov, SSSR 1979; 9. ♖f4!? Jusupov] d6 10. ♙f1 ♙f5 11. f3 ♖f6 12. ♙g5 ♖e5 13. ♚d2± Štyrenkov – Tolstyh, Katowice 1993;

8... d6 9. f3 ♖f6 10. ♙g5 h6 11. ♙h4 ♖bd7 12. c4 ♖f8 13. ♚d2± Ostermeyer – Schulte, BRD 1989

29 9. ♖e3 ♘d7 10. ♘f4 ♘df6 11. c4 dc4 12. ♖d8 ♖d8 13. ♖c4 ♘d6 14. ♖d3 ♖f5 15. ♖ad1 ♖d3 16. ♖d3 ♘f5 17. ♖fd1 ♖d3 18. ♖d3 ♖e8= Maróczy – Pillsbury, Wien 1898

30 10. c4 d4 11. ♖e1 ♘a6 12. ♘d3 (Vladimirov – Gljanec, SSSR 1980) ♖f5= Polugaevskij

31

10... f5!? 11. c4 g5?! 12. ♘h5 f4 13. ♖d4 ♖e7 14. ♖c1 ♖e6 15. b4!± Maróczy – Marshall, Monte Carlo 1902;

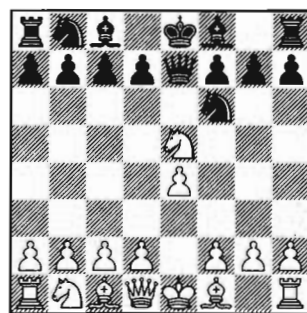
10... ♘d7 11. c4 dc4 12. ♖c4 ♘e5 13. ♖d8 ♖d8 14. ♖e2 ♖f5 15. g4!? ♖d7 16. f3 ♘f6 17. ♖ad1 ♘g6 18. ♘g6 hg6 19. c4 ♖e6 20. b3± Si. Popov – Oniščuk, Leningrad 1991

32 12. ♘h5 ♘f8 13. ♖f1 ♖f5 14. b3 ♖g6 15. ♘f4= Heidrich – Lehmann, BRD 1986

33 8... d6 9. 0-0 ♘d7 [9... ♘c6 10. ♖e3 ♖f5 11. ♖e1 h6 (Bastian – Röder, BRD 1985) 12. ♖f1!± △ f3] 10. ♖e3 [10. ♖e1 ♘df6 11. ♖e3 ♖f5 12. a4 d5= Kä. Müller – Schulte, BRD 1990; 12. c4!?) ♘e5?! 11. f3 ♘f6 12. ♖f2± Tarasch – E. Grünfeld, Wien 1922; 10... ♘df6!? Jusupov

34 12. ♖a3 ♘d7 13. ♖e3 ♘dc5 14. g4 ♖e6 15. f3 ♘f6 16. b3 h6 17. ♖d4± Psakhis – Jusupov, SSSR (ch) 1980/81

35 3... ♖e7!?

a) 4. d4 d6 5. ♘f3 ♖e4 [5... ♘e4 6. ♖e3 ♖d8 7. ♖d3± Polugaevskij] 6. ♖e2 [6. ♖e3 ♘g4 7. ♖d2 ♘e3 8. fe3 c6 9. ♖d3 ♖e7 10. 0-0 g6= Forintos, Haág] ♖f5 7. c4 ♖e7 8. 0-0 0-0 9. ♘c3 ♖c2 10. ♖c2 ♖c2 11. ♖f4 ♘bd7 12. ♖ac1 ♖g6 13. ♘h4± Bardeleben, Mieses;

b) 4. ♘f3 ♘e4 [4... ♖c4?! 5. ♖e2 d5 6. 0-0 ♖g4 7. ♖b5 ♘d8 8. ♖e2± Anderssen – Göring, Leipzig 1871] 5. ♖e2 ♖d8 6. 0-0 ♖e7 7. d4 0-0 8. c4 c6 9. ♖c2± Forintos, Haág

36 6. f4 de5 [6... ♘c6 7. ♖b5 ♖d7 8. ♘c3!] 7. fe5 f6 8. d4 [8. ♘c3 ♖e5 9. ♖e5 fe5 10. d4!? ♖b4 11. ♖c4!? ♖f8 12. ♖e3 ♖g4 13. h3 ♖h5 14. de5 ♘c6± Vitolipš – Smit, SSSR 1975] ♘d7 9. ♖f4 fe5 10. de5 g5 11. ♖g3 ♖g7 12. ♘c3 ♖e5 13. ♖e5 ♖e5 14. 0-0-0 0-0 15. ♖c4 ♘h8 16. ♖hf1± Forintos, Haág

37 6... ♘d7 7. ♘c3 de5 8. ♘d5 ♘f6 9. ♘f6 gf6 10. ♖b5 ♖d7 11. ♖d7 ♘d7 12. 0-0± Sozin;

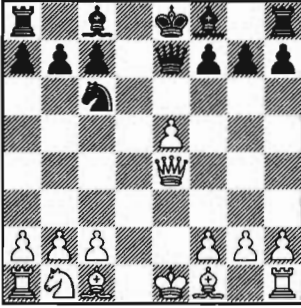
6... f6 7. ♘c3 de5 8. ♘d5 ♖d6 9. de5 fe5 10. ♖f4 c6 11. 0-0-0!± Steinitz;

6... ♘c6 7. ♖b5 ♖d7 8. 0-0 de5 9. d5 ♘b8 [9... f5? 10. ♖e2 ♘b8 11. ♖e1 ♖b5 12. ♖b5 c6 13. ♖b3 cd5 14. ♖g5+- Speelman – Koegh, Amsterdam 1978] 10. d6 cd6 11. ♖b7 ♖b5 12. ♖a8 ♖c7 13. ♖e3± Ugrinović

38 7. ♖e5 ♖e5 8. de5 ♖f5!? 9. ♘c3 [9. ♖b5 ♘d7 10. 0-0 ♖c2 11. ♖f4 c6 12.

♖c2 ♖f5 13. ♗c3 ♖e7= Sappirov – Jaroslavcev, SSSR 1971] ♗d7 [9... ♖c2? 10. ♗d5±] 10. ♖f4 ♖c5 11. 0-0-0 ♖f2 12. ♗d5 ♖b6 13. ♗b6 ♗b6 14. ♖d3 ♖d3 15. ♖d3± Gemste – Šemaitite, SSSR 1979

39

8. ♖f4 g5! 9. ♖e3 ♖g7 10. ♖b5 ♖d7 11. ♗c3 ♖e5= Pachman;

8. f4 ♖d7 9. ♗c3 0-0-0 10. ♖c4 [10. ♗d5? ♗e8 11. ♗e2 f6 12. ef6 ♗f7 13. c4 ♖b4 14. ♗f2 ♖he8 15. ♖e3 ♖e3! 16. ♗e3 ♖e8 17. ♗d3 ♖c5+- Jugai – Jaroslavcev, corr. 1970; 10. ♖d2!? Forintos, Haág] ♗h4 11. g3 ♗h3 12. ♖f1 ♗e6 13. ♖g2 f6 14. 0-0± Martens – Delanoy, Kecskemét 1991;

8. ♗c3 ♗e5 9. ♗e5 ♗e5 10. ♖f4 ♖d6 11. ♖g3! ♖d7 12. 0-0-0 0-0-0 13. ♗e4 ♖c6 14. ♗d6±♗ Vasjukov – Čehov, SSSR (ch I) 1975 – 20/271

40 9. 0-0 0-0-0 10. ♗c3 ♗e5 11. ♖e3 [11. ♖d7 ♖d7 12. ♖e3 ♗c6 13. ♗a4 ♗b4=] a6!? [11... ♖b5 12. ♗b5 ♗c6 13. ♗a7!? ♗a7 14. ♗a4 ♗c6 15. ♗a8 (Holmov – Belousov, SSSR 1974 – 17/275) ♗b8 16. ♖a7 ♗e4 17. ♖fe1 ♗c6 18. ♖ad1 ♖d6 19. ♖d6! ♗d6 20. ♗b8 ♗d7 21. ♗b7∞ Pachman] 12. ♖a6 ♖c6! 13. ♗f5 ♖d7 14. ♗c4 ♖c6= Holmov

41 9... ♗e5?? 10. ♖c6+-;

9... ♗e5? 10. ♗d5 [10. ♗b7 ♗f3 11. ♗d1 ♗d6 12. ♗d5±] ♗d6 11. ♖f4 f6 [11... 0-0-0 12. ♖e5 ♖e8 13. ♖d7 ♗d7 14. f4 f6 15. 0-0-0+-] 12. ♖d7 ♗d7 13. 0-0-0+- Ugrinović

42 10... a6?! 11. ♖c4 ♖e6? 12. ♖a6 ♗b8 13. ♖b5 ♖d4 14. ♗e3 ♗b4 15. ♖a4+- Sax – Hulak, Budapest 1975;

10... f6?! 11. ef6 ♗f6 12. 0-0± Judasin – Montecatine, Dos Hermanas 1992

43 11. ♖c6?! ♖c6 12. ♗f5 ♗d7 13. ♗d7 ♖d7 14. ♖g5 ♖g8∞ Forintos, Haág

44 11... f5 12. ef6 ♗f6 13. 0-0± Forintos, Haág;

11... ♖g7 12. 0-0-0 ♖he8 [12... f5 13. ef6 ♗f6 14. ♖c7!; 12... ♗e5 13. ♖d7 ♖d7 14. ♖d7 ♗d7 15. ♖e5 ♖e8 16. ♖d1+- Forintos, Haág] 13. ♖he1 ♗e5 [13... f5 14. ef6 ♗f6 15. ♗a4± Forintos, Haág] 14. ♗h7 ♖b5 15. ♗b5 ♖d1 [15... ♗b4 16. ♗g7 ♗d3 17. cd3 ♖e1 18. ♗c3±] 16. ♖d1 ♗f6 17. ♗c3± Jusupov

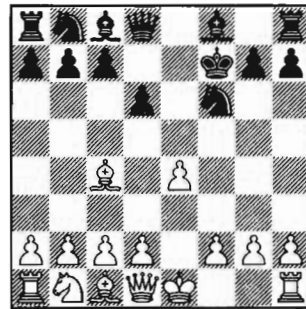
45 Cochran:

4. ♗d3?! ♗e4

a) 5. ♗e2 ♗e7 6. b3 ♗c6 7. ♖b2 ♖f5 8. g4 ♖d7 9. ♖g2 0-0-0!? 10. 0-0 [10. ♖c4 ♖e8; 10. ♗e4 ♗e4 11. ♖e4 ♖e8] ♗c5 11. ♗e7 ♖e7 12. ♗c5 dc5 13. ♖e1 ♖f6!± Glek – Ivančuk, Pinsk 1986;

b) 5. g3 d5 6. ♖g2 ♖d6 7. 0-0 0-0 8. b4 ♖e8 9. ♖b2 c6 10. ♗c3 ♖f5 11. ♗e2 ♗d7 12. ♗d4 ♖g6∞ Polaczek – Krukowski, Bruxelles 1987; 9... ♖f5!? Jusupov

46 5. ♖c4?

a) 5... ♗e8 6. 0-0 ♖g4 [6... c5 7. h3 ♗c7 8. f4 ♗c6 9. ♗c3 a6 10. a4∞

Cochrane – Mohishunder, Calcutta 1848 <6>] 7. f3 ♙h5 8. ♖e1 ♙f7 9. ♙f7 ♘f7 10. d4 c5 11. d5 (Cochrane) g6 12. f4 ♙g7∞ Jusupov;

b) 5... ♙e6 6. ♙e6 ♘e6 7. d4 [7. 0-0 ♘d7 8. d4 ♘c8 9. c4 ♘bd7 10. ♘c3∞ *Cochrane – Mohishunder, Calcutta 1848*] ♘f7 8. ♘c3 [8. 0-0 ♙e7 9. ♖f3 ♘c6 10. ♙d1 ♖c8 11. ♖b3 ♘g6 12. ♘c3 h6 13. f4 ♘h7 14. h3 ♙b8 15. ♙e3 b5 16. e5 ♘a5∞ *M. Gurevich – Černikov, SSSR 1972*] ♙e7 9. ♖e2 ♙f8 10. ♙e3 ♘g8 11. 0-0-0 c6 12. g4 d5 13. e5 ♘e4!∞ Jusupov;

c) 5... d5! 6. ed5 [6. ♙b3 ♖e8! 7. d3 ♙e6 8. e5 ♙g4 9. ♙d5 ♘d5 10. ♖g4 ♖e5+∞ *Osnos, Kaliničenko*] ♙d6 7. 0-0 ♙f8 8. d4 ♘g8∞ *Bilguer*

47 5... ♘e4? 6. ♖h5 ♘e7 7. ♖e2± *Bronštejn*;

5... ♙g4?! 6. f3 ♙e6 7. ♘c3 ♙e7 8. ♙d3 ♙f8 9. 0-0 ♘g8 10. ♘h1 c5 11. e5 de5 12. de5 ♘fd7 13. f4 ♘c6 14. ♖h5± *Kurkin – Sablin, corr. 1981/84*;

5... d5?! 6. e5 ♘e4 7. ♙d3 ♖h4 8. 0-0 g6 9. ♙e4 de4 10. f3∞→ *Novožidov – Orlov, corr. 1981/84*;

5... ♙e6 6. ♙d3 ♙e7 7. 0-0 g6 8. c4 ♘g7 9. ♘c3 ♘a6 10. a3 c6 11. h3 ♘c7 12. d5 ♙f7 13. ♙e3 h6 14. f4 △ e5∞→ *Shirazi – Lane, Los Angeles 1983*;

5... ♘bd7 6. e5 de5 7. de5 ♖e7 8. ♙c4 ♘e8 9. f4 ♘b6 10. ♙e2 ♘e4 11. ♙f3 ♙f5 12. ♖e2 ♖h4 [12... ♘c5? 13. 0-0 ♘e6 14. ♙e3∞→ *Lipski – Nachlik, Polska 1981*] 13. g3 ♘g3 14. ♖f2 ♙c5 15. ♖g3 ♖e7 16. ♙b7 ♙d8 17. ♙c6 ♘f8∞ *Domuls*;

5... ♖e7 6. ♘c3 g6 [6... ♘e4? 7. ♖h5+∞; 6... ♙e6 7. ♖f3 ♘g8 8. e5 ♘fd7?! 9. ♘d5 ♖d8 10. ♙c4 ♙e7 11. ♘f6+∞ *Rubin – Djakov, corr. 1981/84*] 7. ♙d3 ♙g7 8. 0-0∞ *Jusupov*;

5... ♖e8 6. ♙d3 [6. ♙c4 d5 7. ♙d5 ♘d5 8. ♖h5 g6 9. ♖d5 ♖e6∞ *Ma-*

karyčev, Grodzenskij; 6. ♘c3 g6 – 5... g6] ♘c6 [6... ♘e4? 7. ♖h5 g6 8. ♖d5+∞] 7. c3 d5 8. e5 [8. 0-0 de4 9. ♙c4 ♘g6 10. f3 ♙e6 △ 11. d5 ♘a5∞ *Forintos, Haág*] ♘e5 9. de5 ♖e5 10. ♖e2= *Jusupov*;

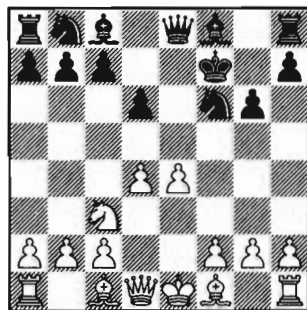
5... c6

a) 6. ♙d3 ♙e7 7. 0-0 ♖a5!?! [7... g6 8. c4 ♘g7 9. ♘c3 ♘bd7 10. ♙e3 ♘f8 11. h3 d5 12. e5 ♘e8 13. cd5 cd5 14. f4 ♙b4 15. f5± *Vitolinš – Butnorius, SSSR 1985*] 8. c3 ♙d8 9. f4 ♖h5 10. ♙e2 ♙g4 11. ♙g4 ♖g4 12. ♖b3 d5 13. ♖b7 ♘e4 14. f5 [14. ♖a8? ♖d7+∞] ♖e2 15. ♙f4 ♖a6 16. ♖c7 ♖c8∞ *Visseti – Stanger, Dortmund 1987*;

b) 6. ♘c3 ♙e7 – 5... ♙e7

48 6... ♙g7 7. ♙c4 ♙e6 8. ♙e6 ♘e6 9. f4 ♘f7 10. e5 ♙e8 [10... ♘e8 11. ♖f3 c6 12. ♘e4 ♖a5 13. ♙d2 ♖d5 14. f5 ♙f8 15. f6 ♘g8 16. ♖b3 ♖b3 17. ab3 ♘f6 18. ef6 ♙f6 19. ♘d6 ♙d4 20. 0-0-0± *Makropoulos – Toth, Roma 1981 – 31/365*] 11. 0-0 ♘c6 [11... ♘fd7 12. f5 de5 13. fg6 ♘g8 14. ♖h5 h6 15. ♙h6 ♘f6 16. ♙f6 ♖f6 17. ♙g5+∞ *Didzun – Michok, Cottbus 1988*] 12. ef6! [12. d5 de5 13. dc6 ♖d1 14. ♘d1 bc6 15. fe5 ♙e5= *Vitolinš – Anikaev, SSSR (ch I) 1979*] ♖f6 13. ♘b5 ♙e7 14. c3± *Vaisser – Visockij, corr. 1981/84*;

6... ♖e8

a) 7. ♙c4 ♙e6 8. d5 ♙c8 9. 0-0 ♙g7 10. ♙e1 ♙f8 11. f4 [11. e5 de5 12.

d6 ♖e6 13. ♖e5 ♖c4 14. ♖e8 ♖e8 15. dc7 ♖a6 16. ♖f4 ♖ec8⁷ Vitoliņš – Anikaev, SSSR 1982] ♖g8 12. e5 de5 13. fe5 ♖g4 14. d6 ♖h8 15. c6 ♖e5 16. d7 ♖bd7 17. ed7 ♖d7 18. ♖d7 ♖d7= B. Popov – Grodzenskij, corr. 1982/83; 8... ♖d7!? ♠ b5-b4 Domuls;

b) 7. ♖d3 ♖g7 [7... c5 8. dc5 d5!? Osnos, Kaliničenko] 8. 0-0 ♖f8 9. e5 ♖g4

b1) 10. h3 ♖h6 11. ed6 ♖g8 12. dc7 ♖c6 13. d5 ♖e5 14. ♖e4 ♖hf7 [14... ♖f5 15. ♖e1 ♖d7 16. ♖h6! ♖h6 17. d6 ♖e4 18. ♖e4 ♖c6 19. b3± Vitoliņš – Domuls, SSSR 1983] 15. d6 ♖d7 16. ♖e3 ♖d6 [16... ♖d6 17. ♖d6 ♖d6 18. ♖d5 ♖df7 19. ♖c5 ♖e8 20. ♖fe1±] 17. ♖d5 ♖h8 18. ♖c5 ♖f6 [18... ♖c7 19. ♖e4 ♖e4 20. ♖f8 ♖f8 21. ♖e4 ♖e6∞ Domuls] 19. ♖e1 ♖f5! 20. ♖d6 ♖d6 21. ♖e4 ♖c7 22. ♖d5 ♖c5 23. ♖f5 ♖f5 24. ♖e3∞ Osnos, Kaliničenko;

b2) 10. ♖c4 ♖e6 11. d5 ♖f5 12. e6 ♖g8 13. ♖e2 ♖f6 14. g4 ♖e6 15. de6 ♖e6 16. g5± Jusupov;

6... c6 7. ♖c4 d5 8. ed5 cd5 9. ♖d5 ♖e6 10. ♖e3 ♖c4 11. ♖c4 ♖c6 [11... ♖d5 12. ♖e3 ♖d7∞ Forintos, Haág] 12. c3 b5 13. ♖e3 a6 14. a4 b4 15. 0-0 ♖d6 16. ♖c4 ♖g7 17. f4 ♖c8 18. ♖e5∞ Šulman – Ungurs, SSSR 1986

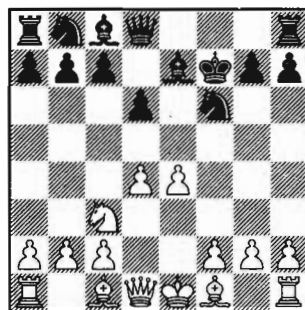
49 7. f4 ♖e8 8. e5 de5 9. fe5 ♖b4 10. a3 ♖c3 11. bc3 ♖c6 12. ♖e2 ♖e5 13. de5 ♖e5 14. 0-0 ♖f5 15. ♖f4 ♖c3 16. ♖d3∞ Vitoliņš – Kveinys, Jurmala 1981

50 7... ♖e7 8. ♖e3 ♖e6 9. ♖d2 h6 10. f3 ♖bd7 11. 0-0-0 c6 12. g4 a6?! 13. h4 b5 14. d5 cd5 15. ed5 b4 16. de6 bc3 17. ♖c3 ♖c8 18. ♖d2 ♖e5 19. g5 ♖h5 20. f4± Šulman – Smulders, SSSR 1986; 12... b5!?!; 9... ♖e8!?

51 8. ♖f3?! c5 9. ♖e3 ♖c6⁷ Bessonov – Grodzenskij, corr. 1981/84

52 12. a4∞ Jusupov

53

6... ♖e6? 7. f4 ♖e8 8. f5 ♖d7 9. ♖c4 ♖f8 10. 0-0± Drovaliev – Kaliberdin, corr. 1981/84;

6... ♖e8 7. ♖c4 ♖f8 [7... d5?! 8. ♖d5 ♖e6 9. ♖f6 ♖f6 10. ♖e6 ♖e6 11. c5± Fedorov – Sal'nikov, SSSR 1977 – 25/(278); 7... ♖c6?! 8. ♖e6 ♖e6 9. g4!? ♖f7 10. g5 ♖fd7 11. f4 ♖f8 12. f5 c5 13. 0-0 ♖g8 14. ♖h5± Poleščuk – Peškov, corr. 1981/84] 8. 0-0 ♖g4 [8... c6 9. ♖f3 b5 10. ♖b3 ♖c7 11. ♖f4 b4 12. ♖a4 ♖g4 13. ♖g3± Poljakov – Domuls, SSSR 1982; 8... ♖c6!? 9. ♖e3 ♖a5 10. ♖d3 ♖g8∞ Osnos, Kaliničenko] 9. f3 ♖h5 10. g4 ♖f7 11. ♖f7 ♖f7 12. g5 [12. h4∞ Domuls] ♖fd7 13. f4 ♖g8 14. h4 ♖f8 15. f5 ♖bd7 16. ♖g4 c6 17. ♖e3 b5 18. h5±→ Forster – Bierenbroodspot, Dieren 1989

54 7... ♖e6 8. ♖e6 ♖e6

a) 9. f4 ♖d7! [9... ♖f8 10. 0-0 ♖f7 11. e5 ♖d5 12. ♖d5 cd5 13. f5∞ Bekkel – Richter, corr. 1981] 10. e5 ♖e8 11. ♖g4 ♖c7∞ Lazarev – Primakov, corr. 1981/84;

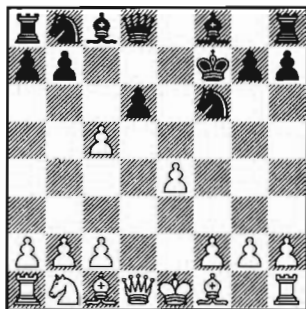
b) 9. ♖f3 ♖a5 10. g4∞ Osnos, Kaliničenko

55 9... ♖d5? 10. ♖h5 g6 11. ♖d5 ♖e8 12. ♖f3 ♖f8 13. ♖b3± Osnos, Kaliničenko

56 12. c3 ♖e8 13. 0-0 ♖g8 14. ♖f4= Jusupov

57 6. ♖c4?! d5 7. ed5 ♖d6 8. 0-0 ♜e8 9. dc5 ♖c5 10. ♗c3?! ♖g4 11. ♞d3 ♗bd7 12. ♖f4 ♗e5 13. ♖e5 ♞e5 14. ♞ae1 ♞e8 15. ♞d2 ♞c8 16. ♗b5 ♖g8 17. d6 ♖h8 Jandemirov – Pliseckij, SSSR 1983; △ 10. ♖g5 Osnos, Kaliničenko

58

6... ♞e8 7. ♗c3 d5? 8. ♖g5 ♗bd7 9. ♖b5± Vitoliņš – Viksni, SSSR 1985; 7... dc5!? Osnos, Kaliničenko;

6... d5 7. e5 ♞e8 8. f4 ♖g4 9. ♖e2 ♖e2 10. ♞e2 ♖c5 11. ef6 ♞c6 12. ♖d1 g6 13. ♗c3 [13. g4? ♞f6 14. f5 ♗c6 15. c3 ♞he8 16. ♞g2 ♖g7 17. ♞f1 d4 18. c4 ♞ad8 19. g5 ♞f7 20. ♗d2 d3 Jandemirov – Halifman, Boržomi 1984] ♗d7 14. ♞f3 ♞ad8 15. ♞c1 ♗f6 16. f5 ♗e4 17. fg6 ♖g6 18. ♞f1± Makaryčev, Grodzenskij; 10... ♗e4!?

6... ♞a5 7. ♗c3 ♞c5 8. ♖e3 ♞a5 9. ♖c4 ♖e6 10. ♖e6 ♖e6 11. 0-0 ♗c6 12. f4 ♞d8 13. g4 d5 14. g5 [14. f5?! ♖f7 15. g5 ♖c5! 16. gf6 ♖e3 17. ♖h1 d4 18. fg7 ♞hg8 Jandemirov – Raeckij, corr. 1981/84] de4 [14... ♗e4 15. ♞g4 ♖d6 16. ♗d5 ♞d5 17. ♞ad1±] 15. ♞e2 ♗d5 16. f5 ♖e7 17. ♗e4±; 16... ♖f7!? Makaryčev, Grodzenskij

59 7... d5?! 8. ♖d5 ♖e6 9. ♖e6 ♖e6 10. ♞e2 ♞a5 11. ♗c3 ♖c5 12. 0-0 ♖f7 13. ♞c4 ♖g6 14. ♗d5 [△ ♗f4] ♖d6 15. ♖f4± Vitoliņš – Raeckij, Naberežnie Čelni 1988; △ 14... h6 Karpov; 12. ♞c4!? Osnos, Kaliničenko

60 10. ♗c3!?

10... d4 [10... de4? 11. ♞e2 ♖f7 12. ♖g5 h6 13. ♞ad1 ♞e8 14. ♖f6 gf6 15. ♗e4 ♞g8 16. ♞c4 ♖g7 17. ♗f6!+- Savko – Enin, SSSR 1989] 11. ♞e2! dc3 12. ♞c4 (∞ Forintos, Haág) ♖e7 13. e5 ♗e5 14. ♞e1∞→ Jusupov

61 12. ♞f5? ♖e8 13. ♗c3 ♗d4 14. ♞h3 ♞d7 15. e6 ♞e6 16. ♞d3 ♗c3 17. bc3 ♗e2 18. ♖h1 ♗c1 19. ♞ac1 ♖f7 20. ♞ce1 ♞c6 21. ♞f5 ♖g8 Jandemirov – Dautov, SSSR 1988;

12. ♗c3! ♗c3 [12... ♗e5? 13. ♞h5 ♗g6 14. ♗e4 de4 15. ♖e3 △ f4±] 13. ♞f5 ♖e8 14. bc3 g6 [14... ♖c5? 15. e6!±] 15. ♞h3 ♖c5 16. ♖h6∞ Dautov

62 8. e5?! ♗e4 9. cd6 ♞a5 Jusupov

63 9... d5 10. f5 ♖c5 11. ♖h1 ♖c8 12. ed5± Osnos, Kaliničenko

64 12. ♖h1 ♞d1 13. ♞d1 ♗g4 14. ♗e4 ♖e7 [14... ♗d4? 15. ♞d4! cd4 16. ♗g5± Vitoliņš – Kveinys, SSSR 1987] 15. h3 ♗h6 16. g4 ♗d4 Jandemirov; 16. c3∞ Jusupov

65 5. d3 ♗f6

(diagram)

a) 6. d4 d5 [6... ♖f5 7. ♖d3 ♖d3 8. ♞d3 c6 9. 0-0 ♖e7 10. ♖g5± Cappello – Toth, Italia 1978; 6... ♖e7 7. ♖d3 0-0

8. 0-0 ♗c6 9. c3 ♜e8 10. ♙g5 d5= P"devski - Kolarov, B"lgarija (ch) 1955]
7. ♗e3 c5! 8. ♙b5 ♗c6 9. 0-0 ♙e6 10.
b3 ♙e7 11. ♙a3 cd4 12. ♙c6 [12. ♙e7
♗e7!±] bc6 13. ♙e7 ♞e7 14. ♞d4 0-0
15. ♗d2 a5± Ceškovskij - Vladimirov,
SSSR 1986;

b) 6. ♙e2 ♙c7 7. 0-0 0-0 8.
♗bd2 ♗c6 9. ♗f3 ♙g4 10. ♗e3 ♙e6 11.
d4 d5 12. ♗e5 ♗e5 13. de5 ♗e4 14. f3
♗c5 15. f4 f5= Udovčić - Bertok, Jugo-
slavija 1952;

c) 6. ♙f4 ♙e7 7. d4 0-0 8. ♙d3
♗c6 9. c3 ♙g4 10. ♞c2 ♙h5 11. ♗e3
♙g6 12. 0-0 ♗h5 13. ♙g3 ♗g3 1/2 : 1/2
V. Spasov - Popčev, Nikšić 1991

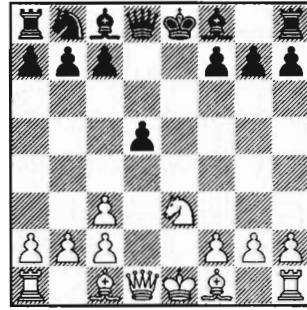
66 5... ♗f6 6. d4 d5 [6... ♙e7 7.
♙d3 ♗c6 8. d5 ♗b4 9. ♙e2± Matanović
- Udovčić, Jugoslavija (ch) 1951; 7...
♙g4!?= Forintos, Haág] 7. ♗e5 ♙e7
[7... ♙f5 8. g4 ♙e6 9. f4 ♗fd7 10. ♗d3
♞h4 11. ♗f2 g6 12. ♞f3 ♗c6 13. ♙e3
♗b6 14. 0-0-0 h5 15. h3 0-0-0∞ Siklosi -
Mathe, Kecskemét 1991] 8. ♙d3 ♗bd7 9.
0-0 0-0 10. ♜e1 c5 11. ♗f3 c4 12. ♙f1
♙b4 13. ♙d2 ♙c3 14. ♙c3 ♗e4 15. ♙b4
♜e8 16. ♗d2 ♗df6 17. ♗e4 ♜e4 18. f3
♜e1 19. ♞e1 ♙f5= Thipsay - Handoko,
Manila (ol) 1992 <7>

67 6. dc3

a) 6... ♙c7 7. ♙d3 [7. ♞f3 ♙g5
8. ♞e4 ♞e7 9. ♞e7 ♙c7 10. ♙f4 ♙f5=
Malanjud - Kočiev, Tallinn 1987] ♗c6 8.

♞h5 ♙c6 9. 0-0 ♞d7 10. ♗e3 ♗e5 11.
f4 ♗d3= Lehmann - Hooper, Bognor
Regis 1955;

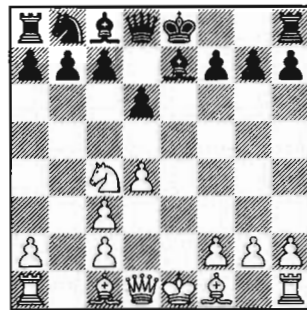
b) 6... d5 7. ♗e3

b1) 7... c6 8. f4 18. ♙d3 ♗d7 9.
0-0 ♗f6 10. ♗f5 ♙f5 11. ♙f5 ♙e7 12.
♜e1 0-0 13. ♙g5 ♜e8 14. ♞f3 ♗d7=
Evans - Bisguier, New York 1959] ♙c5
9. ♞f3 0-0 10. ♙d2 ♗d7 11. ♙d3 ♗f6
12. 0-0-0 (Boey - Pergericht, Belgique
1986) ♜e8= Jusupov;

b2) 7... ♙c6 8. ♞h5 ♞d6 9. ♙d2
♗d7 10. 0-0-0 0-0-0 11. ♞h4 ♞b6∞
Benjamin - Lev, London 1987

68 6... ♙e7 7. d4

7... ♗d7 [7... 0-0 8. ♙d3 ♗c6 9. 0-0
♙f6 10. ♗e3 g6 11. f4 ♗e7 12. f5± Gli-
gorić - Vidmar jr., Jugoslavija (ch) 1951;
7... d5 8. ♗e3 0-0 9. ♙d3 c6 10. 0-0 f5
11. ♜e1 ♙d6 12. ♗f1 ♞f6 13. a4± Δ
♙a3 Thipsay - Gabriel, London 1991] 8.
♙d3 ♗b6 9. ♗e3 0-0 [9... d5 10. 0-0
0-0 11. f4 f5 12. ♞h5 g6 13. ♞f3 c6 14.

g4± Fuderer – Kostić, Jugoslavija (ch) 1951] 10. 0–0 f5 11. f4 ♗e6 12. ♖e1 (Puc – Milner-Barry, London 1951) g6 13. c4 ♗f6 △ 14. c3 c5 15. ♗b2∞ Jusupov;

6... g6 7. d4 [7. ♗e2 ♗g7 8. 0–0 0–0 9. d4 ♗d7= Matanović – Alexander, England 1951] ♗g7 8. h4 [8. ♗d3 0–0 9. 0–0 ♗c6 10. ♖b1 ♖b8 11. f4 f5 12. ♗f3 ♗e7= Milić – Germek, Jugoslavija 1952] 0–0 9. ♗g5 ♗e8 10. ♗e2 [10. ♗e3 c5 11. h5 ♗c6 12. hg6 fg6 13. ♗c4 ♗e6 14. d5 ♗f7± Fuderer – Matanović, Jugoslavija (ch) 1951] ♗d7 11. 0–0 ♗b6 [11... ♗f6 12. ♗f3 ♗e4? 13. ♖e1 d5 14. ♗e3 ♗c3 15. ♗d3 ♗c6 16. ♗e7 ♖e8 17. ♗c5 ♗e4 18. ♗d5± Fedoseev – Lopat-sky, corr. 1985/86; △ 12... ♗a4 Forintos, Haág] 12. ♗e3∞ Jusupov

69 7... g6?! 8. d4 ♗g7 9. ♗a3 ♗f8 10. ♗f8 ♗f8 11. ♗d3 ♗g7 12. 0–0 ♗e6 13. ♖b1 ♗d7 14. f4 f5 15. g4! fg4 16. f5± Thipsay – Howell, Great Britain (ch) 1991;

7... ♗e6 8. ♖b1! b6 9. d4 ♗d6 10. ♗f3 c6 11. c4± Rossolimo – Alexander, England 1951

70 8... ♗e7 9. ♗d3 0–0 10. 0–0 ♗d7 11. ♗f5± Mihal'čišin

71 12. ♗f5 0–0 13. ♗f3

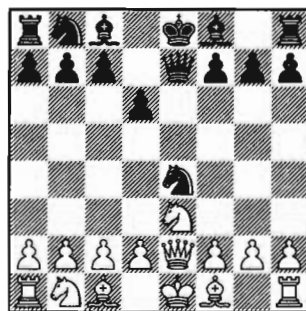
a) 13... ♖e8 14. ♖e1 g6 15. ♗d3 ♗d7 16. h3 ♗h5 17. ♗d2 ♗g7 18. c4 [18. ♖e2?! ♗a3! 19. ♖ae1 b5!± Veličković – Mihal'čišin, Jugoslavija 1992 – 55/(300)] ♗e6 19. c3 dc4 20. ♗c4 ♗f8= Mihal'čišin;

b) 13... ♗e8!? 14. ♖e1 ♗d6 15. ♗d3 ♗g5= Mihal'čišin

72 6. b3?! ♗c6 [6... d5 7. ♗e3 c6 8. ♗b2 ♗e6 9. g3 ♗d7 10. ♗g2 0-0-0 11. d3 ♗ef6 12. ♗d2 ♖e8 13. h3 ♗d6 14. d4 h5 15. 0-0-0 ♗c7∞ Vasjukov – Holmov, Voskresensk 1990] 7. ♗b2 d5 8. ♗e3

♗e6 9. g3 0-0-0 10. ♗g2 ♗d7 11. ♗c3 f5± Eolian – Haritonov, SSSR 1978; 9. d3!?

6. ♗e3

a) 6... ♗e6 7. g3 c6 8. c4 g6 9. ♗g2 f5 10. ♗c3 ♗c3 11. bc3 ♗g7 12. ♖b1 0–0 13. 0–0 ♗c7 14. d4 ♗d7 15. ♗d5!± Paneque – G. Hernández, Pinar del Rio 1990;

b) 6... ♗f6

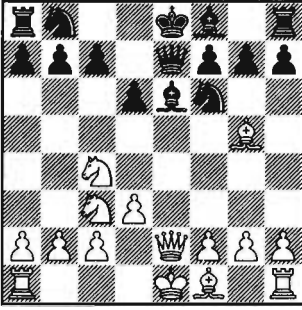
b1) 7. g3 ♗d7 8. ♗g2 ♗c6 9. f3 g6 10. ♗c3 ♗bd7 [10... ♗g7? 11. d4 0–0 12. d5 ♗d7 13. 0–0 ♗h5 14. ♗d2 f5 15. f4 ♖e8 16. ♖ae1 ♗a6?! 17. b4!± Planinc – Jones, Nice (ol) 1974 – 18/249 <8>; 16... a5±] 11. d4 ♗b6= Minić;

b2) 7. b3!? ♗e6 8. g3 c6 9. ♗g2 g6 10. ♗b2 ♗g7 11. c4 0–0 12. d4 ♖e8 13. 0–0 ♗d7 14. ♗c3 ♗a6 15. ♗f3 ♗c7 16. ♗e2 d5= Pálkóvi – E. Pandavos, Na-łęczów 1988;

c) 6... c6 7. c4 g6 8. d3 ♗g5 9. ♗d2 ♗g7 10. ♗c3 ♗c3 11. ♗c3 ♗e6 12. ♗c2 c5 13. ♗d5 ♗d8 14. h4 h5 15. 0-0-0 ♗c6 16. d4 0–0∞ Čabrilo – Marjanović, Pančevo 1987 – 44/(373)

73 7... ♗bd7 8. ♗c3 d5 [8... ♗e2 9. ♗e2 – 7... ♗e2] 9. ♗e3 c6 10. 0-0-0 h6 11. ♗h4 g5 12. ♗g3 ♗c5 13. d4 ♗ce4 14. ♗e4 ♗e4 15. f3 ♗g3 16. hg3 ♗d7 17. g4 1/2 : 1/2 Torre – Ye Rongguang, Ba-colod 1991;

7... ♗e6!? 8. ♗c3

a) 8... h6 9. ♖f6 ♖f6 10. ♖d5 ♖d8 11. g3 ♖c6 12. c3 [12. ♖h3 ♖d7 13. ♖g2 ♖d5 14. ♖d5 ♖d4 15. ♖d2 ♖g5∞] ♖d7 13. ♖g2 [13. ♖f4 d5 14. ♖e5 ♖e5 15. ♖e5 ♖d6= Forintos, Haág] 0-0-0= Pritchett – Forintos, Berlin 1991;

b) 8... ♖c6 9. 0-0-0 h6 10. ♖f6 ♖f6 11. ♖d5 ♖g5 12. ♖ce3 (1/2 : 1/2 Ljubojević – Hort, Bugojno 1980 – 29/ (219)) ♖d5 13. h4= Jusupov

74 8... ♖bd7

a) 9. ♖c3 c6 [9... d5 10. ♖b5!? ♖d8 11. ♖e3 c6 12. ♖d4 g6 13. 0-0-0 ♖c7 14. c4 dc4 15. dc4 ♖e4 16. ♖f4 ♖d6 17. ♖b5!± Seret – Mirallès, France (ch) 1991; 9... h6!? Forintos, Haág] 10. ♖f4 d5 11. ♖d6 ♖d6 12. ♖d6± J. Armas – Sariego, Cuba 1985;

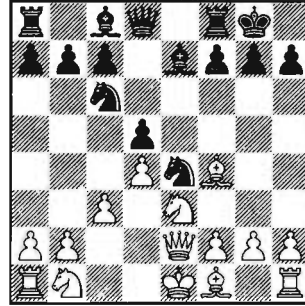
b) 9. 0-0 h6 10. ♖h4 d5 11. ♖e3 g6 12. ♖f3 (Ljubojević – Toth, Albufieri 1978) c6 13. ♖e1± Jusupov; 10... ♖e7!? 11. ♖f3 d5 12. ♖e3 ♖b6 △ ♖e6 Forintos, Haág

75 9... a6 10. 0-0-0 ♖c6 11. d4 ♖d7 12. ♖he1 0-0-0 (Dreev – Malanjuk, SSSR 1989) 13. d5± Forintos, Haág;

9... ♖c6 10. ♖b5 [10. 0-0-0 ♖e6 11. f4 h6 12. ♖h4 0-0-0 13. ♖e3 ♖d4= Ljubojević – Christiansen, Linares 1981] ♖d8 11. ♖e3 ♖e6 12. c3 a6 13. ♖a3 ♖d5 14. ♖e7 ♖ce7 15. ♖ac2 ♖d7 16. ♖d5 ♖d5 17. g3 ♖ae8 18. ♖d2 ♖f6= Carlier – Hartoch, Wijk aan Zee II 1987

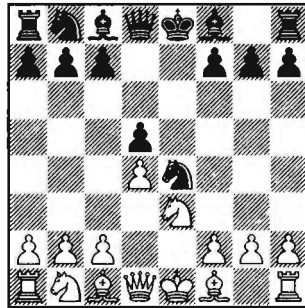
76 12. ♖f3 ♖c6 13. ♖he1 ♖d8 14. ♖d5 ♖f8 15. ♖e4 ♖e7 16. c3 ♖e6!= Vitoliņš – Kočiev, SSSR (ch I) 1979 – 28/252

77 6. ♖e2?! ♖c6 7. c3 ♖e7 8. ♖f4 0-0 9. ♖c3

9... ♖d4! 10. cd4 ♖b4 11. ♖d1 ♖f6 12. ♖g3 [12. ♖e5? ♖f2 13. ♖c1 ♖c6 14. ♖c2 ♖h1 15. ♖f3 ♖e8 16. ♖d3 ♖g4! 17. ♖g4 ♖e5 18. de5 ♖h6 0 : 1 Cehl – Marshall, New Orleans 1913] ♖d4 13. ♖c1∞ Toth

78

6... c5?! 7. ♖b5 ♖c6 8. 0-0 ♖e7 9. c4! dc4 10. d5 ♖d6 11. ♖a4 b5 12. dc6 ba4 13. ♖d5± Jansa – Mirallès, Paris 1989;

6... ♖f6?! 7. ♖d3 ♖c6 8. c3 ♖d6 9. 0-0 ♖e7 10. ♖d2 c6 11. ♖f3 ♖c7 12. ♖c2± Paulsen – Alapin, Frankfurt 1887;

6... ♖d6 7. ♖d3 0-0 8. 0-0 c6 9. c4 ♖a6 10. cd5 cd5 11. ♖d5 ♖h2 12. ♖h2 ♖d5 13. ♖c3 ♖c3 14. bc3 ♖f5 15.

♖b1 ♗d3 16. ♖d3 ♖ac8 17. ♖e1± Striković — Nen. Ristić, Jugoslavija 1993 — 58/335;

6... c6 7. ♗d2 ♗d6 [7... ♗d2 8. ♗d2 ♗e6 9. ♗d3 ♗e7 10. f4 ♗a6 11. 0-0 ♖b6 12. c3 0-0-0 13. b4± Smagin — Arhipov, Moskva 1986 — 41/360; △ 9... ♗d7 Smagin] 8. ♗e4 de4 9. ♗c4 0-0 10. c3 ♗h8 11. g3 ♗d7 12. f4 ef3 13. ♖f3∞ Maki — Arlandi, Novi Sad (ol) 1990;

6... g6 7. ♗d2 [7. ♗d3 ♗g7 8. 0-0 0-0 9. c3 c6 10. ♗d2 f5 11. g3 ♗e6 12. ♗g2 ♗d7 13. f3 ♗d6 14. ♖e1 ♗f7∞ Striković — Mihal'čišin, Jugoslavija 1992 — 55/300] ♗g7 8. c3 0-0 [8... ♗d2 9. ♗d2 0-0 10. h4 h5 11. ♗d3 ♖e8 12. ♖c2 △ 0-0-0, g4±→ Smagin] 9. ♗e4 de4 10. ♗c4 ♗d7 11. 0-0 ♗b6 [11... c5 12. dc5 ♗c5 13. ♖c2 ♗e6 14. ♖d1± Smagin — Mihal'čišin, SSSR (ch) 1985 — 39/383] 12. ♗b3 c6 13. f3 ef3 14. ♖f3 ♗e6! = Dimitrov — Arlandi, Groningen 1985/86;

6... ♗c6 7. c3 ♗e6 8. ♗d2 ♗d2 9. ♗d2 ♗d6 10. ♗d3 0-0 11. ♖c2 h6 12. 0-0-0 ♗e7 13. ♖df1?! c5 14. dc5 ♗c5 15. f4 d4 van Houtte — Krukowski, Bruxelles 1987; 13. g4∞ Forintos, Haág;

6... ♗e7 7. ♗d3 0-0 8. 0-0 ♗e6 9. ♗d2 f5 10. ♗f3 ♗d7 [10... f4? 11. ♗d5 ♗d5 12. c4±] 11. c4 c6 12. cd5 cd5 13. ♖b3 ♗b6 14. ♗e5 ♗d6 = Smagin — Jusupov, SSSR 1980

79 7. ♗b5 c6 8. 0-0 cb5 9. ♗d5 ♖d8 10. ♖e1 ♖d5 11. ♗c3 ♖d8 12. ♖e4 [12. ♗g5 ♗e7 13. ♗e7 ♗e7 14. ♖e4 ♗f8] ♗e7

a) 13. ♖e2?! (Smagin — Makaryčev, Moskva (ch) 1987 — 43/388) ♗f5! 14. ♖e5 [14. ♖b5 ♖d7 15. ♖e5 ♗c2] ♗c6! ♖ Smagin, Makaryčev;

b) 13. ♗g5 ♗c6 14. ♖e2∞ Smagin, Makaryčev

80 8. ♗d2!? Smagin

81 8... ♗c6 9. ♗d2 0-0-0

a) 10. ♗e4 de4 11. g3? ♖d4! ♖;

b) 10. ♗d5 ♗d5 11. ♗e4 ♖g6 12. ♗g3 ♗b4 [12... ♗d6 13. ♖h5 ♖he8 14. ♗d1 ♗g2 15. ♗g2 ♖d3 16. ♗d2 ♗d4∞ Smagin — Makaryčev, Murcia 1990 — 50/(330); 12... ♗b4!? 13. ♗e3 ♖he8 △ ♗d4 → Jusupov; 12... h5! ↑ Karpov] 13. cb4 ♗b4 14. ♗d2 ♖he8 15. ♗b4 ♖e2 16. ♗e2 ♗g2 17. ♖g1∞ Jusupov;

c) 10. g3 ♖g6!? [10... ♗d2 11. ♗d2 h5 12. ♗g2 ♖g6?! 13. 0-0-0 ♗e7 14. ♗f3! ♗f5 15. ♗g2 ♗d6 16. h4± Smagin — Makaryčev, CSKA — T. Petrosian 1990 — 50/330; △ 12... h4 Smagin] 11. ♗g2 f5 = Forintos, Haág

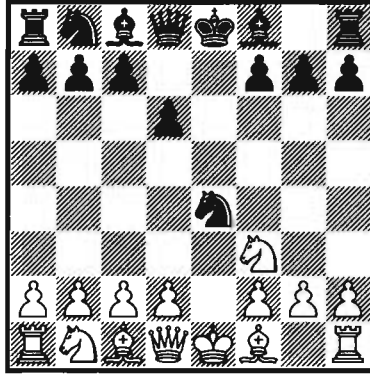
82 12. 0-0 ♗d6

a) 13. ♗f5?! ♖f5 14. ♗e4 de4 15. ♗e4 ♖f6 16. d5 cd5 17. ♗d5

a1) 17... ♗e5 18. ♗e6 [18. ♗b7 ♖b8 19. ♗g2 0-0 20. ♗e3 ♗b6 21. ♖fe1 ♗c4 ♖ Jansa — Forintos, Münster 1992 — 57/(302)] ♖e6 19. ♖e1 0-0 20. f4 ♖ac8 21. fe5 ♗e5 22. ♗f4 ♖b6 23. ♗h1 ♖c6 24. ♖e4 ♖e4 25. ♖e4 ♗d3∞ Ugrinović;

a2) 17... ♗f7 18. ♗e6 ♖e6 19. ♖f3 ♗f6 ♖ Jusupov;

b) 13. ♗e4 fe4 14. f3 = Jusupov

1. e4 e5 2. ♖f3 ♖f6 3. ♗e5 d6 4. ♖f3 ♗e4

	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
14	d3 ⁸³ ♖f6	d4 ♗e7 ⁸⁴	♗d3 ⁸⁵ 0-0	0-0 ⁸⁶ ♗g4 ⁸⁷	h3 ⁸⁸ ♗h5	♗e1 ♖c6 ⁸⁹	c3 ♗d7	♗bd2 ♗fe8	♗f1 ♗f8 ⁹⁰	=
15	♗c3 ♖f6 ⁹¹	d4 ♗e7 ⁹²	♗d3 ⁹³ 0-0 ⁹⁴	♗e2 ⁹⁵ ♗e8 ⁹⁶	0-0 ♗c6	c3 ♗f8	♗g3 d5 ⁹⁷	♗c2 h6	♗h4 ♗h8 ⁹⁸	=
16	... ♗c3	dc3 ♗e7 ⁹⁹	♗f4 ¹⁰⁰ 0-0 ¹⁰¹	♗d2 ♗d7 ¹⁰²	0-0-0 ♗c5	♗d4 ¹⁰³ ♗e8	f3 ♗e6	♗e3 ¹⁰⁴ ♗g5 ¹⁰⁵	♗g5 ¹⁰⁶ ♗g5 ¹⁰⁷	=
17	... ...	... ...	♗e3 0-0 ¹⁰⁸	♗d2 ♗c6 ¹⁰⁹	0-0-0 ♗e5 ¹¹⁰	♗d4 c5 ¹¹¹	♗b5 ♗e6 ¹¹²	♗d6 ♗b6	b4 ♗d6 ¹¹³	=
18	c4 ♗e7 ¹¹⁴	♗c3 ¹¹⁵ ♗c3 ¹¹⁶	dc3 ¹¹⁷ ♗c6 ¹¹⁸	♗d3 ¹¹⁹ ♗e5 ¹²⁰	♗e5 de5	♗c2 ♗g5	0-0 ♗e6	♗e1 ♗c1	♗ac1 ♗g5 ¹²¹	=
19	... ...	d4 0-0 ¹²²	♗d3 ¹²³ ♗g5 ¹²⁴	♗g5 ¹²⁵ ♗g5	♗h5 ♗e8	♗d1 h6	♗g5 ♗g5	♗g5 hg5	♗c3 ♗d7 ¹²⁶	=
20	... ♗c6	♗e2 ¹²⁷ ♗e7	0-0 0-0 ¹²⁸	d4 ¹²⁹ ♗f6	♗e3 ¹³⁰ ♗e8 ¹³¹	♗bd2 ¹³² ♗f5 ¹³³	♗e4 ¹³⁴ ♗e4	d5 ♗f3	♗f3 ♗e5 ¹³⁵	=

1. e4 e5 2. ♖f3 ♖f6 3. ♗e5 d6 4. ♖f3 ♗e4 5. ♗e2 ♗e7
6. d3¹³⁶ ♖f6¹³⁷ 7. ♗g5¹³⁸

	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
21	... ♗e6 ¹³⁹	♗c3 h6 ¹⁴⁰	♗f6 ¹⁴¹ ♗f6 ¹⁴²	d4 ♗e7 ¹⁴³	0-0-0 ¹⁴⁴ 0-0	♗e4 c6	♗d3 g6	♗e3 ¹⁴⁵ ♗h7	h4 ¹⁴⁶	±
22	... ♗bd7	♗c3 ¹⁴⁷ ♗e2 ¹⁴⁸	♗e2 h6 ¹⁴⁹	♗f4 g6 ¹⁵⁰	0-0-0 ¹⁵¹ ♗g7	h3 ¹⁵² ♗b6	♗d2 ♗fd5	♗d5 ♗d5	♗h2 0-0 ¹⁵³	=

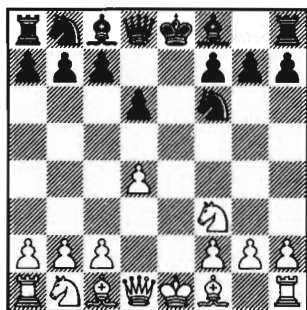
1. e4 e5 2. ♖f3 ♖f6 3. ♗e5 d6 4. ♖f3 ♗e4 5. ♖e2 ♖e7 6. d3 ♖f6 7. ♖g5 ♗bd7 8. ♗c3 ♖e2 9. ♖e2 h6

	7	8	9	10	11	12	13	14	15
23	...	...	...	♖h4	♖g3	0-0-0 ¹⁵⁶	♖he1 ¹⁵⁷	♖f1 ¹⁵⁸	♗d2
	...	...	...	g5 ¹⁵⁴	♗b6 ¹⁵⁵	♖d7	0-0-0	♖g7	♖de8 ¹⁵⁹ =
24	...	...	...	♖d2	♗b5 ¹⁶¹	c4	a4	♗bd4	0-0
	...	...	...	♗b6 ¹⁶⁰	♗bd5 ¹⁶²	♖d7 ¹⁶³	c6	♗c7	♖e7 ¹⁶⁴ ±
25	...	♖e2 ¹⁶⁵	♗c3 ¹⁶⁷	♖h4 ¹⁶⁹	0-0-0	d4	♖c4 ¹⁷³	♖he1	d5
	♖e2	♖e7 ¹⁶⁶	h6 ¹⁶⁸	♖d7 ¹⁷⁰	♗c6 ¹⁷¹	0-0-0 ¹⁷²	♖hf8 ¹⁷⁴	♖de8 ¹⁷⁵	♗b8 ¹⁷⁶ ±
26	...	...	...	0-0 ¹⁷⁷	♖fe1	d4 ¹⁷⁸	♖d3	♖e3	♖ad1
	...	...	c6	♗a6	♗c7	d5 ¹⁷⁹	♗e6	0-0	♖d6 ¹⁸⁰ =
27	...	...	...	0-0-0	♖he1 ¹⁸²	♗e4 ¹⁸³	de4	♗g5	f4
	...	...	...	♗a6 ¹⁸¹	♗c7	♗e4	♖g5	♗e7 ¹⁸⁴	♗e6 ¹⁸⁵ =

83 5. ♖d3 d5 6. ♖e2 ♖e7 7. 0-0 ♗c5= Romero Holmes – García Padron, Las Palmas 1991;

5. ♖b5 c6 6. ♖e2 ♖e7 7. 0-0 ♗f6 [7... cb5 8. ♖e1 △ 8... ♗f6? 9. ♖b5] 8. ♖e1 ♖e2 9. ♖e2 ♖e7= Zajcev – Kočiev, SSSR 1988

84

6... ♖f5 7. ♖d3 ♖d3 8. ♖d3 c6 9. 0-0 ♖e7 10. ♖b3 [10. ♖g5 0-0 11. ♖e1 ♗bd7 12. ♗bd2 ♖e8 13. ♖e2 h6 14. ♖h4 ♖c7 15. ♖ae1 ♖f8= Cappello – Toth, Italia (ch) 1977] ♖c7 11. ♖f4 ♗h5 12. ♖d2 d5 13. c4 dc4 14. ♖c4 0-0 15. ♗c3 ♗f6 16. ♖fe1 ♖d6 17. ♖ac1 a6 18.

d5± Georgadze – Schüssler, Dortmund 1979 – 27/263; △ 12... 0-0 Forintos, Haág;

6... g6 7. ♖d3 ♖e7 8. ♖e2 [8. ♖e2!? ♖g7 9. 0-0 0-0 10. ♖e1 Zajcev] ♖e2 9. ♗e2 ♖g7 10. ♖e1 0-0 11. ♗f1 ♗c6 12. c3 ♖g4 13. ♗bd2 ♖fe8 14. ♖e8 ♖e8 15. h3 ♖d7 16. ♗c4 (Rausis – Zajcev, Moskva 1992 – 54/(281)) h6= Zajcev; 7. ♗c3!? △ 7... ♖g7 8. ♖e2± Forintos, Haág;

6... ♖g4 7. ♗bd2 ♖e7 8. ♖d3 0-0 9. 0-0 c5 [9... ♗c6 10. c3 ♖d7 11. ♖e1 ♖ae8 12. ♗f1 ♖h5 13. ♗g3 ♖g6 14. ♖g6 hg6 15. ♖d3 ♖d8= Hráček – Hába, Staré Město 1992] 10. h3 ♖h5 11. dc5 dc5 12. ♗e4 ♗c6 13. ♗g3 ♖g6 14. ♖g6 hg6 15. c3= Pinčuk – Dvoreckij, SSSR 1976;

6... d5 – C 01

85 7. h3 c6 [7... 0-0 8. ♖d3 – 7. ♖d3] 8. c4 ♗a6 9. ♗c3 0-0 10. ♖e3 d5 11. c5 b6 12. ♖a4 ♗b8∞ Velimirović – Sisniega, Novi Sad (ol) 1990;

7. c4

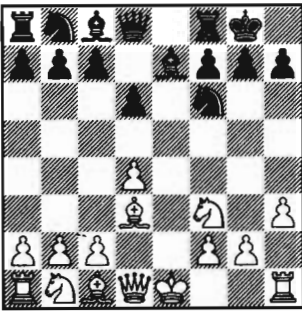
a) 7... 0-0 8. ♖c3 c5 9. d5 ♗g4!? [9... ♗f5?! 10. ♗d3 ♞d7 11. 0-0 ♖a6 12. ♗f5 ♞f5 13. ♖h4 ♖e3 14. fe3 ♗e6 15. ♖f5 dc4∞] 11. ♞c2 [11. a3 ♗c3 12. bc3 ♖e4 13. ♞c2 ♗f5 14. ♗d3 ♞e8 15. cd5 ♞d5 16. 0-0 ♖d6= Mihal'čišin] ♞e7 12. 0-0-0 ♗c3 13. bc3∞ *Velimirović - Mirallès, Vršac 1989 - 48/(415)*] 10. ♗e2± Jusupov;

b) 7... d5 8. ♖c3 0-0 9. ♗e3 ♖c6 10. h3 ♗b4 [10... ♗f5!? 11. ♗e2 ♖b4 12. 0-0 ♖c2 13. ♖h4 ♖e3 14. fe3 ♗e6 15. ♖f5 dc4∞] 11. ♞c2 [11. a3 ♗c3 12. bc3 ♖e4 13. ♞c2 ♗f5 14. ♗d3 ♞e8 15. cd5 ♞d5 16. 0-0 ♖d6= Mihal'čišin] ♞e7 12. 0-0-0 ♗c3 13. bc3∞ *Velimirović - Mihal'čišin, Palma de Mallorca 1989 - 48/415 <9>*;

7. ♗g5 ♗f5 8. ♗d3 ♗d3 9. ♞d3 0-0 10. 0-0 ♖bd7 11. ♞e1 d5 12. ♖bd2 ♞e8 13. ♖e5 ♖f8 14. ♗f6 [14. ♞e3 ♖e6!] ♗f6 15. ♖df3 ♖e6 16. ♞ad1= Cuijpers - van der Wiel, Hilversum 1984;

7. ♗e2 0-0 8. 0-0 c6 [8... ♗f5 9. c4 ♞e8 10. ♖c3 ♗f8 11. ♞e1 ♖e4 12. ♖e4 ♗e4 13. ♗g5± Nunn - Plaskett, London 1985] 9. c4 d5 10. cd5 ♖d5 11. ♖c3 ♗e6 12. ♞e1 ♖d7 13. ♗d3 ♞e8 1/2 : 1/2 Nunn - Short, London 1985

86 8. h3

8... c5! [8... ♞e8 9. 0-0 ♖bd7 10. ♞e1 ♖f8 11. c4 c6 12. ♖c3 ♖g6 13. ♗e3 ♗d7 14. ♞b3 ♞c8 15. ♖e2 ♖h5 16. ♖g3 ♖hf4 17. ♗f1 ♗f6 18. d5 ♞c7 19. ♞ad1± *Velimirović - Chandler, Sarajevo 1985*; 14. b4!? *Forintos, Haág*] 9. 0-0 ♖c6 10. ♖c3 [10. c3 d5 11. dc5 ♗c5 12. ♖bd2 h6 13.

♖b3 ♗b6=] ♖b4 11. ♞e1 [11. ♗c4 ♗f5 12. ♗b3 ♖e4=] h6 12. ♗f4 ♗e6 13. ♗f1 ♖bd5 14. ♖d5 ♖d5 15. ♗g3 ♗f6 16. c3 ♞b6= *Psakhis - Mihal'čišin, Minsk 1986*; 13... ♞b6!? *Psakhis*

87 8... ♖bd7 9. ♞e1 ♞e8 10. ♖bd2 ♖f8 11. ♖f1 ♖g6 12. ♖g3 c6 13. c3 ♗d7 14. h3 ♞c7 15. ♞c2 ♖d5 16. ♗d2 a5= *V. Spasov - Kir. Georgiev, Burgas 1992 - 55/(301)*

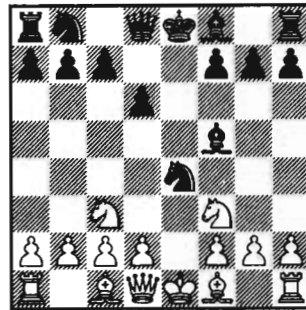
88 9. ♗g5 ♖d5 10. ♗d2 ♖c6 11. c3 ♞e8 12. h3 ♗h5 13. ♗h7 ♖h7 14. ♖g5 ♖g6 15. ♞c2 f5 16. g4 ♗g5 17. ♞f5 ♖h6 18. h4 ♗g6 19. ♗g5 ♖h7 20. ♞d5 ♞d7 21. ♞g2 ♗d3 22. ♞c1 ♞e4 23. f3 ♞e2 24. ♞g3 ♞ae8 25. ♖d2 ♞e6∞ *Nevednichy - Handoko, Manila (ol) 1992 <10>*

89 10... ♞e8 11. ♗g5 ♖c6 12. c3 ♖d5 13. ♗e7 ♞e7= *Smirin - Ivančuk, Debrecen 1992*;

10... c5!? 11. dc5 [11. d5 ♖bd7 12. ♖c3 ♖e5 13. ♗e2 ♗f3 14. ♗f3 ♖e8 15. ♗e2 f5∞ *Štyrenkov - Raeckij, SSSR 1989*] dc5 12. g4 ♗g6 13. ♗g6 hg6 14. ♞d8 ♗d8 15. ♗f4 ♗a5! 16. c3 ♞d8 17. ♖bd2 ♖c6 18. ♖e4 ♖e4 19. ♞e4 ♞d5= *Dolmatov - Raeckij, Podol'sk 1992 - 57/(302)*

90 14. ♞e8 ♞e8 15. ♗g5 ♖e4 16. ♗e4 ♞e4 17. ♖g3 ♗f3 18. ♞f3 1/2 : 1/2 *Kavalek - Tal, Tilburg 1980 - 30/(239)*

91 5... ♗f5?!

6. ♘e4? ♙e4 7. d3 ♙g6 8. ♙g5 ♙e7 9. ♙e7 ♗e7 10. ♙e2 ♘c6 11. 0-0 0-0 12. ♗e1 ♗ae8 13. ♗d2 ♘e5 14. d4 ♘f3 15. ♙f3 ♗d7 16. c3 b6= Miles – Christian- sen, San Francisco 1987 – 44/(373); 6. ♗e2! (1 : 0 Zapata – Anand, Biel 1988) ♗e7 7. ♘d5+-;

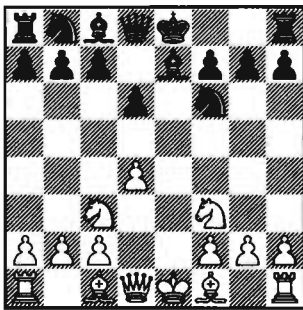
5... d5?! 6. ♗e2 ♙e7 7. ♘e4 de4 8. ♗e4 0-0 9. ♙c4! ♙d6 10. 0-0 ♗e8 11. ♗d3 ♘c6 12. b3 ♗f6 13. ♙b2 ♗b2 14. ♘g5 ♙e6 [14... g6 15. ♙f7 ♘g7 16. ♙e8 ♗e5 17. ♗c3 ♘d4 18. f4!!+-] 15. ♙e6 fe6 16. ♗h7 ♘f8 (Alehin – A. Ra- binović, Moskva 1918) 17. c3 ♙e5 [17... ♗d2 18. ♗h8 ♘e7 19. ♗g7 ♘d8 20. ♗ad1 ♗f4 21. g3 ♗f8 22. ♘e6+-] 18. ♗h5! ♘g8 19. ♗f7 ♘h8 20. f4 ♙f6 21. ♗f3 ♗al 22. ♘f2 ♙g5 23. fg5+- Alehin

92 6... d5

a) 7. ♙d3 ♙g4 [7... ♙e7 8. ♘e2 ♘e4 9. c3 ♙d6 10. ♗c2 ♗e7 11. 0-0 0-0 12. ♗e1 c6 13. ♙f4±↑ Pančenko – Knežević, Dubna 1978] 8. h3 ♙h5 9. 0-0 ♙e7 10. ♙f4 0-0 11. ♗e1 ♘c6 (Seme- nova – Fatalibekova, SSSR 1981) 12. g4 ♙g6 13. ♘e5± Forintos, Haág;

b) 7. ♙g5 ♙e7 8. ♙d3 0-0 9. h3 ♗e8 10. 0-0 ♘bd7 11. ♘e2 ♘e4 12. ♙f4 ♘df6 13. ♘e5 c6 14. ♘g3± Milivojević – M. Petrović, Sm. Palanka 1980

93

7. ♙g5 ♙f5 [7... ♙e6 8. ♗d2 h6 9. ♙f6 ♙f6 10. 0-0-0 d5 11. ♘e5 0-0 12. f4 c5!? 13. dc5 ♗a5 14. a3 ♗c5 15. ♘d5 ♙e5 16. fe5 ♗c8 17. ♘f4 (van der Wiel

– Ostojić, Oostende 1983) ♘d7♖] 8. ♗d2 ♘e4 9. ♘e4 ♙e4 10. ♗e3 ♙f3 11. gf3 ♘c6♗ Gutman;

7. h3 0-0 8. ♙d3 ♘c6 9. a3 ♗e8 10. 0-0 h6 11. ♘e2 ♙f8 12. ♘g3 d5 13. ♗e1 ♗e1 14. ♗e1 ♗d6 15. c3 ♙d7 16. ♘e5 ♗e8 17. f4 ♘a5 18. ♙e3 ♘b3 19. ♗d1 c5= Ceškovskij – Smyslov, SSSR 1974 – 18/250;

7. ♙f4!? 0-0 8. ♗d2 ♙f5 9. 0-0-0 d5 10. ♘e5 c6 11. f3 ♗a5 12. g4 ♙e6 13. ♘b1 ♙b4 14. ♘d3± Čehov – Villareal, Tjentište 1975; 9... c6oo⇒ Δ b5, ♗a5 Schwarz

94 7... ♙g4 8. h3 ♙h5 9. ♙f4 0-0 [9... ♘bd7 10. g4 ♙g6 11. ♗d2 ♘b6 12. 0-0-0o 1/2 : 1/2 A. Rodriguez – García González, Cuba (ch) 1989] 10. 0-0 ♘bd7 11. ♗e1 ♗e8 12. g4 ♙g6 13. ♘g2 ♘b6 14. ♙g6 hg6 15. ♗d3 ♗d7 16. ♗e2 ♙f8= Fuchs – Hennings, DDR 1968

95 8. ♙f4 ♗e8 9. ♗d2 ♘c6 10. h3 ♙f8 11. ♘e2 d5 12. c3 ♘e4 13. ♗c2 ♙d6 14. 0-0 ♙f5 15. ♗fe1 ♗f6 16. ♙d6 ♗d6 17. ♘d2 ♙g6= Kuprejčik – Holmov, SSSR 1976

96 8... c5 9. h3 b6 10. d5 ♙b7 11. c4 b5 12. b3 a5 13. a4 bc4 14. bc4 ♘a6 15. ♘c3 ♘b4 16. 0-0 ♗e8oo Ulybin – Sorokin, Minsk 1990

97 11... h6 12. ♙c2 d5 13. ♙f4 ♙d6 14. ♙d6 ♗d6 15. ♗d3 ♙d7= Kočiev – Holmov, SSSR 1978 – 25/278; 12. ♙f4!? Holmov

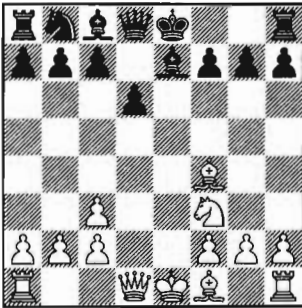
98 14. b4 ♘g8 15. ♘hf5 ♘ce7 16. ♘e3 ♘f6 17. a4 ♘eg8 18. b5 ♘g4!? 19. ♘g4 [19. c4?! ♗e3! 20. fe3 ♗h4 21. h3 ♗g3 22. hg4 ♙d6♗→ Ulybin – Akopian, Tbilisi 1989] ♙g4 20. ♙a3= Akopian

99 6... ♙f5 7. ♙e3 ♘c6 8. ♗d2 a6 9. 0-0-0 ♙e7 10. ♗g1 ♗d7 11. ♙e2± Koston – Hingst, Paris 1989;

6... ♖c6 7. ♗f4 ♗g4 8. ♗e2 ♗e7
9. ♖d2 — 6... ♗e7

100 7. ♗d3 ♗g4 [7... ♗d7 8. ♗e3
♗f6 9. ♖c2 0-0 10. 0-0-0 ♖e8 11. h3
♗e5= García Martínez — Vilela, Cuba
1983; 8... ♗e5= Forintos, Haág] 8. ♗e3
♗c6 9. ♗e4 ♖d7 10. ♖d2 0-0-0 11. 0-0-0
♖he8 12. ♗d4! d5 13. ♗c6 ♖c6 14. ♗d5
♖a6∞ Nimzowitsch — Marshall, San Se-
bastian 1911

101

7... ♗g4 8. ♗e2 0-0 9. ♖d2 ♗d7
10. 0-0-0 ♗f6 11. h3 ♗h5 12. g4±→
Dzindzichashvili — Young, Philadelphia
1992;

7... c6 8. ♖d2 0-0 9. 0-0-0 ♖a5
10. ♗b1 ♗e6 11. a3 ♗a6 12. ♗d4 ♗c5
13. c4 ♖b6 14. ♖b4 ♖d8 15. g3 a5 16.
♖e1 ♗d7 17. ♗g2 ♖e8 18. ♖d2 ♖b6∞
Fedorov — Grimberg, Beograd 1988;

7... ♗c6 8. ♖d2 ♗g4 9. ♗e2 ♖d7
[9... 0-0 10. 0-0-0 ♗f6 11. h3 ♗f3 12.
♗f3 ♗e5!? 13. ♗b7 ♖b8 14. ♗d5 c5
(Kuprejčik — Schüssler, Reykjavík 1980)
15. ♗e5± Forintos, Haág]

a) 10. h3 ♗e6 [10... ♗f3 11. ♗f3
♖e6 12. ♗e2 0-0 13. 0-0 1/2 : 1/2 Iva-
nović — Smyslov, Bar 1980 — 30/(238)]
11. ♗d4 ♗d4 12. cd4 d5 13. 0-0-0 0-0
14. g4 c5 15. dc5 ♗c5 16. ♗e3 ♖fc8∞
Ohotnik — Rozentalis, SSSR 1988;

b) 10. 0-0-0 0-0-0 11. h3 ♗e6 12.
♗g5 ♗g5 13. ♗g5 f6 14. ♗e3 h5 15. c4
♗e5 16. b3 g5∞ Santo-Roman — Miral-
lès, Lyon 1988

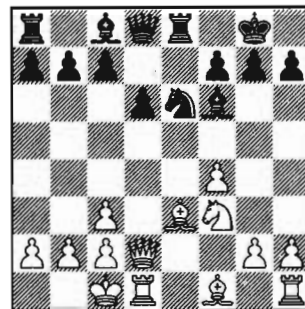
102 8... ♗c6 9. 0-0-0 ♗f6!? 10. ♗d3
♗e5 11. ♗e5 de5 12. ♖e3 [12. ♗e5?!
♗e5 13. ♗h7 ♗h7 14. ♖d8 ♖d8 15. ♖d8
b6 16. ♖e1 ♗f4! 17. ♗b1 ♗b7 18. ♖a8
♗a8 19. g3 ♗d6∞] ♖e7 13. ♖e8
(Holmov — Majorovas, SSSR 1979 — 27/
264) 14. ♖e4!? g6 15. g4 ♗d7 16. ♗c4
♗c6 17. ♗d5 ♗d5 18. ♖d5 c6 19. ♖d3
♖ad8 20. g5 ♗g7 21. ♖d8 ♖d8 22. ♖e1±
Holmov

103 10. h3 ♖e8 11. g4 [11. ♗c4 ♗e6
12. ♗e6 ♗e6 13. ♗e3 a5 14. h4 a4 15.
a3 ♖d7= Savon — Kočiev, Lviv 1978 —
25/(279)] ♗e4 12. ♖e1 ♗f6 13. ♗e3 c6
14. ♗d3 ♖a5 15. ♗e4 ♖e4 16. ♗b6!
♗g5 [16... ♖e1? 17. ♖he1+; 16... ♖a4
17. ♖d4!] 17. ♗g5 ♖g5 18. ♗c3 ♖e7
[18... ♖g6? 19. ♖d2 d5 20. f3 ♖e8 21.
h4±→ Češkovskij — Zajcev, SSSR 1975
— 19/218] 19. ♖d2 d5 20. ♖he1±; 13...
b6 Δ ♗b7∞↔ Jusupov

104 12. h4 ♗f4 13. ♖f4 d5 14. ♗f5
♗f6 15. ♗d3 ♗e5 16. ♖d2 1/2 : 1/2 Ku-
prejčik — Makaryčev, SSSR (ch) 1980/81

105 12... ♗d4 13. cd4 ♗f6 14. ♗d3
♗e6 15. h4?! c5! 16. ♗g5 [16. dc5 dc5
17. ♗c5 ♖c7∞] h6 17. d5 ♗d7 18. ♗f4
b5 19. c3 [19. ♗d6 b4±] c4± Svešnikov
— Kočiev, Lviv 1978 — 25/279 <11>: 15.
♗b1!?= Jusupov

106 13. f4 ♗f6 14. ♗f3

14... b6 [14... ♗c5? 15. ♗c5 dc5 16. ♖f2
♖e7 17. ♖e1 ♖f8 18. ♖e8 ♖e8 19. ♖c5

♞e4± Svešnikov – Kočiev, SSSR (ch) 1977] 15. ♙c4 ♘c5!? 16. ♙d5 ♚b8 17. ♘d4 ♙d4! 18. cd4 ♘e4 19. ♞d3 ♘f6̄ Dolmatov – Jusupov, SSSR (ch) 1980/81

107 14. ♞g5 ♘g5 15. ♘b5 ♘e6 16. ♚e1 ♙d7 17. ♚e6 ♙b5 18. ♚e8 ♙e8= Ivanović – Jusupov, Vrbas 1980 – 30/ (238)

108 7... d5?! 8. c4 dc4 9. ♞d8 ♙d8 10. ♙c4 ♙f6 11. 0-0-0 0-0 12. ♚he1 ♙g4 13. ♙c5 ♚c8 14. ♙e7 ♘d7 15. h3±C Nunn – Mascariñas, Thessaloniki (ol) 1984 – 38/(414);

7... ♘d7 8. ♞d2 ♘e5 [8... 0-0 – 7... 0-0] 9. 0-0-0 [9. ♙e2 0-0 10. ♘d4 c5 11. ♘b3 ♙e6 12. ♚d1 ♞b6 13. 0-0 a5̄↑ Sznepik – Borik, Dortmund 1981; 9. ♙d4 ♙f6 10. 0-0-0 ♙e6 11. ♞e3 ♘f3 12. ♞f3 ♙d4 13. cd4 ♞g5= Taulbut – Speelman, Brighton 1980] ♘f3 10. gf3 ♙e6 11. ♘b1 ♙f6 12. ♙d3 c6 13. a3 ♞a5 14. f4 0-0-0 15. c4 1/2 : 1/2 van der Wiel – Barua, Novi Sad (ol) 1990 – 50/(331);

7... ♘c6 8. ♞d2 ♙g4 [8... 0-0 – 7... 0-0] 9. ♙e2 0-0 [9... ♞d7 10. 0-0-0 0-0 11. ♚he1 ♚ae8 12. h3 ♙f3 13. ♙f3 ♙f6 14. ♙g4± Nimzowitsch – Marshall, Petersburg 1914] 10. 0-0-0 ♚e8 11. h3 ♙h5 12. ♚h2 ♞c8 13. g4 ♙g6 14. h4 ♞g4 15. h5 ♙e4∞ van der Wiel – Stean, Leiden 1982

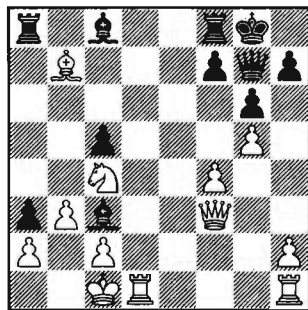
109 8... ♘d7 9. 0-0-0 ♘c5
a) 10. ♘d4 ♚e8 [10... d5 11. f3 c6 12. h4! ♘e6 13. ♘f5± Ciocaltea – Nen. Ristić, Sm. Palanka 1981 – 31/ (366); 10... ♘e4!? 11. ♞d3 d5∞] 11. f3 ♙f6 12. h4!? ♙h4 13. ♙b5 ♚e5 14. ♙f4 ♙g5 15. ♙g5 ♚g5 16. g4 ♞f6 (Ciocaltea – Schüssler, Bochum 1981 – 31/366) 17. ♞h2!? h6 18. ♙e2 △ f4̄̄̄ Ciocaltea;

b) 10. h4 ♚e8 [10... ♙g4 11. ♙e2 ♞c8 12. ♘d4! ♙e2 13. ♞c2 ♚e8 14. ♞f3± Pinal – Sieiro González, La Habana 1983] 11. ♘g5 [△ 12. ♘f7 ♘f7 13.

♙c5 dc5 14. ♞f4] ♙g5 12. ♙g5 [12. hg5?! ♘e4! 13. ♞e2!? ♘g5 14. ♞h5 ♚e3! 15. fe3 ♞e7= Kuprejčik – Jusupov, SSSR (ch) 1980/81 – 30/238 <12>] f6 13. ♙e3 ♙e6 14. a3± Kuprejčik – Szymczak, Polanica Zdrój 1981; 9... ♘e5! – 8... ♘c6

110 9... ♙e6 10. ♘b1 ♘e5 11. ♘d4 ♙c4 12. b3 ♙f1 13. ♚hf1 ♙f6 14. h3 ♞d7 15. g4 ♘c6= Árnason – Makaryčev, Reykjavík 1990

111 10... a6 11. f4 ♘g4 12. ♙d3 ♘e3 [12... c5 13. ♘f5 c4?! 14. ♙e4 ♙f5 15. ♙f5 ♘e3 16. ♞e3 d5 17. ♘b1!± van der Wiel – Jusupov, Sarajevo 1984 – 37/339; △ 13... ♚e8 van der Wiel] 13. ♞e3 ♙f6 14. ♞f3 c5 15. ♘b3 a5 [15... ♙e6 16. ♙e4 ♞b6 17. g4 a5 18. g5 ♙e7 19. ♙d5 a4 20. ♘d2 a3 21. b3 ♙d5 22. ♞d5 ♞a5 23. ♘e4 ♚fe8 (van der Wiel – Piket, Amsterdam 1989 – 48/(415)) 24. ♚hg1!± van der Wiel] 16. ♙c4 a4 17. ♘d2 a3 18. b3 d5! 19. ♙d5 ♙c3 20. ♘c4 ♞f6 21. g4 g6 22. g5 ♞g7 23. ♙b7 (Dolmatov – Anikaev, SSSR (ch) 1979 – 29/217)

23... ♙d2!! 24. ♘d2 ♞d4 25. ♘c1= Gu-fel'd;

10... ♙d7 11. f4 ♘g4 12. ♙d3 ♚e8 13. ♚he1 c6 14. ♙g1 ♞a5 15. ♘b1 ♙f8 16. h3 ♘f6 17. g4 c5 18. ♘e2 ♘e4 19. ♙e4 ♚e4 20. ♘g3 ♚a4 21. a3 ♚c8 22. ♚e4∞ Gómez Baillo – Mirallès, Novi Sad (ol) 1990

112 11... ♖a5 12. a3 a6? 13. ♗d6 ♖d8 14. ♗c8! ♖d2 15. ♗e7 ♗f8 16. ♖d2 ♗e7 17. ♖d5 ♗d7 18. ♗e2± van der Wiel – van der Sterren, Wijk aan Zee 1984; 12... ♖d8!?± Jusupov

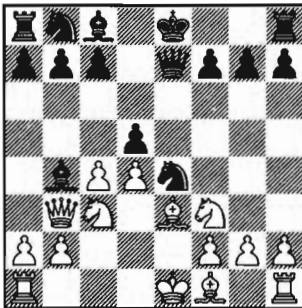
113 14. ♖d6 ♖d6 15. ♖d6 cb4 16. cb4 ♗a2 17. ♗f4 f6= Nunn – Zsu. Polgár, Bruxelles 1985

114 5... d5 6. ♗c3

a) 6... ♗e6 7. ♖a4 [7. ♗d5 ♗d5 8. cd5 ♖d5 9. ♖a4 ♗c6 10. ♗c4 ♖d7 11. ♗b5 ♗c5 12. ♖a3 0-0-0 Thomas – Allcock, England 1967 – 3/242] ♗c6 8. cd5 ♗c3 9. dc3 ♗d5 10. ♗e3 △ 0-0-0± M. Pavlović;

b) 6... ♗f6 7. d4 ♗b4!? 8. ♗g5 0-0 9. ♗f6 ♖f6 10. cd5 ♗g4! 11. ♗e2 ♗f3 12. ♗f3 ♖e8 13. ♗e2 c6∞ Forintos, Haág;

c) 6... ♗c5 7. d4 ♗b4 8. ♖b3 [8. ♗d2 ♗d2 9. ♖d2 0-0 10. cd5 ♗d7 11. a3 ♖e8 12. ♗e2 (Keres – Keller, Zürich 1959) ♗c3 13. bc3 ♗b6 14. 0-0 ♗d5 15. c4± Keres; 14... ♖d5!?∞ ×c4 Kindermann] ♖e7 [8... c5? 9. ♗d3 ♖a5 10. 0-0 ♗c3 11. bc3 ♗c3 12. ♗b2 ♗b2 13. ♖ae1!± Evans – Bisguier, New York 1959] 9. ♗e3

c) 9... c6 10. ♗d3 dc4 [10... ♗e6? 11. 0-0 ♗c3 12. bc3 ♗d6 13. c5 ♗c7 14. ♗g5!± → Kindermann – Forintos, West Berlin 1987 – 44/373 <13>] 11.

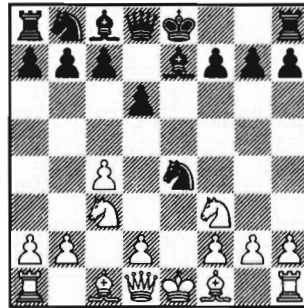
♗c4 ♗c3 12. bc3 ♗d6 13. 0-0 ♗c4 14. ♖c4 0-0 15. ♖d3± Kindermann;

c2) 9... ♗e6!? 10. a3 [10. cd5 ♗d5 11. ♖d5 ♗c3∞ Forintos, Haág] ♗c3 11. bc3 c6 12. cd5 cd5 13. c4 ♗f6 14. ♗g5 [14. ♖b1 0-0!] dc4 15. ♖b5 ♗c6 16. ♗e6 fe6 17. ♗c4 ♖d8= Dolmatov – Forintos, Budapest 1982;

5... g6 6. d3 [6. d4 ♗g7 7. ♗d3 ♗f6 8. 0-0 0-0 9. h3 ♖e8 10. ♗c3 ♗c6 11. ♗f4 d5= Kindermann – Knežević, Budapest 1986; 8. ♖e2!? Forintos, Haág] ♗f6 7. ♗c3 ♗g7 8. ♖e2 ♖e7 9. ♖e7 ♗e7 10. ♗g5 ♖e8 11. 0-0-0 ♗f8 12. h3 a6= Keres – Rossetto, Buenos Aires 1964

115 6. ♗e2 0-0 7. 0-0 d5 8. ♗c3 ♗c3 9. bc3 [9. dc3 dc4 10. ♖d8 ♖d8 11. ♗c4±] dc10. ♗c4 c5 11. d4 ♗c6 12. d5 ♗a5 13. ♗d3 ♗f6 14. ♗e3 b6 15. h3 ♗b7 16. ♖c2 ♖d5 17. ♗h7 ♗h8 18. ♖ad1 ♖h5 19. ♗e4∞ Kuprejčik – Przewoźnik, Lviv 1986 – 41/361 <14>; 14. ♖b1! △ c4± Kuprejčik; 7... ♗c6 – 5... ♗c6

116

6... ♗g5 7. d4 0-0 [7... ♗f3 8. ♖f3 0-0 9. ♗d3±; 7... ♗g4 8. ♗e2 ♗f3 9. ♗f3 ♗f3 10. ♖f3±] 8. ♗e2 ♗c6 9. 0-0 ♗f3 10. ♗f3 ♗f6 11. ♗e2! [11. ♗c3 ♗e7 △ ♗f5= Jusupov] ♗f5 12. ♗e3 ♖e8 13. ♗g3 ♗g6 14. ♖d2± Kuz'min – Jusupov, Erevan 1982 – 33/430;

6... ♗f5

a) 7. d4 ♗c3 8. bc3 0-0 9. ♗d3 ♖d7 10. 0-0 ♗c6= Jusupov;

b) 7. ♖e4 ♖e4 8. ♖e2 [8. d4 d5 9. ♖b3? ♖c6!±] ♖c6 9. 0-0 0-0= Keres;

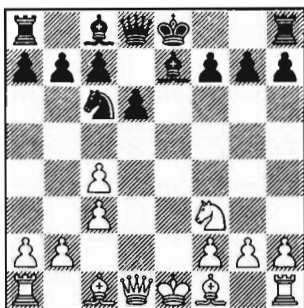
c) 7. ♖d4 ♖g6 8. ♖f3 ♖c3 9. dc3 [9. ♖b7? ♖e4-+] ♖c8= Forintos, Haág;

d) 7. ♖d5 0-0 8. ♖e2 ♖e8 9. 0-0 ♖c6 [9... ♖f8 10. d3 ♖c5 11. ♖g5 ♖c8 12. ♖e3 c6 13. ♖c3 h6 14. b4± Ceškovskij - Jusupov. SSSR 1982] 10. d4 ♖f8 11. ♖c1 ♖e7 12. ♖e3 ♖g6 13. ♖h4 c6 14. f3 ♖f6 15. ♖d2 d5 16. c5 a5 17. a3 a4♞♞ Dolmatov - Barua. Frunze 1983

117 7. bc3 0-0 8. d4 ♖c6 9. ♖e2 ♖f5 10. 0-0 [10. d5 ♖e5 11. ♖d4 ♖d7 12. f4 ♖g6 13. 0-0 ♖f6 14. ♖c2 ♖e8 15. ♖b1 ♖b8 16. ♖d3 c6∞ G. Hernández - A. Rodríguez, La Habana 1991] ♖c8 11. ♖e3 ♖g6 12. ♖d2 ♖f6 13. ♖ad1 ♖d7∞ I. Gurevich - Howell, Hastings (open) 1991/92

118 7... ♖d7 8. ♖e2 0-0 9. 0-0 ♖c5 10. ♖d4 ♖f6 11. ♖f3 ♖e5 12. ♖c3 ♖f6 13. ♖d5 c6 14. f4 ♖d4 15. ♖d4 ♖g6 16. ♖f3 ♖f5= Dolmatov - Rozentalis. SSSR 1983

119

8. ♖f4 ♖g4 9. ♖e2 ♖d7 10. ♖d2 0-0-0 11. 0-0-0 h6 12. h3 ♖e6= Teichmann - Marshall, San Sebastian 1911 <15>;

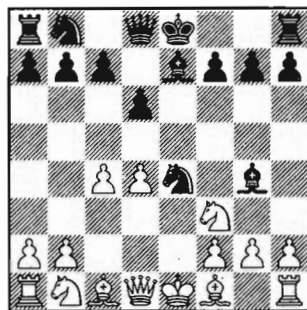
8. ♖e3 ♖f5 9. ♖e2 0-0 10. 0-0 ♖e8 11. a4 ♖f6 12. a5 a6 13. ♖d4 ♖d4 14. cd4 c5 15. ♖f3 ♖e4 16. ♖e4 ♖e4 17.

♖c2 ♖e7 18. dc5 dc5 19. ♖c5 ♖e6= Svešnikov - Plaskett, Hastings 1984/85

120 8... ♖g4 9. ♖e4 ♖d7 [9... 0-0 10. 0-0 ♖e5 11. ♖b7 ♖b8 12. ♖e4 ♖h8 13. h3 ♖f3 14. ♖f3 ♖c4 15. ♖d5 ♖b6 16. ♖b3± Keres - Mikenas, Pärnu 1960] 10. ♖e3 [10. ♖d3 0-0-0 △ ♖e5= Timman] ♖f5! 11. ♖f5 ♖f5 12. ♖d5! ♖d5 13. cd5± Timman - Jusupov, Hilversum (m/4) 1986 - 42/379

121 14. ♖e3 0-0-0= Maróczy - Marshall, San Sebastian 1911

122 6... ♖g4

a) 7. h3 ♖h5 8. ♖b3 [8. ♖d3 ♖f6 9. ♖bd2 d5 10. 0-0 0-0 11. b3 ♖c6 12. ♖b2 (Bouwmeester - Barendregt, Beverwijk 1960) ♖e8= Jusupov] ♖d7! 9. ♖b7 ♖f3 10. gf3 ♖g5 11. ♖g5 ♖g5 12. ♖e4 ♖f8 13. ♖c3 ♖f6 14. ♖f5 ♖h6∞ Tal - Smyslov, SSSR 1974;

b) 7. ♖e2 0-0 8. 0-0 ♖e8 9. ♖c2 ♖f6 10. ♖c3 c6 [10... ♖c6 11. ♖e3 d5 12. ♖ad1 dc4 13. ♖e5!±] 11. h3 ♖h5 12. ♖f4 (Stoica - Lau, Luzern 1985 - 41/361)) ♖g6 13. ♖d3 ♖h5 14. g4± Stoica;

6... d5 7. ♖c3 ♖c3 8. bc3 0-0 9. cd5 [9. ♖e2 ♖c6 10. 0-0 ♖e6 11. ♖b1 ♖a5 12. cd5 ♖d5 13. ♖a4 c6 14. c4!? ♖c4 15. ♖b7 ♖b6 16. ♖a6 ♖d6 17. ♖a7 ♖a7 18. ♖a7 ♖e8 19. ♖e3 ♖c4∞ Ferreira - Mirallès, Thessaloniki (ol) 1988] ♖d5 10. ♖e2 ♖f5 11. 0-0 ♖d7!? 12. ♖d2 ♖b6 13. a4 ♖d7 14. ♖f3 c6 15. a5 ♖d5

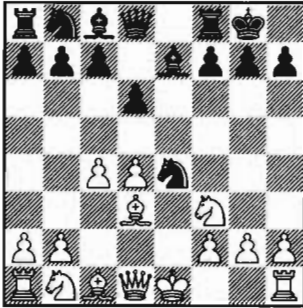
16. ♖b3 ♜fe8 17. ♗c4 ♘f6 18. ♙a3 ♜e6= Kuprejčik – Agzamov, Frunze 1985 – 40/(382)

123 7. ♙e2 d5 8. 0–0

a) 8... c5 9. cd5 ♖d5 10. ♗c3 [10. ♙e3 ♗c6 11. ♗c3 ♗c3 12. bc3 cd4 13. ♗d4 ♗d4 14. ♙d4 ♙c5 15. ♙f3 ♖d6 16. ♜e1 ♙e6 17. ♙b7 1/2 : 1/2 Bischoff – Bruk, Bern 1990] ♗c3 11. bc3± Jusupov;

b) 8... c6 9. ♗c3 ♗f6?! 10. ♖b3 dc4 11. ♙c4 ♗bd7 12. ♗e5 ♗e5 [12... ♖e8? 13. ♜e1 ♗b6 14. ♙f7 ♜f7 15. ♗f7 ♖f8 16. ♙g5 ♗fd5 17. ♗d5 1 : 0 Kindermann – Radulov, West Berlin 1986 – 42/(378)] 13. de5± Kindermann; 9... ♗c3=

124

7... f5 8. 0–0 c6 9. ♗c3 [9. ♜e1 d5 10. ♗e5 ♗d7 11. f3? ♗e5 12. de5 ♙c5 13. ♙e3 ♙c3 14. ♜e3 ♖b6–+ Marco – Tinsley, Hastings 1895; 11. ♗d7= Forintos, Haág] d5 10. ♖b3 ♖b6 11. cd5 ♖b3 12. ab3 ♗c3 13. bc3 cd5 14. ♙f4± M. Pavlović;

7... ♗f6 8. ♗c3 ♙g4

a) 9. ♖b3 ♗c6 10. ♙e3 d5!? 11. cd5 ♙f3 [11... ♗b4 12. ♗e5 ♗d3 13. ♗d3 ♜b8 14. 0–0 ♙d6 15. ♙g5 ♙f5 16. ♗e5± Smagin – Schwarz, Naberežnie Čelni 1988] 12. gf3 ♗b4 13. ♙e4 c6 14. dc6 bc6∞ Smagin;

b) 9. h3 ♙h5

b1) 10. 0–0 ♗c6 [10... d5? 11. cd5 ♗d5 12. ♙h7 ♗h7 13. ♗g5 ♙g5 14. ♖h5 ♗g8 15. ♙g5± Cejtlin – Karasev,

SSSR 1971] 11. ♙e3 ♜e8 12. ♙e2 h6 13. ♖b3 ♖c8 14. ♜ae1 (Pintér – Petrán, Magyarország 1974) ♙f8±; 11... d5!? Forintos, Haág;

b2) 10. ♙e3 ♗bd7 11. g4 ♙g6 12. ♙g6 hg6 13. ♖e2± Kuprejčik – H. Ólafsson, Winnipeg 1986 – 42/378;

7... d5 8. 0–0 ♗c6 – 5. d4

125

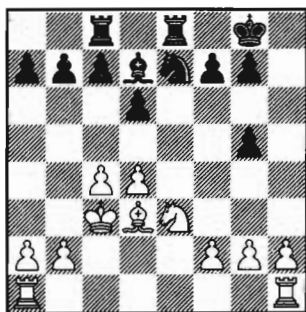
8. 0–0 ♗f3 9. ♖f3 ♗c6 10. ♗c3 f5 [10... ♗d4? 11. ♖e4 ♗f5 12. g4+–] 11. ♙e3 g5 12. ♖h5 ♖e8 13. ♖e8 ♜e8 14. ♗d5 ♙d8 15. ♜fe1 f4 16. ♙d2 ♜f8 17. ♙c3 a5 18. ♜e2 ♙g4 19. f3 ♙h5 20. ♜ae1 ♗b4! 21. ♗b4 [21. ♙b4 ab4 22. ♗b4 c5= Schüssler] ab4 22. ♙b4 ♙f6!= Čiburdanidze – Kahiani, Tbilisi 1991;

8. ♗f2 ♗c6 [8... f5 9. f4 ♗e6 10. ♗f3±] 9. ♗b3 ♗b4 10. 0–0 [10. f4?! ♙g4 11. ♖d2 ♗f3!! 12. gf3 ♙h4 13. ♗f1 ♙h3 14. ♗e2 a5!± Kuprejčik – Skembris, Debrecen 1992 – 56/326 <16>] ♗d3 11. ♖d3 h6 12. f4 △ f5±; 11... g6!∞ Skembris;

8. ♗c3 ♙g4 9. ♙e2 ♗f3 10. ♙f3 ♙f3 11. ♖f3 c6 [11... ♗c6 12. ♙e3 ♙g5± Češkovskij – Makaryčev, SSSR 1979] 12. d5 c5 13. ♙f4 ♗d7 14. ♖g3 ♗f6 15. ♙h6 ♗h5 16. ♖g4 ♖e8!∞ △ 17... f5, 17... ♙g5 Makaryčev

126 14. ♗d5 ♗a6 15. c5 ♙c6∞ Ako-pian;

14. ♗d2 ♗c6 15. ♗d5 ♜ac8 16. ♗c3 ♗e7 17. ♗e3

a) 17... a6 18. h4 g4 19. b4 c5 20. bc5 [20. dc5 dc5 21. b5 ab5 22. cb5 c4! 23. ♖e4 ♖b5 24. ♖b7 ♖b8 25. ♖e4 g3! 26. f3 g6∞ Kuprejčik – Rozentalis, Daugavpils 1989 – 48/(415)] dc5 21. d5 b5 22. a3± Kuprejčik;

b) 17... ♜f8 18. g4 [18. h4 g4 19. g3 ♜g8 20. ♖he1 ♜f6 21. ♜c2 c5= Keņģis – Akopian, SSSR 1990 – 49/(363)] g6 [18... ♜g6 19. ♖g6 fg6 20. h4!± Akopian] 19. h4 gh4 20. ♖h4 ♜g7 21. g5 ♖h8= Kuprejčik – Akopian, SSSR 1990 – 49/363

127 6. d4 d5! 7. ♜c3 ♖b4 8. ♖c2 [8. ♖d2 ♜d2 9. ♖d2 0–0 10. cd5 ♖e8 11. ♖e2 ♜e7 12. 0–0 ♜d5 13. ♖c4 ♜b6 14. ♖b3 ♖e6= Prasad – Ye Rongguang, Calcutta 1991] ♖e7 9. ♖e3 ♖f5! 10. a3 [10. ♖c1? ♜c3 11. bc3 ♖a3 12. ♖d2 ♜b4!± Kuprejčik – Mihal'čišin, Kujbyšev 1986 – 42/(379)] ♖c3 11. bc3 ♜d6 [11... ♜g3 12. ♖b3 ♜h1 13. ♖b7 0–0 14. ♖c6∞] 12. ♖b3 dc4 13. ♖c4 ♜c4 14. ♖c4 ♖e4 15. d5∞ Mihal'čišin;

6. ♜c3 ♜c3 7. dc3 ♖g4 [7... ♖f5 8. ♜d4 ♜d4 9. ♖d4 ♖e7 10. ♖e2 ♖e4 1/2 : 1/2 Čiburdanidze – Agzamov, Frunze 1985 – 40/(380); 7... ♖e7 – 5... ♖e7] 8. ♖e2 ♖e7 9. h3 ♖f5 10. ♖f4 ♖d7 11. ♖d2 ♖f6! 12. 0-0-0 0-0-0 13. g4 ♖g6 14. ♖he1 ♖he8= Marjanović – Mihal'čišin, Sarajevo 1985 – 40/(380)

128 7... ♖e6 8. ♜c3 ♜c3 9. bc3 0–0 10. ♖b1 b6 11. d3 ♖f6 12. ♖c2 d5 13.

♜d2 ♖d7 1/2 : 1/2 Benjamin – Seirawan, New York 1989

129 8. d3 ♜f6 9. ♜c3 d5= Forintos, Haág;

8. ♜c3 ♖f5 9. ♜d5!±; 8... ♜c3= Jusupov

130

9. d5 ♜c7 10. ♜a3 [10. ♖d3 ♖f5 11. ♖e1 ♜c5± Makaryčev] ♖e8 11. ♜c2 h6 12. ♖e1 a5 13. ♖b1 ♖f5 14. ♖e3 (Holmov – Raeckij, SSSR 1988) ♖h7= Jusupov;

9. ♜c3 ♜c3 10. bc3 ♖e8 11. ♖e3 ♜e7 [11... ♖f5 12. h3 h6 13. ♖d2 ♖h7 14. ♖ad1 ♖d7 15. ♜h2 ♖f5 16. ♜g4 ♖g5 17. f4?! ♖h4 18. ♖b1 ♖c2 19. ♖c2 ♖c2 20. ♖b2 ♖e4∞ Kuprejčik – Forintos, Budapest 1988 – 45/(350); 17. ♖b1!± Kuprejčik] 12. ♖d2 ♖g4?! 13. h3 ♖f3 14. ♖f3 c6 15. ♖ab1 ♖b8 16. ♖c2± Kuprejčik – Schüssler, Malmö 1987/88 – 45/350; 12... b6!± ♖b7∞;

9. h3 ♖e8 10. ♖f4 [10. ♜c3? ♜d4! 11. ♜d4 ♖d4 12. ♖d4 ♜c3 ♖e2±; 10. ♖e3? ♜g3!±] ♖f5 [10... g5 11. ♖e3 ♜g3?! 12. fg3∞] 11. ♖e1 ♖d7 (Čiburdanidze – Makaryčev, Frunze 1985 – 40/380) 12. ♖f1 [♖ ♜c3] ♜b4∞; 10. ♖e1= Makaryčev

131 9... d5 10. ♜c3 ♜c3 11. bc3 dc4 12. ♖c4 ♖g4 13. h3 ♖h5 14. ♖e2 ♜a5 15. ♖a4 c6 16. c4 c5 17. ♖ad1 ♖f3 18. ♖f3 cd4 19. c5 ♖e8= Kindermann – Tischbierek, Budapest 1987 – 44/(373)

132 10. ♖b3 ♖g5 11. ♖d3 g6 12. ♖g5 ♖g5 13. ♖c3 ♖e6 14. ♖d2 ♖e3 15. fe3 d5 16. cd5 ♖d5 17. ♖f2 ♖d7 18. ♖af1 ♖e7 19. e4 ♖e4 20. d5 ♖b8 21. ♖d4 f5 ♖ G. Mainka – Davidovic, Dortmund II 1988;

10. ♖a3 ♖f5 11. ♖c2 ♖g5= M. Pavlović

133 10... ♖g4 11. h3 ♖h5 12. ♖e4 ♖e4 13. ♖d3∞ Makaryčev

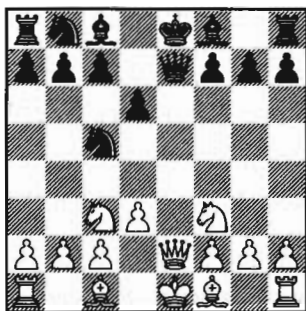
134 11. ♖b3?! d5 12. ♖c1 dc4 13. ♖c4 ♖d6 14. ♖e2 ♖b4 ♖ Kuprejčik – Makaryčev, Frunze 1985 – 40/381;

11. ♖c1 a5 [11... ♖d7 12. d5 ♖e7 13. ♖d4 ♖d2 14. ♖d2 ♖d4 15. ♖d4± Nijboer – Finegold, Wijk aan Zee II 1991] 12. d5 ♖b4 13. a3 ♖a6∞ M. Pavlović

135 14. ♖e2= Makaryčev

136 6. ♖c3 ♖c3 7. dc3 ♖e2 [7... ♖c6 8. ♖g5 ♖e2 9. ♖e2 ♖e7 10. ♖e7 ♖e7= Kočiev – Lein, Hastings 1978/79] 8. ♖e2 ♖c6 9. ♖f4 ♖e7 10. 0-0-0 ♖g4 11. ♖he1 0-0-0= Hübner – Seirawan, Manila (izt) 1990

137 6... ♖c5 7. ♖c3

a) 7... c6 8. d4 ♖ca6 [8... ♖e2 9. ♖e2 ♖e6 10. d5 ♖c7 11. ♖f4 cd5 12. 0-0-0 ♖e6 13. ♖d4 ♖c6 14. ♖db5 ♖b5 15. ♖b5 a6 16. ♖a4 d4 17. ♖e2 b5 18. ♖b3 g5 19. ♖g5 ♖g7 20. ♖f4± Davies

– Barua, London 1992] 9. ♖g5 ♖e2 10. ♖e2 d5 11. 0-0-0 ♖d6 12. ♖he1 ♖c7 13. ♖h4 f6 14. ♖g3 ♖g3 15. hg3 ♖f7 16. ♖h1 ♖d7 17. ♖d3± Cifuentes Parada – Piket, Nederland (ch) 1993;

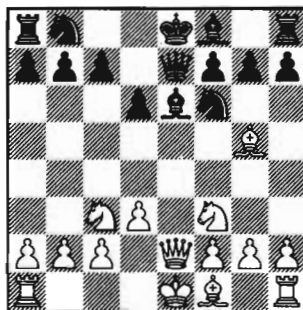
b) 7... ♖g4 8. ♖e3 c6 9. h3 ♖h5 10. g4 ♖g6 11. ♖g2 ♖bd7 12. ♖d4 ♖e6 13. f4 ♖d4 14. ♖d4 f5 15. 0-0-0 ♖e2 16. ♖e2 ♖f6 (Hodgson – Barua, London 1986) 17. ♖f3± Jusupov

138 7. ♖e7 ♖e7 8. ♖c3 c6 9. ♖g5 ♖a6 10. 0-0-0 ♖c7 11. d4 ♖e6 12. ♖d3 0-0= G. Mohr – Radulov, Maribor 1990;

7. ♖c3 ♖e2 [7... c6 8. ♖e4 (Toth) ♖e4 9. de4 ♖d7 10. ♖f4 ♖e5± Forintos, Haág; 7... ♖g4 8. ♖e3 ♖c6 9. h3 ♖f3 10. ♖f3± Haág – Dely, Magyarország 1967] 8. ♖e2 ♖e7 9. ♖b5 [9. 0-0 0-0 10. ♖e1 ♖e8 11. ♖g5 ♖f8 12. ♖f1 c6 13. ♖e4 ♖e4 1/2 : 1/2 Ivanović – Gulko, Manila (izt) 1990] ♖a6 10. c4 c6 11. ♖c3 d5 12. ♖f4 ♖e6 13. 0-0-0 0-0-0= Forintos, Haág

139 7... ♖g4 8. ♖f6 gf6 9. ♖e7 ♖e7 10. ♖bd2 ♖c6 11. 0-0-0 ♖e5 [11... 0-0-0 12. g3 ♖e5 13. ♖g2 d5 14. ♖de1 ♖f3 15. ♖f3 ♖e6 16. ♖h5± Sokol'skij – Rojzman, SSSR 1963] 12. ♖e2± Jusupov

140

8... ♖c6

a) 9. 0-0-0 0-0-0 10. d4 d5 11. ♖e5! ♖e8 12. ♖e3!? [12. ♖f3 ♖e7 13.

♙b5 ♘e5 14. de5 ♘d7 15. ♙d7 ♖d7 16. ♙e7 ♗e7 17. ♘d5 ♗c5 18. ♘c3 ♗e5 19. ♚de1 ♗a5= Lasker – Pillsbury, Peterburg 1895] ♙e7 13. ♙b5± Kieninger – Shuster, BRD 1948; 12... a6± Forintos, Haág;

b) 9. ♘e4 d5 10. ♘f6 gf6 11. ♙e3 0-0-0 12. d4 ♙g4 13. ♖d2 ♗e6 14. ♙e2 ♘b8 (Žukov – Šifman, corr. 1953) 15. 0-0-0± Jusupov;

8... ♘bd7 9. 0-0-0 h6 10. ♙h4

a) 10... 0-0-0 11. d4 g5 [11... ♘b6 12. ♗b5 a6 13. ♗a5± Holzhausen – Richter, corr. 1929] 12. ♙g3 ♘d5! 13. ♘d5 ♙d5 14. ♖d3 ♘b6∞; 11. ♘d4± Jusupov;

b) 10... g5 11. ♙g3 ♘h5 12. d4 ♘g3 13. hg3 g4 14. ♘h4 ♘b6 [14... d5 15. ♗b5! 0-0-0 16. ♗a5! a6 17. ♙a6± → Lasker – Marshall, Peterburg 1914] 15. d5 ♙d7± Jusupov

141 9. ♙h4 g5 10. ♙g3 ♙g7 11. d4 ♘c6 12. 0-0-0 ♘d5 13. ♘d5 ♙d5 14. ♗b5 ♙f3 15. gf3 0-0-0 ♖ Kupchik – Marshall, New York 1915

142 9... gf6 10. 0-0-0 ♘c6 11. ♗e4!? [11. d4 d5 12. ♗b5 0-0-0 13. ♗a4 ♘b8 14. ♙b5 ♖d6∞ Cullip – Barua, Great Britain (ch) 1989] 0-0-0 12. ♘d5 ♙d5 13. ♖d5 ♗e6 14. ♗b3± Forintos, Haág

143 10... ♗e7 11. 0-0-0 d5 12. ♘e5 c6 13. f4 ♘d7 (Steiner – Kashdan, Győr (m) 1930) 14. g4!± Levenfiš;

10... c6

a) 11. d5 cd5 12. 0-0-0 ♙e7 13. ♘d5 [13. ♗b5?! ♘d7! 14. ♗b7 ♚b8 ♖ Maróczy] ♙d5 14. ♚d5 ♘c6 15. ♖d2± Jusupov;

b) 11. 0-0-0 d5 12. ♘e5 ♙b4

(diagram)

13. ♘d5! ♙d5 14. ♘g6 ♗e6 15. ♘h8 ♗e2 16. ♙e2 ♘f8 17. a3 ♙d6 (*Morphy*

– Löwenthal, New Orleans 1850 <17>) 18. f3± Maróczy

144 11. ♗b5 ♘d7 12. ♙d3 g5 13. h3 0-0 14. ♗b7 ♚ab8 15. ♗e4 ♗g7 16. b3 ♘c5 [16... c5 17. 0-0 cd4 18. ♘d5± → Capablanca – Marshall, Peterburg 1914] 17. ♗e3 ♙f6 18. 0-0 ♚fe8 19. ♖d2 g4∞ Tarrasch

145 14. d5 cd5 15. ♘d5 ♙d5 16. ♖d5 ♘c6± Malevinskij – Gusev, SSSR 1970 – 10/266

146 Judovič

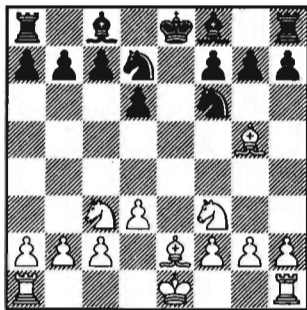
147 8. ♘bd2 ♗e2 9. ♙e2 h6 10. ♙h4 g5 [10... g6 11. 0-0 ♙g7 12. ♚fe1 0-0 13. ♙f1 ♘b6= Johansson – Trifunović, Halle 1963] 11. ♙g3 ♘b6 12. ♘e4 [12. ♘d4 ♙g7! 13. ♘b5 ♘fd5 14. c4 ♙d7 15. a4 a6 16. ♘d6 cd6 17. cd5 0-0! ♖↑ Fernández García – Alterman, Katerini 1992 – 56/327 <18>] ♙g7 13. 0-0-0 ♙d7= Alterman

148 8... h6?! 9. ♙e3! ♘b6 10. 0-0-0

a) 10... ♙e6 11. ♘d4 ♘bd5 [11... 0-0-0 12. ♘e6 ♗e6 13. g3 ♘bd5 14. ♙d2 ♘c3 15. ♗e6 fe6 16. ♙c3 e5 17. ♙h3 ♘b8 18. ♙e6 ♙e7 19. f4± Gufel'd – Lein, SSSR (ch) 1966/67] 12. ♘e6 ♗e6 13. ♘d5 ♘d5 14. ♙d2± Jusupov;

b) 10... ♘fd5 11. ♘d5 ♘d5 12. ♖d2 ♘e3 13. ♚e1! ♙e6 14. ♚e3 0-0-0 15. d4 d5 16. ♗a5± Gutman

149

9... g6 10. 0-0-0 [10. ♖b5!? ♗d5 11. c4 c6∞ Jusupov] ♗g7 11. ♖he1 0-0 12. ♖b5 ♗d5 13. c4 a6 14. ♗d6 cd6 15. cd5 ♗f6∞ Suétin – Petrán, Olomouc 1975; 12. ♖bd4±;

9... ♗e7 10. 0-0 [10. 0-0-0 h6 11. ♗h4 – 9... h6] h6 11. ♗h4 – 9... h6;

9... c6 10. 0-0-0 ♗e7 11. ♖he1 [11. ♗e4 d5 12. ♗f6 ♗f6 13. d4 ♗g5 14. ♗g5 0-0= Kipričnikov – Klovans, Jurmala 1978] h6 12. ♗h4 ♗d8 [12... 0-0 13. ♗f1 ♖e8 (Camilieri – Santa, Novi Sad (ol) 1990) 14. ♗d4±] 13. d4 ♖e8 14. ♗c4 d5 15. ♗d3 ♗d6 16. ♖e8 [16. ♗g3 ♗g3 17. hg3 ♖e1 18. ♖e1 ♗g4 19. ♖e2 ♗f8= Kasparian – Jones, Thessaloniki (ol) 1984] ♗e8 17. ♖e1± Jusupov

150 10... ♖b6 11. 0-0-0 [11. ♖b5 ♗fd5! △ a6♣] ♗d7

a) 12. ♖he1 0-0-0 13. ♗b1 [13. ♗d2?! g5 14. ♗g3 ♗g7 15. ♗c4 ♖de8♣ Kuporosov – Mihal'čišin, Brno II 1991 – 53/290; 13. h4!?!] g5 14. ♗c1 ♗g7∞ Mihal'čišin;

b) 12. ♗d4 0-0-0 13. ♗g3 g6 14. ♗f3 ♗g7= Janssen – Jusupov, Graz 1981

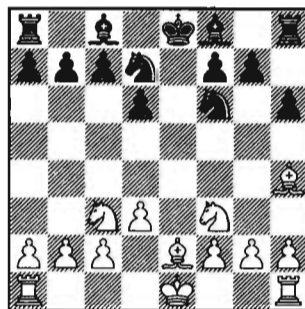
151 11. ♗d4 a6 12. 0-0 ♗g7 13. ♖fc1 0-0 14. ♗f3 g5 15. ♗d2 ♗e5 16. ♗d1 c5 17. ♗b3 ♗c6 18. ♗f3 ♗e6 19. ♗a4 ♗d7♣↑◀ Kir. Georgian – Plaskett, Plovdiv 1984

152 12. ♖b5?! ♗d5 13. ♗d2 a6. 14. ♗c3 ♗7b6 15. d4 ♗c3 16. ♗c3 0-0

17. h3 ♗a4 18. ♗d2 b5!♣ Majer – Toth, Magyarország 1968

153 Trifunović – Bronštejn, Jugoslavija – SSSR 1957 <19>

154

10... ♗e7

a) 11. 0-0-0 ♗b6 12. ♖b5 [12. h3 ♗bd5 13. ♗d5 ♗d5 14. ♗e7 ♗e7 15. ♖he1 ♖e8= A. Zajcev – Holmov, SSSR 1968; 12. ♖he1 ♗fd5 13. ♗d5 ♗d5 14. ♗e7 ♗e7 15. ♗d4 ♗d8= Dely – Hennings, Debrecen 1969] ♗d8 13. c4± Jusupov;

b) 11. 0-0 ♗d8 [11... 0-0 12. ♖ae1 c6 13. ♗d1 ♖e8 14. ♗d4 d5 15. a3 ♗f8 16. ♗f5± Steil – Brandt, BRD 1987] 12. d4 ♖b6 13. a4 a5 14. ♗g3 ♗e6 15. ♗d2 c6 16. ♗d1 d5 17. ♗e3 ♗e8 18. ♗d3 g6 19. h3 ♗d6 20. ♗e5± Beljavskij – Benko, Hastings 1974/75;

10... c6 11. ♗e4 ♗e7 12. 0-0-0 d5 13. ♗f6 ♗f6 14. ♗f6 ♗f6 15. ♖he1 0-0 16. h3 ♖e8= Gufel'd – Savon, SSSR 1970; 14. ♗g3± Forintos, Haág;

10... a6 11. 0-0 g6 12. d4 ♗g7 13. ♖fe1 [13. ♗c4 ♖b6 14. ♖fe1 ♗f8 15. ♗b3 ♗f5 16. h3 g5 17. ♗g3 ♗g6 18. a4 ♖e8 19. a5 ♗c8 20. ♖a4 ♗e4∞ Hecht – Vladimirov, München 1988; 20. ♗a4!?!± Jusupov] 0-0 14. a4 ♖b6 (Jackson – Orr, London 1985) 15. a5 ♖bd5 16. ♗d5 ♗d5 17. ♗c4± Jackson;

10... g6!?! 11. 0-0-0 ♗g7 12. ♖b5 [12. ♗d2 a6 13. f4 0-0 14. ♗f3 c6 15.

♘de4 d5 16. ♘d6 ♘c5 17. ♙f2 b6 18. ♘c8 ♖fc8 19. h4 h5 20. f5± Karaklajić – Grimberg, Beograd 1988] ♘d8 13. ♖he1 ♖e8 14. ♘fd4 ♘f8 15. f4 ♙d7 16. ♘c3 ♘c8 17. ♙f3 c6 18. ♘e4± Holmov – Bronštejn, SSSR 1961

155 11... ♘h5?! (Minić – Trifunović, Jugoslavija 1961) 12. ♘d5 ♘d8 13. d4± Mikenas;

11... ♙g7 12. ♘d4 ♘b6 13. ♘db5 ♘bd5 14. ♘d5 ♘d5 15. ♙f3 a6 16. ♘d6 cd6 17. ♙d5 ♙b2 18. ♖b1 ♙c3 (Alexander – Milner-Barry, London 1948) 19. ♘d1±; 13... ♘d8= Forintos, Haág; 12. 0-0-0!?

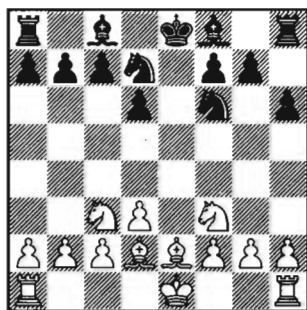
156 12. h4 g4 13. ♘d2 ♘h5 14. ♙h2 ♙d7 15. 0-0-0 0-0-0 16. ♘c4 ♖e8 17. ♖he1 ♙g7± Sherzer – Wolff, USA 1987

157 13. h4 g4 14. ♘d2 ♙g7 15. f3 0-0-0= Arulajd – Vistanekis, SSSR 1964

158 14. ♘d4!? ♙g7= Jusupov

159 Ermenkov – Makaryčev, Lublin 1976

160

10... ♘c5 11. 0-0 [11. 0-0-0 ♙d7 12. ♖de1 0-0-0 13. ♙d1 g6 14. d4 ♘a4 15. ♘a4 ♙a4 16. h3 ♙g7= Ritov – Vistanekis, SSSR 1971] ♙d7 12. ♖fe1 0-0-0 13. a4± Jusupov;

10... c6 11. 0-0-0 ♙e7 12. ♘e4!? [12. ♖he1 0-0 13. ♘e4 d5 14. ♘f6 ♘f6 15. h3 ♙d6 16. ♙f1 ♙d7= Pančenko –

Kajdanov, Irkutsk 1983] d5 13. ♘g3± Jusupov;

10... g6!? 11. ♘b5 ♘d8 12. c4 [12. 0-0 a6 13. ♘c3 ♙g7 14. ♖ae1 ♖e8 15. h3 ♘b6 16. ♙d1 ♙d7= Bouaziz – Toth, Albufieri 1978] ♙g7 13. 0-0 ♘c5 14. b4 ♘e6 15. ♖ac1 ♙d7 16. ♘c3 ♖e8 17. ♖fe1 a6 18. g3 ♘g4 19. h3 ♘c5= Lukin – Sokolin, Sankt-Peterburg 1992; 18. h3!?!± Jusupov

161 11. 0-0-0 ♙d7 12. ♘d4 [12. ♘e4 ♙e7 13. ♖he1 0-0 14. h3 ♖ae8 15. ♙f1 ♙d8= Pančenko – Makaryčev, Soči 1983] 0-0-0 13. ♙f3 ♙e7 14. ♖de1 ♖he8 15. ♘b3 ♙e6= Malisauskas – Rozentalis, Vilnius 1988

162 11... ♘d8 12. 0-0 ♙d7 13. d4 a6 14. ♘c3 ♙f5 15. ♖fc1 g5 16. a4 ♙g7± Holmov – Mikenas, SSSR (ch) 1967; 12. c4± Jusupov

163 12... a6 13. ♘bd4 ♘b6 14. 0-0 g6 15. ♖fe1 ♙g7 16. ♙d1 ♘d8 17. b4! ♘bd7 18. ♖c1± Tajmanov – Suétin, Leningrad 1967 – 4/250

164 16. b4 0-0 17. ♘b3 ♖fe8 18. ♖fe1±○ Spassky – Jusupov, SSSR 1981

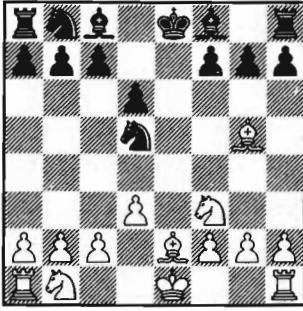
165 8. ♘e2 ♙e7 9. ♘c3 h6 10. ♙e3 c6 11. g3 ♘a6 12. ♙g2 0-0 13. ♖he1 ♖e8 14. ♘f1 ♙f8= Ivkov – Petrosian, Jugoslavija – SSSR 1972

166 8... ♘c6 9. ♘c3 ♙e6 10. 0-0-0 ♙e7 11. d4 d5 12. ♘e5± Pachman – Heidenfeld, Mariánské Lázně 1951;

8... ♘d5

(diagram)

9. c4!? [9. ♙d2 ♙e7 10. ♘c3 ♘c3 11. ♙c3 0-0 12. 0-0-0 ♘d7 13. ♖he1 ♙f6= Holmov – Bronštejn, SSSR 1968] ♘b6 [9... ♘b4 10. ♘d2 ♙e7 11. ♙e7 ♘e7 12. ♘c3 h6 13. a3 ♘4c6 (Šahović – Knežević, Pančevo 1985) 14. ♖he1 ♘d8 15.

b4± Forintos, Haág] 10. ♘d2 h6 11. ♙e3 ♙e7 [11... ♘c6 12. ♘d4± △ ♙f3] 12. ♙d4 0-0 13. g4!±↑ Muhin – Voronov, SSSR 1975

167 9. ♘bd2 ♘d5 10. ♙e7 ♘e7 11. 0-0-0 ♘f4 12. ♙f1 h6 13. ♖e1 ♘d8 14. h4 ♖e8= Ciocâltea – Karpov, Caracas 1970;

9. c4 h6 10. ♙f4 ♘c6 [10... ♘a6 11. ♘c3 ♘c5 12. 0-0-0 ♙f5 13. ♖he1 0-0-0 14. d4 ♘e6 15. ♙g3 ♖he8 16. d5 ♘c5 1/2 : 1/2 Spassky – Szabó, Solingen 1974; 10... 0-0 11. ♘c3 ♖e8 12. 0-0 ♙f8 13. ♖fe1 ♘a6 14. a3 ♙d7 15. b4 c6= Karpov – Smyslov, Tilburg 1982 – 34/(375)] 11. ♘c3 ♙f5 12. 0-0-0 0-0-0 13. ♖he1 g5 14. ♙e3 ♘g4 15. ♘d5 ♘e3 16. ♘e7 ♘e7 17. fe3 ♖de8= Spassky – Karpov, Hamburg 1982 – 34/(375)

168

9... ♘c6 10. ♘b5 [10. 0-0-0 ♘g4 11. ♙e7 ♘e7 12. ♖hf1 ♙d7 13. h3 ♘f6 14. ♘e4 ♘e4 15. de4= Židkov – Kuprejčik, Rimavská Sobota 1990] ♘d8 11. 0-0 h6 12. ♙d2 ♙d7 13. ♖fe1 ♖e8 14. c4

♘e5 15. d4 ♘f3 16. ♙f3± Matanović – Browne, Adelaide 1971;

9... ♙g4 10. ♘d4 ♙e2 11. ♘ce2 ♘d5 12. ♙e7 ♘e7 13. 0-0-0 ♘bc6 14. ♘c6 ♘c6= Botvinnik – Smyslov, SSSR (ch) 1941: 11. ♘e2± Keres;

9... ♙d7 10. 0-0-0 ♘c6 11. d4 h6 [11... 0-0?! 12. ♖he1 ♘g4 13. ♙e7 ♘e7 14. ♙b5 ♙b5 15. ♖e7 ♙a6 16. ♖c7± Lasker – Teichmann, Cambridge Springs 1904] 12. ♙f6!/? [12. ♙h4 – 9... h6] ♙f6 13. d5 △ ♘e4±↑ Jusupov

169 10. ♙f4 ♙g4 11. h3 ♙h5 12. 0-0-0 ♘bd7 13. ♖he1 0-0-0 14. ♘d4 ♙e2 15. ♖e2 ♖he8 16. ♖de1 ♙f8 1/2 : 1/2 Kavalek – Smyslov, Tilburg 1977

170 10... ♙e6 11. 0-0-0 ♘c6 12. ♖he1 0-0-0 13. d4 d5 14. ♙b5 ♘b8 15. ♘e5 ♙b4 16. ♘g6± Capablanca – Marshall, New York 1915; △ 12. d4 △ 12... d5 13. ♙b5 Capablanca;

10... ♘c6 11. ♘b5! [11. 0-0-0 ♙e6 12. ♘b5 0-0-0 13. ♖he1 ♖he8 14. ♘fd4 ♘d4 15. ♘d4 ♙d7= Ceškovskij – Kočiev, SSSR 1988] ♘d8 12. 0-0-0 ♘d5 13. ♙g3 a6 14. ♘bd4 ♘d4 15. ♘d4 ♙f6= Steiner – Kashdan, Győr (m) 1930; 12. c4!± Forintos, Haág

171 11... ♙c6 12. ♖he1 ♘d5 (Ivkov – Karaklajić, Jugoslavija (ch) 1949) 13. ♙e7± Forintos, Haág

172 12... 0-0 13. d5 ♘e5 14. ♘e5 de5 15. ♘b5 ♙b5 16. ♙b5 ♖fd8 17. ♙f6=; 13. ♖he1±

173 13. ♖he1 ♖de8!/? 14. ♙c4 ♘d8± Fine – Kashdan, New York 1934

174 13... ♖fd8 14. ♖he1 [14. ♖de1 ♙d8 15. d5 ♘b8 16. ♘d4 ♖e8?! 17. ♘db5 ♙b5 (Fischer – Bisguier, USA (ch) 1959/60) 18. ♘b5 a6 19. ♘d4 g5 20. ♙g3 ♘h5 21. ♘f5±; 16... a6±] ♙d8 15. d5 ♘e7 16. ♙f6 gf6 17. ♘d4± Juhtman

— Antošin, SSSR 1958; 14... ♗g4!? 15. d5 ♗f3

175 14... ♗g4 (Fine — Alexander, Hastings 1935/36) 15. d5 ♗f3 16. dc6 ♗d1 17. ♖e7± Sozin

176 16. ♖b5 a6 17. ♖bd4± Katalymov — Baranov, SSSR 1952

177

10. b4 ♖bd7 11. 0-0 ♖f8 12. b5 ♖e6 13. bc6 bc6 14. ♗h4 h6 15. ♖ab1 g5 16. ♗g3 ♖h5 17. ♖fe1 0-0= Spassky — Karpov, Linares 1981 — 31/367;

10. ♖d4 ♖a6 11. 0-0 ♖c7 [11... ♗d7 12. ♖fe1 ♖c7 13. ♗h5 ♖f8 14. ♗f3 ♖e6 15. ♗e3 ♖d4 16. ♗d4 d5 17. ♖ab1 ♗e6 18. b4 ♖d7 19. ♖e2± Kruppa — Gel'fand, SSSR 1987] 12. ♖fe1 ♖e6=; 12. ♗f3= Jusupov

178 12. ♗f1 ♖e6 13. ♗e3 0-0 14. d4 d5 [14... ♖e8 15. d5!? ♖d5 16. ♖d5 cd5 17. ♗b5 ♖d8 18. ♖ed1 ♗f6 19. c3 ♖c7 20. ♗e2 ♖e8 21. ♖d4♞ Spassky — Karpov, Torino 1982 — 33/(431)] 15. ♖e5 ♖d7 16. ♖d3 ♗f6= Spassky — Timman, London 1982

179 12... ♖e6 13. d5!? ♖g5 [13... ♖d5 14. ♖d5 ♗g5 15. ♖g5 cd5 16. ♗f3 0-0 17. ♖h3♞] 14. ♖g5 ♖d5 15. ♖d5 cd5 16. ♗b5 ♖f8 17. ♖f3♞ Jusupov

180 16. ♖e5 ♖e8! 17. ♖e2 f6 18. ♖f3 ♖8c7 19. b3 (Spassky — Jusupov, Toluca (izt) 1982 — 34/375) b5!? 20. c4 bc4 21. bc4 ♗a6= Jusupov

181 10... 0-0 11. ♖he1

a) 11... d5 12. d4 ♗d6 [12... ♗e6 13. ♖e5 ♖bd7 14. f4 ♖fe8 15. ♗d3± Byrne] 13. ♗f6 gf6 14. g3± Byrne — Burjar, USA 1968 — 6/311;

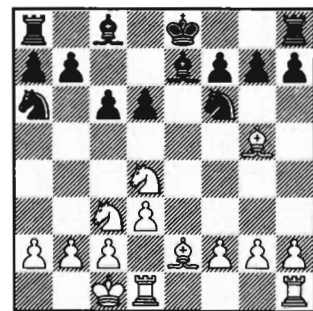
b) 11... ♖e8 12. ♗f1 ♖f8 13. h3 ♖a6 14. ♖e4 d5 15. ♖f6 ♗f6 16. ♗f6 gf6 17. d4 ♖c7 18. ♗d3± Hazai — Malich, Halle 1981;

10... h6 11. ♗h4 [11. ♗f4 g5 12. ♗g3 — 11. ♗h4; 11. ♗d2!? Forintos, Haág] ♖a6 [11... ♗f5 12. ♖d4 ♗h7 13. f4 ♖bd7 (Ciocâltea — Şubă, România 1982) 14. ♖he1±; 11... g5 12. ♗g3 ♖h5 13. ♖he1± Kamišov — Alatorcev, SSSR 1946] 12. ♖e4 ♖e4 13. de4 ♖c5 14. ♗e7 ♖e7= Gulko — Razuvaev, SSSR 1985; 12. ♖he1!±

182 11. h3 ♖c7 12. ♖e4 [12. ♖he1 — 11. ♖he1] ♖e4 13. de4 ♗g5 14. ♖g5 ♖e7 15. ♖he1 ♖e6 16. ♖f3 f6 17. ♗f1 ♖d8 18. g3 g6 19. ♖e3 a5 20. a3 ♖c5= Matanović — Zsu. Polgár, Wien 1986;

11. ♖e4 ♖e4 12. de4 ♖c5 13. ♖he1 ♗g5 14. ♖g5 ♖e7 15. ♖f3 ♖d8 16. ♖d4 g6 17. ♗f1 ♖f8= Spassky — Petrosian, Moskva (m/13) 1969 — 7/223;

11. ♖d4

11... ♖d5 [11... ♖c7 12. ♖de1 ♖e6 13. ♖e6 ♗e6 14. f4 d5! 15. ♗f3 ♖d8 16. ♖e2 ♖e8 17. ♖g3 g6 18. ♖e2 ♗d7 19. c4 dc4 20. dc4 ♖g8= Timman — Karpov, Tilburg 1980 — 30/239; 13. ♗e3!? Calvo]

12. ♗e4 f5 13. ♙e7 ♜e7 14. ♘d2 ♗b6
15. ♚de1 ♝f6= Karpov – Smyslov,
SSSR 1981

183 12. h3 ♘fd5!? [12... h6 13. ♙f4!?
♗e6 14. ♙h2 0-0 15. d4± Spassky –
Larsen, Reykjavík 1985] 13. ♘d5 ♘d5
14. ♙e7 ♗e7 15. d4 h6 16. ♙d3 ♙e6 17.
b3 ♜d7 18. ♝b2 ♚he8 1/2 : 1/2 Holmov
– Dvojris, SSSR 1988;

12. ♙f1 ♗e6 13. ♙d2 ♙d7 14. d4
h6 15. ♙d3 d5 16. h3 ♚d8= Spassky –
Petrosian, Moskva (m/15) 1969 – 7/224;

12. d4

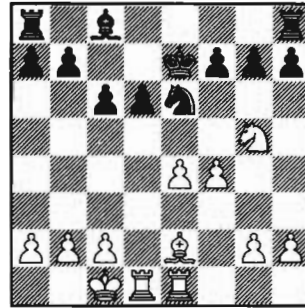
a) 12... d5 13. ♗e5!? [13. ♙d3
♗e6 14. ♙d2 0-0 15. b3 ♙d6 16. g3
♙d7 17. ♝b2 ♚ae8= Brunner – Vas-
quez, Novi Sad (ol) 1990] ♗e6 14. ♙e3±
Jusupov;

b) 12... ♙e6!? 13. ♙d3 h6 14.
♙h4 0-0-0 15. a3 ♚he8 16. h3 ♘cd5 17.
♘d5 ♙d5 18. ♚e3 ♙f3 19. ♚f3 ♗h5 20.
♙g3 ♗g3 21. fg3 ♙f6= Přibyl – Dvorec-
kij, Tbilisi 1980;

12. ♘d4 ♗e6 13. ♗e6 ♙e6 14.
♙f3 ♜d7 15. ♗e2 h6 1/2 : 1/2 Spassky –
Karpov, SSSR 1979

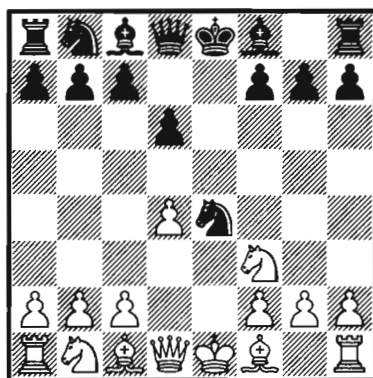
184 14... f6 15. ♘f3 ♜e7 16. ♘d4 g6
[16... ♙e6?! 17. h4 ♚ad8 18. h5 h6 19.
b3 ♚he8 20. ♙c4 ♙c8 21. f3 ♜f8 22. g4±
Spassky – Almada, Thessaloniki (ol)
1988] 17. a3 ♗e6 18. ♙c4 ♘d4 19. ♚d4
b6! 20. ♜d2 ♙b7 21. ♜e3 ♚ad8 22. f3
♜d7 23. ♚ed1 ♜c7 24. h4 ♚he8= Male-
vinskij – Domuls, SSSR 1983

185

16. ♘h3 ♘c5 17. ♘f2 ♚d8 18.
♙f3 f6 19. h4 ♙e6= Spassky – Hort,
Reykjavík (m/5) 1977 – 23/(239);

16. ♗e6 fe6 [16... ♙e6 17. f5 ♙d7
18. ♚d2 ♚ad8 19. ♚ed1 ♙c8= Jusupov]
17. ♚d3 ♙d7 18. ♚ed1 d5 19. ♚e3 ♚hf8
20. ed5 cd5 21. g3 ♜d6= Spassky – van
der Wiel, Volmac – Lyon 1991

1. e4 e5 2. ♘f3 ♘f6 3. ♚e5 d6 4. ♘f3 ♚e4 5. d4

	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
28	...	♙d3 ¹⁸⁷	0-0	♞e1 ¹⁹⁰	♘bd2	h3 ¹⁹²	♘f1 ¹⁹³	♘g3	♞f3	
	♙e7 ¹⁸⁶	♘f6 ¹⁸⁸	♙g4 ¹⁸⁹	0-0	c5 ¹⁹¹	♙h5	♘c6	♙f3 ¹⁹⁴	♘d4 ¹⁹⁵	±
29	...	...	h3	0-0	c4 ¹⁹⁸	♘c3	♞e1	♙f4 ²⁰¹	b4 ²⁰²	
	...	...	0-0 ¹⁹⁶	♞e8 ¹⁹⁷	♘bd7 ¹⁹⁹	c6 ²⁰⁰	♘f8	a6	♘e6 ²⁰³	±
30	...	...	...	...	c3 ²⁰⁴	♞e1 ²⁰⁵	♘bd2 ²⁰⁷	♘e4	♘g3	
	...	...	...	♘c6	♞e8	♙d7 ²⁰⁶	♙f8	d5	♙d6 ²⁰⁸	±
31	...	♙d3 ²⁰⁹	0-0 ²¹¹	c4 ²¹³	cd5	♞f3	♞e2 ²¹⁶	♙b5	♘c3 ²¹⁹	
	d5	♘c6 ²¹⁰	♙g4 ²¹²	♘f6 ²¹⁴	♙f3	♞d5 ²¹⁵	♙e7 ²¹⁷	♞d6 ²¹⁸	0-0 ²²⁰	=

1. e4 e5 2. ♘f3 ♘f6 3. ♚e5 d6 4. ♘f3 ♚e4 5. d4 d5 6. ♙d3 ♘c6 7. 0-0 ♙g4
8. c4 ♘f6 9. ♘c3 ♙f3²²¹ 10. ♞f3 ♘d4

	11	12	13	14	15	16	17	18	19	
32	♞h3 ²²²	♙c4 ²²⁴	♙g5	♞d3	♙f6 ²²⁸	♘d5	f4			
	dc4 ²²³	♙e7 ²²⁵	♞c8 ²²⁶	♘e6 ²²⁷	♙f6	♙d8				±
33	♞e3	cd5	♘d5	♙e4	a4	♞d1 ²³¹	b4 ²³³	♞h3 ²³⁵	♞c3 ²³⁷	
	♘e6	♘d5 ²²⁹	♞d5	♞b5	♞a6 ²³⁰	♙e7 ²³²	0-0 ²³⁴	g6 ²³⁶	♘g5 ²³⁸	±

186 5... ♘d7 6. ♙d3 ♘df6 7. 0-0 ♙c7 8. ♞e1 d5 9. c4 ♙e6 10. cd5 ♙d5 11. ♞c2 ♘d6 12. ♘e5 0-0 13. ♘c3 c6 14. ♙g5± Honfi - Toth, Magyarország 1972; 13... ♙e6!?! Forintos, Haág;

5... ♘f6 6. c4 [6. h3 g6 7. ♙d3 ♙g7 8. 0-0 0-0 9. c4 ♘c6 10. ♘c3 ♞e8 11. ♙f4 ♘h5 12. ♙g5 f6 13. ♙d2 f5 14. ♙g5± Sax - Petrán, Magyarország (ch) 1975; 9... c5!?! Forintos, Haág; 6. ♙d3 ♞e7 7. ♙e2 g6 8. ♘c3 ♙g7 9. ♙g5 c6 10. ♞d2 h6 11. ♙h4± Mestel - Lev, Beer-Sheva 1988] ♙e7 7. ♘c3 0-0 8. h3 ♞e8 9. ♙e3 ♙f5 10. g4 ♙g6 11. ♘h4

♙e4 12. ♖g1 ♘d5 13. cd5 ♙h4 14. ♘e4
♖e4 15. ♖f3± Velimirović – Reshevsky,
Skopje 1976;

5... ♙g4

a) 6. ♙d3

a1) 6... f5?! 7. c3 [7. h3 ♙h5 8.
g4 ♙g6∞; 7. 0-0 ♙e7 8. ♖e1 0-0∞]
♘d7 8. ♖b3 ♖e7 [8... ♙f3 9. gf3 ♘g5
10. ♖b7 ♖b8 11. ♖d5+-] 9. 0-0 0-0
10. ♘e1! ♙h5 11. f3 ♘g5 12. ♙f5 ♙g6
(Timman – van der Wiel, Tilburg 1984
– 38/414) 13. ♖d5!+- ×♘g5 van der
Wiel;

a2) 6... ♘f6 7. 0-0 ♙e7 – 5...
♙e7;

b) 6. h3 ♙h5

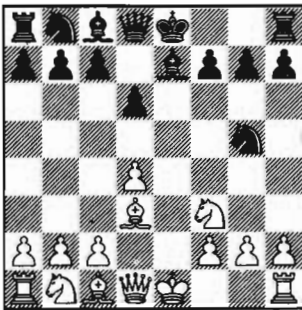
b1) 7. ♖d3 ♖e7!? 8. ♙e3 [8.
♖b5? c6 9. ♖h5?? ♘f6-+] d5 9. a3?!
♘c6 10. ♘bd2 0-0-0↑ Eisenberg – Mar-
shall, Monte Carlo 1902; 9. ♖b3!? Forin-
tos, Haág;

b2) 7. ♖e2! ♖e7 8. ♙e3 △ g4,
♙g2, 0-0± Polugaevskij

187 6. c4 – 5. c4

188 6... f5?! 7. 0-0 0-0 8. c4 c6 9.
♖c2 d5 10. ♖b3± Max Lange; 9. ♖e1!?
Jusupov;

6... ♘g5

7. ♘g5 [7. 0-0 ♘f3 8. ♖f3 ♘c6 9. c3
0-0 10. ♘d2 d5 11. ♖e1 (Klovans – Ar-
hipkin, SSSR 1980) ♙e6=; 10. ♘a3!? △
♘c2-e3 Forintos, Haág] ♙g5 8. ♖e2 ♙e7

[8... ♙e6 9. f4 ♙h4 10. g3 ♙e7 11. f5
♙d5 12. 0-0 0-0 13. ♘c3± Koc – Zami-
hovskij, SSSR 1962; 8... ♘f8 9. ♙e3 ♘c6
10. ♘d2 ♘b4 11. ♙e4 ♙e3 12. fe3 d5
13. a3 ♘c6 14. ♙d3 ♖h4 15. ♖f2 ♖f2
16. ♘f2± Velimirović – Murrey, Moskva
(izt) 1982 – 34/376] 9. 0-0 0-0 10. ♖e4
f5 11. ♖f3 ♘c6 12. c3 ♙g5 13. ♖d5 ♘h8
14. ♙g5 ♖g5 15. f4 ♖e7 16. ♖f3 ♙d7
17. d5± Makaryčev – Bronštejn, SSSR
1978; 12... ♘h8!? Forintos, Haág; 10...
g6!? M. Pavlović;

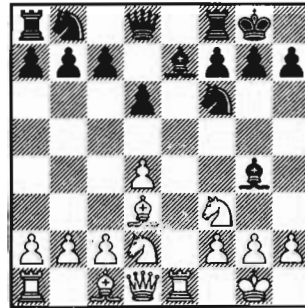
6... d5 – 5... d5

189 7... 0-0 8. ♖e1 [8. ♙g5 ♙g4 9.
♘bd2 ♘c6 10. c3 h6 11. ♙h4 ♘h5! 12.
♙e7 ♘e7= Keres – Bronštejn, SSSR
(ch) 1961; 8. h3 – 7. h3] ♖e8 [8... ♙g4
– 7... ♙g4] 9. c4 c6 10. ♘c3 ♙g4 11.
h3 ♙h5= Hecht – Szabó, Solingen 1974;
9. h3 – 7. h3;

7... d5 8. ♖e1 0-0 – 5... d5

190 8. ♘bd2 0-0 9. ♘c4 ♘c6 10. c3
♙h5 11. ♘e3 ♙g6 12. ♘f5 ♖d7 13. ♘e7
♘e7 14. ♖e1 ♙d3 15. ♖d3 ♘g6 16. ♙g5
♘d5 17. ♘h4 b5∞ B. Hartman – Schleif-
er, Winnipeg 1986

191

9... ♘bd7 10. ♘f1 ♙h5!? [10...
♖e8 11. ♘g3 ♘f8 12. h3± Schlechter –
Mason, London 1899] 11. ♘g3 ♙g6 12.
♘f5± Jusupov;

9... ♘c6 10. c3 ♖d7 [10... d5 11.
♘f1 ♖d7 12. ♘g3 ♙d6 13. h3 ♙f3 14.

♖f3 ♗g3 15. fg3± Tarrasch – Marshall, Nürnberg (m) 1905] 11. ♞b3! ♜ab8 12. d5 ♗e5 13. ♗e5 de5 14. ♗c4 ♞d5 15. ♗e5 ♞b3 16. ab3 ♗c5 17. ♗c4± Kr. Georgiev – Popčev, B”lgarija 1987;

9... ♞d7 10. ♗f1 ♗c6 11. c3 (Štejn – Nežmetdinov, Kislovodsk 1972 – 14/429) ♜ac8 12. ♗g3 ♗d8± Štejn;

9... ♜e8 10. ♗f1 ♗f8 11. ♜e8 ♞e8 12. ♗g3 [12. ♗g5 ♗bd7 13. ♗g3 g6 14. h3 ♗e6 15. ♞d2 ♗g7 16. ♗h6 ♗f8= Hübner – Petrosian, Tilburg 1981 – 32/(403)] ♗c6 13. c3 △ h3± Jusupov;

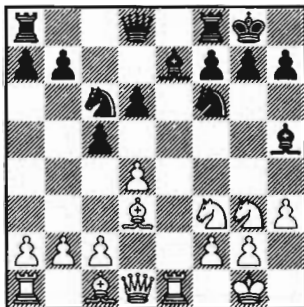
9... d5 10. ♗f1 ♜e8 11. ♗g3 ♗bd7 12. h3± Euwe

192 10. dc5 dc5 11. ♗c4 ♗c6 12. ♗e3 ♗d7 13. c3 g6 14. ♞e2 (Honfi – Petrán, Magyarország 1974) ♜e8 15. ♗c4 ♗f8± Honfi

193 11. c4?! cd4 12. ♗b3 [12. g4? ♗g6 13. ♗g6 hg6 14. ♗d4 d5± Dvoreckij – Butnorius, SSSR 1970] ♗f3 13. ♞f3 ♗c6 14. ♗f4 △ ♜ad1∞ Dvoreckij;

11. ♗b3 ♗c6 12. ♗e2 ♜e8 13. c3 ♗f8 [13... ♞b6?! 14. a4 ♗f8 15. a5 ♞c7 16. ♗g5 ♗e4 17. ♗f4± Fedorowicz – Shirazi, USA (ch) 1992; 13... ♜c8!? △ b6, d5; 13... h6!? △ ♗f8] 14. ♗g5 h6 15. ♗h4± Jusupov

194

12... ♗g6?! 13. c3! [13. d5 ♗d3 14. ♞d3 ♗b4 15. ♞e2 ♜e8 16. c4 △ a3± Ljubojević] cd4 14. ♗d4! ♗d4 15. ♗g6 hg6

16. ♞d4 d5 17. ♗g5 ♞d6 18. ♜e5± Beljavskij – Barua, London 1985

195 13... cd4 14. ♗f5± Ljubojević; 13... ♗d4 14. ♞b7 ♜e8 15. ♗f5± Ljubojević – Smyslov, World – SSSR 1984 – 37/340 <20>

196 7... c6 8. c4 [8. 0–0 0–0 – 7... 0–0] ♗f5!?

a) 9. 0–0 ♗d3 [9... ♗g6 10. ♗c3 0–0 11. ♗f4 ♜e8 12. ♗g6 hg6 13. d5± Westerinen – Castro, Calella 1981 – 32/403; 11... d5!?] 10. ♞d3 0–0 11. ♗c3 d5= Westerinen;

b) 9. ♗f5 ♞a5 10. ♗c3 ♞f5 11. 0–0 0–0 12. ♜e1 ♜e8 13. ♞b3 ♞d7 14. ♗g5 ♗a6 15. ♜ad1 h6 16. ♗e3 ♗c7± △ ♗f8, g6 Forintos, Haág

197 8... c5 9. ♗c3 ♗c6 10. ♜e1 [10. a3 cd4 11. ♗e2 ♗e5 12. ♗ed4 ♗d3 13. ♞d3± Short – Asmundsson, Ísland 1985] a6 11. d5 ♗a7 [11... ♗b4 12. ♗f1 ♗f5 13. ♜e2± Karpov] 12. a4 ♗d7 13. a5 ♜e8 14. ♗f1 h6 15. ♗f4 ♗f8 16. ♜e8 ♞e8 17. ♗h2 ♞d8 18. ♗d2±○ Karpov – Smyslov, SSSR 1972 <21>; 14... ♗b5!? Forintos, Haág;

8... ♗e6 9. c4 c6 10. ♗g5 ♗a6 11. ♗c3 ♗c7 12. f4! h6 13. ♗f3 ♞c8 14. ♞c2 ♜b8 15. f5± Tarrasch – Marco, Wien 1898;

8... c6 9. ♜e1 ♗bd7 10. ♗f4 ♜e8 11. c4 – 8... ♜e8

198 9. ♜e1 ♗c6 10. c3 – 8... ♗c6

199 9... c6 10. ♗c3 a6 11. b4 ♗bd7 12. ♗e3 ♗f8 13. a4 a5 14. b5 ♗g6 15. ♜e1 ♗h5 16. ♞d2± Tukmakov – Bronštejn, Moskva 1971;

9... c5 10. d5 ♗f8 11. ♗c3 a6 12. a4 a5 13. ♗g5 h6 14. ♗h4 ♗a6 15. ♜c1 ♗b4 16. ♗b1±○ Fedorowicz – Smyslov, Dortmund 1986;

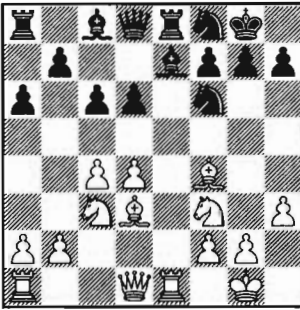
9... ♖c6 10. ♗c3 h6 11. ♖e1 ♗b4 [11... ♗f8 12. ♖e8 ♗e8 13. ♗f4 ♗d7 14. ♗d2±○ Fischer – Gheorghiu, Buenos Aires 1970 – 10/267 (22)] 12. ♗f1 [12. ♗b1 c6± △ ♗a6-c7, ♗f8] ♗f5 13. ♖e2 ♗d3?? 14. ♖e7+; 13... ♗c8!±

200 10... ♗f8 11. d5! [11. ♖e1 ♗g6 12. ♗c2 ♗d7 13. ♗g5 ♗c6 14. d5 ♗d7 15. ♖ad1 a6 16. ♗c3 1/2 : 1/2 Árnason – Karpov, Oslo 1984] ♗g6 12. ♖e1 ♗d7 13. ♗g5 ♗h5! = Tal – Smyslov, SSSR 1971 – 12/242; 13. ♗d4!±○ Kortchnoi

201 12. ♗e3 a6 13. a4 a5 14. d5± Pilnik – Szmetan, Argentina 1972 – 14/248;

12. ♗c2 ♗g6 13. ♗g5 ♗d7 14. ♖c2 ♗h5 15. ♗d2 ♗f8 16. ♖ae1± Timman – Radulov, Wijk aan Zee 1974

202

13. ♗b3?! ♗e6 [13... b5 14. cb5 ♗c6! 15. ♗c3 ab5 16. a4±] 14. ♗h2 ♗f8 [14... b5!? 15. a4 bc4 16. ♗c4 d5 17. ♗f1 c5∞] 15. ♖e2 b5 16. ♗c2 ♗b7 17. ♖ae1 [17. a4 ♖b8!] g6∞ Fischer – Petrosian, Buenos Aires (m/5) 1971 – 12/243;

13. d5!? cd5 14. cd5 ♗g6 [14... b5 15. b4 ♗b7 16. a4± Kortchnoi] 15. ♗h2 ♗d7± Forintos, Haág;

13. ♗d2± △ ♖e2, ♖ae1 Spassky

203 14. ♗h2 ♗f8 15. ♗b3 b5 16. d5! (I. Polgár – Toth, Magyarország 1971) bc4 17. ♗c4 cd5 18. ♗d5 ♗b7± Forintos, Haág; 13... ♗g6!? Jusupov

204 9. a3 d5 10. ♖e1 h6 11. c4 dc4 [11... ♗e6!? 12. c5 ♗e4 Forintos, Haág] 12. ♗c4 ♗d6 13. ♗c3 ♗f5 = P. Johner – Salwe, Karlsbad 1911;

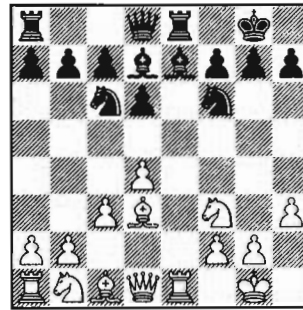
9. c4 d5 – 5... d5; 9... ♗b4!?

205 10. ♗c2 h6 11. ♗bd2 ♗f8 12. ♗c4 ♗d5 13. ♗e3 ♗f4 = Rjumin – Goglidze, Moskva 1935;

10. ♗f4 ♗h5 11. ♗h2 g6 12. ♖e1 ♗f8 13. ♖e8 ♗e8 14. ♗bd2 ♗g7 15. ♗b3± Kavalek – Smyslov, Tilburg 1979 – 28/(252)

206 10... h6 11. ♗bd2 ♗f8 12. ♗f1 ♖e1 [12... d5 13. ♗e5 ♗d6 14. ♗f4± King – Barua, London 1982] 13. ♗c1 g6± Forintos, Haág

207

11. ♗a3 h6 12. ♗c4 ♗f8 13. ♗e3 (Matulović – Toth, Budapest (m) 1972) ♗c8± Forintos, Haág;

11. ♗f4 h6 [11... ♗h5 12. ♗h2 g6 13. ♗bd2 ♗f8 14. ♖e8 ♗e8 15. ♗b3± Kaminski – K. Schulz, DDR (ch) 1989; 11... ♗f8!? Forintos, Haág] 12. ♗bd2 ♗f8 13. ♗c2 ♖e1 14. ♖e1± I. Polgár – Toth, Magyarország 1972

208 14. ♖e8 ♗e8 15. ♗c2 h6 16. ♗d2 ♗f8 17. ♗f5± Bronštejn – Smyslov, SSSR (ch) 1971 – 12/241

209 6. ♗e2 ♗d6 7. 0–0 0–0 8. ♗bd2 [8. b3?! (Kurajica – Čehov, Banjaluka 1976 – 22/261) ♗f6 9. ♗b2 ♗c6!±; 8.

c4= Čehov] ♖f5 9. ♛e4 ♗e4 10. ♗g5 ♜d7= A. Rodríguez – García González, Camaguey 1987

210 6... ♗f6?! 7. 0-0 ♗g7 8. ♜e1 f5 9. c4 c6 10. ♜b3 0-0 (Weiss – Blackburne, Nürnberg 1883) 11. ♛c3± Bilguer;

6... ♗f6?! 7. 0-0 ♗e7 8. ♜e1 0-0 – 6... ♗e7;

6... ♗g4 7. ♜e2

a) 7... f5 8. h3 ♗h5 9. g4! fg4 [9... ♗g6 10. ♛e5 ♗e7 (Varga – Kahn, Magyarország 1987) 11. ♛d2 △ 11... ♛c6 12. ♛df3± Forintos, Haág] 10. ♛e5± Keres;

b) 7... ♜e7 8. 0-0 ♛c6 9. ♗b5! a6 10. ♗c6 bc6 (Lilienthal – Alatorcev, SSSR 1944) 11. ♜e1!± Forintos, Haág;

6... ♗f5 7. 0-0 ♗e7 – 6... ♗e7

211 7. ♜e2 ♗f5 8. ♛bd2 ♜e7 9. 0-0 ♛d2 10. ♜d2 ♗d3 11. ♜d3 0-0-0 12. ♜e1 [12. ♗e3? f6 13. a3 ♜e4 14. ♜d1 g5 15. ♜c1 ♗d6 16. c4 dc4 17. ♜c4 ♛e7 18. ♛d2 ♜f5± Kuprejčik – Agzamov, SSSR (ch) 1985 – 39/(384)] ♜d6 [12... ♜d7 13. ♛e5 ♛e5 14. de5 ♗e7 15. ♗f4 g5∞ Mihal'čišin] 13. ♗d2 [13. ♛e5 ♛e5 14. de5 ♜g6=] f6 14. a3 ♜d7 [14... g5 15. ♜f5 △ ♜e6 Forintos, Haág] 15. b4 ♛e7 16. b5 ♛f5 17. a4 ♛d6 18. ♜eb1 ♜f5!∞ Kuprejčik – Mihal'čišin, SSSR (ch) 1985 – 39/384

212 7... ♗e7 – 6... ♗e7

213

8. c3 ♗d6 9. ♜e1 f5 10. h3 ♗h5 11. ♜b3 ♜f6?! 12. ♜d5 ♗f3 13. g3 0-0-0 14. fe4 ♗h2 15. ♛h2 ♜d5 16. ed5 ♜d6 17. ♛g1 ♜d5± Spraggett – Sieiro González, La Habana 1986; 11... ♜d7∞ △ 0-0-0 Jusupov;

8. ♛c3 f5 9. h3 [9. ♜e1 ♗e7 10. h3 ♗f3 11. g3 ♛c3 12. bc3 0-0 13. ♛h1 ♗d6 14. ♜g1 ♜h4 15. ♜f1 ♗f4± Ghindă – Forintos, Berlin 1987] ♗f3 10. g3 ♛c3 11. bc3 ♜f6 12. ♜e1 ♗e7 13. c4 dc4 14. ♗c4 0-0-0 [14... ♜d4 15. ♜d4 ♛d4 16. ♗a3!±] 15. c3 ♗d6 16. f4 ♜de8 17. ♗e3 h6∞ Speelman – Seirawan, Reykjavík 1990 – 49/(365);

8. ♜e1 f5?! 9. c4 ♗d6?! 10. cd5 ♗f3 11. ♜f3 [11. g3 ♜h4 12. fe4 ♜h2 13. ♛f1 ♜h3 14. ♛e2 ♛d4 15. ♛d2 ♛f3∞ Jusupov] ♛d4 12. ♜e3 ♜f6 13. ♗e4 fe4 14. ♜e4 ♛f7 15. ♗g5!± Capablanca – Marshall, New York (m) 1909; 8... ♗e7 – 6... ♗e7

214 8... ♛b4? 9. cd5 ♛d3 10. ♜d3 ♜d5 11. ♜e1± Forintos, Haág;

8... ♗f3 9. ♜f3 ♛d4 10. ♜e3 ♛f5 11. ♜h3 ♜d7 12. cd5 ♛ed6 13. ♛c3 0-0-0 14. ♗f4 ♛e7 15. ♜h5 ♛g6 16. ♗g3 ♛b8 17. a4± Psakhis – Martinovsky, Philadelphia 1989; 9... ♛f6 10. ♛c3 – 8... ♛f6

215 10... ♛d5?! 11. ♜e1 [11. ♛c3±] ♗e7 12. ♛c3± Jusupov

216 11. ♜d5 ♛d5 12. ♛c3 0-0-0 13. ♗c4 ♛f6 [13... ♛e7 14. ♗d2 ♛c3 15. bc3 ♛d5 16. ♜fe1 c6 17. ♗b3 ♗a3 18. c4 ♛f6 19. ♗c3± Dvojris – Schwartzman, Groningen 1992 – 57/302] 14. ♗f7 ♛d4 15. ♗g5 ♗b4∞ Ugrinović;

11. ♜h3 ♛d4 12. ♜e1 ♗e7 – 6... ♗e7

217 11... ♜e6!? 12. ♜e6 [12. ♗e3 0-0-0 13. ♗c4 ♜g4 14. ♜g4 ♛g4 15. ♗f7 ♛d4 16. ♗d4 ♜d4 17. ♛c3 ♗c5 18. ♜ac1 b6= Schmitdiel – Howell, Biel 1993]

fe6 13. ♖b5 0-0-0 14. ♖c6 bc6 15. ♖e3 ♘d5 16. ♖c1 c5! = (Kasparov) △ 17. dc5 ♘e3 18. fe3 ♖d5!? 19. b4 g6 [19... ♖d3 20. ♘f2 g6] 20. ♘a3∞ Jusupov

218 12... ♖d4 13. ♘c3± Timman

219 13. ♖e1 0-0 14. ♖c6 bc6= 15. ♖e7?? ♖fe8-+ Timman

220 14. ♖c6 bc6

a) 15. ♖e3 ♘d5 16. ♖ac1 [16. ♖fc1 ♘e3! 17. fe3 ♖fe8 △ ♖g5∞ Timman]

a1) 16... ♖ab8?! 17. b3 ♘e3 18. ♖e3 ♖fd8 19. ♖fd1 ♖f8 [19... c5 20. d5 ♖f8 21. ♘e4± Short - Plaskett, London 1986 - 41/(362)] 20. g3± Mestel - Plaskett, London 1986;

a2) 16... ♖fe8 17. ♘d5!? [17. ♖f3 ♖d7 18. ♘d5 cd5 19. ♖f4 c6= Jusupov] ♖d5 18. ♖c4 ♖d6 19. b3 ♖e6! 20. g3 ♖f5 21. ♖c2 [21. ♖c6 ♖ae8 22. d5 ♖e4 23. ♖c5 h5!∞ Timman] ♖h5 22. ♖c6 ♖ae8 23. ♖g2 ♖e4∞ Timman - Jusupov, Tilburg (m/2) 1986 - 41/362;

b) 15. ♖d1 ♖fe8 16. ♖f3

b1) 16... ♖ab8 17. b3 [17. ♖f4!? ♖d7 18. d5 cd5 19. ♘d5 ♘d5 20. ♖d5 ♖d6 21. ♖d6 cd6 22. b3± Kir. Georgiev] ♖d7 18. d5! cd5 19. ♘d5 ♘d5 20. ♖d5 ♖f6 21. ♖e3 ♖d5 22. ♖d5 ♖a1 23. g3± Lobron - Kir. Georgiev, San Bernardino 1987 - 44/376;

b2) 16... ♘d5 17. ♘d5 cd5 [17... ♖d5?! 18. ♖d5 cd5 19. ♖f4 c6 20. ♖ac1 ♖ac8 21. ♘f1 f6 22. ♖d3 ♘f7 23. f3± Short - H. Ólafsson, Reykjavík 1987 - 43/391] 18. ♖f4 ♖d7 19. ♖ac1 c6 △ ♖f6, ♖e6= Short

221 9... ♘d4?! 10. cd5!? [10. ♖e1 ♘e6 11. ♘e5±→] ♘f3 11. g3 ♖d7 12. ♖e1 ♖e7 13. ♖e2± Kasparov

222 11. ♖d1 ♘e6 12. cd5 ♘d5 13. ♖b5 c6 14. ♘d5 cb5∞ Jusupov;

11. ♖e1 ♖e7 - 6... ♖e7

223 11... c6? 12. ♖e1 ♖e7 13. ♖g5 ♘e6 14. ♖f6 ♖f6 15. cd5 cd5 16. ♖f5±→ Karpov;

11... ♘e6?! 12. cd5 ♘d5

a) 13. ♖e1?! ♘c3 14. bc3 ♖f6 15. ♖f5 0-0-0!? [15... ♖e7 16. ♖e3 h6 17. ♖e6 fe6 18. ♖d4= Howell - van Kemerade, England 1991 - 52/301] 16. ♖e6 fe6 17. ♖e6 ♘b8!∞ Howell;

b) 13. ♖b5! c6 14. ♖d1 ♘e7 [14... cb5 15. ♖d5 ♖c8 16. ♖e3 ♖b4 17. ♘b5 0-0 18. ♖c1 ♖e8 19. ♖g4 ♖e7 20. ♘c7 ♘c7 21. ♖c7± Pletánek - Dufek, corr. 1992 - 58/(336) <23>] 15. ♘d5 ♘d5 16. ♖b3!∞→ Dolmatov, Dvoreckij;

c) 13. ♖g6! hg6 [13... ♖d7?! 14. ♖e1! 0-0-0 15. ♘d5 hg6 16. ♖h8 ♖b4 17. ♖d8 ♖d8 18. ♘b4 a5 19. ♘c2 ♖d3 20. ♘a3+- Nadianian - Šarbatov, corr.

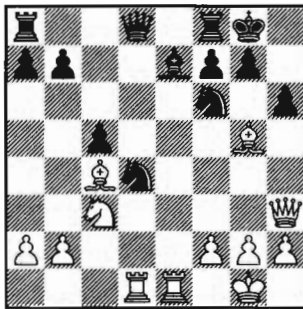
1992/93 — 58/336; 13... fg6 14. ♖e6 ♗e7 15. ♜d1 ♜c8 16. ♜b3±; 13... ♗df4 14. ♗f4 ♗f4 15. ♜e3 ♗e7 16. ♗f7 ♗f7 17. ♜f4±; 13... ♜f6 14. ♗f7 ♗f7 15. ♗d5 ♜e5 16. ♜f3 ♗g8 17. ♗f4± Nadanian] 14. ♜h8 ♗c3 15. bc3 ♜d3 16. ♗a3 0-0-0 17. ♗f8 ♜f8± Dolmatov, Dvoreckij;

11... ♗e7 12. cd5!? ♗d5 13. ♜e1 c6 [13... ♗e6 14. ♗g6! ♗df4 15. ♗f4 ♗f4 16. ♗f7 ♗f7 17. ♜f5± Karpov] 14. ♗g5 ♗e6 15. ♗e7 ♜e7 16. ♗d5 cd5 17. ♗f5 0-0-0 18. ♜g3 ♜d6! 19. ♜g7 ♗b8 20. ♜f7 ♗d4 21. ♜e7 (J. Horváth — Forintos, Budapest 1987) ♜b6 22. ♗d3± Forintos, Haág

224 12. ♜e1 ♗e7 — 6... ♗e7

225 12... ♜d7 13. ♜e1 ♗e7 14. ♜d7 ♗d7 [14... ♗d7 15. ♗d5 ♗e6 16. ♜e6!± Karpov] 15. ♗f7± Jusupov

226 13... 0-0 14. ♜ad1 c5 15. ♜fe1 h6 [15... ♜e8? 16. ♗b5! ♗b5 17. ♜d8 ♗d8 18. ♜e8 ♗e8 19. ♗d8 ♜d8 20. ♗f1± Karpov]

16. ♗h6! gh6 17. ♜h6 ♗h7 18. ♜d3 ♗g5 19. ♜h5 ♜f6 20. ♜h3! [20. ♜g3 ♜ae8 21. ♗e4 (Kuprejčik — Jusupov, SSSR (ch) 1987 — 43/390 <24>) ♗g7!∞ Jusupov] ♜g7 21. f4! ♗f4 22. ♗d5 ♗g5 23. ♗e7 ♗e7 24. ♜e7 ♗f6 25. ♜c5± Thesing — Autenrieth, Budapest 1987

227 14... ♜g4!? (Forintos, Haág) 15. ♗f6 gf6 [15... ♗f6 16. ♜fe1 ♗e6 17. ♗e6

fe6 18. ♜b5±] 16. h3 ♜d7 17. ♜ad1 0-0-0 18. ♗f7± Jusupov

228 15. ♗e6 fe6 16. ♜fe1 ♜d7 17. ♜c4 0-0-0 18. ♜e6 [18. ♜ad1 ♜c6 19. ♜c6 bc6 20. ♜d8 ♗d8 21. ♜e6 ♗d7 22. ♜e2 ♜b8 23. g3 ♜b4∞ Vehi Bach — Forintos, Barcelona 1987] ♗d5! 19. ♗e7 ♜e6 20. ♗d8 ♜d8 21. ♜d1 c6 22. ♗d5 b5! 23. ♜f4 ♜d5 24. ♜f8 ♗b7 25. ♜g7 ♗b6= J. Horváth — Forintos, Magyarország 1987

229 12... ♗c5? 13. ♜f3 ♗d4 14. ♜e1 ♗f8 15. ♜f4 ♗d5 16. ♗d5 ♜d5 17. ♜c7 ♗e6 18. ♜g3 ♜d8 19. ♜d1 h5 20. h4± Karpov

230 15... ♜b6? 16. a5!± Forintos, Haág;

15... ♜c5? 16. ♗b7 ♜b8 17. b4! ♜b6 [17... ♜e3 18. ♗c6 ♗e7 19. ♗e3±] 18. ♜b6 cb6 19. ♗c6 ♗d8 20. ♜d1 ♗c7 21. b5 ♜d8 22. ♜d8 ♗d8 23. ♗d5 ♗e6 24. ♗e6 fe6 25. ♗f4± Ivančuk — Serper, SSSR 1986

231 16. ♜f3? ♗d4! 17. ♜e3 ♗e2?! 18. ♗h1 ♗g3 19. hg3 ♜f1 20. ♗h2∞; 17... 0-0-0! Kasparov;

16. ♗d3 ♜b6 17. ♜h3∞ Makaryčev;

16. b4 ♗b4 17. ♜b1 ♗c5 18. ♜f3 c6 19. ♜b7 0-0= Jusupov

232 16... ♗c5?! 17. ♜f3 c6 18. ♜d7!! (Nunn)

a) 18... ♖d7? 19. ♜f7 ♙e7 20. ♙f5 c5 [20... ♜c4 21. ♙f4! Kasparov] 21. ♙g5 ♜d6 22. ♙e6 ♜e6 23. ♚d1+;

b) 18... 0-0! 19. ♙d3 ♜b6 20. a5 ♜b4 21. ♙d2! ♜h4 [21... ♜b2? 22. ♙c3 ♜b3 23. ♙g7 ♖g7 24. ♜g4 ♖h8 25. ♜f5+!] 22. ♚b7 [22. g3 ♜f6 23. ♜f6 gf6∞ 24. ♚b7? ♚fd8 25. ♚b3 ♖d4 26. ♚c3 ♙b4+!] ♚ad8 23. ♙c3± Kasparov;

16... ♙d6!? △ 0-0-0 Makaryčev

233 17. ♜h3 ♚d8 18. ♚d8 ♙d8 19. ♙e3 ♙f6!± Kasparov;

17. ♜f3

a) 17... c6?! 18. ♙f5 △ 18... 0-0 19. ♜h3!± Ivančuk;

b) 17... ♚b8!± 18. b4 0-0 19. ♚d7?! ♚bd8!!± [△ 20. ♚e7? ♜d6!] Howell – Ivančuk, Groningen 1986/87 – 43/389 <25>; 19. ♙b2!± Jusupov;

c) 17... ♚d8 18. ♙d3 [18. ♚d8!? ♖d8 19. ♙f4∞; 19. ♙e3∞ Ivančuk] ♜a5 [18... ♜b6!? 19. ♙e3 ♜b2 20. ♚ab1 ♜c3∞ Jusupov] 19. ♙d2 [19. ♜b7? ♚d3!+!] ♙b4 20. ♙e3

c1) 20... c6 21. ♜e4 [21. ♙c4 ♚d1 22. ♚d1 ♜a4 23. b3 ♜a5 24. ♜e4∞] g6 22. ♙c4 ♚d1 23. ♚d1 ♜f5! 24. ♜f5 gf5 25. ♙a7 ♖e7 26. ♙b6± Jusupov;

c2) 20... 0-0 21. ♜b7 ♖c5 22. ♙c5 ♙c5 23. ♜b5 1/2 : 1/2 Timman – Jusupov, Hilversum (m/2) 1986 – 42/381

234 17... ♙b4? 18. ♜f3 c6 [18... ♖c5 19. ♚d4+– Timman; 18... ♚b8 19. ♙b2 0-0? 20. ♜f5 g6 21. ♜f6+– Kasparov] 19. ♚d7!

a) 19... ♖d7 20. ♜f7 ♖d6 21. ♙g5 ♖g5 [21... ♚he8 22. ♚d1 ♖c5 23. ♙e3 ♖c4 24. ♙d3+–] 22. ♚d1 ♖c5 23. ♜e7 ♖c4 24. ♙d3 ♖b3 25. ♚b1 ♖c3 26. ♜b4 ♖d3 27. ♚d1+– Kasparov;

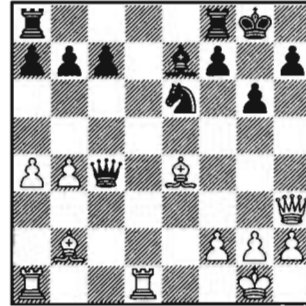
b) 19... 0-0 20. ♜h3 g6 21. ♙g6! hg6 22. ♙b2 ♖g7 23. ♜h6+– Dlugy

235 18. b5 ♚ad8!±;

18. ♜f3 ♚ad8!± Makaryčev

236 18... h6? 19. ♜f5 g6 20. ♜e5 ♖g5 21. ♙b7! ♜b7 22. ♙b2 f6 23. ♜e7± Kasparov

237 19. ♙b2 ♜c4!

a) 20. ♙d5!± ♜c2

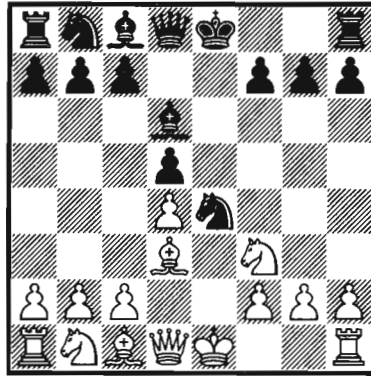
a1) 21. ♙e5 ♚ad8 22. ♚dc1 [22. ♚ac1 ♜c1! 23. ♚c1 ♚d5± 24. ♙b2? ♚fd8 25. ♜f3 ♚d3± Makaryčev] ♜d2! 23. ♙e6 fe6 24. ♜e6 ♚f7 25. ♚c7? ♜f2 26. ♖h1 ♚d2 27. ♚c8 ♙f8 28. ♚f8 ♖f8 29. ♜c8 ♖e7 30. ♜b7 ♖e6+–; 25. ♙g3± Kasparov;

a2) 21. ♚ab1!? ♚ad8 22. ♚dc1! = Makaryčev;

b) 20. ♚d7 ♚ac8! = Kasparov – Karpov, London/Leningrad (m/6) 1986 – 42/380 <26>

238 19... c5?! 20. ♙b2 ♖d4 21. ♙d3 ♜b6 22. a5 ♜c7 23. bc5 ♙c5 24. ♙f1 ♚fd8 25. ♚a4 ♚ac8 26. ♚ad4 ♙d4 27. ♜c7 ♚c7 28. ♚d4 ♚d4 29. ♙d4± Aseev – Ivančuk, Irkutsk 1986 – 42/(380);

19... ♖g5 20. ♙g5 [20. ♙b2 ♙f6! 21. ♜f6 ♜f6 22. ♙f6 ♖e4 23. ♙e7 ♚fe8 24. ♚d7 ♖c3! =] ♙g5 21. ♜c7 ♚ad8! (Kasparov) 22. ♚d8 ♚d8 23. ♙b7 ♜e2 24. ♙f3 ♜b2 25. ♚f1± Jusupov

1. e4 e5 2. ♖f3 ♗f6 3. ♗e5 d6 4. ♗f3 ♗e4 5. d4 d5 6. ♔d3 ♔d6

	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
34	c4 ²³⁹ ♙b4 ²⁴⁰	♗bd2 ²⁴¹ 0-0 ²⁴²	0-0 ♙d2 ²⁴³	♔d2 ♙g4	♙f4 ♗c6	♖e1 ♗d4 ²⁴⁴	♙e4 ²⁴⁵ de4	♗d4 ef3	♗d8 ♖fd8 ²⁴⁶	=
35	0-0 0-0 ²⁴⁷	c4 ²⁴⁸ ♙g4	cd5 ²⁴⁹ f5	h3 ²⁵⁰ ♙h5	♗c3 ♗d7 ²⁵¹	♗e4 fe4	♙e4 ♗f6 ²⁵²	♙f5 ♗h8	g4 ²⁵³ ♗d5 ²⁵⁴	±
36	...	...	♙g5 ²⁵⁵ dc4 ²⁵⁶	♙c4 ♙g4 ²⁵⁷	h3 ♙f3	♗f3 ♗c6	♖d1 ²⁵⁸			±
37	...	...	♗c2 ²⁵⁹ f5 ²⁶⁰	♗b3 ²⁶¹ dc4 ²⁶²	♗b7 ²⁶³ ♗d7 ²⁶⁴	♙e4 ♖b8	♗a6 ²⁶⁵ fe4	♗g5		∞
38	...	...	♖e1 ♖e8 ²⁶⁶	c5 ²⁶⁷ ♙e7 ²⁶⁸	♗c3 ²⁶⁹ ♗c3 ²⁷⁰	bc3 ♗d7 ²⁷¹	♙f4 ²⁷² b6	♗c2 ♗f8	♗e5 ♙f6 ²⁷³	±

1. e4 e5 2. ♖f3 ♗f6 3. ♗e5 d6 4. ♗f3 ♗e4 5. d4 d5 6. ♔d3 ♔d6
7. 0-0 0-0 8. c4 c6

	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
39	♖e1 ²⁷⁴ ♙f5 ²⁷⁵	♗b3 ²⁷⁶ ♗a6 ²⁷⁷	♗c3 ²⁷⁸ dc4 ²⁷⁹	♙c4 ²⁸⁰ ♗c3	bc3 b5	♙f1 ♗c7	a4 ²⁸¹ a5 ²⁸²	♙g5 ♗d7	♗e5 ♙e5 ²⁸³	∞
40	...	♗c3 ²⁸⁴ ♖e8	bc3 ²⁸⁶ ♙g4 ²⁸⁷	♙g5 ♖e1	♗e1 ♗d7	♗e3 ♗e6 ²⁸⁸	♖b1 b6 ²⁸⁹	cd5 cd5	c4 ♗e3 ²⁹⁰	∞
41	♗c2 f5 ²⁹¹	♗c3 ²⁹² ♗a6	♗b3 ²⁹³ ♗h8 ²⁹⁴	cd5 cd5	♙a6 ²⁹⁵ ba6	♗d5 ♖b8	♗e5 ♙b7	♗f7 ²⁹⁶ ♖f7	♗f7 ♗c3 ²⁹⁷	=
42	...	a3 ²⁹⁸ ♗a6	♗c3 ³⁰⁰ ♗c7	♗e2 ³⁰¹ ♗e6	b4 ♙d7 ³⁰²	♙b2 ♖f6	cd5 ³⁰³ cd5	♗b3 ♙e8	♖ad1 ³⁰⁴	∞

	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
43	...	...	...	c5	♞e2 ³⁰⁵	b4 ³⁰⁶	♙b2	a4	♞e5	
	...	...	...	♙e7	♞e6	♙f6	a6	g6	♙g7 ³⁰⁷	±
44	...	...	c5 ³⁰⁸	♞e5	de5	♙h7	b4	♙d3	♞d3	
	...	♙g4	♙c7	♙e5	♞ec5 ³⁰⁹	♞h8	♞h4 ³¹⁰	♞d3	♞c7 ³¹¹	∞
45	...	...	♞e5	de5	f3 ³¹³	♞d3	♞d4 ³¹⁴	♞g4	♙h6	
	...	...	♙e5 ³¹²	♞ac5	♞d3	♞c5	♞b3	♞a1	♞b6 ³¹⁵	∞
46	♞c3	bc3	♙c4	h3 ³¹⁶	♞b1 ³¹⁷	♙d3 ³¹⁹	a4 ³²⁰	♙e4	♞d3	
	♞c3	dc4	♙g4	♙h5	b5 ³¹⁸	♞d7	a6	♞c8	♙g6 ³²¹	=
47	...	...	...	♞d3	♞g5 ³²³	h3	f4	g4 ³²⁵	fg5	
	...	...	...	♞d7 ³²²	♞f6 ³²⁴	♙h5	h6	hg5 ³²⁶	b5 ³²⁷	=
48	...	...	c5 ³²⁸	♙g5	♞g5	♞fd1	♞f3	c4	♙c4	
	...	♙g4	♙c7 ³²⁹	♞g5 ³³⁰	♙d1	h6	♞d7 ³³¹	dc4 ³³²	♞ad8 ³³³	=

1. e4 e5 2. ♞f3 ♞f6 3. ♞e5 d6 4. ♞f3 ♞e4 5. d4 d5 6. ♙d3 ♙d6 7. 0-0 0-0
 8. c4 c6 9. cd5 cd5 10. ♞c3 ♞c3³³⁴ 11. bc3 ♙g4³³⁵ 12. ♞b1³³⁶

	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
49	...	♞b5 ³³⁷	c4 ³³⁹	♙e4	♞g5 ³⁴¹	♞f3	♞g3	♞g4	♙a8	
	b6	♙c7 ³³⁸	dc4 ³⁴⁰	♞c6	♙f3	♞d6 ³⁴²	♞d4	g6	f5 ³⁴³	∞
50	...	...	h3	hg4 ³⁴⁵	♞c2 ³⁴⁶	♙h6	♙b5	c4 ³⁴⁸	cd5	
	...	...	a6 ³⁴⁴	ab5	g6	♞e8	♞e4 ³⁴⁷	♞g4 ³⁴⁹	♙f4 ³⁵⁰	∞
51	...	...	...	...	...	♙b5	♙h6 ³⁵²	♙g5	♞e5 ³⁵³	
	...	...	...	...	...	♞c8 ³⁵¹	♞d8	♞d6	♞a7 ³⁵⁴	∞
52	...	h3	a4 ³⁵⁶	♞b5 ³⁵⁸	♙g5	♙f6	♞d5	♞f3	gf3	
	♞d7	♙h5 ³⁵⁵	b6 ³⁵⁷	♞f6	♞c8 ³⁵⁹	♞f6	♙f3	♞f3	♞c3 ³⁶⁰	=
53	...	...	♞b5	c4 ³⁶¹	♞f3	♙c2	a4 ³⁶⁴	♙d2 ³⁶⁶	♞c3	
	...	...	♞b6	♙f3 ³⁶²	dc4	♞d7 ³⁶³	g6 ³⁶⁵	c3	♞ac8 ³⁶⁷	=

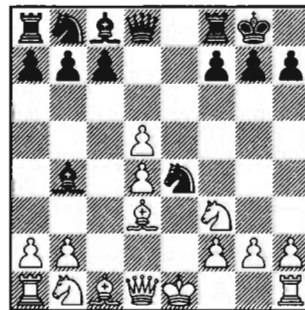
239 7. ♞bd2 0-0 8. 0-0 — 7. 0-0

240 7... 0-0.

a) 8. cd5?! ♙b4

(diagram)

9. ♞bd2 [9. ♞f1? ♞d5 10. ♞c2 ♞e8 11. ♞c3? ♞c3 12. bc3 ♞f3! 13. cb4 ♞c6 14. ♙b2 ♞b4 15. ♙h7 ♞h8 16. gf3 ♙h3 17. ♞g1 ♞c2 18. ♙c2 ♞e2 19. ♞c1 ♞ae8 20.

♔c3 ♖8e3 21. ♔b4 ♖f3 22. ♔d1 ♖f6
0 : 1 Janowski – Marshall, Biarritz (m/3)
1912] ♗d2 10. ♔d2 ♖e8 11. ♖f1 ♔d2
12. ♗d2 ♗d5 13. ♖c1 ♔f5 14. ♔c4 ♗d6
15. ♗g5 ♖f8 16. h3 ♗c6 17. g4 ♔d7
18. ♖d1 ♖ae8 Ricardi – Adla, Buenos
Aires 1990;

b) 8. c5 ♔e7 9. ♗c3 ♗c3 10. bc3
b6! 11. cb6 ab6 12. ♔e3 c5 13. ♗c2
h6 14. ♗d2 ♖e8 15. 0-0 c4 16. ♔c2
♗d7 17. ♖ae1 ♔f8 Janowski – Mar-
shall, Biarritz (m/5) 1912; 8. 0-0 – 7.
0-0

241 8. ♔d2 ♗d2 9. ♗bd2 0-0 10. 0-0
♔g4 11. ♗b3 ♗c6 12. cd5 ♔d2 13. ♗d2
♗d4 14. ♗b7 ♖b8 15. ♗a7 ♗d5 Göring –
Minckwitz, Leipzig 1870

242 8... ♗d2 9. ♔d2 ♗e7 10. ♗e2
♔d2 [10... ♗e2? 11. ♖e2 ♔d2 12. ♖d2
♔e6 13. cd5 ♔d5 14. ♖he1 ♖d8 15. ♔e4
♔e4 16. ♖e4 ♖e8 17. ♖ae1 ♖e4 18. ♖e4
♗c6 19. ♖g4!± Alehin – Marshall, Peter-
burg 1914 (27)] 11. ♖d2 ♗e2 12. ♔e2
dc4 13. ♔c4 0-0 14. ♖he1 ♗c6 15. d5?!
♗a5 16. ♔d3 c5 17. ♖c3 b6= Janowski
– Marshall, New York 1913; 15. ♔d5±
Jusupov;

8... ♔d2 9. ♔d2 0-0 10. 0-0 –
8... 0-0

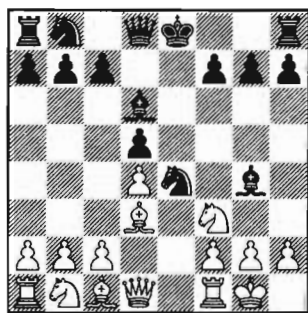
243 9... ♗d2 10. ♔d2 ♔d2 11. ♗d2
♗c6 12. ♖fe1 ♔g4 13. ♗e5 ♗e5 14.
♖e5± Capablanca – Marshall, Peterburg
1914

244 12... ♔f3?! 13. ♗f3 ♗d4 14. ♗e3
♗f5 15. ♗h3± Tarrasch

245 13. cd5?! ♔f3 14. gf3 ♗g5!± Tar-
rasch

246 16. ♔c7 ♖d2= Tarrasch – Mar-
shall; Peterburg 1914

247 7... ♔g4

a) 8. h3 ♔h5 9. ♗c3 ♗c3 10. bc3
0-0 11. c4 dc4 12. ♔c4 ♗d7 13. ♖b1
♗b6 14. ♔d3 ♖e8 15. ♖b5 ♔g6 16. ♔g6
hg6 17. ♗d3 c6= Teichmann – Marshall,
Karlsbad 1911;

b) 8. ♖e1 f5 9. c4 0-0 10. h3!
[Bilguer; 10. cd5? ♔h2 11. ♖h2 ♗f2 12.
♗e2 ♗d3 13. ♗e6 ♖h8 14. ♔g5 ♗d6 15.
♗d6 cd6 16. ♖e7 f4 17. ♗c3 ♗d7 18.
♖d1 ♗b4 Ricardi – Janowski – Marshall,
Biarritz (m/7) 1912; 10. ♗c3 ♔h2 11. ♖f1 ♗c6
12. ♗d5 ♔f3 13. ♗f3 (Leonhardt – Mar-
shall, Hamburg 1911) ♗d4 14. ♗h3 ♔d6]
♔f3 11. ♗f3 ♗c6 12. cd5 ♗d4 Jusu-
pov;

c) 8. c4 c6 [8... f5?! 9. c5! ♔e7
10. ♗b3 ♔f3 11. gf3 ♔g5 12. f4 ♔h4
13. ♗b7 ♔f2 14. ♖f2 ♗f2 15. ♖f2 ♗h4
16. ♖e2 ♗h2 17. ♖d1+- Kashdan – de
Nardo, Den Haag (ol) 1928; 8... 0-0 –
7... 0-0] 9. h3 ♔h5 10. ♖e1 0-0 [10...
f5 11. cd5 cd5 12. ♗c3± Kortchnoi] 11.
♔e4 de4 12. ♖e4± Krause – Nielsen,
København 1986;

7... ♔f5 8. c4 [8. ♖e1 0-0 9. c4
c6 – 7... 0-0] c6 [8... dc4 9. ♔e4 ♔e4
10. ♖e1 f5 11. ♗c3 0-0 12. ♗e4 fe4
13. ♖e4 ♗d7 14. ♗c2± Forintos, Haág]
9. ♗b3 ♗a6 Jusupov

248 8. ♗bd2 ♔f5 [8... f5 9. c4 c6 10.
cd5 cd5 11. ♗b3 ♖h8! 12. ♗e5 ♗c6±
Zahariev – Skembris, Iraklion 1992 –
56(329)] 9. ♖e1 ♖e8 10. ♗f1 ♔g6 11. c3
♗d7 12. ♗g3 c6 13. ♗c2 ♗c7!± Rossetto
– Pilnik, Argentina 1946;

8. ♖c3 ♗c3 9. bc3

a) 9... ♗g4 10. ♖b1

a1) 10... b6 11. c4 c6 12. cd5 [12. ♖e1 ♗d7 13. cd5 cd5 14. h3 ♗h5 15. ♖b5 ♗f6 16. ♗g5 a6 17. ♗f6 gf6 18. ♖b3 b5= Yates – Marshall, London 1927] cd5 13. ♖b5!?!∞ Jusupov;

a2) 10... ♗d7 11. h3 ♗h5 12. c4 dc4 13. ♗c4 ♖e8 14. ♗e3 ♗b6= Leonhardt – Marshall, Karlsbad 1911;

b) 9... c5!? 10. c4 dc4 11. ♗c4 cd4= Kmoch;

8. ♖e1

a) 8... ♗f6?! 9. ♗g5 ♗g4 10. ♗bd2 ♗bd7 11. c3 h6 12. ♗h4 c5 13. ♖c2 ♖b6 14. h3 ♗f3 15. ♗f3 ♖fc8 16. ♗f5± Capablanca – Marshall, USA (m) 1909;

b) 8... ♗g4 9. ♗e4 de4 10. ♖e4 f5 11. ♖e1 ♗c6 [11... ♗f3 12. ♖f3 ♖h4 13. h3 ♖d4 14. ♖b7 ♗d7 15. ♗c3 ♗h8 16. ♗b5 ♖f6 17. ♗d6 ♖d6 18. ♗g5± Lanka – Katishonok, Latvija (ch) 1993] 12. c3 ♖f6 13. h3 ♗h5 14. ♖b3 ♗h8 15. ♗g5 ♖g6 16. ♗bd2 ♖ae8∞ Lanka – Christiansen, Budapest 1991;

c) 8... f5 9. c4 c6 – 8. c4;

d) 8... ♖e8 9. c4 c6= – 8. c4

249 9. c5? ♗e7 10. h3 ♗f3 11. gf3 [11. ♖f3 f5⊔] ♗g5⊔ John – Marshall, Hamburg 1910;

9. ♖c3 ♗c3 10. bc3 dc4 11. ♗c4

a) 11... ♖f6 12. h3 ♗f3 [12... ♗h5 13. g4 ♗g6 14. ♗g5 ♗c2 15. ♖c2 ♖f3 16. ♖d3 ♖d3 17. ♗d3 ♗d7 18. ♗e4 ♖ab8 19. ♖fb1± Gobet – Gurtner, Genève 1987] 13. ♖f3 ♖f3 14. gf3 ♗d7 △ c5± Gobet;

b) 11... ♗d7 12. ♖d3 c5 13. ♗g5 ♗f6 14. h3 ♗h5 15. f4 h6 16. g4! b5 17. ♗d5 ♗g6 18. ♖g6 hg5 19. ♗f7!± Corzo – Marshall, La Habana 1913; 17... ♖c8∞ Jusupov

250 10. ♖c3 ♗d7 11. ♖e1 [11. ♗e2 h6 12. ♗e3 ♗df6 13. ♗e4 fe4 14. ♗d2 ♗e2 15. ♖e2 (Janowski – Marshall, Biarritz (m/9) 1912) ♖e8 △ ♖g6= Jusupov; 11. ♗e4!?! fe4 12. ♗e4 ♗f6 13. ♗d3 ♖e8 14. h3 ♖h5 15. ♗e2 ♖ae8 16. ♗e3 ♖e4! 17. ♖c1 ♗h3 18. ♗e5 ♗g4 19. f3= Forintos, Haág] ♗h2? 12. ♗h2 ♗f2 13. ♗g5!± List – Kostić, Berlin 1928; 11... ♗df6∞ Jusupov

251 11... ♖e8 12. ♖e2 ♗d7 13. ♗e4 fe4 14. ♖e4 ♖c4 15. ♗e4 ♗f6 16. ♗d2± Emma – Rossetto, Buenos Aires 1965

252 13... ♗h8 14. ♖d3 h6 15. ♗d2 ♖f6 16. g4 ♗f7 17. g5 ♖d8 18. gh6 gh6 19. ♗h6 ♖g8 20. ♗h1± Spielmann – Marshall, San Sebastian 1912

253

15. ♗e6 ♗e4 16. g4 ♗g6 17. ♗e3 [17. ♗e5? ♖h4 18. ♖e2 ♖h3+ Mitchell – Milner-Barry, Hastings 1933/34] ♖f6 18. ♗e5± Forintos, Haág;

15. ♖b3 ♘d5 16. ♗g5 ♗e7 17. ♗e7 ♘e7 18. ♗e4 ♗f3 19. ♗f3 ♘f5

a) 20. ♗b7 ♗b8 21. ♖d5 ♖f6 [21... ♘d6 22. ♗c6 ♗b2 23. ♗ae1 ♖h4 24. f4 h6♞ Spielmann – Marshall, San Sebastian 1912] 22. ♗ae1 ♘d4 23. ♖e4 c6♞ Leonhardt – Marshall, San Sebastian 1912;

b) 20. ♖b7 ♗b8 21. ♖a7 ♘d4 22. ♗g4 ♗b2 (Bernstein – Marshall, San Sebastian 1911) 23. a4±; 20... ♘d4!? 21. ♗ad1 ♖d6 Mieses

254 16. ♘g5? ♗f5—+;

16. ♖d3?! ♘b4 17. ♖e4 ♗f7 18. ♗g5 ♖e8♞ Spielmann – Marshall, Hamburg 1910 (28);

16. ♗e6 ♗f7 17. ♘g5 ♗e6 18. ♘e6 ♖h4 19. ♖b3!± △ ♗g5 Alexander – Mallison, Great Britain 1938

255 9. c5 ♗e7

a) 10. ♘e5 b6 11. c6 [11. cb6?! ab6 12. ♘c3 c5 13. ♗e3 ♗b7 14. ♘e2 ♘c6 15. ♘c6 ♗c6♞ Rosenthal – Selman, London 1883] ♗d6 12. ♖c2 ♖e8 13. ♗e1 ♗e6 14. ♗g5 ♘e4♞ van der Tak;

b) 10. ♗f4 ♘c6 11. h3 b6 12. ♗b5 ♗d7 13. ♗c6 ♗c6 14. b4 ♘e4= Robey – Barnes, London 1862;

9. ♘c3 dc4 10. ♗c4 ♘c6 [10... ♗g4 11. h3 ♗h5 12. ♗e1± Polugaevskij] 11. h3 [11. ♗g5 h6 12. ♗h4 ♗g4=] h6 12. ♗e3 ♗f5 13. ♘h4 ♗h7 14. ♗d3 [14. f4 ♘e4 15. ♘f3 ♘g3 16. ♗f2= Harrwitz – Löwenthal, London (m) 1853] ♗d3 [14... ♖d7?! 15. ♗h7 ♘h7 16. ♖f3 f5 17. ♘g6!± H. Wolf – Pillsbury, Hannover 1902] 15. ♖d3± van der Tak;

9. ♖b3!? Polugaevskij

256 9... ♗e6 10. ♖b3 dc4 11. ♗c4 ♗c4 12. ♖c4 ♘c6 13. ♘c3 h6 14. ♗h4 g5 15. ♗g3± Morphy – Barnes, London 1859

257 10... h6 11. ♗h4 g5 12. ♗g3 ♗g4 13. ♖d3 ♘g7 14. ♘bd2 ♘c6 15. a3 ♗g3 16. fg3± Staunton

258 13. ♘c3?! ♘d4 14. ♖b7 ♖b8 15. ♖b8 ♗ab8 16. ♗ad1 ♘e6 17. ♗c1 ♗fd8 18. ♗fe1± O’Kelly – Radulescu, Bucuresti 1953; 14... ♗b8!= van der Tak;

13. ♗d1± O’Kelly

259

9. ♖b3 dc4 [9... b6 10. cd5 ♗d5 11. ♖c2 ♘f6 12. ♗g5 h6 13. ♗h4 ♘bd7♞ Tartakower] 10. ♗c4 [10. ♖b7?? ♗d5—+] ♗c4 11. ♖c4 c6 [11... ♘d7!?] 12. ♘c3 ♘f6 13. ♖b3 ♖b6= Bilguer;

9. cd5 ♗d5 10. ♘c3 ♘c3 11. bc3 ♘d7 [11... h6 12. c4 ♗f3 13. ♖f3 ♘c6♞ Kolisch – Winawer, Paris 1867] 12. ♘d2!? [12. c4? ♗f3 13. ♖f3 ♖h4 14. ♖h3 ♖h3 15. gh3 c5! 16. d5 ♘e5♞ Mason – Marshall, Paris 1900; 12. ♗b2 ♘b6♞; 12. ♗e1!? Marshall; 12. ♘e1!? △ c4] ♖h4 13. h3= Jusupov;

9. ♘c3 ♘c3 10. bc3 dc4 11. ♗e4 [11. ♗h7?! ♘h7 12. ♘g5 ♘g6 13. ♘e6 fe6 14. ♖g4 ♘f7 15. ♗g5 ♖e8 16. ♗ae1 △ f4♞→ Schwarz; 14... ♘h7♞ Jusupov]

a) 11... ♖c8?! 12. ♘g5 ♗f5 13. ♖f3 ♗e4 14. ♖e4 g6 15. ♖h4 h5 16. ♘e4 ♘d7 17. ♗g5± Gutman;

b) 11... ♗c8 12. ♖a4 [12. ♖c2♞ Haág – Pacsay, Magyarország 1965] ♖e8 13. ♖c2 h6 14. ♗e1 ♖b5 15. ♗b1 ♖a6♞ Forintos, Haág;

c) 11... ♗d7 12. ♗g5 ♗f6 13. ♗e6 fe6 14. ♗b7 ♖b8 15. ♗f3 ♗d5 16. ♗e2 ♗c3 17. ♗c4 ♖f3 18. gf3 ♗d5♞ Halifman – Hübner, München 1991

260 9... ♗f6?! 10. c5 [10. ♗g5 h6 11. ♗e6 fe6 12. f4 ♗c6 13. ♗c3 (Reiman – Doppler, Leipzig 1877) dc4 14. ♗c4 ♗d5♞ Jusufov] ♗e7 11. ♗c3?! ♗c6 12. a3 ♗g4♞ Forintos; 11. ♗g5!?!±; 11. h3!?!± Jusufov;

9... c6 – 8... c6

261 10. ♗bd2 c6 11. c5?! ♗c7 12. b4 ♗d7 13. b5 g5 [13... ♗f6 14. ♖b1 g5 15. bc6 bc6 16. ♖b7♞ Hübner] 14. bc6 bc6 15. ♗a4 ♗f6 16. ♗c6 ♖ac8 17. ♗a6 g4♞ Adams – Hübner, Dortmund 1992 – 54/282 <29>; ♠ 11. ♗e5 Kortchnoi;

10. c5!?! ♗e7 11. ♗e5 ♗d7 12. ♗d7 ♗d7= Jusufov;

10. ♗c3!?! Kortchnoi

262 10... b6? 11. cd5± Jusufov

263 11. ♗c4 ♗c4 12. ♗c4 ♗h8 13. ♗c3= Jusufov

264

11... c6?! 12. ♗e4 fe4 13. ♗g5 ♗f5 [13... ♗d5 14. ♗c3±] 14. ♗c3 ♗d7 [14... h6 15. ♗ge4 ♗e4 16. ♗e4 ♗h2 17. ♗h2 ♗h4 18. ♗g1 ♗e4 19. ♗a8 ♗e7 20. ♗d2 ♗c7 21. ♗b4 ♖d8 22. ♗c5+– Tartakower] 15. ♗d7 ♗d7 16. ♗ge4± Budapest – Paris, corr. 1842/45 <30>;

11... ♗c6 12. ♗c6 [12. ♗e4 fe4 13. ♗g5 ♗d5 14. ♗c3 ♖b8 15. ♗a6 ♗b4 16. ♗a4 c6 17. a3 ♗d3 18. ♗d5 cd5 19. ♗c6 ♗h2 20. ♗h2 ♗c1 21. ♗e6 ♗h8♞ Forintos, Haág] cd3 13. ♗b5 d2 14. ♗bd2 ♖b8 15. ♗d3 ♗d2 16. ♗d2 [16. ♗d2?! ♗d5♞ Steinitz] ♖b2 17. ♗c3 ♖b7 18. d5 ♗d7 (Forintos, Haág) 19. ♗d4± Jusufov

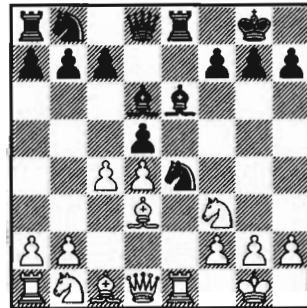
265 13. ♗a7 fe4 14. ♗g5 ♗d5♞ ♠ ♖a8 Jusufov

266 9... f5!?

a) 10. c5 ♗e7 11. ♗e5 ♗d7 12. ♗d7 ♗d7 [12... ♗d7 13. f3 ♗f6 14. ♗e2 ♗f7 15. ♗e7 ♖ae8 16. ♗d7 ♖e1 17. ♗f2+–] 13. f3 ♗f6 14. ♖e5 (Capablanca – Michelsen, New York 1915) b6!?! 15. ♗e2 ♖f7♞; 11... ♗f6♞ ♠ ♗e5, ♗c6; 11... ♗h4!?! 12. g3 ♗f6 Jusufov;

b) 10. ♗b3 dc4 11. ♗c4 [11. ♗b7 cd3 12. ♗a8♞] ♗c4 12. ♗c4 ♗h8 13. ♗c3± Jusufov

267

10. ♗b3 dc4 11. ♗c4 ♗c4 12. ♗c4 ♗d7 13. ♗c3 ♗df6 14. ♗b3 ♗c8 15. ♗e3 c6 16. ♖ac1 ♗d7= Tartakower; 14... ♗c3!?! Jusufov;

10. ♗c2 ♗c6 11. ♗e4 de4 12. ♖e4 ♗b4 13. ♗c3 ♗f5♞ Lau – Hübner, München 1991;

10. ♗c3!?! ♗c3 11. bc3 h6 [11... dc4? 12. ♗h7! ♗h7 13. ♗g5 ♗g6 14. h4 ♠ 14... ♖h8 15. h5 ♖h5 16. ♗e6 fe6 17.

♖g4 ♖g5 18. ♔g5 △ ♖e6+- Kamsky] 12. c5 ♔f8 13. ♘e5± Jusupov

268 10... ♔f8 11. ♘c3 [11. ♔e4 de4 12. ♖e4 ♔c5 13. ♘g5 ♔b6 14. ♖h5 h6 15. ♘e6 ♖e6 16. ♖e6 fe6∞ Kamsky] f5 [11... ♔f5? 12. ♖b3 ♘c6 13. ♖b7 ♘c3 14. ♖c6 ♔d3 15. bc3 ♖e1 16. ♘e1 ♔e4 17. ♔f4 ♖c8 18. ♘f3± Kuczyński - Gdański, Polanica Zdrój 1992] 12. ♘e5 [12. ♖b3 b6± Kamsky] ♘d7 13. ♔f4± Jusupov

269 11. ♔e4 de4 12. ♖c4 ♔c5 - 10... ♔f8

270 11... f5? 12. ♖b3± ×e4, b7, d5 Jusupov

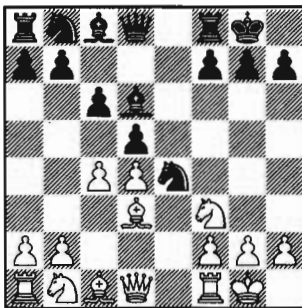
271 12... b6!? 13. ♖c2 h6 14. cb6 ab6 15. ♘e5 ♔d6± Jusupov

272 △ ♖b1

273 15... bc5?! 16. ♔b5 ♘d7 17. ♘c6 ♖c8 18. ♘e7 ♖e7 19. ♔c6 ♖b8 20. ♔d5 cd4 21. cd4 ♘f6 22. ♔e6 fe6± Jusupov;

15... ♔f6 16. ♔b5 ♔e5 17. ♔e5 ♔d7 18. c6 ♔c8! [18... ♔e6 19. ♔a6+-] 19. ♔g3 a6 20. ♔d3 ♖e6 21. ♖e6 ♔e6 22. a4!± △ ♖e2 Kamsky - Jusupov, Tilburg 1992 - 56/328 <31>

274

9. ♖b3 ♔g4 10. ♔e4 de4 11. ♘g5 ♔c7 12. ♘e4 ♖d4 13. ♖b7 ♖e4 14. ♖a8 ♔d6 15. ♖a7 ♔h3! 16. gh3 ♖e5 17. ♖d1

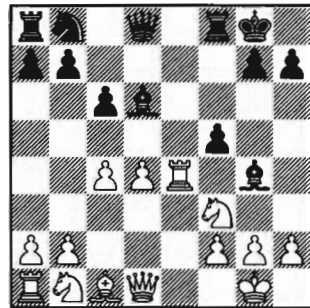
♖h2 18. ♘f1 ♖h3 19. ♘e1 ♔b4 20. ♘c3 ♔c3 21. bc3 ♖c3 22. ♔d2 ♖e8 23. ♘f1 ♖h3= Dührssen - Batik, corr. 1928; 10. ♘bd2!? Keres;

9. h3 ♘d7 10. ♘c3 ♘c3 11. bc3 dc4 12. ♔c4 ♖a5 13. ♘g5?! ♖c3 14. ♖h5 ♘f6 15. ♔f7 ♘h8 16. ♖h4 ♔f5 17. ♔e3 ♘d5± Aseev - Rozentalis, Vilnius 1984; 13. ♖c2∞ Tukmakov;

9. ♔e4 de4 10. ♘g5 f5 [10... ♔f5 11. ♘c3 (Corzo - Capablanca, La Habana (m) 1901) h6 12. ♘ge4 ♔e4 13. ♘e4 ♔h2 14. ♘h2 ♖h4 15. ♘g1 ♖e4 16. ♖e1 ♖h4! 17. ♖d3 ♘d7 18. ♖e4±] 11. c5 ♔e7 12. ♖b3 ♖d5 13. ♖d5 cd5 14. ♘c3 ♔g5 [14... ♖d8∞ Forintos, Haág] 15. ♔g5 ♔e6 16. b4 ♘c6 17. b5 ♘d4 18. ♖ad1 ♘c2 19. ♘d5±!; 17... ♘b4∞ Jusupov

275 9... ♘a6 10. ♘c3 ♘c3 11. bc3 dc4 12. ♔c4 ♖a5 13. ♖b3 ♘c7 14. ♘e5 ♘d5 15. ♔d2± Renet - Mirallès, Marseille 1988;

9... ♔g4 10. ♔e4 [10. c5? ♔h2!± Emelin - Raeckij, Rostov 1993] de4 11. ♖e4 f5

a) 12. ♖e3 ♔f4 13. ♖c3 [13. ♖d3 ♔c1 14. ♖c1 ♔f3 15. ♖f3 ♖d4=] ♔c1 14. ♖c1 ♔f3 15. ♖f3 ♖d4= Ye Rongguang;

b) 12. ♖e1 ♔f3 13. ♖f3 ♖h4 14. h3 ♖d4= Hjartarson - Ye Rongguang, Novi Sad (ol) 1990 - 50/331;

c) 12. ♖e6 ♗c7 13. ♘c3 [13. d5 ♗f3 14. ♖f3 ♖h4 15. d6 ♖c4 16. ♖b3 ♖b3 17. ab3 ♗b6 18. ♘c3 ♘d7=; 13. ♘bd2 ♖d4 14. ♖e2 ♖d8 15. b3 ♗d6 16. ♗b2 ♘a6 17. ♖d1 ♘c5 18. h3 ♗h5 19. ♘b1 ♗f3 20. gf3 ♖g5 21. ♘h1 ♘e6 22. ♖e6 ♘h8 23. ♖g1 ♖f6! 24. ♗f6 ♖f6= Read – Mohrlök, corr. 1992] ♗f3 14. ♖f3 ♖d4 15. ♖e2 [15. b3 ♘d7 16. ♗b2 ♖ae8 17. ♖e2 ♖e6 18. ♖e6 ♖f7 19. ♖d1 ♖e5=] ♘d7 16. ♗e3 ♖h4 17. g3 ♖g4 18. f3± Mohrlök;

9... f5 10. ♖b3 ♘h8 [10... ♗e6 11. c5 ♗c7 12. ♖b7 ♘d7 13. ♖c6± Liang Jinrong – Handoko, Beijing 1992 <32>] 11. ♘c3 ♘a6

a) 12. c5?! ♗c7 13. a3!? [13. ♖a3?! b5 14. cb6 ab6 15. ♖b3 ♗e6 16. ♘e2f̄ 1/2 : 1/2 Timman – Skembris, Corfu (m/4) 1993 – 58/(336)] b6 14. ♖a4!? b5∞↔ Skembris;

b) 12. a3∞ Skembris;

c) 12. cd5 cd5∞ Δ 13. ♘d5?! ♗e6 14. ♖b7 ♘ac5! 15. dc5 ♗d5f̄ Skembris

276 10. ♘c3 ♘c3 11. bc3 ♗d3 12. ♖d3 dc4 13. ♖c4 ♘d7 14. ♗g5 ♖c7 [14... ♘b6 15. ♖b3 ♖c7 16. ♖e2 h6 17. ♗d2 c5 18. ♖ae1 (de Firmian – Wolff, Philadelphia 1987 – 44/(375)) cd4 19. cd4 ♖c4 20. ♖b1 ♖d5= Jusupov] 15. ♖b3 ♖fe8 16. c4 c5 17. d5 ♘e5= Češkovskij – Makaryčev, Moskva 1992;

10. ♖c2 ♗g6 11. c5 ♗c7 12. ♘c3

a) 12... ♘a6 13. a3 f5 [13... ♖e8 14. b4 ♖f6 15. ♘e4 de4 16. ♗e4 ♖e4 17. ♖e4 ♖f5 18. ♘d2 ♖h5 19. ♘f1 ♖d5 20. f3 ♗e4 21. ♖e4± Judasin – Rozentalis, Lviv 1990 – 49/(364)] 14. b4 ♗h5 15. ♘e5 ♗e5 16. de5 ♘c7 17. f3 ♘c3 [17... ♖h4 18. ♗e3 ♘c3 19. ♖c3 ♘e6 20. ♖c2 g6 21. b5 f4 22. ♗f2 ♖e7∞ Lanka – Lauk, Vilnius 1993] 18. ♖c3 ♘e6 19. ♖c2 g6 20. ♗e3 f4 21. ♗f2 ♖e7= Čehov;

b) 12... ♘c3 13. ♗g6 hg6 14. bc3 ♘d7 15. ♗g5 1/2 : 1/2 Judasin – Rozentalis, SSSR (ch) 1990

277 10... ♖d7!?

a) 11. cd5 cd5 12. ♘c3 ♗e6! 13. ♗e4 de4 14. d5 ♗d5 [14... ef3? 15. de6 fe6 16. ♖e6 ♘h8 17. ♗e3±] 15. ♘d5 (1/2 : 1/2 Mihal'čišin – Ionov, Klajpeda 1988) ef3 16. ♖f3 ♘c6 17. ♗h6!? ♖fe8 18. ♗g7 ♘g7 19. ♖f6 ♘g8 20. ♖g5 ♘h8 21. ♖f6 ♘g8= Ionov, Livšic;

b) 11. ♘c3 dc4 12. ♗c4 ♘c3 13. bc3 b5 14. ♗f1± Ionov, Livšic

278 11. cd5 cd5 [11... ♘ec5 12. dc5 ♘c5 13. ♗f5 ♘b3 14. ab3 cd5± Mardle – Milner-Barry, Bognor Regis 1964] 12. ♘c3 ♘b4!? [12... ♗b4 13. ♖d5 ♖d5 14. ♘d5 ♖fe8 15. ♖e3± Akopian – Rozentalis, SSSR 1990; 12... ♗e6!? 13. a3 ♘c7 14. ♖c2 f5 15. ♘e2 ♗f7 16. ♗f4 1/2 : 1/2 Popović – Fahnenschmidt, BRD 1988] 13. ♗e4 de4 14. ♘e4 ♗e6∞ Halifman

279 11... ♘d2?! 12. ♗d2 ♗d3 13. c5± Halifman;

11... ♘ec5?! 12. dc5 ♘c5 13. ♗f5 ♘b3 14. ab3 dc4 15. bc4 ♗b4 16. ♗g5 ♖b6 17. ♗e3 ♖c7 18. g3± Halifman – Rozentalis, Vilnius 1988 – 45/351 <33>

280 12. ♖c4?!

a) 12... ♗e6 13. ♖a4 ♘ac5 14. dc5 ♘c5 15. ♗h7 ♘h7 16. ♖c2 ♘g8 17.

♗g5!? △ 17... ♗d3 18. ♖d1 ♖f5 19. ♗ge4 ♗c5!? [19... ♗c1 20. ♖c1+- Serper, Hasin] 20. ♖f4 ♗e4 [20... ♖e8 21. ♖d6+-] 21. ♗e4 ♖e4 22. ♖e4 ♖e7 23. ♖e7 ♖e7 24. ♖d7± Jusupov;

b) 12... ♖h2! 13. ♗h2 ♗d6 14. ♖b3 ♖d3 15. ♖g5 ♖c7 16. ♖e7 ♖c8 17. ♖f4 ♖c4 18. ♖c2 ♗f5 19. ♖e5 ♖e6 20. g4 ♗e7 21. ♗g3 ♗b4± Emelin – Avrukh, Alma Ata 1991

281 15. ♖a3 ♖e6 16. ♖b2 ♖d5= Serper – Akopian, Adelaide 1988 – 47/(387)

282 15... a6!? 16. ♖g5 [16. ♖a3 ♖e6 17. ♖c2 ♖d5 18. ♖d6 ♖d6 19. ♗g5 g6 20. ♗e4 ♖e4 21. ♖e4 ♖fe8=] ♖d7 17. ♗e5 ♖e5 18. de5∞ Jusupov

283 18. de5 ♖e6 19. ♖ed1 ♖b3 20. ♖d7 ♖fc8∞ Oll – Rozentalis; Klajpeda 1988

284 10. ♖c2 ♖g4! 11. ♖e4 de4 12. ♖e4 ♖f3 13. gf3 ♗d7 14. ♗c3 ♖f6 15. c5 ♖c7 16. ♖d1 ♖g6 17. ♖g4 ♖h5 18. ♖g2 ♖ad8± Petrušin – Rozentalis, Barnaul 1984;

10. ♗bd2 ♖f5 11. c5 ♖f8 12. ♖c2 ♗d7 13. ♗f1 [13. ♗c4?! de4 14. ♖e4 ♖e4 15. ♖e4 ♗f6±] ♖g6= Halifman – Rozentalis, SSSR 1985;

10. h3 ♖f5 11. ♖b3 ♗a6 12. cd5 [12. c5? ♗ac5±] cd5 [12... ♗ac5?! 13. dc5 ♗c5 14. ♖e8 ♖e8 15. ♖a3 ♗d3 16. ♖d6 ♗c1 17. ♗c3± Stecko] 13. ♗c3 ♗b4

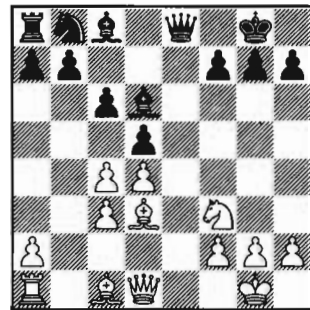

14. ♖b1 [14. ♖e4 ♖e4 15. ♗e4 de4 16. ♗g5 ♖c7 17. ♖d2 ♗c2! 18. ♗f7 ♗a1 19. ♗h6 ♗h8 20. ♗f7= Mihal'čišin] ♖d7 15. ♗e5 ♗c3 16. bc3 ♖e5 17. ♖f5! [17. ♖e5?! ♗d3 18. ♖e8 ♖e8 19. ♖e3 ♖c6!± Judasin – Mihal'čišin, Lviv 1987 – 44/375; 17. de5 ♗d3 18. ♖d3 ♖d3= Stecko] ♖h2 [17... ♖d6!? 18. ♖e3=] 18. ♗h2 ♖d6 19. ♖f4 ♖f4 20. ♗g1= Mihal'čišin;

10. ♖b3 ♗a6 11. cd5 cd5 12. ♗c3 ♖e6 13. a3 ♗c7 14. ♖c2 f5 15. ♗b5 ♗b5 16. ♖b5 ♖d7= Makaryčev – Nikolenko, Moskva (ch) 1987 – 45/(351)

285 10... ♖f5 11. ♖b3 ♗a6 12. cd5 ♗ac5 13. dc5 ♗c5 14. ♖e8 ♖e8 15. ♖f5 ♗b3 16. ab3± Klundt – Knuth, West Berlin 1987

286 11. ♖e8 ♖e8 12. bc3

12... ♖g4! [12... ♗d7? 13. ♖c2 g6 14. c5 ♖c7 15. ♖g5! f6 16. ♖e1 ♖f7 17. ♖h6 b6 18. h4! bc5 19. h5 ♗f8 20. ♖f8 ♖f8 21. ♖g6!+- Adianto – Gunawan, Jakarta 1993; 12... dc4 13. ♖c4 ♖g4 14. ♖g5 ♗d7 15. ♖d3 ♗b6 16. ♖b3 ♖h5 17. ♖e1 ♖d7 18. ♗e5 ♖e8 19. f4 ♖e5 20. fe5 ♖g6 21. ♖f3± L.-Å. Schneider – Vålkesalmi, Törnshavn 1987] 13. ♖d2 ♖d8 14. ♖b1 [14. ♖h7?! ♗h7 15. ♖b1 ♗g8 16. ♗g5 g6 17. ♖b7 ♗d7 18. ♖c6 ♗f6 19. ♖b7 ♖e6 20. c5 (Weinkauf – Werner, corr. 1966) ♖c7± van der Tak; 14. cd5 cd5 15. h3 ♖h5 16. ♖b3∞ Jonsson; 16. ♖b1!? Polugaevskij] dc4 15. ♖c4 ♖c7 16.

h3 ♕f5 17. ♖g5 ♕g6 18. ♖e2 ♖d7 19. ♕d3 ♕d3 20. ♖d3 ♖f6= Burn – Marshall, Karlsbad 1911

287 11... dc4 12. ♕g5 ♖e1 13. ♖e1 ♖f8 14. ♕c4 ♖d7 15. ♕d3 ♖b6 16. c4 c5 17. d5± Halifman – Rozentalis, SSSR 1986 – 42/(382);

11... ♖e1 12. ♖e1 h6 13. h3 ♕e6 14. cd5 cd5 15. ♖e5 ♖c6 16. f4 ♖c7= Hawelko – García González, Polanica Zdrój 1987

288 14... ♖a6?! 15. cd5 cd5 16. ♖b1± Timman

289 15... dc4? 16. ♕c4!±

290 17... ♖d7!? 18. cd5 ♖d5 19. ♕e4?! ♖a2 20. ♖d3 ♖e8 21. ♕h7 ♖f8̄ Hübner; 19. ♖b5!∞ Timman;

17... ♖e3 18. fe3 ♖c6!? 19. cd5 ♖b4 20. ♕c4 ♕f5̄ Hübner – Timman, Rotterdam 1988 – 46/393 <34>

291

9... ♕g4?! 10. ♖e5!? ♕e5 11. de5 ♕f5 12. f3 ♖b6 13. c5 ♖c5 14. ♕f5 ♖b3 15. ♖f2 ♖a1 16. ♕h7 ♖h8 17. ♖f5+ Sanguinetti – Puiggros, Argentina (ch) 1957;

9... ♖f6?! 10. ♕g5 [10. c5!? ♕c7 11. ♕g5 h6 12. ♕h4± Ernst – Sorensen, København 1985] h6 11. ♕h4 dc4 12. ♕c4 ♖bd7 13. ♖c3 ♖c7 14. ♖fe1 ♖b6?! 15. ♕f6 ♖c4 16. ♖e4!± Kádár – Koszuros, Magyarország 1970; 14... b6± Kádár;

9... ♕e6 10. cd5 [10. ♕e4 dc4 11. ♖g5 ♕f5 12. ♖e4 ♕h2 13. ♖h2 ♖h4 14. ♖g1 ♕e4 15. ♖c3= Forintos, Haág] cd5 11. ♕e4 de4 12. ♖e4 ♕d5 13. ♖f5 [13. ♖d3 ♖c6̄ Schwarz] ♕e6 14. ♖h5 ♖c6 15. ♖c3 ♖b4± Hildkrog – Christensen, corr. 1985

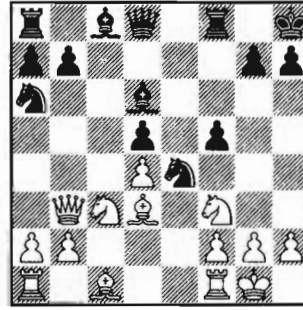
292 10. ♖b3 ♖h8 11. ♖c3 dc4?! 12. ♕c4 ♖c3 13. ♖c3 b5 14. ♕b3 f4 15. ♖e5 ♖f6 16. ♖c6? f3 17. ♕d5 ♕b7 18. g3 ♖c8+ Williams – Staunton, London 1851; 16. ♖e1± van der Tak; 11... ♖a6 – 10. ♖c3

293 11. cd5 ♖b4 12. ♖d1 ♖c3 13. bc3 ♖d3 14. ♖d3 cd5 15. ♖b5± Ernst – Machado, Malmö 1986/87; 12... cd5= Forintos, Haág;

11. a3 – 9... ♖a6

294 11... ♖b4?! 12. ♕e2 [△ c5] ♕e7 13. a3 ♖c3 14. ♖c3 ♖a6 15. cd5 cd5 16. ♕f4± Wittmann – Cederlind, corr. 1982

295

13. ♖d5?! ♕e6 14. ♖b7 ♖ac5 15. dc5 ♖c5 16. ♕g5 ♕d5 17. ♖b5 ♖c7 18. b4 a6̄ Vaisser – Pozdnikin, corr. 1986;

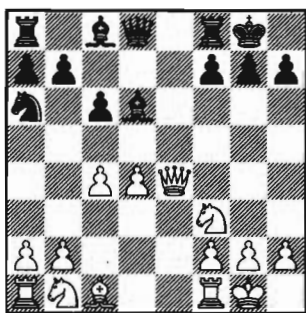
13. ♖e2 ♖b4 14. ♕f4 a5 15. ♕b5 ♕f4 16. ♖f4 g5 17. ♖e2 g4 18. ♖e5 f4 19. ♖ad1 ♖d6! [19... f3 20. ♖g3 ♕f5 21. gf3 ♖g3 22. fg3 ♕c2 23. ♖e3 gf3! 24. ♖d2 ♕e4 25. ♖f3 ♖b6̄ Pelčev – Borisov, corr. 1985] 20. ♕d3 ♖d3 21. ♖d3 f3 22. ♖g3 ♖c4!̄ Forsberg – Borisov, corr. 1988;

13. ♖b5!? ♖b8 14. ♖e1 ♖e6 15. a3 ♖g8 16. ♖c3 ♖d6 17. ♖f1 [17. ♖b7 ♖ac5 18. dc5 ♖c5 19. ♖b5 ♖b8+] g5 [17... ♖ac5 △ 18. dc5 ♖c5 19. ♖e4 fe4 Borisov] 18. ♖b7 g4∞ Volčok – Borisov, corr. 1984

296 16. ♖e6 ♖h4∞ A. Rodríguez – Sieiro González, Cuba (ch) 1982 – 33/(431)

297 18. bc3 ♖h2 19. ♖h2 ♖h4 20. ♖g1 ♖g2= Forintos, Haág

298 10. ♖e4 de4 11. ♖e4

a) 11... ♖b4 12. ♖g5 f5 13. ♖e2 f4 14. ♖e4 [14. ♖f3 ♖g4 15. a3 ♖f3 16. gf3 ♖h4 17. ♖e6 ♖h8 18. ♖g4 ♖g4 19. fg4 ♖c2 20. ♖a2 ♖d4+ Kuznecov – Raeckij, corr. 1986] f3 15. gf3 ♖h3 16. ♖e1 ♖c7 17. a3 ♖h2 18. ♖h1 ♖a6 19. ♖g5 ♖f5∞ Hramov – Raeckij, corr. 1986;

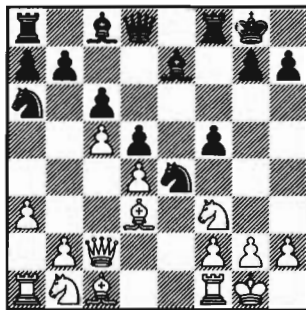
b) 11... ♖e8 12. ♖d3 [12. ♖h4? ♖h4 13. ♖h4 ♖b4 14. ♖a3 ♖e4 15. ♖f3 ♖g4 16. ♖e3 ♖f3 17. gf3 ♖h4+ Krause] ♖g4! [12... ♖b4?! 13. ♖b3 ♖f5 14. ♖g5!± Keres; 12... c5!? Rozentalis] 13. ♖g5 [13. h3? ♖b4 △ ♖f3+; 13. a3? ♖f3 14. ♖f3 ♖h4+; 13. ♖g5 g6 14. ♖c3 ♖b4 15. ♖d2 ♖f5∞ Schwarz; 13. ♖bd2 ♖c5 14. dc5!? ♖h2 15. ♖h2 ♖d3 16. ♖g4∞ van der Tak] ♖d7 14. ♖bd2 h6 15. ♖e3 f5 16. ♖b3 ♖f3 17. gf3 ♖f7 18. f4 ♖b4 19. ♖c3 ♖h5∞ Kruppa – Rozentalis, SSSR 1985 – 41/(364)

299 10... ♖e8!? 11. ♖c3 ♖g4

a) 12. c5?! ♖c7 13. ♖e4 de4 14. ♖e4 ♖f3! [14... f5? 15. ♖b3 ♖h8 16. ♖g5+– Dohojan] 15. ♖f3 ♖d4 16. ♖e3 ♖e3!± Ehlvest – Dohojan, SSSR 1986 – 41/(364);

b) 12. ♖e4 de4 13. ♖e4 f5!? [13... ♖f3 14. ♖f3 ♖h4 15. g3 ♖d4 16. ♖e3 ♖f6 17. ♖e4!±] 14. ♖f5 ♖f3 15. gf3 ♖h4∞ Dohojan

300 11. c5 ♖e7

a) 12. ♖e5 ♖c7 13. f3 ♖e6! 14. ♖e3 [14. fe4? de4+] ♖g5 15. f4 [15. ♖g5 ♖4g5 16. ♖c3 f4+ Kogan] ♖f6!? [15... ♖h6 16. ♖c3 ♖d7 17. b4 ♖e8 18. g4 g6∞ de Firmian – Kogan, USA (ch) 1986 – 42/383 <35>] 16. b4 g5 17. g3 gf4 18. gf4 ♖h8 19. ♖c3 ♖e5 20. fe5 f4 21. ♖f2 (Rusakov – Glek, corr. 1988 – 45/(354)) ♖6g5!+ Glek;

b) 12. b4!? ♖c7 13. ♖e5 ♖e6 14. ♖b2 ♖f4 15. f3 ♖g5 16. ♖d2 a6 17. ♖fe1∞ Udalov – Kuzenkov, corr. 1986

301 12. ♖e1 ♖h8 13. b4 ♖d7 14. ♖b2 ♖e8∞ Gufel'd – Kočiev, SSSR 1980 – 29/218

302 13... ♖h8 14. ♖b2 ♖e8 15. ♖ae1 ♖h5 16. ♖e5 f4

a) 17. ♖e4 de4 18. ♖e4 ♖e5 [18... ♖g5 19. ♖f4 ♖h6 20. ♖e3 ♖f4 21. ♖c1!+–] 19. ♖e5 ♖e5 20. de5 f3 21. gf3 ♖g5! = Timman;

b) 17. f3 ♘4g5 18. cd5 cd5 19. ♙c1! [△ ♜b3] ♙e5□ 20. de5 ♙d7 21. ♙b2± *Timman – Salov, Saint John (m/2) 1988 – 45/354 <36>*; 14... ♙f6!? *Timman*

303 15. ♙ae1? ♙h6

a) 16. ♘g3 ♘6g5 17. ♘g5 [17. ♘e5 ♙e5 18. de5 ♘f3! 19. gf3 ♜h4--+] ♜g5 18. ♙c1 f4 19. ♘e4. ♜h4 20. h3 ♙h3干→ *Chandler*;

b) 16. ♙c1 ♘4g5 17. ♘e5 ♙e5 18. de5 ♘f3 19. gf3 f4 20. ♙f5 (*Chandler – Dive, Wellington 1988 – 45/(354)*) ♜g5 21. ♙g4 ♘d4 22. ♘d4 ♙g4 23. fg4 ♜g4 24. ♘h1 f3 25. ♘f3 ♜f3 26. ♘g1 ♙g6 27. ♜g6 hg6干 *Jusupov*;

15. ♘e5!? △ f3 *van der Tak*

304

17. ♘e5?! (± Chandler) ♘d2 18. ♜d5 ♙c6!?

a) 19. ♘c6 bc6 [19... ♙h2? 20. ♘h2 ♙h6 21. ♘g1 ♜h4 22. ♘e7 ♘h8 23. f3+-] 20. ♜c6 ♙c8! △ 21. ♜b5 ♙h2 22. ♘h2 ♙h6 23. ♘g1 ♘f3 24. gf3 ♜h4+- *Jusupov*;

b) 19. ♜a2 ♙g2 20. ♘g2 ♙e5 21. de5 ♙g6干 *Jusupov*;

17. ♙ad1 △ ♘e5∞ *Jusupov*

305 13. ♙f4 ♘e6 14. ♙e5 (*Hazai – Vålkesalmi, Espoo 1987*) ♙f6 15. ♘e2 ♜e8!?∞ *Jusupov*

306 14. ♘f4 ♘6g5!? [14... ♙f6 15. ♘e6 ♙e6 16. ♙f4 ♙f7 17. ♙e5 ♙h5' 18.

♙f6 ♜f6 19. ♘e5 ♙ad8 20. f3 ♘g5 21. ♙fe1 ♘e6 22. ♜f2± *Gipslis – Raeckij, Berlin 1993*] 15. ♘g5 ♘g5 16. ♙e1 ♙f6 17. ♙e3 g6 18. f3 ♜c7 19. ♜f2 ♜g7干 ×d4 *Sherzer – Wolff, Philadelphia 1987*

307 18. f3± *Kapustin – Kuzenkov, corr. 1986*

308 11. ♙e4?! de4

a) 12. ♘g5 ♙f5 13. ♘c3 [13. ♘e4? ♜h4+-; 13. f3 ♙e7干] ♙e8 14. ♙e1 ♙c7 (*Ljubojević – Timman, Linares 1988 – 45/356 <37>*) 15. ♙e3 ♜d6 16. g3 ♜g6 17. f3 ef3 18. ♜f2干 *Timman*;

b) 12. ♜e4 ♙f3 13. ♜f3 ♜h4干 *Šakarov*;

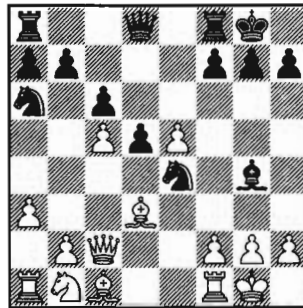
11. ♘bd2 ♘d2 12. ♘d2 ♜h4 13. f4 ♙ae8 14. c5 ♙b8 15. ♘b3 ♙e7 16. ♙d2 ♙fe8 17. ♙f2 ♘c7 18. g3 ♜h5 19. f5 f6 20. a4

a) 20... ♙f3? 21. ♙af1 ♙e4 22. ♘a5 ♘a6 23. ♙e4 de4 24. ♜b3± *Short – Hort, BRD 1988 – 45/(355)*;

b) 20... ♘a6 21. ♙af1 [21. ♘a5? ♙f3 22. ♙af1 ♙g3!+-] ♙h3 22. ♙c1 ♙g4 23. ♙cf1= *Hort*;

c) 20... ♙e2!? 21. ♙e2 ♙e2 22. ♙af1∞ *Kasparov*

309

13... ♘ac5?! 14. f3! [14. ♙e4 ♘e4 15. f3 ♜b6 16. ♘h1 f5 17. fe4 fe4 18. ♙g1 ♙ae8∞] ♜b6 15. ♙e3 d4 16. ♙d4 ♙fd8 [16... ♙ad8? 17. ♙e4 ♙d4 18. ♙h7 ♘h8 19. fg4 ♘b3 20. ♘h1 ♘a1 21. ♜f5 c5 22. ♙g6!+-]

a) 17. ♕e3 ♖d3 18. ♗d3 ♜d3 19. ♕b6 ab6 20. fg4 [20. fe4 ♕e2] ♜b2∞;

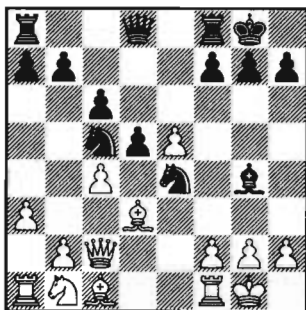
b) 17. ♕e4 ♖d4 18. ♕h7 ♜h8 19. fg4 ♜b3 20. ♜h1 ♜a1 21. ♗f5 c5 22. ♗f7! ♜h7 23. e6 (Šakarov – Rozentalis, corr. 1986 – 41/364 <38>) ♗b5 24. ♗f5 ♜g8 25. ♜c3 ♗e8 26. ♖a1± Šakarov

310 15... ♜d7? 16. ♕b2 g6 17. ♕g6 fg6 18. ♗g6± → Salov

311 18. h3 ♕h5 19. f4 (Timman – Salov, Saint John (m/4) 1988 – 45/355) f6!? 20. ♕b2 fe5 21. ♕e5 ♜e6∞; 17... ♗h7!? Salov

312 11... ♕h5?! 12. cd5 cd5 13. ♕e4 de4 14. ♗e4 ♖e8 15. ♕f4 ♜c7 16. ♗f5 ♕g6 17. ♗g4 ♜e6 18. ♜g6 ♕f4 19. ♜f4 1/2 : 1/2 Timošenko – Makaryčev, Moskva 1990 – 49/(364); 16. ♗b7± △ ♜c6 Jusupov

313

13. cd5 ♗d5! [13... cd5? 14. f3 ♗b6 15. ♕e3 d4 16. ♕d4 ♖fd8 17. ♕e3 ♖d3 18. ♗d3!+–] 14. ♕e4 ♜e4 15. f3 ♜c5 16. ♖d1 [16. ♕e3 ♜b3 17. ♜c3 ♜a1 18. ♖a1 ♗e5±; 16. fg4 ♜b3±] ♗b3! 17. ♖d2 ♗c2 18. ♖c2 ♜b3± Makaryčev;

13. b4 ♜d3 14. ♗d3 ♕f5 15. cd5 cd5 16. ♗d4 ♖c8 17. f3 [17. ♗a7 b6∞ △ 18. f3? ♖c1 19. ♖c1 ♗g5 20. ♖e1 ♕h3 21. g3 ♜g3–+; 17... d4!? Vladimirov] ♜g5 18. ♕g5 ♗g5 19. ♜d2 h5 20. ♖ac1 h4 (Hazai – Vladimirov, Rotterdam 1988 – 46/399 <39>) 21. ♖fe1 h3 22. g3= Hazai

314 15. ♗c2 △ ♕e3∞ Hort

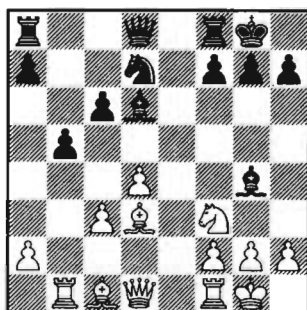
315 17... g6 18. ♕f8 ♗f8 19. cd5 cd5 (Ljubojević – Hort, Amsterdam 1988 – 46/400 <40>) 20. ♖c1± Hort;

17... ♗b6 18. ♜h1 g6∞ Hort

316 12. a4 ♜d7 13. ♖b1 ♖b8 14. h3 ♕h5 15. ♕e2 ♖e8 16. ♕e3 ♜f6 17. c4 ♜e4 18. ♗b3 c5= Popović – H. Ólafsson, Dortmund 1988 – 45/(352);

12. ♕e2 ♜d7 13. ♖b1 ♗c7 14. h3 ♕f5 15. ♕d3 ♕d3 16. ♗d3 ♖fe8= Beljavskij – Christiansen, Szirák (izt) 1987 – 44/(374);

12. ♖b1 b5 13. ♕d3 [13. ♕e2 ♜d7 14. a4 a6 15. c4 bc4 16. ♗c2 ♕f3 17. ♕f3 ♗h4 18. g3 ♗d4 (Ivanović – Halifman, Plovdiv 1986 – 41/363 <41>)] 19. ♖d1 ♗f6 20. ♕c6 ♖ad8 21. ♕d7 ♖d7 22. ♕f4 ♖fd8= Halifman] ♜d7

a) 14. ♖e1 ♜b6 15. ♕c2 ♖e8! 16. ♕g5 [16. ♖e8? ♗e8 17. ♕h7? ♜h7 18. ♜g5 ♜g8 19. ♗g4 ♗e1#] ♗c7 17. ♗d3 g6 18. h3 ♕f5 19. ♗d1 ♖e1 20. ♜e1 ♕c2 21. ♜c2 (Short – Makaryčev, Rotterdam 1988 – 46/(394)) ♜d5!± Makaryčev;

b) 14. ♕e4∞ Jusupov;

c) 14. a4!?

d) 14. h3 ♕h5 – 12. h3

317 13. ♖e1 ♜d7 14. ♕f1 [14. g4?! ♕g6 15. ♜e5?! ♕e5! 16. de5 ♜e5 17. ♗d8 ♜f3 18. ♜f1 ♖fd8 19. ♖e3 b5 20.

♙e2 ♘d2 干 Stefánsson – Wolff, Baguio City 1987] ♗c7 [14... ♜e8 15. ♞e8 ♗e8 16. ♙e3 b5 17. a4 a6 18. ab5 ab5 19. ♞a8 ♗a8 20. d5 cd5 21. g4 ♙g6 22. ♙b5± Ehlvest – Anand, Linares 1991 – 52/ (303); 18... cb5!?!; 17... b4!?! Anand] 15. c4 ♞fe8 16. ♞e8 ♞e8 17. ♙b2 c5 18. dc5 ♘c5 19. ♗d5 ♙f3 20. ♗f3 ♙e5= Kuczyński – Barua, Manila (ol) 1992

318 13... ♘d7 14. ♞b7 ♘b6 15. ♙a6 ♗f6 16. c4 ♙f3 17. ♗f3 ♗d4 18. ♗c6 ♞ac8 19. ♗b5 ♘c4 20. ♞f7 ♞f7 21. ♙c8 ♗e4 22. ♙a6 ♘e5 23. ♞d1± A. Sokolov – Rozentalis, SSSR 1982;

13... ♗c7 14. ♙d3 ♙g6 15. ♙g6 hg6 16. ♘g5 ♘d7 17. f4 ♘f6 18. ♗e1 ♞ae8 19. ♗h4 c5∞↔ Karasev – Frog, SSSR 1990

319 14. ♙e2 a6 15. c4 bc4 16. ♙e3 ♘d7 17. ♘d2 ♙g6= Kuprejčik – Halifman, Minsk 1985 – 41/(363)

320 15. ♙e4 ♞c8 [15... ♗c7?! 16. ♙h7 ♘h8 17. ♙d3 f5± de Firmian – Shirazi, USA (ch) 1986 – 42/(382)] 16. ♗d3 ♙g6 17. ♙g6 hg6 18. c4 a6 19. ♞d1 ♗a5= Dvojris – Kočiev, SSSR 1985

321 18. ♙g6 hg6 19. ♙g5 [19. c4? ♘c5干; 19. ab5 ab5= Halifman] ♗a5 20. c4 bc4 21. ♗c4 ♘b6= Ljubojević – Halifman, Reykjavík 1991 – 52/303

322 12... ♙h5

a) 13. ♘g5 ♙g6 14. ♗h3 h6 [14... ♗d7?! 15. ♗h4 h6 16. ♘h3 b5 17. ♙b3 a5 18. a4 b4 19. cb4 ♙b4 20. ♘f4± M. Schlosser – Kaspret, Österreich 1989] 15. ♘f3 ♗f6= Forintos, Haág;

b) 13. ♞e1 ♘d7 [13... ♙g6 14. ♗e2 ♘d7 15. ♙g5 ♗a5 16. ♗d2 ♘b6 17. ♙b3 ♘d5 18. ♙d5 ♗d5 19. ♙e7± J. Armas – Ye Rongguang, Thessaloniki (ol) 1988] 14. ♙g5 ♙g6 15. ♗d2 ♗c7 16. ♙b3 ♞ae8 17. ♞e8 ♞e8 18. ♞e1 ♗b8= Kapengut – Kočiev, SSSR 1978;

c) 13. ♙g5

c1) 13... ♗c7 14. ♞ae1 ♘d7 [14... ♙f3 15. ♗f3 ♙h2 16. ♘h1 ♙d6 17. ♞e4±♣] 15. ♙e7 ♙g6 [15... ♞fe8 16. ♘g5 ♙g6 17. ♙f7!+-; 15... ♙e7 16. ♞e7 ♗d6 17. ♞fe1 b5 18. ♙b3 ♙g6 19. ♗e2 a5 20. c4!± Chandler – Barua, Thessaloniki (ol) 1988 – 46/395] 16. ♗e2 ♙e7 [16... ♞fe8? 17. ♙d6+- Barua] 17. ♗e7 ♗d8± Jusupov;

c2) 13... ♗a5 14. ♙h4 ♘d7 15. ♞ae1 ♙g6 16. ♗d2 ♞ae8 17. ♙g3 ♙g3 18. hg3 ♘f6 19. ♙e8 ♞e8 20. ♘e5 ♘d5 21. ♞c1 ♙f5 22. ♙b3 ♙c6= Boll – Schäfer, corr. 1988

323 13. ♙b3?! ♘c5 14. ♗d1 ♘b3 15. ab3 ♗f6= Mainka – Finegold, Dortmund 1990;

13. ♙g5 ♗a5 14. ♙h4 ♙f5 15. ♗d2 ♘b6 16. ♙b3 h6 17. ♙g3 ♞ad8= Dvojris – Dončenko, SSSR 1991;

13. ♞e1 ♗c7 14. h3 ♙h5 15. ♘h4 ♘h8 16. ♙g5 (Rotlevi – Davidson, Köln 1911) ♘b6 17. ♙b3 c5= Forintos, Haág

324 13... g6 14. h3 [14. ♘e4± Nunn] ♙f5 15. ♗f3± Short

325 16. ♘f3 ♙f3 [16... b5 17. ♙b3 ♗d7 18. g4 ♙g4∞ van der Tak; 18. ♘e5± Jusupov] 17. ♞f3 [17. ♗f3 ♗e7 18. ♙d3 ♞fe8 19. ♞b1 ♘d5?! 20. ♙d2 a5 21. f5±→ Plaskett – Finegold, Hastings 1988/89; 19... ♞ad8∞] ♞e8 18. ♙e3

♔c7! 19. ♖af1 ♜d6 20. ♔f2 ♗e4 21. ♔h4 ♖ae8 22. ♔f6 ♜f6 23. ♜h1 ♖e1= Kamsky – Bareev, Linares 1993 – 57/303

326 16... ♔g4 17. ♔f7 [17. hg4 hg5 18. fg5 ♔d5∞] ♖f7 18. ♔f7 ♜f7 19. hg4 ♔g4 20. ♜f5± Nunn;

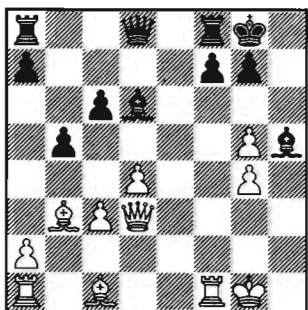
16... b5 17. ♔b3 c5!? 18. ♔d5!? ♔g6 19. ♜g6 hg5 20. ♔f7! [20. ♜g5± Short] ♖f7 21. fg5± Jusupov

327 17... ♔g4 18. hg4

a) 18... ♔g4? 19. g6! [19. ♜e4 ♜d7 20. g6 ♔e6 21. ♔e6 fe6 22. ♔g5 ♜e8 23. ♖f8 ♔f8 (*Capablanca – Northrop, New York 1909* <42>)] 24. ♜g2 ♜d7 25. ♜h4 ♜d5 26. ♜g1+-] ♔e6 20. ♖f7! 1 : 0 Ghizdavu – Stanciu, România 1972;

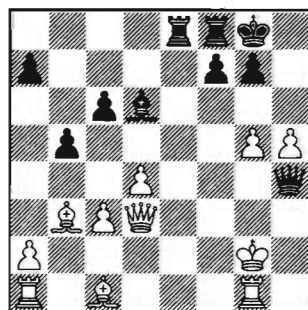
b) 18... ♜d7 19. gh5 ♜g4 20. ♜f2 ♖ae8 21. ♖h1 [21. ♖g1 ♜h4 22. ♜g2 b5 23. ♔b3 – 17... b5] b5 22. ♜f3! ♜f3 23. ♜f3 bc4 24. ♔f4 ♔f4 25. ♜f4 c5= Forintos, Haág;

17... b5 18. ♔b3 [18. gf6? bc4 19. ♜d2 ♔g6 20. fg7 ♜g7 21. ♜h6 ♜g8 22. ♔g5 ♔e7+- Nunn] ♔g4 19. hg4

a) 19... ♔g4 20. g6 ♔e6 21. ♖f7! ♜e8 [21... ♔b3 22. ♜h3 ♖f7 23. ♜h7 ♜f8 24. ♜h8 ♜e7 25. ♔g5 ♜d7 26. ♔d8 ♖d8 27. ♜h5+-] 22. ♜h3! ♖f7 23. ♜h7 ♜f8 24. ♔g5 ♖f6 25. ♔f6 gf6 26. g7+- Nunn;

b) 19... ♜d7! 20. gh5 [20. ♜f5 ♔g4 21. ♜d7 ♔d7 22. ♖f7 ♖f7 23. g6 ♔e8 (*Nunn – Salov, Bruxelles 1988 – 45/353* <43>)] 24. ♔g5! a5 25. ♖f1 ♖aa7 26. ♖f3! (*Salov*) a4 27. ♔e6 ♖ac7 28. ♔d8! ♖b7 29. ♔g5 c5 30. dc5 ♔c5 31. ♜h2 ♜f8 32. gf7 ♔f7 33. ♖f5 ♔d6 34. ♜g2= Nunn] ♜g4 21. ♜f2 ♖ae8 22. ♖g1 ♜h4 23. ♜g2

b1) 23... ♖e4 24. ♜f3! ♔h2 25. ♔d2! [25. ♖h1? ♖g4 26. ♜f1 ♖g3 27. ♜c6 ♜h3 28. ♜f2 ♜f5 29. ♜e1 (*Psakhis – Mihal'čišin, Klajpeda 1988 – 46/(394)*)] ♔g1! 30. ♜d1 ♜d3 31. ♜e1 ♖g2!! 32. ♜g2 ♖e8+- *Mihal'čišin*] ♖g4 26. ♜g4 ♜g4 27. ♜h2 ♜h4 28. ♜g2 ♜e4 29. ♜f2 ♜f5 30. ♜e2 ♖e8 31. ♜d1+- Short;

b2) 23... c5 24. ♖h1 (1 : 0 Short – *Hübner, Tilburg 1988 – 46/394*) ♜g4 25. ♜f1 c4 26. ♔d1 ♖e1 27. ♜e1 ♜g2 28. ♜e2 ♜h1 29. ♜d2+- Short;

b3) 23... ♜h2! 24. ♜f1 ♔f4 25. ♜f3 ♖e1 26. ♜e1 ♜g1 27. ♜e2 ♔c1 28. ♖c1! ♜c1 29. g6 ♖e8 30. ♜d3 ♜b1= A. Sokolov – Oll, SSSR (ch) 1989 – 48/416

328 11. ♔e2 dc4 12. ♔c4 ♔d7 13. ♜d3 ♔h5 14. ♔g5 ♔f6 15. f4 h6 16. ♔f3 ♔d5∞ *Peters – Kočiev, Hastings 1978/79*;

11. ♖e1 ♔d7 12. c5

a) 12... ♔c7 13. ♔g5 ♔f6 [13... ♜g5 14. ♔g5 ♔d1 15. ♔h7 ♜h8 16. ♖ad1± △ 16... ♔d8 17. ♔f5 ♔c5 18.

♗f7; 13... f6 14. ♔h4 ♖f7 15. ♗c2 g5 16. ♔g3 ♗f8 17. ♗d2± Zijatdinov – Zagrebel'nyj, SSSR 1985 – 41/(363)] 14. ♗d2 ♔f3 15. gf3 h6 [15... ♗h8 16. ♗h1±♗ Zijatdinov] 16. ♔h6 ♗h5∞ Forintos, Haág;

b) 12... ♔e7 13. ♗c2!? ♔f3 [13... ♗f6!? Δ b6 Pachman] 14. gf3 [14. ♔h7? ♗h8 15. gf3 g6±] ♗f6 Δ b6∞ Zagrebel'nyj;

11. h3 ♔h5 12. ♖b1 dc4 13. ♔c4 – 10... dc4;

11. cd5 cd5 – 9. cd5

329 11... ♔e7!? 12. h3 ♔f3 [12... ♔h5!? Δ 13. ♔h7? ♗h7 14. ♗g5 ♔g5 15. ♗h5 ♔h6 16. g4 f6±] 13. ♗f3 ♗d7 Δ b6= Galahov

330 12... ♗c8?! 13. ♖e1 h6 14. ♔e7 ♖e8 15. ♗c2! (Zijatdinov – Galahov, SSSR 1986 – 41/(363)) ♔f3 16. ♔f5 ♔e4 17. ♔c8 ♔c2 18. ♔b7± Zijatdinov

331 15... b6 16. c4 bc5 [16... dc4?! 17. ♔c4 ♗d7 18. d5± Zijatdinov] 17. cd5 cd5 18. dc5 ♗d7 (= Galahov) 19. ♖ac1± Jusupov

332 16... ♗f6!?

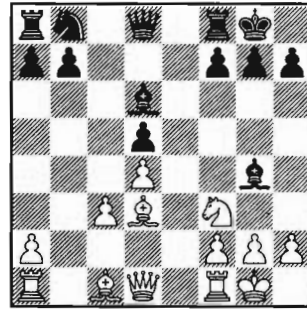
333 Jusupov

334 10... ♖e8 11. ♔e4 de4 12. ♗g5 ♔f5 13. ♖e1 h6 [13... e3 14. ♖e3± Kajumov – Barabas, Budapest 1992] 14. ♗ge4 ♔e4 15. ♗e4 ♔h2 16. ♗h2 ♗h4 17. ♗g1 ♖e4± Jusupov

335 11... ♗c6 12. ♗g5 g6 13. f4±→ Jusupov; 13. ♗f3!? Ivančuk

336 (diagram)

12. ♔b1 ♔h5?! 13. ♗c2 ♔g6 14. ♗b3 b6 15. ♔g6 hg6 16. ♗h1 ♔c7 17. ♔a3 ♖e8 18. ♖ae1 ♖e1 19. ♖e1 a6 20. ♗e5 ♖a7 21. f4± Ceškovskij – Vladimi-

rov, SSSR 1987 – 44/374; 12... ♗c6∞ Ceškovskij;

12. h3 ♔h5 13. ♗b3 ♔f3 14. ♗b7 ♗d7 15. gf3 ♗b6 16. ♖b1 ♗f6 17. ♗g2 ♖ac8 18. ♗a7 [18. ♖b3 ♖c7∞] ♖c3 19. ♖b6 ♖d3 20. ♔e3 ♗g6 21. ♗h1 ♗e6 22. ♗g2 ♗g6= Capablanca – Marshall, New York (m/20) 1909

337 13. h3 ♔h5 14. ♖e1 ♗c6 15. ♗a4 ♖c8?! 16. ♗e5! ♖e8 17. ♔b5± Mainka – Michälsen, BRD (ch) 1989; 15... ♗c7= Zude – Michälsen, BRD 1989

338 13... ♗c6? 14. ♖d5 ♔h2 15. ♗h2 ♔d1 16. ♖d8 ♖fd8 17. ♖d1± Short

339 14. ♖e1!? a6 15. ♖b1 ♗d7 16. ♔a3 [16. ♔g5 ♗f6!]= ♖e8 17. ♔h7 ♗h7 18. ♖e8 ♗e8 19. ♗g5 ♗g6! 20. ♗g4 ♗f6 21. ♗h4 ♗e2 22. ♖f1 ♔h2?! 23. ♗h2 ♗g5 24. ♔e7!! ♗e7 25. f4 ♗f5 26. ♗h3 ♗g6 27. ♗h4 ♗e3 28. ♗h1! ♗h5 29. ♗g5 ♗h7 30. ♗h5 ♗g8 31. ♗d5±; 22... ♖e8!∞ Ivančuk

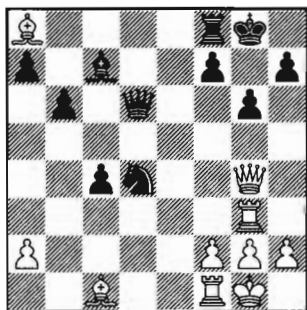
340 14... ♗d6?! 15. ♖e1! ♔f3 [15... dc4 16. ♔e4 ♗c6 17. ♖d5 ♗b4 18. a3! ♗b3 19. ♔h7 ♗h7 20. ♗g5 ♗g8 21. ♗g4±→ Short] 16. ♗f3 ♗h2 17. ♗f1 ♗c6 18. ♖d5± Short – Salov, Amsterdam 1989 – 47/388 <44>

341 **16. ♔a3?!** ♗f6± Timman;

16. ♔c6 ♗d6 17. ♔a8 ♔f3 18. ♔f4 ♗f4 19. g3 ♔d1 20. gf4 ♔f4∞ Hertneck

342 17... ♖d4 18. ♖g4! [18. ♔h7 ♗h7 19. ♖h5 ♗g8 20. ♖g7= Timman] f5 [18... ♗e6 19. ♖d1!±] 19. ♖g7 ♗h8 20. ♔f5! ♖f5 21. ♖c7 ♖c7 22. ♖d4 ♖g7 23. ♖c4↗→ Oil

343

20... ♖a8?! 21. ♖d1 ♖d8 22. ♗f1 (Short – Timman, Hilversum (m/4) 1989 – 48/417) h5 23. ♖c4 b5∞ Timman;

20... f5 21. ♖h4! ♖a8 [21... ♗e2? 22. ♗h1 ♗g3 23. hg3 ♖a8 24. ♖c4 ♗g7 25. ♔f4+–] 22. ♖h3 h5 23. ♔b2 [23. ♔a3? ♗e2 24. ♗h1 ♖c6± Oil – Akopian, Manila (ol) 1992 – 55/301 <45>; 23. ♗h1!? Akopian] ♖d8 24. ♖e1 ♖d7!∞ Oil

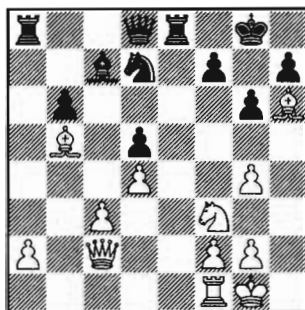
344 14... ♔e6?! 15. ♗g5 h6 16. ♖h5 ♖d6 17. g3 ♗d7 18. ♔f4± Dvojris – Rozentalis, Barnaul 1984

345 15. ♖d5 ♖d5 16. hg4 ♗c6 17. ♗g5 [17. ♖c2 g6 18. ♔e4 ♖d7 19. g3=; 17. c4!? ♖d6 18. g3!↗ Dolmatov, Jusupov] h6 18. ♗e4 ♖ad8! [18... ♖fe8 19. ♖f3 ♖ad8 20. ♔b1 ♖e6 21. g5± Antonio – Lima, Novi Sad (ol) 1990] 19. g5 [19. ♖f3? ♗e5] ♖fe8 20. ♖e1 ♗d4! 21. cd4 ♖d4 22. ♖c2 [22. ♗f6? gf6 23. ♖e8 ♖e8 24. ♔h7 ♗h7 25. ♖d4 ♖e1# Rozentalis] ♗d3 23. ♖c7 ♖c8 24. ♖b7 ♖c1 25. ♖c1 ♖e4 26. ♖b6= Dvojris – Rozentalis, Lviv 1990 – 49/364 <46>

346 16. ♔h7? ♗h7 17. ♗g5 ♗g8 [17... ♗g6? 18. ♖d3 f5 19. ♖e1+– Wolff – Miller, USA 1992] 18. ♖d3 ♖e8! [18...

g6? 19. ♖h3 ♗g7 20. ♖h7 ♗f6 21. ♖e1±↑ Chandler] 19. ♖h7 ♗f8 20. ♖h8 ♗e7 21. ♖g7 ♗d7 22. ♗f7 ♖e7 23. ♔g5 ♖f8± Al-Modiahki – Handoko, Doha 1992

347 18... ♗d7

a) 19. ♖b3 ♖e6 20. ♗g5!? [20. ♖d5 ♗f6 21. ♖d8 ♖d8 22. ♔g5∞ Lukin – Ionov, Rossija 1992 – 54/(281); 20. c4!? ♗f6 21. cd5 ♖e7∞ Ivančuk; 21... ♗d5!? Jusupov] ♖d6 [20... ♖e7 21. ♖d5 ♗f6 22. ♖f3±] 21. ♖e1 ♖c8! [21... ♗f6!? 22. f3 ♖a7 23. c4 ♔b8 24. c5 bc5 25. dc5 ♖a5!∞] 22. ♔a6 ♖a8= Lukin;

b) 19. ♔g5 f6 20. ♖b3 fg5 21. ♖d5 ♗h8 22. ♔d7 ♖e7= Lukin; 20. ♔d2± △ 21. ♔c6 ♖a5 22. c4 Ivančuk

348 19. ♗g5?! ♖e7± Gel'fand, Kapengut;

19. g5?!

a) 19... ♖d6?! 20. ♗e5 (Short – Gel'fand, Bruxelles (m/7) 1991 – 52/302 <47>) ♗c6!? 21. f4 [21. ♔c6 ♖e5 22. de5 ♖c6 23. f4 ♖a3!± Gel'fand, Kapengut] ♗e5 22. fe5 ♖e6 [22... ♖e5?! 23. de5 ♖e5 24. g4±] 23. ♖f6 ♖g4 24. ♖f2 ♖d1 25. ♔f1↗→ Jusupov;

b) 19... ♖a3! 20. g3 [20. c4? ♖f3 21. gf3 ♖d6+; 20. ♗d2 ♖d6 21. g3 ♖e7±] ♖c8!± Gel'fand, Kapengut

349 19... ♖c8 20. g3 ♔d6 21. ♗g5 ♖e7 22. ♖d1! ♖a3! 23. cd5 ♖c7 24. ♖e1!

♙g3 25. ♖e7 ♗e7 26. ♗c1!± → *Nadanian – Altunian, Armenia 1992 – 54/281 <48>*

350 21. ♗e5 ♖h4 22. ♙f4 ♖f4 23. ♗c4 [23. ♗d2 ♖f6 24. ♗g4 ♙d6 25. ♗f4 ♖a7 26. ♖e1 ♖e7 27. ♖e5∞ *Kotronias – Rozentalis, Debrecen 1992*] ♗g7 24. ♖c1 ♖a3 25. ♖c2 ♖e4 26. ♗b4 ♖a5 27. a4 ♗a6∞ *Wahls – Rozentalis, Deutschland 1992*; 24. a4± *van der Tak*; 23... ♖a3∞ *Jusupov*

351

17... ♗d7 18. ♙h6 [18. ♗b3 ♗f6 19. ♙h6 ♗g4! 20. ♙f8 ♗f8= *Gel'fand, Kapengut*; 18. g5!? *Ivančuk*] ♖e8 – 17. ♙h6;

17... ♗d6 18. g3! [18. ♙h6 ♖c8 19. ♗e5 f6∞ *Ivančuk*] ♗c6!? [18... ♗d7 19. ♙f4 ♗f6 20. ♙d7 ♙f4 21. gf4 ♗f4 22. ♗e5± *Ivančuk*; 18... ♖a7 19. ♖e1 ♗d7? 20. g5! ♖d8 21. a4± *Ivančuk – Barreev, Linares 1993 – 57/304 <49>*]; ♘ 19... ♗c6; 18... ♗e6!? 19. g5 ♗c6 20. ♖e1 ♗d7 21. c4↑ *Ivančuk*] 19. ♗g2 f5!? [19... ♖fe8? 20. ♖h1! ♖e4 21. ♗d2!± *L. Hansen – Danielsen, Valby 1993 – 57/305 <50>*] 20. gf5 [20. g5?! f4!≠ × ♗g2] ♖f5 21. ♗h4! ♖f7 22. f4∞ *L. Hansen*

352 18. ♗b3 ♗b7 19. ♙h6 ♖c8 20. ♖e1 ♙d6∞ *Ivančuk*;

18. ♖e1 ♗d7! 19. ♖e7 ♗f6 20. ♙h6 ♙d6 21. ♙f8 ♗f8= *Ivančuk*

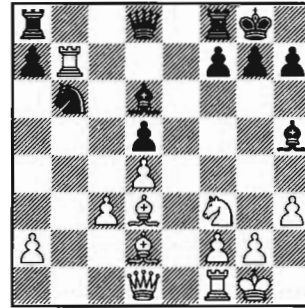
353 20. c4 ♗c6?! 21. ♙f4 ♗a5 22. ♙d6 ♙d6 23. ♖e1 ♗c7!±; 20... ♗d7?!∞ ♘ 21. cd5 ♙d8! *Ivančuk*

354 20... f6? 21. ♗g6+–;

20... ♖a7 21. f4 ♙d8!∞ *Ivančuk*

355 13... ♙f3? 14. ♗f3 ♗b6 15. g3 ♖c8 16. h4 ♖c7 17. h5± *Dvojris – Jakovič, SSSR (ch) 1986 – 41/(363)*

356 14. ♖b7 ♗b6 15. ♙d2 [15. ♙a6 ♗e8! 16. ♗e2 ♗c6 17. ♗b5 ♗c3 18. ♙b2 ♗c2 19. ♖c1 ♗e4 20. ♖e1 ♗g6 21. ♗e2 ♗c4= *A. Sokolov – Rozentalis, SSSR 1986 – 42/382*]

a) 15... ♗c8 16. ♙h7! [16. ♙a6 ♗c6 17. ♗e5 ♗b7 18. ♙b7 ♙d1 19. ♙a8 ♙e2 20. ♖e1 ♙c4 21. ♙c6 ♖c8 22. a4± *Lutovinov – Borisov, corr. 1986*] ♗h8 [16... ♗h7 17. ♗g5 ♗g6 18. g4! ♙g4 19. hg4 ♗b7 20. ♖e1! ♘ ♗c2+–] 17. ♖b6 ab6 18. ♙b1± *Akopian*;

b) 15... h6 16. ♖e1 ♗c8 17. ♙a6 ♗c6 18. ♗e5 ♗b7 19. ♙b7 ♙d1 20. ♙a8 ♙e5 21. de5 [21. ♖d1 ♙d4 22. ♙d5 ♗d5! 23. cd4 ♖b8= *Akopian*] ♙a4 22. ♙b7 ♙b5! 23. ♖b1 ♙c4 24. a3 ♖b8 25. ♙c6 ♖c8 26. ♙b5 ♖c5∞ *Serper – Akopian, Tbilisi 1989 – 47/387*;

c) 15... ♙g6 16. ♙g6 hg6 17. ♗b3 [17. ♗g5?! ♗c8 18. ♗g4 ♗b7 19. ♗h4 ♖fe8≠ *Forintos, Haág*; 17. ♗e2 ♗c8 18. ♗a6 ♖d8! 19. ♖b1 ♖d7 20. ♖7b6 ab6 21. ♗c8 ♖c8 22. ♖b6 ♖a8≠ *Jusupov*] ♗c8 18. ♖b6 ab6 19. ♗d5 ♖d8 20. ♗b3 ♗a6 21. ♖b1 ♙c7 22. ♖b2= *Vodička – Kalivoda, ČSFR 1989*

357 14... ♘b6 15. ♖h1!? [15. a5 ♘c4 16. ♔c4 dc4 17. ♚b5 ♙g6 18. ♘e5 a6 19. ♚b7 ♙e5 20. de5 ♚a5 21. e6! fe6 22. ♚d4 ♚f7 23. ♚f7 ♙f7 24. ♚c4 e5 25. ♚b4 ♚d5 26. ♙a3 a5 27. ♚d6 ♚d6 1/2 : 1/2 Krugljakov – Kiselëv, SSSR 1986]

a) 15... ♚e8?! 16. a5 ♘c4 17. ♚b5 ♙b8 [17... ♘a5? 18. ♚d5 ♙f3 19. ♚f3 ♚c7 20. ♚d6 ♚d6 21. ♚h5 f5 22. ♚f5 ♚g6 23. ♚d5 1 : 0 Kozlov – Gorelov, SSSR 1986] 18. ♙c4 ♙f3 19. ♚f3 ♚c7 20. ♙f4 ♚c4 21. ♚fb1 ♙f4 22. ♚f4 ♚e1 23. ♚e1 ♚b5 24. ♚c7!± Kiselëv;

b) 15... ♙g6 16. a5 ♘c4 17. ♚b5 ♙c7 18. ♙c4 dc4 19. ♘e5 a6=; 19... ♙a5!? Forintos, Haág

358 15. ♙f5 ♙g6!? [15... ♘f6 16. ♙g5 ♙e7 17. ♚d3 ♙g6 18. ♘e5± Kotronias – Arduman, Istanbul 1988 – 46/(396)] 16. ♚d3 ♚c7 △ ♚ac8∞ M. Pavlović

359

16... ♙e7 17. g4 [17. ♙f6 ♙f6 18. ♙e2 a6 19. ♚b2 ♚e8= Dolmatov – Rozentalis, Har'kov 1985] ♙g6 18. ♙g6 hg6 19. ♙f6 [19. ♚b3 ♚c8 20. a5 ba5 21. ♚a1 ♘e4 22. ♚d5 ♚c3 23. ♚b7 ♘g5! 24. ♘g5 ♚c7± Poljakov – Raeckij, corr. 1988 – 45/(352)] ♙f6 20. ♚b3 ♚c8! 21. ♚e1!? [21. a5 ba5 22. ♚a1 ♚c7 23. ♚aa5 ♚c3 24. ♚c3 ♚c3 25. ♘g2 ♚c7 26. ♚d5 ♚d8 1/2 : 1/2 Glek – Raeckij, corr. 1987/88 – 45/(352)] ♚d6!? [21... ♚c7? 22. ♚e3 ♚c4 23. ♚c4 ♚c4 24. a5 ♚fc8 25. ab6

ab6 26. g5+– Mihajlov – Grodzenskij, corr. 1991] 22. g5 ♚f4 23. ♚d5 ♚c3∞ Jusupov

360 21. ♙h7 ♘h7 22. ♚d6 ♚a3± Rozentalis;

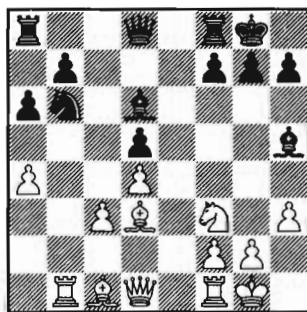
21. ♚d1 ♚d8± Rozentalis;

21. ♚d6 ♚d3= Ivančuk – Rozentalis, Lviv 1987 – 44/(374)

361 15. a4

a) 15... ♙g6 16. ♙g6 hg6 17. ♚b3 ♚e8 18. ♙g5 ♚d7 19. a5 ♘c4 20. ♚b7 [20. ♘d2?! ♚c6± Mestel – Mirallès, Thessaloniki (ol) 1988 – 46/398] ♙c7! 21. ♚b5 ♚d6! 22. ♚a1 a6 23. ♚b4 ♚c6∞ Mirallès;

b) 15... a6 16. ♚b1 [16. ♙h7 ♘h7 17. ♘g5 ♚g5 18. ♙g5 ♙d1 19. ♚b6 ♙a4 20. ♚d6±; 16. ♚b6 ♚b6 17. ♙h7 ♘h8! 18. g4? ♘h7±; 18. ♙d3∞ Mirallès]

b1) 16... ♙c7?! 17. ♚e1! [17. ♙a3?! ♚e8 18. ♙c5? ♘a4 19. g4 ♘c3 20. ♚c1 ♘b1 21. gh5 b6 22. ♙b4 a5 23. ♙e1 ♚d7± Sznapiak – Christensen, København 1989] ♚d6? 18. ♙h7! ♘h8 19. ♙d3 f5 20. g3 ♚d7 21. ♘e5!+– Rycagov – Christensen, Gausdal 1991;

b2) 16... ♙f3 17. ♚f3 ♘a4 18. ♚b7 ♘c3 19. ♙h7 ♘h7 20. ♚c3 (Kozlov – Gorelov, SSSR 1986 – 42/(382)) ♚c8 21. ♚c8 ♚fc8 22. ♚f7 a5 23. ♚f5 a4 24. ♚d5 ♙f8 25. ♙b2 a3 26. ♙a1 ♚cb8∞ Kiselëv;

b3) 16... ♖b8 17. ♗b3 ♘c4! 18. ♘d2 b5= Kondali – Ježek, corr. 1991;
b4) 16... a5!? Rozentalis

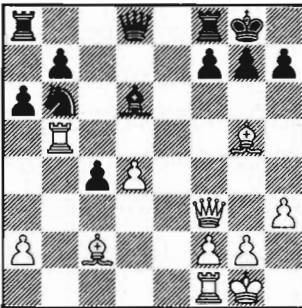
362 15... ♘c4 16. ♖d5 ♙h2 17. ♘h2 ♗d5 18. ♙c4 ♗c4 19. ♗h5

a) 19... ♗a2?! (Mahia – Pla, Mar del Plata 1988 – 45/352) 20. d5!± Morgado, Mahia;

b) 19... ♗d4 20. ♘f3 ♗c4 [20... ♗f6 21. ♗b5 ♗b6 22. ♗b6 ab6 23. ♙e3 ♖a2 24. ♖b1=; 21. ♙e3± Jusupov] 21. a3 b6 22. ♙e3 ♖ad8 23. ♖c1 ♗d3 24. a4± Dvojris – Vladimirov, Barnaul 1988; ♠ 22... ♖ac8 23. ♖d1 ♖fd8 Vladimirov;

c) 19... ♖fd8!♠ J. Horváth – A. Greenfeld, Budapest 1989

363 17... a6?! 18. ♙g5

a) 18... f6 19. ♗h5 h6 20. ♙h6 ab5 21. ♗g6 ♗c7 22. ♗h7 ♘f7 23. ♖e1 ♖g8 24. ♗g6 ♘f8 25. ♗f6+- Beljavskij;

b) 18... ♗c7 19. ♙h7! [19. ♙f6 g6 20. ♗h5 ♙f4!] ♘h7 20. ♗h5 ♘g8 21. ♙f6 ♙h2 22. ♘h1 ♗f4 23. ♙g7 ♘g7 24. ♖g5 ♘f6 25. ♗h6 ♘e7 26. ♖e5 ♘d7 27. ♗b6+- Kudrin;

c) 18... ab5 19. ♙d8 ♖fd8 20. ♗h5 g6 21. ♗b5 ♙c7 22. a4 ♖d4 23. ♗c5 ♖d7 24. g3± Beljavskij – Pétursson, Reykjavík 1988 – 46/396;

17... ♖b8 18. a4 a6 19. ♙g5 ♗c7 20. ♙h7! ♘h7 21. ♗h5 ♘g8 22. ♙f6 ♙h2! 23. ♘h1 ♗f4! [23... ♗d6? 24. ♙g7

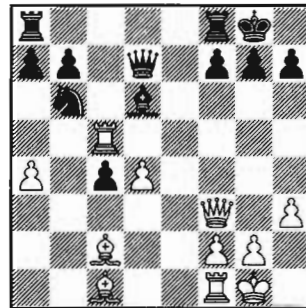
♘g7 25. ♖g5 ♘f6 26. ♖e1+- Kudrin – Machado, Thessaloniki (ol) 1988 – 46/397] 24. ♙g7 ♘g7 25. ♖g5 ♘f6 26. ♗h6 ♘e7 27. ♖e5 ♘d7 28. ♗b6♠ Kudrin; 28... ♖fe8!? Jusupov;

17... ♗c7!? 18. a4 [18. ♙h7? ♘h7 19. ♖h5 ♘g8 20. ♗f5 f6 21. ♖h7 ♗f7 22. ♙h6 g6 23. ♖f7 gf5-+] a6 19. ♖h5 g6 20. ♙h6 ♖fe8 21. ♗f6 ♙f8 22. ♙f8 ♖f8 23. ♖c5 ♗d8 24. ♗d8 ♖ad8 25. ♖b1 ♖d6 26. a5 ♘d7 27. ♖c4 b5 28. ab6 ♘b6= Beljavskij

364 18. ♖h5 g6 19. ♙h6 [19. d5?! f5 20. ♖h4 ♗e7! 21. g3 ♖ae8± Wittmann – Skembris, Debrecen 1992 – 56/329; 19. ♙f5 gf5 20. ♖h7 ♘h7 21. ♗h5 ♘g8 22. ♗g5=; 19. ♖a5!♠] ♖fe8 20. ♖a5♠; 19... f5!? Skembris

365 18... ♖fe8? 19. ♙f5 ♗c6 20. ♙h7! ♘h7 21. ♗f7 ♙e5 22. ♖e5 ♖e5 23. de5+- Howell – Barua, Great Britain (ch) 1991 – 52/(302);

18... ♙c7 19. ♖c5 [19. g3?! a6 20. ♖h5 g6 21. ♙h6 f5 22. ♙f8 ♖f8 23. ♖h6 ♘g7 24. ♗a3 ♙d6 25. ♗c1 ♙e7+- Arahamija – Akopian, Oakham 1990] ♙d6

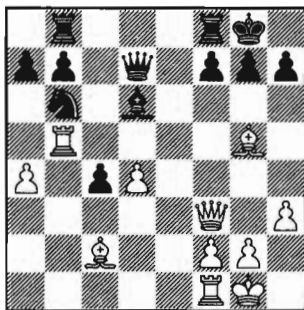

20. a5! [20. ♖g5 ♙e7? (Adams – Anand, Oakham 1990 – 49/(364)) 21. ♖g7! ♘g7 22. ♙f5 ♗d4 23. ♙e3! ♗e5 24. ♗g4 ♘h8 25. ♙d4+-; 20... g6♠ Anand] ♘c8 [20... ♙c5 21. dc5 ♘c8 22. a6± Timman] 21. ♙f5 ♗d8 22. a6 ♘e7 23. ab7 ♖b8 24.

♔g5± Timman - Anand, Tilburg 1991 — 53/291;

18... ♖ab8

a) 19. ♕g5

a1) 19... ♗c8

a11) 20. ♖h5 f5 21. ♖e2 ♗b6 22. ♖fb1 ♖bc8 23. ♖f3!? [23. ♖f1 ♖c6 24. ♕d1 (Wahls - Hába, Deutschland 1993 — 57/(304)) ♕b8!? 25. a5 ♖g6 26. ab6 a6=] ♖c6 24. ♗f1 f4 25. a5 ♗c8 26. ♖b7 h6 27. d5 ♖e5 28. ♕h4 ♕c5± Hába;

a12) 20. ♖fb1 b6 21. ♖h5

a121) 21... g6 22. ♕f6 [△ ♖h7] ♕f4 23. ♖h4 ♖d6 24. g3 a6 25. ♖h5+-;

a122) 21... f5 22. ♖e2 ♗e7 23. ♖c4 ♗h8 24. ♖d3 g6 25. ♖c3 ♖bc8 26. ♖b2± Gavrilov;

a2) 19... ♕c7 20. ♕f6! ♖d6□ 21. ♕e5 ♖e7 22. a5 ♗a8 23. ♕h7!? ♗h7 24. ♖h5 ♗g8 25. ♕g7 f6□ 26. ♖h8 ♗f7 27. ♕f8 ♖f8 28. ♖h5 ♗g8 29. ♖d5 (Gavrilov - Frog, corr. 1989/90 — 50/332 <51>) ♖f7!? 30. g3 ♕d6 31. ♖c4± Gavrilov;

a3) 19... ♖fe8 20. ♖h5 g6 21. ♕f6 ♕f8 22. ♖f3∞ Hába;

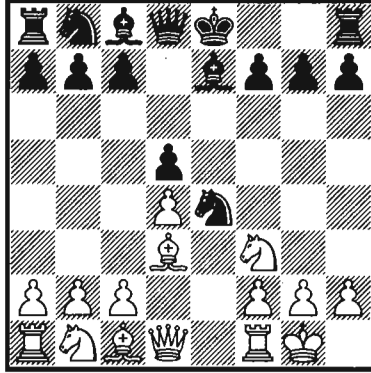
b) 19. ♕b2 ♗c8 20. ♖c3 a6 (Chandler - Hába, Deutschland 1992 — 56/330) 21. ♖h5! g6 22. ♖h6 ♗e7 23. d5 f6 24. ♖c4±; ◁ 19... ♖fe8 Hába

366 19. ♕h6 ♖fe8 20. ♕e4 ♖ab8 21. ♖fb1? ♖e6!-+ Riand - Delanoy, Genève 1992 — 56/(330);

19. ♕b2!? [△ ♖c3] ♖fe8∞ Jusupov;

19. h4 ♖fe8 20. h5 ♕f8∞ Jusupov

367 21. ♖b3 ♖c7 22. ♕d3 ♖fc8 23. ♖e1 ♕f8 24. a5 ♗c4= A. Sokolov - Finegold, Reykjavík 1990 — 49/(364)

1. e4 e5 2. f3 f6 3. d5 d6 4. f3 e4 5. d4 d5 6. g3 e7 7. 0-0³⁶⁸

	7	8	9	10	11	12	13	14	15		
54	...	c4 ³⁷⁰ ♖f5 ³⁶⁹	♙c4 0-0	♘c3 ³⁷¹ ♘c3	bc3 ♘d7	♖e1 ♗b6	♙b3 ♙f6	♘e5 ♙e6	♙e6 fe6 ³⁷²	±	
55	...	♙f4 ³⁷³ ♘d6	♖e1 ³⁷⁵ 0-0 ³⁷⁴	♘bd2 ³⁷⁷ ♘d7	c3 ³⁷⁸ ♖e8 ³⁷⁹	♗c2 ³⁸⁰ g6 ³⁸¹	♖ac1 ³⁸²			±	
56	...	♖e1 ³⁸³ 0-0	c4 ³⁸⁵ ♙f5 ³⁸⁴	♘c3 ³⁸⁶ ♘c3	bc3 ♙d3	♗d3 dc4	♗c4 ♘d7	♗b3 b6 ³⁸⁷		±	
57	...	c4 ♘f6	♘c3 ³⁸⁸ dc4	♙c4 ♘bd7 ³⁸⁹	♖e1 ³⁹⁰ ♘b6	♙b3 c6	♙g5 ♙g4 ³⁹¹	♗d3 ♙h5 ³⁹²		±	
58	...	♘bd2 ³⁹³ ♘c6	♙d2 ♙d2 ³⁹⁴	♙d2 ♙g4	c3 0-0 ³⁹⁵	♙f4 ³⁹⁶ ♙d6 ♗d6	♙d6 ♙d6	♖e1 ³⁹⁸ ♙h5	♖e3 ♖ae8	♗e2 ♖e3 ³⁹⁹	=
59	...	♘c3 ...	♗e1 ⁴⁰¹ ♙f5 ⁴⁰⁰	♘e4 0-0	♙e4 de4	♙e4 ♙b4	c3 ♖e8	♙f5 ♖e1	♖e1 ♙d6	♙g5 ⁴⁰²	∞
60	...	♖e1 ...	a3 ⁴⁰⁴ ♙f5 ⁴⁰³	c4 0-0 ⁴⁰⁵	c4 ♙f6 ⁴⁰⁶	♘c3 ⁴⁰⁷ ♘c3	bc3 ♙d3	♗d3 dc4 ⁴⁰⁸	♗c4 ♘a5	♗a4 c5 ⁴⁰⁹	=
61	...	...	♙b5 ...	♘bd2 ⁴¹¹ 0-0	♘f1 ♘e7	c3 ♘g6	♙d3 ♘d6 ⁴¹²	♙f5 ♘f5	♗b3 b6 ⁴¹³		=
62	...	...	♘bd2 ...	♗d2 ⁴¹⁴ ♙d2 ⁴¹⁴	♗d2 ⁴¹⁵ ♙d3 ⁴¹⁶	♗d3 0-0	c3 ⁴¹⁷ ♗d7 ⁴¹⁸	♙f4 a6 ⁴¹⁹	♖e3 ♖ae8	♖ae1 ♙d8 ⁴²⁰	±
63	...	...	c4 ...	♙f1 ⁴²² 0-0 ⁴²³	a3 ♘c6	cd5 ♗d5	♘c3 ♘c3	bc3 ♙f6 ⁴²⁴	♙f4 ⁴²⁵ ♗d7 ⁴²⁶		±
64	...	...	...	...	...	♘c3 ♘c3	bc3 dc4	♙c4 ♙f6 ⁴²⁷	♙f4 ♗d7 ⁴²⁸		±

368 7. ♖bd2 ♗f5 [7... ♖f6 8. 0-0 0-0 9. ♖e1 ♗g4 10. ♖f1 ♖c6 11. c3 ♖e8 12. h3 ♗h5 13. ♖g3 ♗g6 14. ♖e5 ♖e5 15. de5 ♖e4= Georgadze - Česnauskas, SSSR 1965; 12. ♖g3± Jusupov]

a) 8. ♖e2 0-0! 9. 0-0 [9. ♖e4?! de4 10. ♗e4 ♗b4 △ ♖e8♠] ♖d2= Forintos, Haág;

b) 8. 0-0 ♖d2 9. ♖d2 ♗g6 10. ♖e5 0-0 11. ♖e1 ♖d7= Velikov - L. Spasov, Pamporovo 1981;

7. h3 0-0 8. 0-0 - 7. 0-0

369 7... ♖d7 8. c4 ♖ef6 [8... c6 9. ♖c3 ♖c3 10. bc3 0-0 11. ♖e1 ♗f6 12. ♗a3 ♖e8 13. ♖e8 ♖e8 14. ♖c2 dc4 15. ♖e1 ♖d8 16. ♗c4± Teichmann - Marco, Cambridge Springs 1904] 9. cd5 ♖d5 10. ♖c3 ♖7f6 11. ♖e1 c6 12. ♗g5 ♗e6 13. ♖e5± Janowski - Mason, Hastings 1895;

7... ♗g4

a) 8. c4 0-0 [8... c6?! 9. cd5 cd5 10. ♖a4±] 9. cd5 ♖f6 10. ♖c3 ♖d5 11. ♗e4 ♗e6 [11... ♖c3 12. bc3 c6 13. ♖b1 ♖c7 14. ♖b3 ♗f3 15. ♗f3 b6 16. ♖c4± *Tarrasch - Maróczy, Oostende 1905* <52>; 13. ♗f4!± △ ♖b1; 11... c6 12. ♖b3 ♖b6 13. ♖e1 ♖8d7 14. h3 ♗e6 15. ♖c2± *Schlechter - L. Forgács, Hamburg 1910*]

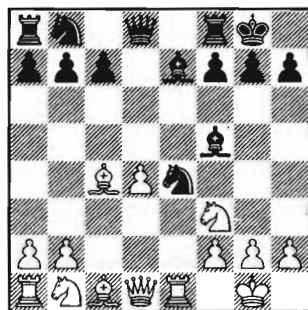
a1) 12. ♖c2 f5 13. ♖d5 ♗d5 14. ♗d5 [14. ♗f5 ♗f3 15. ♗h7 ♗h8 16. gf3 ♖d4♠] ♖d5 15. ♖c7 ♗d6♠ Forintos, Haág;

a2) 12. ♖e1 ♖c6 - 7... ♖c6;

b) 8. h3 ♗h5 [8... ♗f5 9. c4 dc4 10. ♗c4 0-0 11. ♖c3 ♖d7 12. ♖e1± *Emma - Campora, Argentina 1978*] 9. c4 ♖f6 10. ♖c3 dc4 [10... 0-0? 11. cd5 △ 11... ♖d5 12. ♗h7± - 5. c4] 11. ♗c4 0-0 12. g4 ♗g6 13. ♖e5 c5 14. dc5 ♖c7 15. ♗f4 ♗c5 16. ♖c1± *Ljubojević - Handoko, Indonesia 1983*

370 8. ♖e1 ♖d6 9. ♗f5 [9. ♖c3 c6 10. ♗f5 ♖f5 11. ♖d3 g6 (*Teschner - Trifunović, Baden-Baden 1957*) 12. g4 ♖g7 13. ♗h6±; 9. ♗g5 f6 10. ♗f4 ♗d3 11. ♖d3 0-0± *L.-Å. Schneider - Jašnikowski, Wrocław 1981*] ♖f5 10. ♖d3 ♖d6 11. ♖c3 c6 12. ♗g5 f6 13. ♗f4± *Forintos, Haág*; 8... 0-0 - 7... 0-0: 8... ♖c6 - 7... ♖c6

371 10. ♖e1

a) 10... ♖d7 11. ♖c3 [11. ♗d5 ♖d6 12. ♖c3 ♖e8 13. ♖e5 ♖b6 14. ♗b3 ♗f6 15. ♗f4 ♗e6 16. d5 ♗f5 17. ♖f3 ♗g6 18. ♖e2 ♖d7 19. ♖g6 ♖e2 20. ♖e2 hg6= *Karpov - Panno, Buenos Aires 1980 - 30/241*] ♖c3 12. bc3± - 10. ♖c3;

b) 10... ♖c6 11. ♖c3 ♖d6 12. ♗d3 [12. ♗b3 ♗g4 13. ♖d5 ♗f6=] ♗f6 [12... ♗g4 13. d5!?] 13. d5 [13. ♖d5 ♗d4! 14. ♖d4 ♖d4 15. ♖e7 ♗h8♠; 13. ♗f4 ♖d4?? 14. ♖d4 ♗d4 15. ♗d6+-; 13... ♗g4!∞] ♗d3 14. ♖d3 [14. dc6 ♗c3 15. bc3 ♗e4=] ♖b4 15. ♖d1 ♖f5

b1) 16. a3 ♖c3 17. bc3 ♘d5 18. ♗d3 g6 19. c4 ♘b6 20. ♗c3 Tal;

b2) 16. ♘e4 ♖e7 [16... ♘d5? 17. g4!+-; 16... ♗d5? 17. ♘f6 gf6 18. ♖d2! ♘d3 19. ♖c3 ♖ad8 20. ♗a4! ♘e1 21. ♗g4 ♘g7 22. ♖f6+-] 17. ♘c3 ♖f6= Tal;

b3) 16. g4!? ♘d6 [16... ♘e7? 17. g5± Tal – Veingold, Tallinn 1981 – 31/368; 16... ♘h4 17. ♘h4 ♖h4 18. a3 ♘a6 19. ♖f4±] 17. a3 [17. ♖f4 ♘c4 18. ♗b3 ♘b2!F] ♘a6 18. ♖f4 ♗d7 19. h3∞ Tal

372 16. ♗g4 ♗d5 17. h4 ♘c4 18. ♖f4 ♖ae8 19. h5± A. Sokolov – Tichý, Clichy 1991

373 8. ♘c3 c6 9. ♖e1 0–0 10. ♘e2 ♘d7 11. ♘g3 ♖e8 12. c3 ♘f8 13. ♗c2 ♖g4 14. ♘e5 ♖e6 15. f4 f6 16. ♘f3 ♖f7 17. f5 ♘d7 18. ♖f4± Vasjukov – Bronštejn, SSSR (ch) 1972 – 14/251; 13... ♖e6∞ Baranov;

8. ♘e5!? 0–0 9. ♗f3 ♖e6 [9... c6 10. ♖e1± Δ 10... f6 11. ♘g6! Forintos, Haág] 10. ♘c3 c6 11. ♘e2 ♗c8 12. ♘g3 ♘d7 13. ♖e1 ♖e8 14. ♘d7 ♗d7 15. h3± Tompa – J. Forgács, Magyarország 1992 – 58/(337)

374 8... ♖f5?? 9. ♖d6+-;
8... ♘c6 9. ♖e1 – 7... ♘c6

375

9. ♘bd2 ♖g4 [9... ♘d7 10. c3 ♖e8 11. ♗c2 ♘f8 12. ♖fe1 c6± Árna-

son – A. Karlsson, Ísland 1984] 10. c3 ♘d7 11. ♗c2 g6 12. ♖ac1! ♖e8 13. h3 ♖e6 14. ♖fel ♘f8 15. ♘f1 c6 16. ♘g3± Balašov – Benko, Lone Pine 1977 – 23/241;

9. ♘c3 c6 10. ♘e2 [10. ♖e1 ♖g4 11. h3 ♖h5 12. ♖h2 f5 13. ♘e2 g5!? 14. ♘g3 ♖g6 15. ♘e5 ♘d7 16. ♘g6 hg6 17. ♗e2 ♖f7 18. ♘f1 ♘e4∞ Pilnik – F. Ólafsson, Reykjavík 1955; 12. ♗e2!?± Δ 12... ♖e8 13. ♖h7 ♘h7 14. ♘g5 ♖g5 15. ♗h5 ♖h6 16. ♖e8 ♘e8 17. ♖h6 gh6 18. ♗f7 ♘g7 19. ♖e1± Makaryčev] ♖e8 11. ♘g3 ♘d7 12. c3 ♘f8 13. ♗c2 ♘g6 14. ♖d2 ♖e6 15. ♖ae1± Torre – Balinas, Melbourne 1975 – 21/207

376 9... ♖e8 10. ♘bd2 ♘c6 11. c3 ♖f6 12. ♖d6 [12. ♖e8 ♗e8? 13. ♖d6 cd6 14. ♗b3±; 12... ♘e8±] ♖e1 13. ♗e1 cd6 14. ♗d1 ♖e6 15. ♘f1 ♖c8 16. ♘e3 ♘a5± Jadoul – Dutreeuw, Belgique 1987;

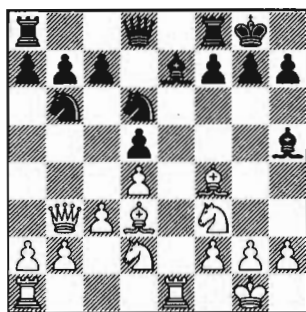
9... ♖e6 10. c3 ♘d7 11. ♗c2 [11. ♗b3 c5!?⇒ Skembris] h6 12. ♘bd2 ♖e8 13. ♘f1 [13. b3!? Δ c4 Skembris] ♘f8 14. ♘g3 [14. ♗d2!? Skembris] ♖g5 15. ♗d2 [15. ♖e5 ♘c4!? Timman] f6 [15... ♖f4 16. ♗f4± Skembris] 16. h4 ♖f4 17. ♗f4± Timman – Skembris, Corfu (m/2) 1993 – 58/337;

9... ♘c6 – 7... ♘c6

377 10. h3 ♖h5 [10... ♖f3?! 11. ♗f3 c6 12. ♘d2 ♘d7 13. ♖e2 ♖e8 14. ♖ae1 ♖f8 15. ♗g3 ♖e2 16. ♖e2 ♘f6 17. ♖g5± Timman – Hort, Bugojno 1978] 11. ♖e5 ♖f3 12. ♗f3 c6 13. c3 ♘d7 14. ♖e2± Lau – Mathe, München 1992/93 – 58/(337)

378 11. ♘f1 ♘f6 12. ♘g3 ♘h5 13. ♘h5 ♖h5 14. ♖e5± Dvoreckij – Schüsler, Tbilisi 1980 – 30/240; 11... ♖e8!?± Dvoreckij

379 11... ♖h5 12. ♗b3 ♘b6

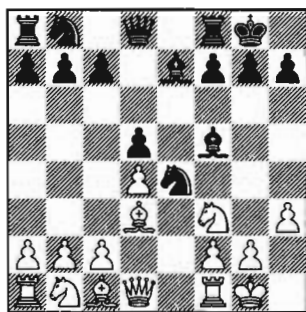
13. ♖e2 [13. ♗e5 ♖e8 14. ♖c2 ♖g6 15. ♗g6 hg6 16. ♗f3 ♖f6 17. ♖e8 ♖e8 18. ♖e1 ♖d7 19. ♗e5 ♖e5 20. ♖e5 ♖e8± Byrne – Reshevsky, USA (ch) 1975 – 19/219] ♖g6 14. ♖g6 hg6 15. ♖ae1 ♖f6 (Browne – Benko, Lone Pine 1975) 16. g4! △ ♗g2, h3± Browne

380 12. ♖b3 ♗b6 13. ♖c2 g6 14. ♗e5 ♖f5 15. ♖e2 ♖g5! 16. ♖g5 ♖g5 17. ♖ae1 f6= Dvoreckij – Hačaturov, SSSR 1973

381 12... h6!?

382 △ 13... ♖f5? 14. ♖d6 Jusupov

383 8. h3 ♖f5 [8... ♗d7 9. c4 c6 10. ♖c2 ♗df6 11. ♗c3 ♗c3 12. bc3 h6 13. ♖e1 ♖e6 14. cd5!± Mednis – Paoli, Norristown 1973; 8... c5 9. c3 ♗c6=; 9. c4!?

9. ♖e1 [9. ♗c3 ♗c3 10. bc3 ♖d3 11. ♖d3 c6 12. a4 h6 13. ♖b1 ♖c7 14. ♖e1 ♖d6 15. ♗e5 ♗d7= Sax – Toth, Reggio Emilia 1973/74; 9. c4 dc4 10. ♖c4 ♗d7 11. ♗c3 ♗b6 12. ♖b3 ♖b4= Lanka –

Jusupov, SSSR 1977] ♗c6 [9... ♗d7 10. c4 c6 11. ♗c3 ♗c3 12. bc3 ♖d3 13. ♖d3 dc4 14. ♖c4± Mednis – Paoli, Reggio Emilia 1973/74 – 18/251] 10. c3

a) 10... ♗d6 11. ♖f4 [11. ♗e5?! ♗e5 12. ♖f5 ♗f5 13. ♖e5 g6± Barlov – Knežević, Jugoslavija 1976 – 21/209] ♖d7 12. ♗e5 ♗e5 13. ♖e5 ♖d3 14. ♖d3 c6= Polugaevskij;

b) 10... ♖e8 11. ♖c2 ♖g6 12. ♗bd2 ♗d2 13. ♖d2= Micheli – Toth, Italia 1973

384 8... f5 9. c4 c6 10. ♗c3±;

8... ♗f6 9. ♗bd2 c5 [9... b6?! 10. ♗f1 c5 11. c3 ♖g4 12. ♗e3 ♖f3 13. ♖f3± Kuz'min – Falcon, Nice (ol) 1974; 9... ♖g4± – 7... ♖g4] 10. dc5 ♖c5 11. ♗b3 ♖b6 12. ♖e3 ♗c6 13. ♖d2 ♖g4 14. ♖b6 ♖b6 15. ♗e5 ♖fe8= Lisicyn – Lienthal, SSSR 1940; 13. h3± Jusupov;

8... ♗d6 9. ♖f4 – 7... ♗d6

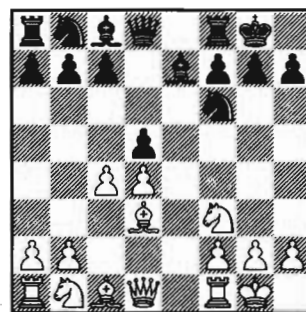
385 9. ♗bd2 ♗d6 10. ♗f1 ♗d7 11. ♗g3 ♖d3 12. ♖d3 ♖e8 13. ♖f4 c6 (Ceškovskij – Suétin, Dubna 1976 – 21/208) 14. ♖e2 ♖f8 15. ♖e8 ♖e8 16. ♖e1± Suétin

386 10. cd5 cd5 11. ♖b3 ♗c6 12. ♗c3 [12. ♖b7? ♗b4±] ♖b4= Forintos, Haág

387 14... ♗b6 15. c4± Kavalek – Pflieger, Montilla 1973 – 17/274;

14... b6± Jusupov

388

9. **cd5** ♖d5 10. ♗c3 ♖g4 — 7... ♖g4; 10... ♗c6 — 7... ♗c6;

9. **h3** dc4 10. ♖c4 ♗bd7 11. ♗c3 ♗b6 12. ♖b3 ♗bd5 [12... c6 13. ♖e1 ♗fd5 14. ♗e4 ♖e8 15. ♖d2 ♖f5 16. ♗g3 ♖e6 17. ♖c2± Timman — Panno, Mar del Plata 1982 — 33/503] 13. ♖e1 c6 [13... ♖e6 14. ♗g5 ♗c3 15. bc3 ♖b3 16. ♖b3± h6 1/2 : 1/2 Vaganian — Tal, Moskva 1982] 14. ♖g5 ♖e6 15. ♖c1 [15. ♗e5 ♗c7 16. ♖c2± Razuvaev — Bagirov, SSSR 1982 — 34/464 (53)] ♖e8 16. ♗e5 ♗c7 [16... ♗c3 17. bc3 ♖b3 18. ♖b3 ♗d5 19. ♖d2 f6± Kortchnoi; 16... ♗d7 17. ♖e7 ♖e7 18. ♗e4 ♗f8 19. ♗c5± Sax — Kortchnoi, Wijk aan Zee (m/6) 1991 — 51/395 (54)] 17. ♖c2 ♗d7 18. ♖h5 ♗f8 19. ♖e7 ♖e7 20. ♖cd1 f6 21. ♗f3 ♖d7= Jusupov — Hübner, Belfort 1988

389

10... ♖g4 11. h3 [11. ♖e1 ♗bd7 12. h3 ♖h5 13. g4 ♖g6 14. ♗e5± Ree — Langeweg, Amsterdam 1968 — 6/312] ♖f3 [11... ♖h5 12. g4 ♖g6 13. ♗e5 c6 14. f4 b5 15. ♖b3 b4 16. f5 bc3 17. fg6 hg6 18. bc3 ♗d5 19. ♖f3± Henley — Dlugy, New York 1983 — 35/478; 13... c5!? Polugaevskij] 12. ♖f3 ♗c6 [12... ♖d4 13. ♖b7 ♗bd7 14. ♖b3 ♖d6 15. ♗b5± Aleksandrija] 13. ♖e3 ♗d4 14. ♖b7 c5 15. ♖d4 cd4 16. ♖ad1 ♖c8 17. b3 ♖c7 18. ♖f3± Zajčik — Karpešov, Volgodonsk 1983 — 36/(453);

10... ♗c6 11. d5!? [11. a3?! ♖g4 12. d5 ♗e5 13. ♖e2 ♖f3 14. ♖f3 ♖d7± van der Sterren — P. Nikolić, Wijk aan Zee 1984 — 37/413] ♗a5 12. ♖d3 b6 13.

a3 ♖g4 14. b4 ♖f3 15. gf3 ♗b7 16. ♖h1 ♖d7 17. ♖g1 ♖ad8 18. ♖b2∞ Winawer — Šumov, Peterburg (m) 1875; 11. h3± — 7... ♗c6

390 11. ♖b3 c5 12. ♖e1 cd4 13. ♗d4 ♗c5 14. ♖c2 ♖g4 15. f3 ♗e6 16. ♖e3 ♗d4 17. ♖d4 ♖e6= Gel'fand — Maljutin, SSSR 1989

391 13... ♗fd5? 14. ♖e7! ♗e7 15. ♖e2 ♖e8 16. ♖e1 ♖f8 17. ♗e5+— Tajmanov;

13... ♗bd5 14. ♗d5 cd5 15. ♗e5 ♖e6 16. ♗d3± Browne — Petrosian, Las Palmas (izt) 1982 — 34/465;

13... ♖f5 14. ♗e5 ♗fd5 15. ♖e7 ♗e7 16. ♖f3 ♗bd5± S. Ivanov — Mihal'čišin, SSSR 1988

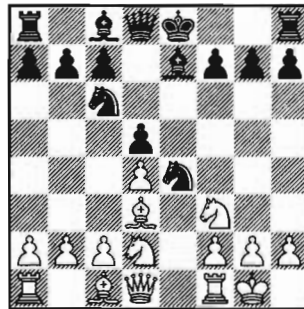
392 14... ♖f3 15. ♖f3 ♗fd5 16. ♖e7 ♗e7 17. ♖e5± Vaganian — Hübner, Tilburg 1983 — 36/453;

14... ♖h5 △ ♖g6± Vaganian

393 8. c3

a) 8... ♖g4 9. ♗bd2 ♗d2 [9... f5 10. ♖b3 ♖b8 11. ♗e1± Forintos, Haág] 10. ♖d2 — 8. ♗bd2;

b) 8... ♖d6 9. ♖e1 f5 10. ♗e5 ♗e5 11. de5 ♖g6 12. ♖e3 0–0 13. f4 ♖e6 14. ♗d2 c5 1/2 : 1/2 Rivera — Forintos, Benidorm 1983

394

8... ♗g5 9. ♗g5 ♖g5 10. f4± Forintos, Haág;

8... ♗f6 9. c3 0-0 10. ♘e5!? [10. ♖e1 ♖e8 11. ♗f1 h6 12. ♖f4 ♖d6 13. ♖e8 ♗e8 14. ♗d2 ♖e6 15. ♖e1 ♖f4 16. ♗f4 ♗f6 17. ♗g3 ♗d6= Neverovskij – Danil'uk, SSSR 1991] ♖d6 11. f4± von Massov – Batik, corr. 1928;

8... ♗d6 9. c3 ♖f5 10. ♗c2 ♖d3 11. ♗d3 0-0 12. ♗e5 ♗b8 13. ♖e1 c6± Savon – Bronštejn, SSSR 1976;

8... ♖f5 9. ♗e2 ♗d6 10. ♖f5 ♗f5 11. ♗d3 ♗d7 12. ♗b3 0-0= S. Silva – Solomon, Thessaloniki (ol) 1984

395 10... ♗d6 11. ♖e1 0-0-0= Forintos, Haág

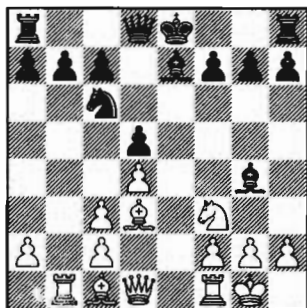
396 11. h3 ♖h5 12. ♖e1 ♗d7? (*Capablanca – Marshall, La Habana 1913* <55>) 13. ♗e5! ♖d1 [13... ♗e5 14. ♖h7!] 14. ♗d7 ♖f8 15. ♗e5!+; 12... ♖d6= Forintos, Haág

397 11... ♖f6? 12. ♖e1 ♖h5 13. ♖e3 ♖g6 14. ♗c2 ♗d7 15. ♖ae1± Bönsch – Jusupov, Cienfuegos 1979

398 13. ♖h7? ♗h7 14. ♗g5 ♗g6 15. ♗g4 f5+ Dvoreckij

399 16. ♗e3 ♖f3 17. ♗f3 ♖e8 18. g3 ♗b8!= Alburt – Dvoreckij, SSSR (ch I) 1976

400 8... ♗c3 9. bc3 ♖g4 10. ♖b1

10... ♖b8 [10... ♗a5? 11. h3 ♖h5? 12. ♖e1 0-0 13. ♖e5 ♖g6 14. ♖b5± Ador-

ján – Miles, Hastings 1973/74] 11. ♖e1 0-0 12. ♖f4 ♗d7? 13. ♖e3 g5 14. ♖g3 f5 15. ♖e5 f4 16. ♖e1 ♖f6 17. ♖f6 ♖f6 18. h3 ♖h5 19. ♗e5!± Browne – Murray, Vancouver 1971; 12... h6= Adorján

401 9. ♖e1 – 8. ♖e1

402 15. ♗g5?! h6 16. ♗e4 ♖f8 17. ♖g4?! ♗e7 18. ♗c5 b6 19. ♗d3 c5± Balášov – Jusupov, Minsk 1982;

15. ♖g5± Jusupov

403 8... f5?! 9. c4 ♖e6 – 8. c4;

8... ♗f6 9. ♖f4 0-0 10. c3 ♖d6 11. ♗e5± Tarrasch – Walbrodt, Nürnberg (m) 1894;

8... ♗d6 9. ♖f4 0-0 10. c3 ♖e6 [10... ♖g4 11. h3 ♖h5 12. ♗bd2 ♖g6 (Lanka – Mikenas, SSSR 1978) 13. ♖g6 hg6 14. ♗b3± Forintos, Haág] 11. ♗bd2 ♗d7 [11... ♖f5 12. ♗f1 ♖d3 13. ♗d3 ♗c4 14. b3 ♗b6 15. ♗e3±] 12. ♗f1 f5?! 13. ♗e2 ♗e4 14. ♗e5 ♗e5 15. ♖e5 ♖f6 16. ♖f6 ♖f6 17. f3± Byrne – Reshevsky, USA (ch) 1972 – 13/256 <56>; 12... ♖fe8± Byrne

404 9. c3 0-0 10. ♗c2 ♖e8 [10... ♖d6 11. ♗bd2 ♗d2 12. ♖d2 ♖d3 13. ♗d3 ♗d7 14. ♗g5 g6 15. ♗f3 a6= Sznepik – Rogoff, Amsterdam 1980] 11. ♖f4 ♖d6 12. ♖d6 ♗d6 13. ♗bd2 ♗d2 14. ♗d2 ♖d3= Fedorowicz – Reshevsky, USA (ch) 1981;

9. ♗c3 ♗c3 10. bc3 ♖d3

a) 11. ♖d3 0-0 12. c4 dc4 [12... ♗b4?! 13. ♖e2 Forintos, Haág; 12... ♜e8 13. cd5 ♖d5 14. c4 ♖d7 15. ♔e3± Torre – Speelman, Hastings 1980/81; 12... ♔f6!? △ 13. ♔a3? ♗d4! Adorján] 13. ♖c4 ♔d6 14. a4 ♜e8 15. ♔b2 ♖d7 16. d5 ♗b4∞= Velimirović – Mijailović, Jugoslavija (ch) 1991;

b) 11. cd3 0-0 12. ♜b1 ♜b8 13. ♖a4 a6 [13... ♜e8 14. ♔f4 ♖d7 15. h3 b6 16. c4 dc4 17. dc4 ♜bd8 18. d5± Mojseev – Mathe, Kecskemét 1991] 14. c4 ♜e8 15. ♔f4 dc4 16. dc4 ♗d4 17. ♗d4 ♖d4 18. ♔c7 b5! 19. ♖a5 ♜bc8 20. cb5 ♔b4 21. ♜e8 ♜e8 22. ♖a4 ♜e2 23. ♔g3 ♖c4∞ Kapengut – Andrianov, SSSR 1982

405 9... ♔g6?! 10. c4 ♗f6 11. ♗e5± Popović – Bellin, Hastings 1980/81;

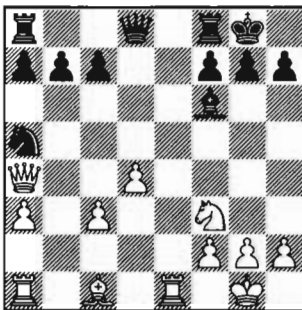
9... ♗d6 10. ♔f5 ♗f5 11. ♖d3 ♖d7 12. ♗c3 g6 13. b4 f6 14. ♔f4 0-0-0 15. b5 ♗a5 16. g4 ♗g7 17. ♗d5∞ Hulak – Henley, Surakarta/Denpasar 1982

406 10... ♜e8!? 11. ♗c3 ♗c3 12. bc3 ♔d3 13. ♖d3 dc4 14. ♖c4 ♔d6= M. Pavlović

407 11. cd5 ♖d5 12. ♔e4 [12. ♗c3 ♗c3 13. bc3 ♜fe8 14. ♔f4 ♜e1 15. ♗e1 ♗d4!† Liang Jinrong – Zarnicki, Manila (ol) 1992] ♔e4 13. ♗c3 ♔f3 14. ♗d5 ♔d1 15. ♗f6= Jusupov

408 13... ♗a5 14. cd5 ♖d5 15. ♔f4 c5 16. ♔e5± Jusupov

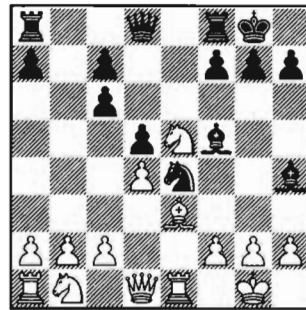
409

15... b6 16. ♔f4 ♖d5 [16... c5 17. dc5! ♔c3 18. ♜ad1 ♖c8 19. ♜e3± Kavalek] 17. ♔c7 ♜ac8 18. ♔e5 ♜c3 19. ♔f6 gf6 20. ♜ac1± Kavalek – Karpov, Torino 1982 – 33/431;

15... c5 (Wedberg – Schüssler, Eksjo 1982) 16. ♔e3 cd4 17. ♔d4 ♗c6 18. ♜ab1 ♗d4 19. cd4 b6= Jusupov

410 9... 0-0 10. ♔c6 bc6 11. ♗e5 ♔h4 12. ♔e3 [12. g3? f6! 13. ♗d3 ♔g5† Cvetković]

12... ♜e8! [12... ♖d6?! 13. ♖h5! ♖f6 14. ♗f3 g5 15. ♗bd2 ♔g6 16. ♖h6 ♗d6 17. ♔g5 ♔g5 18. ♖g5 ♖g5 19. ♗g5± Timman – Portisch, Moskva 1981 – 31/370 <57>; 12... f6 (Cvetković) 13. ♗c6 ♖d6 14. ♗a5± Jusupov] 13. g3 [13. ♗c6 ♖f6 14. ♗e5 ♗f2 15. ♔f2 ♔f2 16. ♗f2 ♔g4 17. ♗f3 ♔f3 18. ♜e8 ♜e8 19. gf3 ♖h4 20. ♗g2 ♜e1 21. ♖d2 ♖e7 22. ♗f2 ♖h4=] ♔f6 14. ♗c6 ♖d7 15. ♗a5 c5∞ Makaryčev

411 10. ♔f4 0-0 11. ♔c6 bc6 12. ♔e5 ♔e7† Lepeškin, Pliseckij;

10. ♗e5 ♔e5 11. de5 0-0 12. f3 ♗c5∞ Jusupov;

10. c4 0-0= Forintos, Haág

412 13... ♔e7?! 14. ♖c2 △ ♗e3 Tal

413 16. ♖b5 a6= Karpov – Kortchnoi, Merano (ml4) 1981 – 32/404 <58>

414 9... ♘d6 10. ♘f1 0-0 11. ♘g3 ♗g6 12. c3 ♗f6 13. ♗f4± Akopian – Sorokin, SSSR 1985

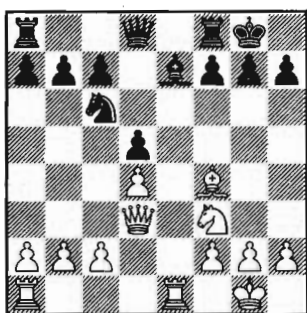
415 10. ♗f5?! ♘f3 11. gf3 0-0 △ ♗d6± Cvetković

416 10... ♗g4? 11. ♖g5 ♗f3 12. ♖g7 ♗f8 13. ♗h6+;

10... ♖d7 11. ♗f5 ♖f5 12. ♘e5±;

10... ♗e6 11. c3± △ 12. ♘g5, 12. ♖c2, 12. ♘e5 Adorján

417 12. ♗f4

a) 12... ♗d6 13. ♘g5 [13. ♗d6 ♖d6 14. ♗e2 ♗ae8 15. ♗ae1 ♗e2 16. ♖e2 a6 17. c3 f6 18. ♘h4 g6 19. ♖f3 ♖d7= Kavalek – Portisch, Linares 1981] g6 14. ♖d2 ♖f6 15. ♗d6 ♖d6 16. ♗e3 ♗ae8 17. ♗ae1 ♖d7± Kavalek – Reshevsky, USA (ch) 1981;

b) 12... h6 13. c3 a6 14. ♗e2 ♖d7 15. ♗ae1 ♗ae8 16. h3 ♗d8 1/2 : 1/2 Henley – Adorján, Indonesia 1983;

c) 12... a6 13. ♖f5 ♗f6 14. c3 ♘e7 15. ♖c2 ♘g6 16. ♗g3 c6= Ljubojević – Timman, Luzern 1989

418 12... ♖d6 13. ♖f5 [13. ♗g5 ♗fe8 14. ♗e7 ♘e7 15. ♗e3 ♘g6 16. ♗ae1 ♖d7 17. g3 ♗e3 18. ♗e3 ♗e8= Chandler – Speelman, Brighton 1981] ♗ad8 14. ♗f4± 1/2 : 1/2 Adorján – Hübner, Bad Lauterberg (m/8) 1980 – 29/(219)

419 13... ♗fe8 14. h3 a6 15. ♗e3 ♗d6 16. ♘g5 g6 17. ♗d6 ♖d6 18. ♗ae1 ♖d7 19. ♘f3 ♗e3 20. ♖e3± Adorján – Hübner, Bad Lauterberg (m/10) 1980 – 29/219

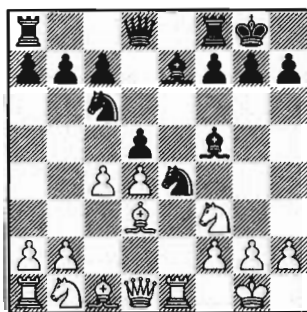
420 16. ♖e2 ♗e3 17. ♖e3 ♖f5=;

16. ♗e8 ♗e8 17. ♗e8 ♖e8 18. ♖f5 ♘e7 19. ♖g4 ♘g6= Ljubojević – Christiansen, Mar del Plata 1981 – 31/(368);

16. ♘e5 ♘e5 17. de5 ♖b5= Kavalek – Smyslov, Amsterdam 1981;

16. h3 ♗e3 17. ♗e3 f6 [17... ♗e8 18. ♖f5 ♗e6±] 18. ♗e2 ♗f7 [18... ♗e8?! 19. ♗e8 ♖e8 20. ♖f5±] 19. ♘d2 ♗e7 [19... ♗e7 20. ♘b3 ♗e2 21. ♖e2 ♗e7 22. ♖g4! ♖g4 23. hg4±] 20. ♘f1 ♗f8 21. ♖f3 ♘d8 [21... ♗e7? 22. ♘c3 ♘d8 23. ♗c7! ♖c7 24. ♘d5 ♖d6 25. ♘e7 ♗e7 26. ♖e4 ♗f8 (Kasparov – Karpov, SSSR 1981 – 31/369 <59>)] 27. c4 b6 28. d5±] 22. ♘c3 c6 23. ♗g3 ♗e7 [23... ♘e6 24. h4± Kasparov] 24. h4 ♘f7= △ ♗e8, ♗d6; 23. h4± Jusupov

421 9... 0-0

a) 10. cd5 ♖d5 11. ♘c3 [11. ♖e2 ♘f6 12. ♘c3 ♗d3 13. ♖d3 ♖d7=; 11. ♗f4!? Ziatdinov] ♘c3 12. bc3 ♖fe8 [12... ♗d3?! 13. ♖d3 b5 14. ♗f4 ♗d6 15. ♘g5 g6 16. ♖h3 h5 17. ♘e4 ♘g7 18. ♖e3± Abramović – Radulov, Vrnjačka Banja 1983 – 35/(399)] 13. ♗f4 ♗d3 [13... ♗d6? 14. ♗e8 ♗e8 15. c4 ♖a5 16. ♗d2

♙b4 17. ♙b4 ♘b4 18. ♙f5 ♙f5 19. ♙a4 ♘c6 20. d5+- Matulović] 14. ♙d3 ♙d7 15. ♚ab1 b6 16. d5 ♚ad8 17. c4± Matulović - Kapelan, Vršac 1985 - 40/(382); 12... b5!∞ Radulov;

b) 10. ♘c3 ♘c3 11. bc3 ♙d3 12. ♙d3 dc4 13. ♙c4 ♙d6 [13... ♙d7 14. ♚b1± Timman] 14. ♚b1 [14. ♙b5 ♚b8 15. ♚b1 a6= Judasin - Holmov, Lviv 1983] ♚e8 15. ♙e3! [15. ♚e8 ♙e8 16. ♙d2 h6 17. ♙d3 b6 18. ♚e1 ♙d7 19. ♙e4 ♚d8 20. c4 ♙b4!= Chandler - van der Sterren, Luzern (ol) 1982 - 34/379] ♙f6 16. ♙a4 b6 17. ♙g5 ♙g6 18. g3 ♘e7 19. ♙e7 ♚e7 (Timman - van der Sterren, Nederland (ch) 1983 - 35/399) 20. ♙c6! ♚d8 21. ♘g2 ♚e1 22. ♚e1 h6 23. c4 △ c5± Timman; 15... ♙d7!± △ 16. ♚b7? ♘a5 17. ♙b5 ♙c8-+ van der Sterren

422 10. cd5? ♘f2!± △ 11. ♙b5 c6 12. dc6 bc6 13. ♙c6 ♘c6 14. ♘f2 0-0→ Adorján

423 10... dc4

a) 11. ♙c4?! 0-0 12. a3 ♘d6! [12... ♘d5 13. ♙d3 ♘d6 14. ♚e5 ♙d3 15. ♙d3 c6 16. ♘c3 ♘c3 17. bc3 ♙f6= Palacios - F. Braga, Manzanillo 1983 - 35/(401)] 13. ♙b3 ♘d3 14. ♚e3 ♘c1 15. ♙c1 ♙f6 16. ♘c3 c6 17. d5 c5 [17... ♚c8± Hjartarson - Barua, Biel (izt) 1993 - 58/338 <60>] 18. ♙d2 b5 19. ♚ae1 ♙b6± Rešetnikov - Gaiser, corr. 1981;

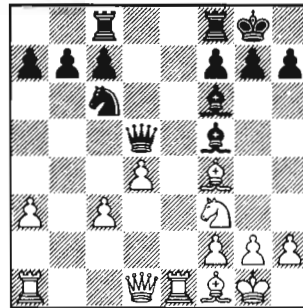
b) 11. ♘c3! ♘f6 [11... ♘c3 12. bc3 ♘d5 13. ♙c4 ♙e6 14. ♙d3 0-0 15. ♚e5 c6 16. ♙g5 h6 17. ♙e7 ♙e7 18. ♙b3± F. Braga - Sariago, Manzanillo 1983 - 35/(401); 14. ♙b3!± Karpov] 12. ♙c4 0-0 13. a3 ♘c6 [13... ♘c2? 14. ♘h4+-] 14. d5 ♘a5 15. ♙a2 c6 16. ♙g5 ♚e8 17. ♙a4± Karpov - Portisch, Tilburg 1982 - 34/377

424 14... ♙g6?! 15. c4 ♙d7 16. d5 ♙f6 17. ♚a2 [17. ♙d2 ♙a1? 18. dc6 ♙c6 19. ♙a1±; 17... ♘d4=] ♘a5 18. ♙f4 ♚fe8 [18... b6 19. ♘e5 ♙e5 20. ♚e5 ♚fe8 21. ♚ae2± Karpov] 19. ♚ac2± Karpov - Portisch, Luzern (ol) 1982 - 34/378 <61>:

14... ♙d6 15. a4 ♚fe8 16. ♙b3 b6 17. ♙a3 ♙f6 18. ♙e7 ♚e7 19. ♚e7 ♙e7 20. ♚e1 ♙f6 [20... ♙d6 21. ♙c4 ♙g6 22. ♘g5 ♙f6±] 21. ♙d5 ♚d8 22. ♘d2! ♘f8!? [22... g6?! 23. ♙f3 ♘g7 24. ♘c4± Lobron - Schüssler, BRD 1983 - 35/400 <62>] 23. ♙f3 ♙d7 24. ♙g3 ♙d6 25. ♙h4 ♙h6± Lobron

425 15. c4 ♙d7± ×d4 A. Rodríguez

426 15... ♚ac8

a) 16. ♘e5 ♘e5 17. ♙e5 ♙c6 18. ♙f6 [18. ♙b3 ♙e6 19. c4 ♙e5 20. ♚e5 ♙d6= A. Rodríguez - García González, Cuba (ch) 1983 - 35/401] ♙f6 19. ♙f3 b6 20. ♚e5 ♙d7 21. ♙f6 gf6 22. ♚e3± A. Rodríguez;

b) 16. ♜e3 ♘a5 17. ♘e5 c5 18. g4! ♙g6 19. ♙g2 ♜b3 [19... ♜d8? 20. dc5+- Tal - García González, Jurmala 1983 - 35/402 <63>] 20. ♘d7 ♜fd8 21. ♘f6 gf6∞; 20. d5!± Tal;

15... ♜d7 16. ♜a2 [16. ♙g5 ♙g5 17. ♘g5 ♜ac8 18. ♜b3 ♘a5 19. ♜b4 b6 20. ♘f3 f6!= Glek - Antonov, SSSR 1984 - 38/(417)] ♜ad8 [16... ♜ac8 17. ♜ae2 ♜e2 18. ♜e2 ♘a5 19. ♘e5 ♜a4 20. ♜b2! c5 21. ♙b5 ♜b3 22. ♜b3 ♘b3 23. d5± Ernst - Lev, London 1987] 17. ♜d2 ♘e7 (M. Pavlović) 18. ♘e5±; 18. ♙e5± Jusupov

427 14... ♘a5!? 15. ♙a2 c5 16. ♘e5 ♙f6 17. g4! ♙d7 18. ♙f4 ♙e5 19. ♜e5 cd4 20. cd4 ♘c6 21. ♜d5± Ehlvest - Halifman, SSSR (ch) 1987; 17... ♙e6!?

14... ♙d6 15. ♙g5 ♜d7 16. ♘h4 ♘a5 17. ♙a2

(diagram)

a) 17... ♙g4 18. ♜d3!? [18. f3 ♙e6 19. d5 ♙f5= Hübner; 18. ♜c2 ♜ae8 19. h3∞ Ljubojević - Jusupov, Barcelona 1989 - 47/(390)] ♜fe8 19. h3 ♙h5 20. ♜f5± Jusupov;

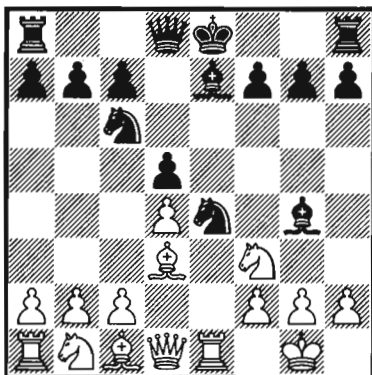
b) 17... b5 18. a4 (Karpov - Portisch, Torino 1982 - 33/432 <64>) ba4!? 19. c4 c5 20. ♘f5 ♜f5 21. h4 ♘b3 22. ♙b1 ♜d7 23. dc5 ♘c5 24. ♜a2± Karpov

428 16. ♜a2 ♘a5 17. ♙d3± Jusupov;

16. ♘g5 ♘a5 [16... ♙g5?! 17. ♙g5 ♙e6 18. d5 ♘a5∞; 18. ♙d3!± Makaryčev] 17. ♙a2 c5

a) 18. ♜c1 c4! 19. ♘e4 ♙e7 20. a4 ♜fe8 21. ♜b1 [21. f3 ♙e6 22. ♜b1 ♘b3∞ Makaryčev] ♙e4 22. ♜e4 ♙d6= Jurtaev - Makaryčev, SSSR (ch I) 1983 - 36/387;

b) 18. ♘e4 ♙e4 19. ♜e4 ♜fe8 20. ♙e5± Forintos, Haág

1. e4 e5 2. ♖f3 ♖f6 3. ♗e5 d6 4. ♖f3 ♗e4 5. d4 d5 6. ♖d3 ♖e7
7. 0-0 ♗c6 8. ♖e1 ♖g4

	9	10	11	12	13	14	15	16	17		
65	c3 ⁴²⁹ f5 ⁴³⁰	c4 ⁴³¹ dc4 ⁴³²	♖c4 ⁴³³ ♗d6 ⁴³⁴	♗c3 0-0-0 ⁴³⁵	♖e3 ⁴³⁶ ♗g6 ⁴³⁷	d5 ⁴³⁸ ♖f6	♖c1				∞
66	...	...	g3 ⁴³⁹ ♖f6 ⁴⁴⁰	cd5 ♗d4	♗a4 ⁴⁴¹ ♗d7	♗d7 ♗d7	♗d4 ♖d4	♖e4 ♖ae8 ⁴⁴²			±
67	...	♗bd2 ♗d6 ⁴⁴³	♗c2 ⁴⁴⁴ 0-0 ⁴⁴⁵	b4 ♖f6 ⁴⁴⁶	a4 ⁴⁴⁷ ♖ae8	♖a3 ♗f4 ⁴⁴⁸	b5 ♗e7	♖c1 ♗d6	♖a3 ⁴⁴⁹		=
68	...	♗b3 ♗d6 ⁴⁵⁰	♗bd2 ⁴⁵¹ 0-0-0	♖b5 ♖f6 ⁴⁵²	♗a4 ♗d2 ⁴⁵³	♗d2 ⁴⁵⁴ ♖he8	♖f1 ♖e2 ⁴⁵⁵	♖e2 ♖e2	b4 ⁴⁵⁶ ♗d4 ⁴⁵⁷		=
69	...	...	♗fd2 0-0-0 ⁴⁵⁸	f3 ♖h4 ⁴⁵⁹	♖f1 ⁴⁶⁰ ♖f2 ⁴⁶¹	♖f2 ♗f2	♗f2 ♗h2	♗f1 ♗h4	♗g1 ♖hf8 ⁴⁶²		±
70	...	...	♗bd2 ⁴⁶³ 0-0	h3 ⁴⁶⁵ ♖h5 ⁴⁶⁶	♗b7 ♖f6 ⁴⁶⁷	♗b3 ♖g6 ⁴⁶⁸	♖e2 ♖d6 ⁴⁶⁹	♗e5 ♗e5	♖h5 ♖g2 ⁴⁷⁰		=
71	...	...	...	♗b7 ♖f6	♗b3 ♖b8 ⁴⁷¹	♗c2 ⁴⁷² ♖d6	♖f1 ⁴⁷³ ♗d2	♗d2 ♖h2	♗h2 ♖h6 ⁴⁷⁴		=
72	...	...	...	♗a4 ⁴⁷⁵ ♗a5	♖b5 ♗c6	♗d2 ♗d2 ⁴⁷⁶	f3 ⁴⁷⁷ ♗d6	♖e2 ♖h4	♗f1 ♖h5	f4! ⁴⁷⁸	∞
73	c4 ♗f6 ⁴⁷⁹	♗c3 dc4 ⁴⁸⁰	♖c4 0-0	♖e3 ⁴⁸¹ ♖f3 ⁴⁸²	♗f3 ♗d4	♖d4 ⁴⁸³ ♗d4	♖e7 ♗c4	♗b7 c6	♗b3 ♗b3 ⁴⁸⁴		=
74	...	...	♗f3 ♗d4	♗d1 ⁴⁸⁵ ♗e6 ⁴⁸⁶	cd5 ♗d5	♖b5 c6	♗d5 cb5	♗b3 ⁴⁸⁷ 0-0 ⁴⁸⁸	♗e7 ♗e7 ⁴⁸⁹		=
75	...	cd5 ♗d5	♗c3 ♖f3 ⁴⁹⁰	♗d5 ♖d1	♗c7 ⁴⁹¹ ♗d7	♖f4 ⁴⁹² ♖g4 ⁴⁹³	d5! ♗d4	♗a8 ♖a8	♖e5 ⁴⁹⁴ ♖f5 ⁴⁹⁵		±

1. e4 e5 2. ♘f3 ♘f6 3. ♘e5 d6 4. ♘f3 ♘e4 5. d4 d5 6. ♖d3 ♖e7 7. 0-0 ♘c6
8. ♗e1 ♖g4

	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
76	...	...	♘c3	♖e4 ⁴⁹⁷	♗c2 ⁴⁹⁹	♖f5	♗b1 ⁵⁰²	♗f5	a3 ⁵⁰⁴	=
	...	♘d5	0-0 ⁴⁹⁶	♖e6 ⁴⁹⁸	h6 ⁵⁰⁰	♘cb4 ⁵⁰¹	♖f5	♖f6 ⁵⁰³	♘c3 ⁵⁰⁵	=
77	...	...	...	...	...	♖h7	♖f5	♗b1 ⁵⁰⁷	♗f5	=
	...	...	...	...	...	♗h8	♘cb4 ⁵⁰⁶	♖f5	♘f6 ⁵⁰⁸	=
78	...	...	...	...	a3	♗d3 ⁵¹⁰	♖e3 ⁵¹²	♗ad1		=
	...	...	...	...	♖f6 ⁵⁰⁹	h6 ⁵¹¹	♘ce7	c6 ⁵¹³		=
79	...	...	...	h3	♗c2 ⁵¹⁵	♖f5 ⁵¹⁷	♗b1	♗f5	♗b1	=
	...	...	...	♖e6 ⁵¹⁴	♘f6 ⁵¹⁶	♘b4	♖f5	g6	♗e8 ⁵¹⁸	=
80	...	...	...	...	a3	♖e4 ⁵²⁰	♖c2	♖e3	♖f5	±
	...	...	...	...	♖f6 ⁵¹⁹	h6 ⁵²¹	♘de7 ⁵²²	♘f5	♖f5 ⁵²³	±
81	...	...	♗f3	♗g3 ⁵²⁴	♘c3	♘b5 ⁵²⁶	♘c7 ⁵²⁸	♗g4	♖e2	=
	...	♖f3	♗d5	♗d4	0-0 ⁵²⁵	♗g4 ⁵²⁷	♗ad8	♘g4	♘f6 ⁵²⁹	=
82	...	...	...	♗d5	♘c3 ⁵³⁰	♖e4	♖e3 ⁵³¹	♖d4 ⁵³³	♘b5	∞
	...	...	...	♘d5	♘db4	♘d4	c5 ⁵³²	cd4	♗d8 ⁵³⁴	∞
83	...	...	...	...	...	♖e4 ⁵³⁵	♖d2 ⁵³⁶	♖c6 ⁵³⁸	♖e3 ⁵³⁹	=
	...	...	...	...	0-0-0	♖b4	♘f6 ⁵³⁷	bc6	♘d5 ⁵⁴⁰	=

429 9. ♖e4 de4 10. ♗e4 ♖f3 11. ♗f3 [11. gf3? f5 12. ♗f4 0-0 13. d5 ♖g5 14. ♗a4 ♖c1 15. ♗c1 ♗d5 F Bilguer] ♘d4 12. ♗d3 ♘e6 13. ♗e2 0-0 14. ♘c3 ♖f6 15. ♖d2 c6= Langenberg - Düsseldorf, corr. 1875

430 9... ♘f6 10. ♖g5

a) 10... 0-0 11. ♘bd2 ♖h5 12. ♗b3 ♘a5 13. ♗c2 ♖g6 14. ♘e5 ♖d3 15. ♗d3 ♗e8 16. ♗e3 ♘c6 [16... ♘h5 17. ♗f5 ♖g5 18. ♗f7 ♗h8 19. ♗h5 ♗e5 20. ♗e5 ♖d2 21. ♗d5+- Sax] 17. ♘c6 bc6 18. ♗ae1± Sax - Kapelan, Vršac 1981 - 32/405;

b) 10... ♗d7 11. ♘bd2 0-0-0? 12. ♗a4 h6 13. ♖h4 g5 14. ♖g3 ♖f3 15. ♘f3 g4 16. ♘e5! ♘e5 17. ♖f5! ♗f5 18. ♗e5± Keres - Alexander, Hastings 1954/55; 11... 0-0± Jusupov

431 10. ♖b5?! 0-0 11. ♖f4 ♖d6 12. ♖d6 ♗d6 13. ♗d3 ♖f3 14. ♗f3 ♗f6 15. ♘a3 ♗h6 16. h3 ♘g5 F Torre - Handoko, Indonesia 1983;

10. ♖f4?! ♖d6 11. ♖d6 ♗d6 12. h3 ♖h5 13. ♘bd2 0-0 14. ♗c1

♗d2 ♠ Perera – Handoko, Dubai (ol) 1986;

10. ♔e2?! ♔d6 11. ♗g5 0-0 12. ♔g4 ♗g5 13. ♔g5 ♗g5 14. ♔f3 ♗e7 15. ♗d2 c6 16. ♗f1 ♗g6 17. ♗h1 ♗h4 18. ♗e6 ♗ad8 19. ♗e2 ♗h8= de Vries – Heintze, Dieren (open) 1990; 10... ♗d6 ♠ Forintos, Haág;

10. h3 ♔f3 11. gf3 [11. ♗f3 0-0=] ♗f6! 12. ♔f5 0-0 13. ♗d3 [13. ♔f4 ♗h5∞ Forintos, Haág] ♔d6 14. ♔g5 ♗e7 15. ♗d2 [15. ♔f6? ♗f6 16. ♔h7 ♗h8♠→; 15. ♔e6? ♗h8 16. ♗d2 ♗g6 17. ♔f5 ♔f4! ♠ Enklaar – Dvoreckij, Wijk aan Zee II 1975] ♗f5 16. ♗f5∞ Dvoreckij

432 10... ♗d4? 11. ♔e4 de4 12. ♗d4 ef3 13. ♗g7+– Jusupov;

10... ♔f3? 11. gf3 ♗f6 12. cd5 ♗d5 13. ♗c3 ♗d7 14. ♔b5!± Sozin;

10... 0-0 11. cd5 ♗d5 12. ♗c3 ♗c3 13. bc3 (Maróczy – Pillsbury, Monte Carlo 1902) ♔d6 14. ♗b3 ♗b3 15. ab3 f4 (♠ Bilguer) 16. ♔e4± Jusupov

433 11. ♔e4 fe4 12. ♗e4 ♗d7 △ 0-0-0 ♠ Mihal'čišin

434

11... ♔f3!? 12. gf3 ♗d4 13. ♗d4 ♗d4 14. fe4 ♗c2 15. ♗e2 ♗a1 16. ef5 ♗d8!? [16... 0-0-0 17. ♗e7 ♗d1 18. ♗g2 ♗c1 19. ♗c3± Schlechter] 17. ♔g5 [17. ♗c3 c6 18. ♔g5 ♗d7 ♠ △ 19. ♔e6 ♔g5 Forintos, Haág] ♗d7 18. ♗a3∞ Ugrinović

435 12... ♔f3 13. gf3 ♗f2 14. ♗e2! [14. ♗f2 ♗h2 15. ♗f1 0-0-0 16. ♔e3 ♔h4 ♠] ♗h3 15. ♗g2 ♗f4 16. ♔f4 ♗f4 17. ♗d5 [17. ♔b5 ♗f8!∞] ♗g5 18. ♗h1 ♗d8 19. ♗g1 ♗h4 20. ♗g7± Mihal'čišin

436 13. ♗b5 ♗b4 14. b3 a6 [14... ♗d4 15. ♗bd4 ♔f3 16. gf3 ♗d4 17. ♗e2 ♗g5 ♠] 15. ♔a3 ♗a5 ♠ Mihal'čišin;

13. ♗e4 fe4 14. ♗e4 ♗g6

a) 15. ♔d3? ♗d4 16. ♗d4 ♗d4+–;

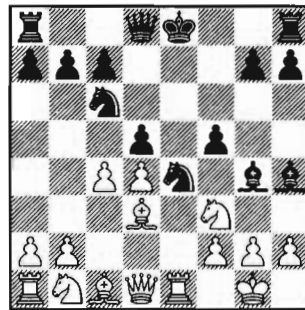
b) 15. ♗f4? ♗d4! 16. ♗d4 ♗d4 17. ♗d4 ♔f3 18. ♔f1 [18. g3 ♗d8 19. ♗a7 ♗d1 20. ♔f1 ♗f1 21. ♗f1 ♗d3+–] ♗d8 19. ♗e3 ♔g2! 20. ♗e7 ♔f1 21. ♗g5 ♗d1!+– Holmov – Mihal'čišin, Minsk 1985 – 40/384;

c) 15. ♗g4 ♗g4 16. ♔e3 ♔f6 17. ♗b3 ♗d6 ♠ Mihal'čišin

437 13... ♔f6 14. ♗b5 An. Byhovskij

438 14. ♔e2∞ An. Byhovskij

439

11. ♔e3?! 0-0 12. cd5 ♗b4 13. d6 ♗d3 14. ♗d3 ♔f3 15. gf3 ♗d6 ♠ Keres;

11. ♗f1?! dc4 12. ♔c4 ♗f6 13. ♗c3 0-0-0 ♠ Vignoli, Krause;

11. cd5?! ♔f2 12. ♗f1 ♔c1 13. dc6 ♔f3 14. gf3 [14. ♗f3 ♗d4 15. cb7 ♗d8 16. ♔b5 c6 17. ♔c6 ♗e7 18. ♔e4 fe4 19. ♔g5 ♗e8 20. ♗e3 ♗f8+– Krau-

se] ♖d4 15. ♜e2 0-0-0 16. cb7 [16. ♔c2 ♔a5 17. fe4 ♔b6—+ Ernst — L.-Å. Schneider, Sverige (ch) 1986; 16. ♔a6 ♔h4] ♗b8 17. ♗e1 ♜he8 18. fe4 ♜e4! ♠△ 19. ♔e4 ♜g1 20. ♜f1 ♜d1 ♠ Maróczy, Teichmann;

11. ♔e4?! de4 12. d5 ♗e5 [12... 0-0 13. dc6 ef3 14. ♜d8 ♜ad8 15. cb7 ♜fe8 16. ♜e8 ♜e8 17. h3= Tarrasch — Maróczy, Monte Carlo 1902; △ 13... ♜d1 14. ♜d1 ef3 Maróczy] 13. ♜a4 b5! 14. ♜b5 c6 15. dc6 ♗f3 16. gf3 ♔f2 17. ♗f2 ♜h4 18. ♗f1 0-0 ♠→» Bilguer

440 Hooper;

11... ♔f3 12. ♜f3 ♗d4 13. ♜d1 0-0 14. gh4 ♜h4 15. ♔e4 de4 16. ♜d4 ♜g4 17. ♗f1 ♜h3= Forintos, Haág;

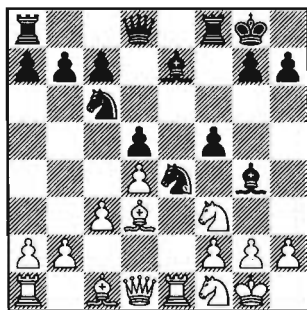
11... ♗d4 12. ♔c4 de4 13. ♜d4 ♔f3 14. ♜e5 [14. ♜g7 ♔f6 15. ♜h6 ♜e7 ♠ Vignoli] ♜e7 15. ♜f5 g6 16. ♜h3 ♔g5 17. ♔g5 ♜g5 18. ♜e6 ♗f8= Forintos, Haág

441 13. ♔e4 0-0! ♠ Forintos, Haág

442 Forintos, Haág

443 10... ♗d2 11. ♔d2 0-0 12. ♔e2 [12. h3 ♔h5 13. ♔e2±] ♜d6 13. h3 [13. ♗e5 ♗e5 14. de5 ♜e6= △ ♔e2, f4 Forintos, Haág] ♔f3 14. ♔f3± Jusupov;

10... 0-0 11. ♗f1 [11. h3 ♔h5 12. ♜b3 ♜b8 13. a4 ♗h8 14. ♜c2 ♔d6 15. b4 ♜f6 ♠ Planinc — Benko, Hastings 1974/75; 11. ♜b3 — 10. ♜b3]

a) 11... ♔h4

a1) 12. g3 ♔e7 [12... ♔g5?! 13. ♔g5 ♗g5 14. ♔e2 ♗h3 15. ♗g2 f4 16. ♗d3d2 ♔e2 17. ♜e2 ♗g5 18. ♜g4 fg3 19. hg3 ♜f6 20. ♜e2 △ ♜ae1± Ljubojević — Hjartarson, Beograd 1989 — 48/(418)] 13. ♗e3 ♔h5 14. ♗g2 ♔d6 ♠△ g5 Mason — Napier, London 1904; 13. ♔e2!? Forintos, Haág;

a2) 12. ♗g3 ♗f2 13. ♗f2 f4 14. ♜c2 ♔f3 15. gf3 ♜f6 16. ♔f4 ♜f4 17. ♜e3 ♜h6 18. ♜g1 ♜ac8 19. ♜e8 ♜e8 20. ♗g2 ♗c7 21. ♜e1 ♜f8= Hamid — Stewart. Great Britain (ch) 1989;

b) 11... ♜d6 12. ♗e3 [12. ♗g3 ♗h8 13. ♜b3 ♜ac8 14. ♜b7 ♗f2! 15. ♗f2 f4 16. ♗f1 ♔f3 17. ♗f3 ♜h6 18. ♜e7 ♜e7 19. ♗f2 ♜c6 ♠→ Stean — Toth, Saint Jeans de Monts 1974] ♔h5 13. ♜b3 ♔f3 14. gf3 ♗f2 15. ♔f1 ♔h4 16. ♜e2 ♗d3 [16... ♗e7 17. ♜f2 ♔f2 18. ♗f2 ♜h2 19. ♔g2 ♜ad8 20. ♔d2∞ Deutschmann — Autenrieth, BRD 1988] 17. ♜d5 ♜d5 18. ♗d5= Jusupov;

10... ♜d7!? △ 0-0-0, ♔d6 Jusupov

444 11. ♗f1 0-0-0 12. ♗e3 h5 13. h3 g6 14. ♔e2 ♔f3 15. ♔f3 ♔h4 16. ♜e2 ♗e7 17. ♗f1 ♔f6 18. ♜c2 ♗b8 ♠ Adams — Makaryčev, Oviedo 1992;

11. c4 ♗d4 12. ♜a4 ♗c6 13. cd5 ♜d5 14. ♔c4 ♜a5∞ Jusupov

445 11... 0-0-0 12. b4 △ b5 Jusupov

446 12... a6 13. a4 [△ ♔a3; 13. ♗e5 ♗e5 14. de5 ♜g6 15. ♗f1 ♔h4 16. ♗g3∞ I. Armas — Halász, Dortmund 1989] ♜g6 14. ♜b3±↑ Jusupov

447 13. b5?! ♗e7 14. a4 c5 ♠ Jusupov

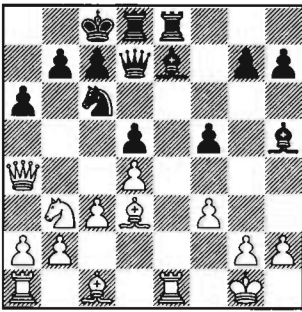
448 14... ♗d2 15. ♜e8 [15. ♗d2? ♜e1 16. ♜e1 a5 ♠] ♗f3 16. gf3 ♜e8 17. fg4 ♜f4 18. ♔f5± Jusupov

449 17. ♖e5 ♗e5 18. de5 ♖c5 19. ♗b3 ♖c3 20. ♖c3 ♗c3 21. ♗b2±; 18... ♖g6∞ Jusupov;

17. ♗a3= Lau – Jusupov, Skien 1979

450 10... ♗a5? 11. ♖a4 c6 12. ♗e5± Bilguer;

10... ♖d7 11. ♗fd2! 0-0-0 12. f3 ♗d2 13. ♗d2 ♗h5 14. ♖a4! [14. ♖c2 ♖df8 15. b4 f4 16. ♗b3 g5 17. b5 ♗d8 18. ♖e5 ♗b8∞ Sax – Mihal'čišin, Sarajevo 1985] ♖de8 [14... ♖he8 15. ♗b3 a6

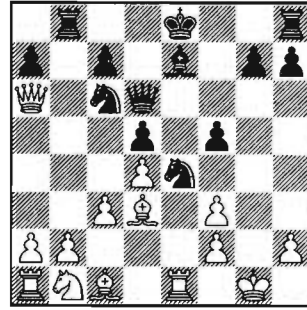
16. ♗d2 ♗g6 17. ♗f4 ♗b8 18. ♖d7 ♗d7 19. ♗f2 ♗f6 20. g3 ♖f8 21. a4 ♖f7 22. a5 h6 23. ♗c5± Ehlvest – Jusupov, Rotterdam 1989 – 47/(389); 16. ♗g5!! △ 16... ♗g5 17. ♗c5 ♖d6 18. ♗a6+- Jusupov] 15. ♗b3 ♗d6 16. ♗d2 ♖e1 17. ♖e1 ♖e8 18. ♗c5± Oll – Mihal'čišin, SSSR 1987

451 11. ♗e5 ♗e5 12. de5 ♖e5 13. f3 [13. ♖b7 0-0 14. c4 ♗c5 15. ♗e3 ♗f2! 16. ♗f2 ♗e3 17. ♖e3 ♖f4 18. ♖f3 ♗f3 19. gf3 ♖d4+- Gizynski – Heintze, Halle 1985] ♗d6∞ △ 14. fg4 ♖h2 15. ♗f1 0-0-0 → Heintze;

11. ♖b7 ♖b8 12. ♖a6 ♗f3 13. gf3

(diagram)

a) 13... 0-0 14. ♗c2 [14. ♗b5?! ♖b6 15. ♖a4 ♗h4 16. ♖e2 ♗f2 17. ♖f2 ♗f2 18. ♗f2 ♖e8∞ → Ernst – L.-Å.

Schneider, Sverige 1986] ♖g6 15. ♗f1 – 13... ♖g6;

b) 13... ♖g6 14. ♗f1 0-0 15. ♗c2 ♗h4 [15... ♖b6 16. ♖d3 ♗f2 17. ♗f2 ♗h4 18. ♗f1 ♗e1 19. ♗e1 ♖g1 20. ♗d2 ♖e8∞ Reefschräger] 16. ♖e2 ♖f6 17. fe4 fe4 18. ♗e3 ♗d4 19. ♖f6 ♖f6 20. cd4 (Hübner – Borik, BRD 1980) c5∞ Jusupov

452 12... ♗d2 13. ♗d2 ♖he8 14. h3 ♗h5 15. ♖c2 g6 16. ♗f1 ♗h4∞ Vålkesalmi – E. Pandavos, Dubai (ol) 1986

453 13... ♖he8 14. ♗c6 ♖c6 15. ♖c6 [15. ♖a7 ♗f2 16. ♗f2 ♖e1 17. ♗e1 ♖e8 – 13... ♖de8] bc6 16. ♗e4 ♖e4 17. ♗g5 ♖de8 18. ♗f6 [18. ♖e4?! fe4 19. ♗f6 gf6 20. ♗h4 ♗d7∞ Pokojowczyk – Sinkovics, Budapest 1985] ♗f3 19. ♖e4 ♗e4= Jusupov;

13... ♖de8 14. ♗c6 ♖c6 15. ♖a7 ♗f2 16. ♗f2 ♖e1 17. ♗e1 ♖e8 18. ♗ef3∞ Jusupov

454 14. ♗d2 ♗f3 15. gf3 a6 16. ♗d3?! ♗b8 17. ♗f5? ♗h4 18. ♗h3 ♖f6 19. ♗g2 ♗e7∞ Muhin – Dolmatov, SSSR 1977; 17. b4∞ Dolmatov; ◁ 16. ♗f1, 16. ♗c6

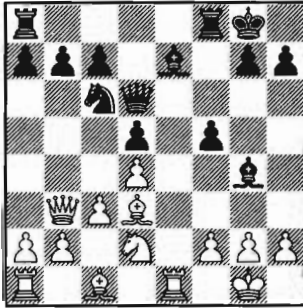
455 15... a6 16. ♗c6 ♖c6 17. ♖c6 bc6 18. f3 ♗h5 19. ♗b3 ♖e2 20. ♗d2±± Mestel

456 17. ♗b3 a6 18. ♗c5 ♗b8= Mestel

457 17... ♗b8 18. ♗b3± Mestel;

17... ♗d4 18. cd4 ♖d4 19. ♖b1 ♖f2 20. ♖h1 [20. ♖f2? ♖b6-+] ♖b6 [△ ♖g6] 21. ♖b5 ♖de8 22. ♗b3 ♖g6 23. ♖d5 ♖he4 24. ♖g8 ♖e8 [24... ♖d7? 25. ♖g5 △ ♖bd1+- Mestel - Wolff, London 1985 - 40/383 <65>] 25. ♖d5= Mestel

458 11... ♗d2 12. ♗d2 0-0

a) 13. h3 ♖h5 14. ♗f1 f4 15. ♗h2 ♖h4 16. ♖e4 ♖f7 17. ♖f3 ♖ae8 18. ♖d2 ♗a5 19. ♖b4 ♖b4 20. cb4 ♗c6 ♖ Sax - Handoko, Zagreb/Rijeka 1985 - 39/(386);

b) 13. f3 ♖h4!? 14. ♖f1 [14. ♖e2 ♖h5 15. ♖b7 ♖ae8; 14. ♖d1 ♖h5 15. ♖b7 ♖ae8 16. ♗f1 ♖g6 17. ♖h1 ♖f2 18. ♖d2 Judasin] ♖h5 15. ♖b7 ♖ab8 16. ♖a6 f4 17. ♖a4 ♖g6 18. ♖c2 ♖fe8 Judasin - Tischbierek, Leipzig 1986; 18... ♖f6 △ ♖g3, ♗d4 Forintos, Haág;

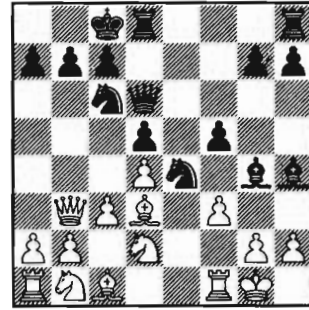
c) 13. ♖b7 ♖ab8 14. ♖a6 f4 15. ♖e2 f3?! 16. ♗f3 ♖f3 17. ♖f3 ♗d4 18. ♖d5 ♖d5 19. cd4 ♖d6 20. ♖e2 ♖d4 21. ♖c6 ♖h8 22. ♖e3 ♖b2 23. ♖a7 ♖a8 24. ♖e3± Ernst - Schüssler, Malmö 1987/88;

11... ♖h5!? 12. f3 ♗d2 13. ♗d2 0-0 14. ♗f1 f4 15. ♖b7 ♖ab8 16. ♖a6 ♖h4 17. ♖e2 ♖g6 18. ♖g6 ♗d4 19. ♖h7 ♖h8 20. ♖d3 ♗e2 [20... ♖b6 21. ♖a4 ♗e2 22. ♖e2 ♖c5 23. ♖e3!± Ehlvest - Forintos, Tallinn 1986] 21. ♖e2 ♖c5 22. ♖h1 ♖f2 (Forintos, Haág) 23. ♖d2!? △ 23... ♖b2 24. ♖d3 ♖d2 25. ♗d2 ♖d2 26. ♖g6 ♖g8 27. ♖e6± Jusupov

459 12... ♖h3 13. ♖e2 ♖g6 14. ♗f1 ♖g5 [14... ♗g5? 15. ♖g5 ♖g5 16. ♖h1+- Ernst - L.-Å. Schneider, Sverige (ch) 1988 - 46/401] 15. ♖c2 ♖he8 16. ♗a3 ♖c1 17. ♖c1 ♗g5 18. ♖h1± Ernst

460 13. ♖e2 ♖h5∞ Jusupov

461

13... ♖h5 14. fe4 fe4 15. ♖c4! de4 16. ♗e4 ♖g6 17. ♗c5 b6 18. ♖e6+- Jusupov;

13... ♖hf8 14. ♖c2 ♖h3 15. ♗b3 ♖g6 16. ♗a3 ♖de8 17. ♖f4 ♗d8 18. ♖h1 ♗e6 19. ♖e5+- Boriss - Camejo, Santiago 1990;

13... ♖h3 14. ♖c2! [14. ♗e4 fe4 15. fe4 de4 16. ♖e4 ♖hf8 17. ♗d2 ♖de8 18. ♖b5 ♖f1 19. ♖f1 ♖d7 Woda - Ostrowsky, Poznań 1987] ♖g6 15. ♗b3 ♖hf8 16. ♗a3 ♖de8 17. ♖f4! [17. ♖h1? ♗f2 18. ♖f2 ♖g2 0 : 1 Ivančuk - Anand, Reggio Emilia 1988/89 - 47/(389)] ♖g5 18. ♖g5 ♗g5 19. gh3 ♗e6 20. ♖h1 ♗f4 [△ ♖e2] 21. ♖ae1+- Jusupov

462 18. ♖c2 ♖h5 19. ♖e3 f4 20. ♖f2± Ernst - L.-Å. Schneider, Göteborg 1988 - 46/(401)

463 11. ♗fd2? ♗f2! 12. ♖f2 ♖h4 13. g3 f4 14. ♖g2 [14. gh4 ♖h4 15. ♖f1 f3-+; 14. ♖g1 fg3 15. h3 ♖h3 16. ♖e4 g2 17. ♖d5 ♖h8 18. ♖d8 ♖ad8 19. ♖d1 ♖g4 20. ♖c2 ♖de8-+] fg3 15. ♖e4 [15. hg3 ♖g3 16. ♖g3 ♖g5-+] ♖h3! 16. ♖g1 gh2 17. ♖h2 ♖d6 18. ♖h1 ♖e1-+

Ljubojević – Makaryčev, Amsterdam 1975 – 20/272 (66); 12. ♔f1!? △ ♖b7 Makaryčev;

11. ♔f4? ♔f3 12. g3 ♔g5 13. ♖g2 ♗d7 14. ♖c2 ♔e6 15. ♔c1 ♔d6 16. ♔d2 ♖ae8 干 Lasker – Pillsbury, Petersburg 1895/96;

11. ♖b7?!

a) 11... ♖f6

a1) 12. ♔f4? ♔f3 13. ♔c7 [13. g3 ♔d6! 14. ♔d6 ♖d6 15. fe4 ♖b8 16. ♖a6 ♔d4 17. ♖a4 ♔f3 18. ♖f1 ♔h2 19. ♖e2 ♖b2 20. ♔d2 de4+!] ♖c8 14. ♖c8 ♖c8 15. g3 ♔g5 干 Jusupov;

a2) 12. ♖b3 ♖b8 [12... ♖g6 13. ♔bd2 ♖b8 14. ♖a4 ♔d6 15. ♖f1 ♔d2 16. ♔d2 ♔f3 17. g3 ♔h2 18. ♔f5 ♖g1 19. ♖e2 ♖e8 20. ♖d1 ♖e1 21. ♔e1 ♖b2 22. ♔d2∞ Judasin – Jakovič, SSSR (ch) 1986] 13. ♖c2 ♖g6 14. ♔e2 ♔d6 15. ♔bd2 ♖f6 16. c4 ♔d4 17. ♖d3 ♔c5! 18. ♔d4 ♔f2! 干 Kerkovius – Obst, corr. 1896; △ 13. ♖a4;

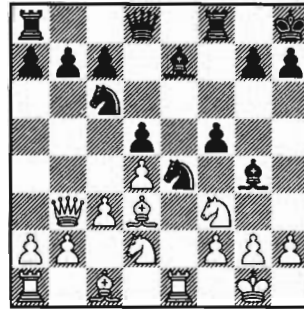
b) 11... ♔f3 12. g3 [12. ♖c6 ♖f6 13. ♖a4 ♖g6 干] ♔f2! [12... ♔h4!? 13. ♔e4 fe4 14. ♖c6 ♖f6 15. ♖b5 ♖g6 16. ♖h1 ef3 17. ♔f4 ♖b8 18. ♔c7! 干 Zuidema – Hort, 1961; 15... ♖f3!? → Averbah] 13. ♖f2 ♔h4 14. ♖f1 ♔e1 15. ♖e1 ♖d6! 16. ♖d1 ♖ab8 17. ♖a6 ♖f6 18. ♔d2 ♖h2 19. ♖a4 h5 20. b4 (Browne – Viner, Australia 1971) ♖e8! 21. b5 ♖e3 22. ♖c2 ♔d8 23. ♖a7 ♔e6 干 Gutman

464 11... ♔d2 12. ♔d2 ♖h8 13. ♖b7 ♖f6 14. ♖b3 ♔d6 15. ♔f1 ♖g6 16. g3 ♔e7 17. ♔e3± Thipsay – Le Blanc, London 1986;

11... ♖b8 12. ♔e4 ♔a5 13. ♖a4 fe4 14. ♔e5 [14. ♔e4 ♔c4∞ Forintos, Haág] ed3 15. ♔g4 ♔c4 16. ♖d1 ♔g5± Ernst – Forintos, Malmö 1988/89;

11... ♖d6!? Mihal'čišin

465

12. ♔f1? ♔f3 [12... ♖d7?! 13. ♔3d2 ♔d2 14. ♔d2 f4 15. f3± Capablanca – Kostić, La Habana (m) 1919] 13. g3 ♔f2! 14. ♖f2 ♔h4 15. ♔g3 f4 干 Capablanca;

12. ♔e2 ♔a5 13. ♖a4 c5?! 14. ♔e5± Štejn – Anikaev, Kislovodsk 1972 – 14/250; 13... ♔c6!?!; 12... ♖b8! 干 Gufel'd

466 12... ♔h4 13. ♖f1! ♔d2 14. ♔d2 ♔h5 15. ♖b7 ♖f6 16. ♖b3 f4 17. f3± Dvoreckij

467 13... ♔a5?! 14. ♖a6 c5 15. ♔e2 ♖b8 16. ♔e5 ♔e8 17. ♖d3 cd4 18. cd4 (Ligterink – Dvoreckij, Wijk aan Zee II 1975) ♔d2 19. ♔d2 ♖b2± Dvoreckij

468 14... g5!? (Botvinnik) 15. ♔e5!? ♔e5 16. de5 ♖b6 17. ♖c2 △ c4 Forintos, Haág

469 15... ♔f2? 16. ♖f2 ♔h4 17. ♖f1 ♔e1 18. ♔e1 ♔e2 19. ♖e2 ♖e7 20. ♖f1 ♖e8 21. ♖d1+– Botvinnik;

15... ♔h4? 16. ♖f1 ♔f3 17. ♗f3 ♔f2 18. ♖f2 ♗f2 19. ♖f2 ♖d6 20. ♗g5!+ Karpov – Kortchnoi, Moskva (m/6) 1974 – 18/254 <67>;

15... ♖b8 16. ♖d1 ♔d6 17. ♗e4! fe4 18. ♗e5 ♗e5 19. ♔h5 ♗d3 20. ♔g6 ♖f6± Steig – Mende, corr. 1976

470 18. ♖g2 ♖g5 19. ♖f1 [19. ♔g4? fg4 20. ♗e4 gh3+!] ♖h4 20. ♗e4 ♖h3 21. ♖g1 de4 22. de5 ♔e5 23. f4 ♖g3= O'Kelly

471 13... ♔d6?! 14. g3 ♖g8?! 15. ♔e2 ♖e8 16. ♗e4 ♖e4 17. ♔e3 f4 18. ♗g5!± Blatný – Kuczyński, Groningen 1985/86;

13... ♖g6

a) 14. g3?! ♖d6 15. ♔e2 f4 16. ♗e4 de4 17. ♗e5 ♗e5 18. de5 ♖e5 19. ♔g4 ♖g4 20. ♖b7 ♖f8+ [△ 21. ♖c4 fg3!+] Reeh – Treppner, BRD 1983;

b) 14. ♔f1 ♖d6 [14... ♖b8 15. ♖c2 ♔d6 16. g3∞; 14... f4!? 15. ♖c2∞] 15. ♖c2 (Unzicker – Alexander, Biel 1960) a5∞ Forintos, Haág;

c) 14. ♔e2 ♖d6 15. ♗f1 f4 16. ♗3d2 ♗f2 17. ♔g4 ♖g4

c1) 18. ♖e7?! ♗e7! [18... ♗h3 19. ♖h1 ♗f2= Tukmakov – Dvoreckij, SSSR 1974 – 18/253] 19. ♖f2 ♖g6 20. g3 fg3 21. hg3 ♖f8 22. ♗f3 ♖h5 23. ♖d1 ♗g6!∞→ Dvoreckij;

c2) 18. ♖e2 ♗e4∞ Dvoreckij;

d) 14. ♔b5

d1) 14... ♖b8 15. ♖a4 ♖d6 16. ♔c6 ♔h3 17. g3! ♗g3 18. fg3 ♖g3 19. ♖f2 ♖g2 20. ♖e3 f4 21. ♖d3 ♔f5 22. ♗e4± Dreev, Dvoreckij;

d2) 14... f4 (Dreev – Wolff, Bucaramanga 1983 – 36/388) 15. ♔c6! ♗d2 [15... ♔h3 16. ♗e4! ♔g2 17. ♗e5+!] 16. ♗e5! ♗b3 17. ♗f7 ♖g8 18. ♗d8 ♖d8 19. ab3± Dreev, Dvoreckij;

d3) 14... ♗d2 15. ♗d2 ♔d6! [15... f4?! 16. ♔d3 ♖h6 17. ♔e2 ♖b8 18. ♖d1 ♔e2 19. ♖e2 ♔d6 20. ♗f3± de Jong – P. Müller, Hamburg 1989] 16. g3 [16. ♔c6? ♔h2! 17. ♖f1 ♖c6+!] ♗e7± Dreev, Dvoreckij

472 14. ♖a4 ♔d6! 15. h3 ♗d2 16. hg4 [16. ♗d2 ♔h3 17. gh3 ♖g6 18. ♖f1 ♖g5 19. ♖c6 ♖g2 20. ♖e2 ♔g3+ Storland – Ernst, Gausdal 1987] ♗f3 17. fg3 fg4 18. fg4 ♖f3! 19. ♖c6 ♖h4 20. ♖e8 ♖e8 21. ♖e8 ♖f8 22. ♖e3 ♖g4 23. ♖f1 ♔g3 24. ♔d2 ♔f2 25. ♖f2 ♖h3+ Ernst;

14. ♖d1 ♖g6 15. ♗f1 (Ribli – Bonner, Skopje (ol) 1972) ♔d6∞ Forintos, Haág

473 15. h3!?;

15. g3!?

474 18. ♖g1 ♖h4 19. f3 ♖e1 20. ♗b3 ♖h5

a) 21. ♖d2? ♖h1! [21... ♖h4?! 22. ♖f4 ♗e7! 23. ♔d2 ♗g6 24. ♖c7 ♖f8

25. ♖e2 (Barua – Arlandi, Manila (ol) 1992 – 55/302) ♖h3! 26. ♖h2 ♖g2! 27. ♖g2 ♗f4 28. ♖f4 ♖f4–+] 22. ♗h1 ♖f1 23. ♗h2 ♖e8 24. ♖f4 ♖e2 25. ♖g3 ♖f3–+ Arlandi;

b) 21. ♖f4 ♖h4 22. ♖e2! g5 23. ♖e5 ♗g8 24. fg4 fg4 25. ♖f6 ♖f8 26. ♖e6 ♖f7= Arlandi

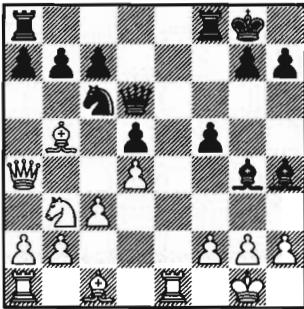
475 12. ♖b5 c6 13. ♖a4 b5 14. ♖c2 ♗c4= Botvinnik

476 13... ♖f6 14. ♖c6 ♖c6 15. ♗e5 ♖a6 16. ♖c2 ♖h5 17. f3± Jusupov

477 15. ♗b3?!

a) 15... f4 16. f3 [16. ♗c5 ♖g6? 17. ♖d3 ♖f5 18. ♖f5 ♖f5 19. f3= Judasin – Halifman, Simferopol' 1988; 16... ♖h4! – 15... ♖h4] ♖h4 17. ♖e2∞ Jusupov;

b) 15... ♖h4!

b1) 16. g3? f4! 17. gh4 ♖g6–+;

b2) 16. ♗c5 ♖f2! [16... f4 17. ♗b7 ♖g6 18. ♖d3 ♖d3 19. ♖c6 ♖ae8 20. ♖e8 ♖e8 21. ♖e8 ♗f7 22. ♖e1 ♖c2 23. g3 fg3 24. hg3 ♖g3!± Δ 25. fg3? ♖f3–+] 17. ♗f2 ♖h2 [Δ f4–f3→] 18. ♖c6 [18. ♗e6 f4 19. ♗f4 ♖f4 20. ♖f4 ♖f8–+→] bc6 19. ♖c6 [19. ♗e6 f4→] f4 20. ♖d5 ♗h8±→ Jusupov;

b3) 16. ♖f1! ♖g6!? [16... f4 17. f3 ♖f5 18. ♗c5 ♖g6 19. ♖d1! ♖h3 20.

♖d2 ♖ae8 21. ♗d3 a6∞ Anand – Jusupov, Linares 1993 – 57/306 (68)] 17. ♖f4 ♖h3 18. g3! [18. ♖g3? f4 19. gh3 fg3 20. hg3 ♖g3 21. fg3 ♖g3 22. ♗h1 ♖h3 23. ♗g1 ♖g3 24. ♗h1 ♖f3–+] ♖g5 19. ♖g5 ♖f1 20. ♖f1! [20. ♖f1 ♖g5 21. ♖c6 bc6 22. ♖c6 f4±] ♖g5 21. ♗c5± Jusupov;

15. ♗f1!? f4 16. f3∞ Jusupov

478 Jusupov

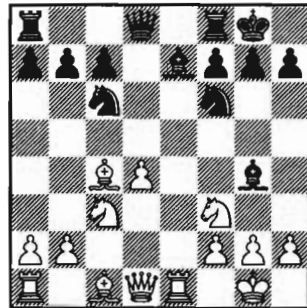
479 9... f5?! 10. ♗c3 ♖f3 11. gf3 ♗c3 12. bc3 0–0 13. cd5 ♖d5 14. ♖e2 ♗h8 15. ♖b1 ♖ae8 16. ♖f4± Olland – Levin, Hannover 1902;

9... ♖f3 10. ♖f3 ♗d4 11. ♖e3 ♗f5 12. ♖h3 ♗fd6 13. cd5 ♗f6 14. ♖g5 ♖d7 [14... ♗d5? 15. ♗c3 ♗f8 16. ♖e7!± Lobron – Handoko, Indonesia 1983] 15. ♖h4 0-0-0 16. ♗c3 h6 17. ♖d4! ♗b8 18. ♖e3 b6 19. a4± Čigorin – Siffers, Petersburg (m) 1879

480 10... ♗d4 11. cd5 [11. ♗d5 ♗d5 12. cd5 ♖f3=] ♖f3 12. gf3 [12. ♖a4? c6! 13. ♖d4 ♖d5±] 0–0 13. ♖h7 [13. ♖e3 c5 14. ♖e4 ♖d6!∞ Forintos, Haág] ♗h7 14. ♖d4 ♖f6 15. ♖d3!? [15. ♖c4 ♖c3 16. bc3 c6∞ Hazai – Forintos, Budapest 1986 – 42/(381); 15... ♖d7!? 16. ♖f4 ♖h3±] ♖d7 16. ♖f4 ♖ad8 17. ♖ad1± Dvoreckij;

10... 0–0 11. cd5 ♗d5 – 10. cd5

481

12. ♖g5

a) 12... ♔f3 13. ♖f3 ♗d4!? [13... ♘d4 14. ♗b7 ♖b8 15. ♗a7 ♖a8=; 15. ♗a6!? ♖b2 16. ♗a7] 14. ♔b5 ♔d6∞ P. Nikolić;

b) 12... ♘d5 13. ♔e7 ♘c7 14. h3 ♔h5 15. g4 ♔g6 16. ♘e5 c6 17. ♗f3 ♘h8 18. h4 f6= Hübner – P. Nikolić, Wijk aan Zee 1984 – 37/414;

12. d5 ♘a5 13. ♔d3!? [13. ♔f1 c6=] c6 14. h3 ♔f3 15. ♗f3 cd5 16. ♔g5 ♘c6 17. ♔f6 ♔f6 18. ♘d5± Gutman – Hergott, Graz 1987; 14... ♔h5!?∞

482 12... ♘b4 13. ♖c1 c6 14. ♔g5 h6 15. ♔f6 ♔f6 16. ♗b3± Soloženkin – Weglarz, Miedzybrodzie 1991;

12... ♘a5 13. ♔d3 ♖e8 14. h3 ♔h5 15. a3 a6 [15... ♘d5? 16. ♔h7 ♘h7 17. ♘g5±; 15... ♘c6 16. ♔b5± Suétin]

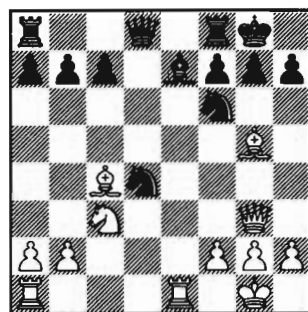
a) 16. d5 c5 17. ♔g5 [17. dc6 ♘c6= Suétin] b5 18. ♖e5 ♔g6 19. ♘h4 [19. ♔g6?! hg6± Tal – Suétin, Soči 1977 – 24/243] ♔d3 20. ♗d3 ♘c4 21. ♖e2 ♘d5 22. ♖ae1 ♘f4 23. ♗d8 ♘e2 24. ♖e2 ♖ad8 25. ♔e7 ♖d2= Suétin;

b) 16. b4 ♘c6 17. g4 ♔g6 18. ♔c4 ♘e4= Suétin; 18. ♔g6± Δ d5 Jusupov

483 14. ♗b7 ♘c2 15. ♖ad1 ♔d6! 16. ♖e2 ♘e3 17. ♖e3 ♖b8= Gufel'd

484 18. ab3 ♖ab8 [18... ♖fe8? 19. ♖b7!±] 19. ♖a3 ♖fe8 20. ♖e8 ♖e8 (1/2 : 1/2 Kasparov – Karpov, Moskva (m/30) 1984/85 – 38/(418)) 21. ♘f1 ♖e7 22. ♖a6 ♖c7 23. ♘e2 (Ljubojević – Schüssler, New York 1985 – 40/(386)) ♘f8= Schüssler

485 12. ♗g3 dc4 13. ♔c4 [13. ♗g7? ♘f3! 14. ♘h1 ♖g8 15. ♗f6 ♘e1–+ Karpov] 0–0 [13... ♘c2? 14. ♗g7 ♖f8 15. ♔g5+; 13... ♘f5? 14. ♗h3 ♘d6 15. ♔g5! ♘c4 16. ♖ad1 ♗c8 17. ♗h4± Kavalek] 14. ♔g5

a) 14... ♘c2? 15. ♖e7!+– Karpov;

b) 14... h6 15. ♖e7 ♘f5 [15... ♗e7 16. ♘d5 ♗d6 17. ♘f6 ♘h8 18. ♗h3+; 15... hg5 16. ♗c7±] 16. ♖f7 ♘g3 [16... ♖f7 17. ♔f6 ♗f6 18. ♗c7±] 17. ♖f6 ♘h8 18. ♖h6 gh6 19. ♔d8 ♖ad8 20. hg3± Kavalek;

c) 14... ♔d6 15. ♗h3!? [15. ♗h4 h6! 16. ♔f6 ♗f6 17. ♗f6 gf6 (Lobron – Karpov, Hannover 1983 – 36/389 <69>) 18. ♖ad1 ♘c6± Karpov] ♗d7 16. ♗h4 [16. ♗d7 ♘d7 17. ♖ad1 ♘c6= Sternberg – Voronkov, SSSR 1976] ♘f5 [16... ♗g4? 17. ♗g4 ♘g4 18. ♖e4+–] 17. ♗h3 ♘d4= Kavalek

486 12... dc4 13. ♔c4 0–0 14. ♖e7 ♗e7 15. ♗d4 ♗e1 16. ♔f1± Δ ♖b1 Karpov;

12... 0–0 13. cd5± Karpov;

12... c6 13. ♔e3 ♘e6 14. cd5 ♘d5 15. ♘d5 ♗d5 16. ♗c2∞ Kasparov

487 16. ♔f4

a) 16... ♔d6?! 17. ♗g4 [17. ♔d6 ♗d6 18. ♘f6 ♘e7 19. ♘d5 ♘f8 20. ♗f3∞] 0–0□ 18. ♖e6 ♔f4 19. ♘f4=; 19. ♘e7= Karpov;

b) 16... ♘f4! 17. ♖e7 ♘f8 18. ♖e5 ♗d6! 19. ♖f5 ♖d8 20. ♗f3 ♘d5 21. ♖d1 ♗e6 22. ♖fd5 ♖d5 23. ♗d5 ♗d5 24. ♖d5 ♘e7= Kasparov;

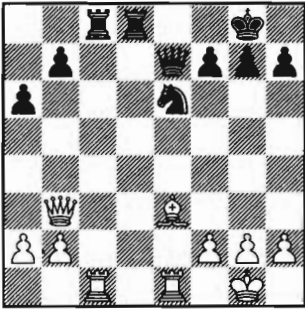
16. b3∞ Jusupov;

16. ♗h5!? Keene

488 16... a6? 17. ♖e3 0-0 18. ♖ad1±
Karpov

489 18. ♖b5 a6! [18... ♖fd8 19. ♖e3
♖d7 20. ♖d7 ♖d7 21. ♖ad1± Karpov]
19. ♖b3 ♖fd8 [19... ♖ac8?! 20. ♖d2
♖fd8 21. ♖c3± Kasparov] 20. ♖e3 ♖ac8
[20... b5= Karpov] 21. ♖ac1

21... h6 [21... ♖d4?? 22. ♖d4 ♖c1 23.
♖c1 ♖d4 24. ♖e3!+- Kasparov; 21...
♖c1 22. ♖c1 ♖d7 23. h3 h6 24. ♖c3
♖d4= Pančenko - Novikov, SSSR (ch I)
1987] 22. h3 ♖d4! (1/2 : 1/2 Kasparov -
Karpov, Moskva (m/15) 1985 - 40/385)
23. ♖d4 ♖c1 24. ♖c1 ♖d4= Karpov; ♖
19. ♖e5 Kasparov

490 11... ♖h5 12. ♖b5 ♖d8 13. ♖f4±
Keres;

11... ♖d8 12. ♖b5 0-0 13. ♖c6
bc6 14. h3± Browne - Meduna, Las Pal-
mas 1974

491 13. ♖e7 ♖e7 14. ♖d1 0-0-0 15.
♖c4 ♖fd5= Valenti - Toth, Haifa (ol)
1976 - 22/(262);

13. ♖f6 gf6 14. ♖d1 ♖d4 15. ♖e3
♖e6 16. ♖e4 c6 17. ♖ac1± King - Bex,
Bern 1986

492 14. ♖a8? ♖g4± Toth

493 14... ♖h5 15. ♖f5 ♖d8 16. ♖e5
♖e5 17. ♖a8 ♖c6 18. ♖ad1 ♖d6 19. ♖e5

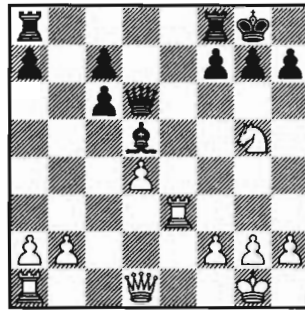
♖e7 20. ♖a5 b6 21. ♖a7 ♖f5 22. ♖b6±
Kavalek

494 17. ♖ac1? ♖d5 18. ♖e5 ♖c6 19.
♖g7 ♖g8 20. ♖h6 ♖b4! 21. ♖f1 ♖f3±
Pančenko - Makaryčev, SSSR 1985

495 18. ♖f1 ♖c2 [18... ♖c5 19. ♖ad1
♖c2 20. ♖b5 ♖e7 21. ♖d4 ♖d6 22. ♖e5
♖e7 23. ♖e2 ♖f8 24. d6 ♖d8 25. d7 ♖d7
26. ♖d7 ♖g4 27. ♖d6 ♖d6 28. ♖g4±
Makarov - Rozentalis, SSSR 1982] 19.
♖b5 ♖d8 20. d6 ♖e1 21. ♖e1 ♖e6 22.
de7 ♖e7 23. ♖d4± Kavalek - Toth, Hai-
fa (ol) 1976 - 22/262 <70>

496 11... ♖e6 12. a3 0-0 13. ♖c2 h6
14. ♖f5 ♖f5 15. ♖f5 ♖c3 16. bc3 ♖f6
17. ♖b1± Honfi - Engert, Bad Mondorf
1974

497 12. ♖d5 ♖d5 13. ♖e4 ♖d6 14.
♖c6 [14. d5 ♖e5 15. h3 ♖f3 16. ♖f3 ♖f3
17. ♖f3 ♖f6 18. ♖b3 b6 19. ♖f4 ♖f4
20. ♖e7 ♖fe8= Richardson - Morgado,
corr. 1978] bc6 15. ♖e4 ♖e6 16. ♖g5
♖g5 [16... f6? 17. ♖e2±] 17. ♖g5 ♖d5
18. ♖e3

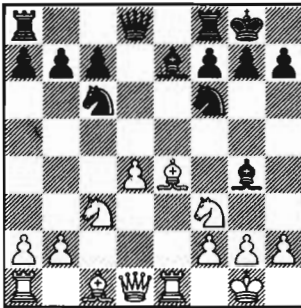
a) 18... ♖f4 19. ♖e5! ♖ab8 [19...
f6?? 20. g3+-; 19... h6 20. g3 ♖f6 21.
♖e4± Zapata, Henao] 20. g3 ♖f6 21. b3
h6 [21... ♖fd8 22. ♖e2 h6 23. ♖e4 ♖g6
24. ♖c5± Zapata - Lima, Bogotá 1992
- 57/307] 22. ♖e4 ♖e4 23. ♖e4 ♖fd8
24. ♖c1 ♖d6± Jusupov;

b) 18... h6 19. ♖c4 ♖e4 20. ♖e4
♖ab8 [20... ♖fe8 21. ♖e8 ♖e8 22.

♖a4± 21. ♖e2 [21. b3 ♖fe8=] ♖b4=; 19. ♘f3!? Ugrinović

♖ac1± Ceškovskij – Dvoreckij, Vilnius 1975

498 12... ♘f6

a) 13. d5 ♘e5!? [13... ♘b4 14. a3 ♘e4 15. ♖e4 ♖f3 16. ♖f3 ♘a6 17. ♖e3 ♖f6 18. ♖c4 ♖d7 19. ♖d1± Teschner – Delander, BRD 1954] 14. ♖h7 ♘h7 15. ♖e5 ♖d6 16. ♖e1 ♖e8 17. ♖e3 ♖d7 18. ♖a4 ♖a4 19. ♘a4 ♖f3 20. gf3 ♘f8 21. ♘c3 ♘g6 Δ ♘h4♞ Speelman – Barua, Manila (ol) 1992 <71>; 14. h3!? Jusupov;

b) 13. ♖c6 bc6 14. h3 ♖f3 15. ♖f3 ♘d5 16. ♘d5 cd5 17. ♖f4± Ljubojević – Christiansen, London 1982 – 33/(432);

12... ♖b4 13. ♘d5 ♖e1 14. ♖e1 f5 15. ♖g5

a) 15... ♖d6? 16. ♘e7 Δ 16... ♘e7 17. ♖e7+ Čigorin/Šiffers – Alapin/Petrovskij, Peterburg 1882;

b) 15... ♖d7!

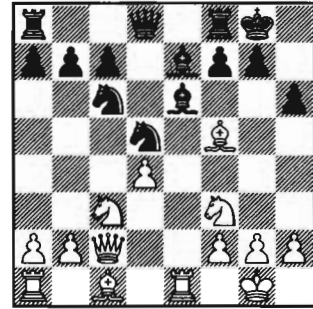
b1) 16. ♘e7 ♘e7 17. ♖e7 [17. ♘e5 ♖d4 18. ♘g4 ♘g6干] fe4干 Juneev;

b2) 16. ♖c2 ♖f3 17. gf3 ♘d4 18. ♖d1 (± Sozin) c5∞ Juneev

499 13. ♖d3 h6 [13... f5? 14. ♘d5 ♖d5 15. ♖f5 ♖f3 16. gf3 ♘d4 17. ♖h7 ♘h8 18. f4!± Mortensen – Solomon, Thessaloniki (ol) 1984] 14. a3 ♖f6 – 13. a3

500 13... f5 14. ♖d3 ♘db4 15. ♖e2 ♘d3 16. ♖e6 ♘h8 17. ♖d1 ♘c1 18.

501

14... ♘db4?! 15. ♖e4 ♖f5 16. ♖f5 ♖f6 17. a3!± Jusupov;

14... ♘c3 15. bc3 ♖d5 [15... ♖f5 – 14... ♖f5] 16. ♖e4 ♖e8 17. ♖b1 ♖f6!? [17... b6 18. ♖f4 ♖e4 19. ♖e4 ♖d6 20. ♖c6± Ceškovskij – Dvoreckij, SSSR (ch I) 1976] 18. ♖f4 [18. ♖b7 ♖e4! 19. ♖e4 ♘d4] ♖e4 19. ♖e4 ♖d5 20. ♖be1± Jusupov;

14... ♖f5 15. ♖f5 ♘c3 16. bc3 ♖f6 17. ♖g4?! ♖c8! 18. ♖g3 ♘e7! 19. ♘e5 ♖e5 20. ♖e5 ♘g6 1/2 : 1/2 Kasparov – Jusupov, SSSR 1977; 17. ♖b1±; 17. ♖a3± Jusupov

502 15. ♖e4?! ♘f6! Jusupov

503 16... ♘f6 17. ♖f4

a) 17... ♖d6 18. ♖e5 ♖d7! 19. ♖d7 ♘d7 20. ♖d6 [20. ♖ad1 ♖e5 21. de5 ♘c5= Kasparov – Majorovas, SSSR 1978] cd6 21. ♖e7 ♖ad8 22. ♖ae1 ♘c6 23. ♖7e2 ♘f6 24. d5 ♘b8 25. ♘d4±↑ Kauranen – Morgado, corr. 1978/81; 21... ♖fd8!? Δ ♘f8 Jusupov;

b) 17... ♘bd5 18. ♖e5 c6 19. ♖e2 (Rozenalis – Arlandi, Debrecen 1992) ♖c8= Jusupov

504 17. ♘e4 ♖c8 18. ♖h5 c6 (Kor-sunskij – Jusupov, SSSR 1979 – 27/265) 19. ♖d1= Kotov;

17. ♖d2!?

505 18. bc3 ♖d5= Mačul'skij – Jusupov, SSSR 1978; 18... ♗d5!? △ 19. ♖e5 ♖c6 20. ♖f4 ♖ad8 Jusupov

506 15... ♖db4? 16. ♗e4! ♖c4 17. ♗g4! [17. d5? ♖d5 18. ♖d5 ♗d5 19. a3 ♗e4 20. ♖e4 f5! ♣] ♖d3 18. ♖d1 [18. ♖h6? gh6 19. ♗h3 ♖g7 20. ♖e4 ♖h8!∞ Beljavskij] ♖c1 19. ♖ac1 ♖b4 [19... ♖g5 20. ♖g5 ♗g5 21. ♗g5 hg5 22. b3± Jusupov] 20. ♖b1± *Beljavskij – Jusupov, SSSR (ch) 1981 – 32/406 <72>*;

15... ♖f5 16. ♗f5 ♖f6 17. ♖f4 ♖d6 18. ♖e5 ♖e7 19. ♗h3 [19. ♗c2!? ♖e5?! 20. de5 ♖fd5 21. ♖ad1± Klovans – Gljanec, SSSR 1984; 19... ♖g6=] ♖g6 20. ♖ad1 ♖e8 21. ♖e3 ♖g8! 22. ♗g3 ♖h5 23. ♗g4 ♖f6= Tal – Karpov, SSSR 1983

507 16. ♗e4 ♖f6 17. ♗b1 ♖f5 18. ♗f5 ♖bd5= Hulak – Toth, Reggio Emilia 1983/84

508

17... ♗c8?! 18. ♗e4! [18. ♗h5?! ♖f6!= 19. ♗h4 (Psakhis – Jusupov, SSSR 1978) ♖d6! △ 20. ♖h6 ♗g4 ♣ × c2] f5 19. ♗b1 ♖f6 20. a3 ♖c3 21. bc3 ♖d5 22. ♗b3! ♗d7 23. c4 ♖e7 24. ♖b2!± Jusupov;

17... ♖f6 18. ♖f4 ♖bd5 [18... c6 19. ♖g3!? ♖g8 20. ♖e2 ♖bd5 21. ♖e5 ♖b4 22. ♖c1 ♖e7 23. ♗f3 ♗d4 24. ♖d1∞ Klovans – Jusupov, SSSR 1984] 19. ♖e5 c6 (Psakhis – Schüssler, Tallinn 1983) 20. ♖ad1 [20. ♗h3!? ♗c8 21. ♗g3 ♗d7=] ♗c8 21. ♗c8 ♖ac8 22. ♖f6 ♖f6 23. ♖d5 cd5= Makaryčev

509 13... ♗d7 14. ♖g5! f6 15. ♖h4 g6 16. ♖g3 ♖ac8 17. ♗e2 ♖f7 18. ♗b5! ♖fd8 19. ♖d5 ♖d5 20. ♖d5 ♗d5 21. ♗b7 ♖b8 22. ♗c7 ♖d7 23. ♗f4 ♖b2 24. ♖ac1± Sax – Kurajica, Vrbas 1980 – 30/242;

13... ♖e8 14. ♗d3 h6 15. ♖h7 [15. ♖d2 ♗d7 16. ♖ad1 (Gerigk – Ivanov, corr. 1975) ♖ad8=] ♖h8 16. ♖f5± Jusupov

510 14. ♖a4 ♖g4! [14... ♖b8?! 15. ♗d3 h6 16. ♖c5 ♖c8 17. ♖e5 ♖de7 18. ♖f4 ♖e5 19. de5 ♗d3 (Sax – Bednarski, Vraca 1975) 20. ♖d3± Barcza; △ 17... ♖ce7 Forintos, Haág]

a) 15. h3 ♖f3 16. ♗f3 ♖e8 17. ♖d2 ♖de7 [17... ♖ce7? 18. ♖d5 ♗d5 19. ♖e7 ♗d4 20. ♖c3! ♗a4 21. ♖f6±] 18. d5 ♖e5 19. ♗b3 ♖c8! 20. g3 [20. ♗b7? ♖d6 △ ♖c4–+ Kovačević; 20. ♖ac1 ♖d6 21. ♖b1 b5! ♣↑♠♣ *Ljubojević – Kovačević, Bugojno 1984 – 37/341 <73>*] ♖d6 21. ♖g2± Forintos, Haág; 16... ♖ce7!?= Kovačević;

b) 15. ♗d3 ♖f3 16. ♗f3 ♖ce7 [16... ♖d4 17. ♗h5 g6 18. ♗d5 ♗d5 19. ♖d5 ♖c2 20. ♖h6 ♖fd8 21. ♖b7 ♖ab8 22. ♖f3 ♖a1 23. ♖a1 ♖d4∞; 16... ♖e8!? 17. ♖d2 ♖de7 Jusupov] 17. ♖c5 b6 18. ♗h3 ♖g6 19. ♖d7 ♖e8 20. ♖d2 c6 21. ♖d5 ♖e1 22. ♖e1 cd5 23. ♖f6 1/2 : 1/2 Adorján – Jusupov, Vrbas 1980 – 30/ (242)

511 14... g6?! 15. ♖h6 ♖g7 16. ♖g7 ♖g7 17. ♖b5 a6 18. ♖c5 ♖ce7 19. ♖g5 b6 20. ♖c4± Secchi – Garner, corr. 1959

512 15. ♖e5 ♖ce7= Forintos, Haág;
15. ♖a4 b6 16. ♖c3 ♖c8 17. ♖d2 ♖ce7= Ljubojević – Henley, Indonesia 1983 – 36/(389)

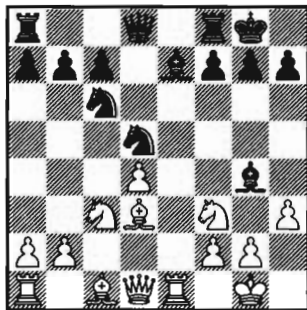
513 16... ♖d6 17. ♖h7 ♖h8 18. ♖e4 ♖c6 19. ♖d2 [19. ♖c1 ♖e8 20. ♖c5 g6 21. ♖e6 fe6±]

a) 19... g6? 20. ♖f6 ♖f6 21. ♖e5 ♖e8 22. ♖g6 fg6 [22... ♖g6 23. ♖e3!+-] 23. ♖h6+- Przewoźnik;

b) 19... ♖g4 20. ♖f6 ♖f6 21. ♖e4 ♖ad8 22. h3 ♖f5= Kondali – Przewoźnik, corr. 1985 – 39/(386);

16... c6= Jusupov

514

12... ♖h5? 13. ♖h7! ♖h7 14. ♖g5 ♖g6 15. ♖d3 f5 16. ♖e6 ♖d6 17. ♖d5+- F. Ólafsson – Persitz, Hastings 1955/56;

12... ♖f3?! 13. ♖f3 ♖db4 14. ♖b1 ♖e8 [14... ♖f6 15. a3 ♖a6 16. d5 ♖d4 17. ♖d3 g6 18. ♖h6 ♖c5 19. ♖c4 ♖e8 20. ♖a2 ♖d6 21. ♖ad1 a5 22. ♖e3 b5 23. ♖b5± A. Sokolov – Jusupov, Moskva (ch) 1981 – 32/(406)] 15. d5 ♖d6 16. ♖c8 ♖e8 17. ♖e3 ♖e5 18. ♖e4 ♖g6 19. a3 ♖a6 20. ♖c2 ♖e4 21. ♖e4 ♖e5 22. ♖d3± Dolmatov – Jusupov, SSSR (ch) 1981 – 32/(406)

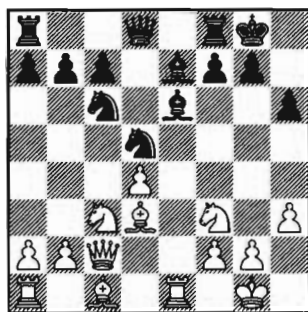
515 13. ♖e4 (Keres)

a) 13... ♖f6 14. ♖fg5 h6 15. ♖f6 ♖f6 16. ♖e6 fe6 17. ♖g4 ♖d4 18. ♖h6 ♖f5 19. ♖f5 [19. ♖ad1?! ♖h6 20. ♖e6 ♖f7 21. ♖e4 ♖d7 22. ♖b7 ♖d4∞ 1/2 : 1/2 Lobron – Kavalek, Hannover 1983 – 36/(389)] ef5 20. ♖c4 ♖h8 21. ♖ad1 ♖c8 22. ♖f4± Schach Archiv;

b) 13... ♖f5 14. a3 ♖f6 – 13. a3;

c) 13... h6 14. ♖g3 (Forintos, Haág) ♖d7= Jusupov

516 13... h6

a) 14. ♖f5 ♖cb4 15. ♖b1 ♖f5 16. ♖f5 ♖f6 [16... ♖f6 17. ♖f4 c6 18. ♖ad1 ♖bd5 19. ♖c1 ♖c8 20. ♖d3 ♖c7 21. ♖e5 ♖ad8 22. ♖g3 ♖h7 23. ♖d5 ♖d5 24. ♖g6! fg6 25. ♖c7 ♖c7 26. ♖e7± Vajsjukov – Andrianov, Moskva (ch) 1981 – 32/(407)] 17. ♖e4 c6 18. ♖d2 ♖a6 19. ♖ad1 ♖ac7 20. ♖c1± Forintos, Haág; 17... ♖c8!∞;

b) 14. ♖h7 ♖h8 15. ♖f5 ♖cb4 [15... ♖f5 16. ♖f5 ♖c3 17. bc3 ♖d6!? 18. ♖e4 ♖e7 19. ♖b5 ♖d5 20. ♖d2 ♖f6 21. ♖e2± Hermann – Eng, BRD 1984] 16. ♖b1 ♖f5 17. ♖f5 ♖f6 [17... ♖f6 18. ♖d2 ♖c8 19. ♖e4 c6 20. ♖e5 ♖e5 21. de5 ♖d8 22. f4± Schüssler – Eng, BRD 1983] 18. ♖f4 ♖bd5 [18... c6 19. ♖ad1 ♖bd5 20. ♖c1 ♖c8 21. ♖d3 ♖c7 22. ♖e5± Chandler – Schüssler, BRD 1982 – 33/(432)] 19. ♖e5 c6 20. ♖ad1 ♖g8 21. ♖h2 ♖c8 22. ♖f3 ♖d7 23. ♖f1 ♖fe8

24. ♖e3 ♗f8= Lobron – Toth, Roma 1983

517 14. ♗g5!? h6 [14... ♗d4 15. ♗h7 ♗h8 16. ♖b1±] 15. ♗e6 fe6 16. ♗e2 [16. ♗e3 ♗d4 17. ♗d4 ♖d4 18. ♗e6=] ♗b4 17. ♖b1 ♗d3 18. ♖d3 ♗d5! 19. ♗g3 [19. ♗h6 gh6 20. ♖g6 ♗h8=] ♗g5! = Vladimirov

518 18. a3 ♗bd5 19. ♗g5 c6 20. ♖c2 ♖c7 21. ♗e2 ♗d6 22. ♗ae1 ♗e2 23. ♗e2 ♖a5!? (L.-Å. Schneider – Vladimirov, Gausdal 1991 – 52/304) 24. ♖b3 ♖b6 25. ♖c2= Vladimirov

519 13... h6?! 14. ♗c2! ♗e8 15. ♖d3 ♗f6 16. ♗h6! gh6 17. ♗e6!± Chandler – J. Fries-Nielsen, BRD 1981;

13... ♗c3?! 14. bc3 ♗f6 15. ♖c2 [15. ♗f4 g6 16. ♗e4 ♗a5 17. ♗e5 c6 18. ♖f3 ♗g7 19. ♖g3 ♗c4 20. h4±↑ Ceškovskij – Barua, Calcutta 1986; 15... ♖d7!? Jusupov] g6 16. ♗b1 ♗d5 17. ♗d2! b6 18. ♗c4! ♗e7 19. ♗e5! ♗g7 20. c4 ♗b7 21. ♗b2± Vasjukov – Vladimirov, SSSR (ch I) 1981 – 32/407 <74>; 15... h6!? Vasjukov;

13... ♗e8

a) 14. ♗c2 ♗c3 15. bc3 ♗f6 16. ♗b1 [16. ♗f4 ♗a5 17. ♗e5 (Pyhala – G. Hernández, Thessaloniki (ol) 1988) g6= Forintos, Haág; 16. ♗d2!? Jusupov] b6 [16... ♗d5?! 17. ♗e8 ♖e8 18. ♗f4 ♖e7 19. ♗h2! g6 20. ♗g4± Popović – Hando-

ko, Zagreb/Rijeka 1985 – 39/386] 17. ♗d2 ♗a5 18. ♗e4 ♗f5! = Balašov – Kocičev, SSSR (ch) 1977;

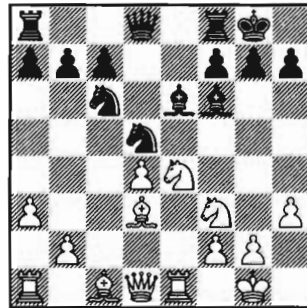
b) 14. ♖c2 h6 15. ♗e3 a6?! 16. ♖d2 ♗f8 17. ♗c2 ♗c3 18. bc3 ♗d5 19. ♗h2± Pyhala – Handoko, Thessaloniki (ol) 1988

520 14. ♗a4 ♗d4! 15. ♗d4 ♗d4 16. ♗h7 ♗h7 17. ♖d4 b6 18. ♗c3 1/2 : 1/2 Psakhis – Karpov, SSSR (ch) 1983 – 35/(403);

14. ♗c2 ♗b6 [14... ♗c3 15. bc3 ♗e8 – 13... ♗e8] 15. ♗e4 ♗f5 16. ♗e3 [16. d5?! ♗d5 17. ♗b3 ♗e4 18. ♗e4 ♗ce7 19. ♗e5 ♖d6 20. ♖e2 c6± Tal – Schüssler, Tallinn 1983 – 35/(403)] ♗c4 17. ♖d3 ♗e3 18. fe3 ♗g6= Forintos, Haág;

14. ♗b5 ♗c3 15. bc3 ♗e7 16. ♗g5 ♗f5 17. ♗e4 ♗e4! 18. ♗e4 c5 19. ♗e3 ♗d5= Lukin – Jusupov, SSSR 1981 – 32/(407);

14. ♗e4

a) 14... ♗f5 15. ♖b3! [15. ♗c5 ♗d3 16. ♖d3 b6 17. ♗e4 ♖d7 18. ♗g5 ♗g5 19. ♗fg5 g6= Makaryčev] ♗b8 16. ♗f6 ♖f6 17. ♗g5 ♖g6 18. ♖d5! ♗d3 19. ♗h4 ♖d6 20. ♖d6 cd6 21. d5 f6 22. ♗e3 ♗e5 23. ♗a7 ♗a8 24. ♗d4 ♗a5± Lobron – Schüssler, Reykjavík 1984;

b) 14... ♗d4 15. ♗eg5 h6 16. ♗e6!? fe6 17. ♗e6 ♖f6 18. ♗f8 ♗f8!?± Jusupov;

c) 14... h6

c1) 15. ♖c5

c11) 15... ♗c8 16. ♘e5 ♘d4 [16... ♗e5?! 17. de5 b6 18. ♖a4± A. Sokolov – Andrianov, SSSR 1980] 17. ♗c4 ♘b6 18. ♗a2♞ Jusupov;

c12) 15... ♘d4 16. ♘b7 ♖e7 [16... ♖b8 17. ♘c5 ♖b6∞] 17. ♘d4 ♗d4 18. ♗h7 ♘h7 19. ♖d4 ♖f6= Jusupov;

c2) 15. ♗c2 ♗f5 16. ♗b3 ♘b6 17. ♗f4 ♗d4 18. ♖d2 ♗e6 19. ♗e6 fe6 20. ♘d4 ♘d4 21. ♗g3 1/2 : 1/2 Gufel'd – Haritonov, SSSR (ch I) 1981 – 32/(407)

521 14... ♘ce7 15. ♗g5 c6 16. ♖d2 ♖d6 17. ♗c2 ♖c7 18. ♗f6 ♘f6 19. ♘g5 ♗d5 20. ♖e5± Westerinen – Schüssler, Malmö 1986/87;

14... ♖d7 15. ♗g5 ♗g5 16. ♘g5 h6 17. ♘e6± Jusupov;

14... ♘c3 15. bc3 ♗d5 (J. Martin – Jerez, España 1992) 16. ♖d3 ♗e4 17. ♖e4 ♖e8 18. ♗f4± Jusupov;

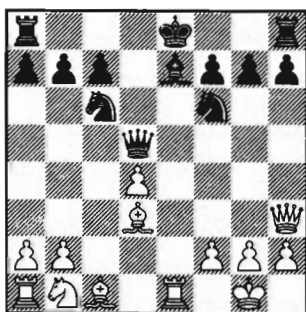
14... g6 15. ♗h6 ♗g7 16. ♖d2± Jusupov

522 15... ♘b6?! 16. ♖d3±;

15... ♘ce7 16. ♘d5 ♗d5 17. ♖d3 ♘g6 18. ♘e5± Jusupov

523 18. d5± Gipslis – Sieiro-González, La Habana 1984

524 12. ♖h3

a) 12... ♖d4 13. ♘c3 ♖d8! [13... 0-0?! 14. ♗g5 h6 15. ♖ad1±; 13... ♖d7?! 14. ♖d7 ♘d7 15. ♗e3♞ Tajmanov; 14. ♗f5!?] 14. ♗f5

a1) 14... g6 15. ♗e3 ♖b4 16. a3 ♖b3?! 17. ♗h6 gf5 18. ♗g7 ♖g8 19. ♗f6 ♖c4 20. ♖e3 ♖g6 21. ♗e7 ♘e7 22. ♖ae1 ♖e6 23. ♖h7± Ivanović – Forintos, Metz 1988; △ 16... ♖c4 Forintos, Haág;

a2) 14... h5 15. ♖g3 ♘f8 16. ♖c7!? [16. ♗e3 ♖b4 17. a3 ♖a5 18. ♖f3 g6 19. ♗c2 h4̄ Velimirović – Kurajica, Bela Crkva 1984 – 38/417 <75>] ♗d6 17. ♖b7 ♘e7 18. ♗h3!? ♘g4 19. ♗g4 hg4 20. g3± Forintos, Haág;

a3) 14... 0-0 15. ♗e3 ♖b4 1/2 : 1/2 Kortchnoi – Smyslov, Beer-Sheva 1990;

b) 12... ♘d4 13. ♘c3 ♖d7 14. ♖d7 [14. ♖g3?! 0-0 15. ♗h6 ♘e8̄ Tajmanov] ♘d7 [14... ♘d7?! 15. ♘d5 ♘e6 16. ♖e6!± Tajmanov] 15. ♗e3 ♘e6 16. ♖ad1♞ Kasparov – Karpov, Moskva (m/28) 1984/85 – 38/418 <76>

525 13... ♖d8 14. ♗b5! ♖d7 [14... 0-0?! 15. ♗h6! ♘h5 16. ♖f3±] 15. ♖g7 ♖g8 16. ♖h6 ♘g4?! 17. ♖f4 ♘d8 18. ♖d4 ♖d4 19. ♗c6 bc6 (Hübner – Smyslov, Velden (m/1) 1983 – 35/403 <77>) 20. f3! ♘f6 21. ♗e3 ♖b4 22. ♖ad1 ♗d6 23. b3±; 16... ♖g6!?!; 16... ♘d8!?! Kavalek

526 14. ♖h3 ♖ad8∞ Forintos, Haág;

14. ♖d1 ♖g4! 15. ♖c7 ♗c5 16. h3 ♖h4 17. ♖f4 ♖f4 18. ♗f4= Mihal'čičin – Halász, Budapest 1984

527 14... ♖b4∞ 1/2 : 1/2 Abramović – Kurajica, Jugoslavija 1984 – 38/(421);

14... ♖d7 15. ♖d1 ♖g4 [15... ♗d6 16. ♖h4 ♘e5= Forintos, Haág] 16. ♖g4 ♘g4 17. ♗e2 ♘f6 18. ♘c7 ♖ad8 19. ♗e3 ♗d6 20. ♘b5 ♗e5 21. ♘a7 ♘d4 22.

♔d3 ♗g4∞ Kasparov – Wolf, London (sim.) 1984

528 15. ♖c7 ♔c5! → Jusupov;

15. ♖g4 ♗g4 16. ♔f5?! [16. ♗c7? ♔c5! ♗f6 17. ♗c7 ♖ad8 ♗ Sax – Jusupov, Thessaloniki (ol) 1984 – 38/421 (78); 16. ♔e2! = Jusupov;

15. ♔f4!? ♖g3 16. ♔g3 ♔d6! 17. ♗c7 ♔g3 = Forintos, Haág

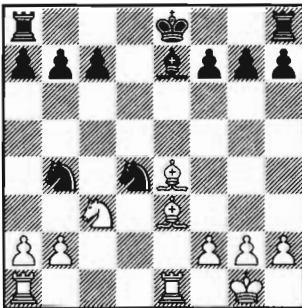
529 Jusupov

530 13. ♔e4 0-0-0 14. ♗c3 – 13. ♗c3

531 15. ♔f4?! c6 16. ♔e5 ♗dc2 17. ♔g7 ♖g8 18. ♔c2 ♗c2 19. ♔f6 0-0-0 20. ♔e7 ♖de8 21. ♖ec1 ♗a1 22. ♗d5! ♗d7 ♗ de Firmian – Nen. Ristić, Vrnjačka Banja 1983; 15... ♗e6 ♗ van der Sterren;

15. ♖b1 c6 16. ♔e3 ♗e6 17. a3 ♗a6 18. b4 0-0 19. b5 1/2 : 1/2 Sax – Nen. Ristić, Sm. Palanka 1982

532

15... ♗dc2? 16. a3!;

15... ♗bc2? 16. ♔d4! ♗d4 – 15... ♗bc6;

15... ♗bc6? 16. ♔d4! ♗d4 17. ♔b7 ♖d8 18. ♗d5! ± Wiedenkiller – Schüssler, BRD 1984;

15... ♖d8 16. ♔d4 ♖d4 17. a3 [17. ♔b7 ♗d7 =] ♗c6 18. ♗b5 ♖d2

a) 19. ♔c6 bc6 20. ♗a7 ♗d7 21. ♗c6 ♔c5! 22. ♗e5 ♗c8 ♗ Abramović;

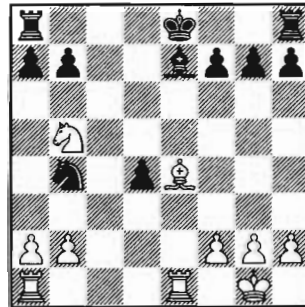
b) 19. ♗c7 ♗d7! [19... ♗d8?! 20. ♗b5 ± Abramović – Rukavina, Jugoslavija (ch) 1985 – 39/385] 20. ♗b5 ♖d8 21. ♖ad1 ♖d1 22. ♖d1 ♗c8 23. ♖d8 ♗d8 = Abramović;

c) 19. ♖ad1! ♖d1 [19... ♖b2? 20. ♔c6 bc6 21. ♗c7 ♗f8 22. ♖d8! +–] 20. ♖d1 h5 21. ♗c7 ♗f8 22. ♗b5 a6 23. ♗c3 ♗e8 24. ♔f5 ♖h6 25. ♖d7 g6 26. ♔h3 g5 27. ♔f5 ♖f6 28. ♖d5 ♖d6 29. ♔c8 ± Ivanović – Rukavina, Jugoslavija (ch) 1985 – 39/(385)

533 16. ♗d5? ♗d5 17. ♔d5 ♗c2 18. ♔b7 [18. ♔c5? ♗e1 19. ♖e1 0-0-0! ♗ Forintos, Haág] ♖b8 19. ♔c6 ♗f8 20. b3 h5 ♗ Perenyi – Forintos, Magyarország (ch) 1986;

16. ♔b7 ♖d8! [16... ♖b8 17. ♔e4 ♗dc2 18. ♔c2 ♗c2 19. ♔c5 ♗a1 20. ♖c7 ♗d8 21. ♖a7 ♖e8 22. g3 ♖b2 23. ♖f7 ± Forintos, Haág] 17. ♖ad1 ♗bc2 18. ♖f1 ♖b8 19. ♔e4 ♖b2 20. ♔c1 ♖b8 21. ♔f4 ♖d8 22. ♖d2 ♗b4 23. ♖e1 0-0! 24. ♔h7 = Beljavskij – Timman, Bugojno 1984 – 37/(341)

534

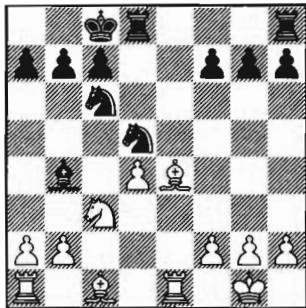
17... 0-0? 18. a3 ♗c6 19. ♔c6 bc6 20. ♗c7+– Popović;

17... ♗f8?! 18. a3! ♗c6 19. ♖ac1 d3 [19... a6 20. ♔c6 bc6 21. ♗c7 ±] 20. ♔d3 ♔f6 21. b4 g6 [21... a6 22. ♗c7 ♖c8 23. ♗a6! ♔b2 24. ♖c2 ♔a3 25. ♖a1+– Popović] 22. ♔e4 ± Popović – Kurajica, Jugoslavija 1984 – 38/419;

17... ♖d8 18. a3 ♗c6 19. ♘c6 bc6
20. ♗a7! ♖d6! 21. ♖ac1 ♗d7 22. ♗c6
♘f6 23. ♗b4 d3 24. ♖cd1 d2! 25. ♖e2
♖e8! 26. ♖ed2 ♖e1 27. ♖e1 ♖d2♞ L.-Å.
Schneider – Forintos, Borås 1986

535 14. ♗d5 ♖d5 15. ♘c4 ♖d4 16.
♘c6 bc6 17. ♘e3 ♖d5 18. ♘a7 ♘f6 19.
♖ac1 ♗b7 20. ♘c5 ♖d2♞ Hoffmann –
Schwartzman, Dortmund 1991

536

15. ♘d5 ♖d5! 16. ♗d5 ♘e1 17. ♗c7 [17.
♘f4 ♘a5♞ ×d4 Mihal'čišin] ♘a5 [17...
♘f2 18. ♗f2 ♗c7 19. ♘f4 ♗d7 20. ♖c1
♗e6= Ljubojević – Tal, Bugojno 1984 –
37/(341)] 18. d5 ♗d4 19. ♘e3 ♗c2 20.

♖c1 ♗e3 21. ♗b5! ♗b8! 22. fe3 ♘d2
23. ♖d1 ♘e3 24. ♗f1 ♖d8! 25. ♗e2 ♘f4
26. ♗f3 ♘e5 27. ♗c3 f5 28. h3 ♗c7♞
Borsavolgyi – Forintos, Budapest 1990

537 15... ♗d4 16. ♗d5 [16. ♘d5?!
♘c3 17. bc3 ♗c2!♞] ♘d2 17. ♖ed1 c6
18. ♖d2 cd5 19. ♖d4= Forintos, Haág;

15... ♗ce7!? 16. ♗d5 ♗d5 17.
♘d5 ♘d2♞ Mihal'čišin; 16. a3= Jusupov;

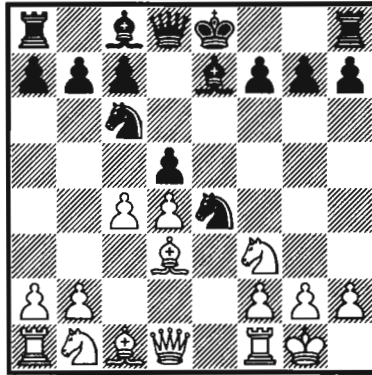
15... ♗b6!? △ ♗c4 Mihal'čišin

538 16. a3 ♗e4 17. ♖e4 ♘c3 18. bc3
♗a5 19. ♖ae1 ♗c4 20. ♘c1 b5! 21. a4!
ba4 22. d5 ♗b6 23. c4♞ Ehlvest – Mi-
hal'čišin, Lviv 1984 – 38/(420); 16...
♖d4♞ Jusupov

539 17. a3 ♖d4! 18. ♘e3!? [18. ab4
♖d2 19. ♖a7 ♖e8!♞ Lobron – Mihal'či-
šin, Dortmund 1984 – 38/420 <79>] ♘c3
19. bc3♞ Mihal'čišin

540 18. ♖ac1 ♖he8 19. ♖e2 ♗e3 20.
fe3 c5= A. Rodríguez – Seirawan, Biel
(izt) 1985 – 40/(383)

1. e4 e5 2. ♘f3 ♘f6 3. ♘e5 d6 4. ♘f3 ♘e4 5. d4 d5 6. ♙d3 ♙e7 7. 0-0 ♘c6 8. c4

	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
84	...	cd5 ⁵⁴²	♘c3	bc3	♙f4	♘e5	♙e5	f4	fe5	
	♙e6 ⁵⁴¹	♙d5	♘c3 ⁵⁴³	0-0	h6 ⁵⁴⁴	♘e5	♙f6	♙e5	♙g5 ⁵⁴⁵	±
85	...	♘c3 ⁵⁴⁶	bc3	♙e1 ⁵⁴⁸	♙c4	♙b1	h3	♙d3	♙e3 ⁵⁵¹	
	♙g4	♘c3 ⁵⁴⁷	0-0	dc4	♙d6 ⁵⁴⁹	♙d7 ⁵⁵⁰	♙h5	♙ae8		±
86	...	cd5	♘c3 ⁵⁵²	bc3	♙e1 ⁵⁵⁴	♙f3	gf3	♙e3	♙ad1	
	...	♙d5	♘c3	0-0 ⁵⁵³	♙f3 ⁵⁵⁵	♙f3	♙d6	♙ad8 ⁵⁵⁶	b6 ⁵⁵⁷	±
87	...	♘c3 ⁵⁵⁸	cd5 ⁵⁶⁰	♙e1 ⁵⁶²	a3 ⁵⁶³	♙e4 ⁵⁶⁴	♙b1 ⁵⁶⁶	♘d5 ⁵⁶⁷		
	♘f6	0-0 ⁵⁵⁹	♘d5 ⁵⁶¹	♙e6	♙f6	h6 ⁵⁶⁵	♘cc7			±
88	...	...	h3	♙e2	♙c4	♙e1	♙g5	♙b3 ⁵⁷⁰	♘e5	
	...	...	♘b4	dc4 ⁵⁶⁸	♘bd5 ⁵⁶⁹	c6	♙e6	♙b8 ⁵⁷¹	♙e8 ⁵⁷²	±
89	...	...	...	♙c4	♙d3	♙e1 ⁵⁷³	a3	♙f4	♙g3	
	...	...	dc4	♘a5	♙e6	♘c6 ⁵⁷⁴	a6 ⁵⁷⁵	♘d5 ⁵⁷⁶	♙f6 ⁵⁷⁷	±
90	...	cd5	♙d3	♙e1	♘e5	♘c3 ⁵⁸⁰	♙f5	♙h5 ⁵⁸¹	♙h3	
	♘b4	♘d3	♙d5 ⁵⁷⁸	♙f5	f6 ⁵⁷⁹	♘c3	♘b5	g6	fe5 ⁵⁸²	=
91	...	...	...	...	♘c3	♙c3	♙e5 ⁵⁸⁴	♙e1 ⁵⁸⁶	♙g5	
	...	...	...	...	♘c3	♙e6 ⁵⁸³	♙c6 ⁵⁸⁵	0-0-0	♙g5 ⁵⁸⁷	=
92	...	♙e2	♙c4	♘c3 ⁵⁸⁹	♙b3	♘e5 ⁵⁹²	♙f4	♘c6	d5	
	...	dc4 ⁵⁸⁸	0-0	♘d6 ⁵⁹⁰	♙f6 ⁵⁹¹	♘c6 ⁵⁹³	♘f5	bc6	♙b7 ⁵⁹⁴	±
93	...	...	♘c3 ⁵⁹⁵	a3	bc3	cd5 ⁵⁹⁶	♙f4 ⁵⁹⁷	c4	♙e3 ⁵⁹⁹	
	...	0-0	♙f5	♘c3	♘c6	♙d5	♙d6 ⁵⁹⁸	♙e4	♙ad8 ⁶⁰⁰	±
94	...	...	...	♙e3 ⁶⁰¹	♘e4 ⁶⁰³	♘e1	♙b3	a3 ⁶⁰⁴	♘c2	
	...	...	♙e6	♙f6 ⁶⁰²	de4	c6	♙e7	♘a6	♙fd8 ⁶⁰⁵	±

1. e4 e5 2. ♘f3 ♘f6 3. ♘e5 d6 4. ♘f3 ♘e4 5. d4 d5 6. ♕d3 ♕e7 7. 0-0 ♘c6
8. c4 ♘b4 9. ♕e2 0-0 10. ♘c3 ♕e6 11. ♕e3

	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
95	...	...	...	...	a3 ⁶⁰⁶	bc3	cd5 ⁶⁰⁸	♖c2 ⁶⁰⁹	♗fd1	
	...	...	...	f5	♘c3 ⁶⁰⁷	♘c6	♕d5	♙h8	♗d7 ⁶¹⁰	=
96	...	...	...	...	...	...	♗a4	♕c1 ⁶¹²	♗b1	
	...	...	...	...	...	...	f4 ⁶¹¹	♙h8	♗b8 ⁶¹³	∞
97	...	...	...	...	♗b3 ⁶¹⁴	cd5 ⁶¹⁶	♗fc1 ⁶¹⁷	a3	♗c3	
	...	...	...	♕f5	c6 ⁶¹⁵	cd5	a5	♘c3	a4 ⁶¹⁸	=
98	...	...	...	...	♗c1	♕c4	♘e5 ⁶²¹	bc3	♗f3 ⁶²²	
	...	...	...	...	dc4 ⁶¹⁹	c6 ⁶²⁰	♘c3	♘d5	♕e6 ⁶²³	=
99	...	...	...	...	♘e5	♘d3 ⁶²⁵	bc3	♕d3	♗d3	
	...	...	...	...	f6 ⁶²⁴	♘c3	♘d3	♕d3	♗d7 ⁶²⁶	=

541 8... 0-0

a) 9. cd5 ♗d5

a1) 10. ♕e4?! ♗e4 11. ♗e1 ♗g6!
12. d5 ♕h3 13. g3 ♗ad8 14. ♘c3 [14.
♗b3 ♗f5!! 15. dc6 ♗d3 16. ♘d4 ♗d4
17. ♘d2 ♗d3 18. ♗c4 ♕c5 19. ♗f4
♗d5 20. ♗e4 bc6 21. ♗d5 cd5 22. ♘b3
♕b4!-+ Matulović - Udovčić, Jugosla-
vija (ch) 1961] ♕f6 15. ♗a4 ♕c3 16.
bc3 ♗d5 ♣ Winawer - Šumov, Peterburg
(m) 1875;

a2) 10. ♗e1 ♘f6 11. ♘c3 ♗d6 12.
h3 a6 13. ♕g5 ♕e6!? [13... h6 (*Kuprejčik*
- *Mihal'čišin*, Minsk 1985 - 40/382
<80>)] 14. d5! ♘d5 15. ♘d5 ♕g5 16. ♘g5

hg5 17. ♗h5 ♗h6 18. ♗h6 gh6 19.
♘c7±] 14. ♕f6 ♕f6 15. ♘e4 ♗d8 16.
♘f6 ♗f6 17. ♕e4 ♗fd8=; ♠ 12... ♕e6
△ ♗ad8 Mihal'čišin;

a3) 10. ♘c3 ♘c3 11. bc3 ♕g4 -
8... ♕g4;

b) 9. ♗e1 - 8. ♗e1

c) 9. ♘c3 ♘c3 [9... ♘f6 - 8...
♘f6] 10. bc3 ♕e6 11. cd5 ♕d5 - 8...
♕e6

542 9. ♗e1 ♘f6 [9... f5? 10. ♘c3 ♘c3
11. bc3 dc4 12. ♗e6 cd3 13. ♗b3 ♗d7
14. ♕g5 0-0-0 15. ♕e7 ♘e7 16. ♘e5 ♗e8
17. ♗b1 b6 18. ♗a3+- Steinitz] 10. c5
[10. cd5 ♘d5 11. ♘c3 0-0= Korzubov -
Juferov, SSSR 1982] 0-0 11. ♘c3 ♕g4
12. ♕e3 ♕c5! [12... ♗e8 13. h3 ♕h5
14. g4± Zuckerman - Soltis, USA (ch)
1974] 13. dc5 d4 14. ♕d4 ♘d4 15. ♕h7
♘h7 16. ♗d4 ♕f3 17. ♗d8 ♗fd8 18. gf3
♘g5♞ Short - Smyslov, Hastings 1988/
89 - 47/(389)

543 10... ♘f6!? ♠ 11. ♘d5 ♗d5 Fo-
rintos, Haág

544 12... ♔d6 13. ♔d6 ♖d6 14. ♗g5! f5 15. c4 ♔g2 16. ♖g2 ♗g6 17. f4 h6 18. d5 ♗b8 19. h4 hg5 20. hg5± Löwenthal – Morphy, London (m/13) 1858

545 17. ♖e2± Janiš

546 9. ♖e1 – 8. ♖e1

547 9... ♔f3 10. gf3 ♗f6 11. cd5 ♗d5 12. ♔e4 ♗c3 13. bc3 0–0 14. f4± Šiffers – Kulomzin, Moskva 1901;

9... ♗f6 10. cd5 ♗d5

a) 11. h3 ♔e6 12. ♗e4 ♖d7 [12... ♗cb4 13. ♔b1 ♗f6 14. ♗g3 0–0 15. a3 ♗c6 16. ♗f5 ♔f5 17. ♔f5 ♖d5 18. ♔c2 ♖ad8 19. ♔e3 (Byrne – Henley, New York 1983) ♖d6= ♗ ♗d5 Forintos, Haág; 12... h6 13. a3 0–0 14. ♗g3 ♔d6 15. ♔c2 ♗f4 16. ♖e1 ♔d5= Kuczyński – Handoko, Dubai (ol) 1986] 13. a3 ♔f5 14. ♖b3 0-0-0 15. ♖c2 ♔g6 16. b4 ♗f6= Hjartarson – Mihal'čišin, Hastings 1985/86;

b) 11. ♔e4 ♗f6 12. ♔c6 bc6 13. h3 ♔f3 14. ♖f3 ♖d7 [14... ♗d5±] 15. ♔f4 0–0 16. ♔e5 ♖ab8 17. b3 ♗e8 18. ♖fd1 f6 19. ♔g3 ♔a3 20. d5 c5± Chandler – Hort, BRD 1989

548 11. ♖b1 dc4 12. ♔c4 ♗a5 13. ♔d3 c5 (Levenfiš) 14. d5± Forintos, Haág; 14. ♔e4± Jusupov;

11. c5!? ♗ 11... b6 12. ♖a4 Jusupov

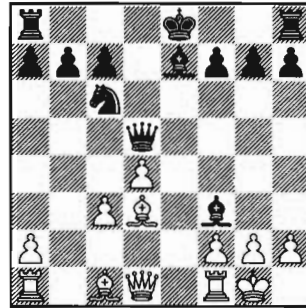
549 12... ♗a5 13. ♔d3 c5 14. ♔a3 ♖e8 [14... ♖c8?! 15. ♖e2 (Ermenkov – Radulov, Vraca 1975 – 20/273) ♗c6 16. ♖e4 f5 17. ♖e6 ♖h8 18. ♖ad1± Ermenkov] 15. ♔b5± Forintos, Haág

550 13... ♖f6?! 14. ♔d3 ♖ae8 15. ♔g5 ♖g5 16. ♗g5 ♔d1 17. ♖ed1 g6 18. ♗e4 ♖e7 19. ♖b7± Condie – Nicholson, London 1986

551 Jusupov

552 10. ♖e1 ♔f3 11. ♖f3 ♗f6 – 8. ♖e1

553 11... ♔f3

a) 12. gf3 0–0 13. ♖b1 [13. ♔f4 ♔d6 14. ♔g3 f5∞♖ Forintos, Haág; 13. ♔c4!? Jusupov] f5?! 14. ♖e2 ♖h8 15. ♖b5 ♖d7 16. ♖b7± M. Schlosser – Hofmann, Leibnitz 1990;

b) 12. ♖f3 ♖f3 13. gf3 0-0-0 [13... 0–0 14. ♖b1! ♗a5 15. ♖e1 ♔d6 16. ♔e3 b6 17. c4 ♖ad8 18. ♔f1 ♖fe8 19. c5± Byrne – Hector, Ísland 1984] 14. ♖b1!? [14. ♖e1 ♔d6± Tarrasch – Marshall, Oostende 1905; 14. ♔f5!? ♖b8 15. ♖b1 ♗ ♔e4 Forintos, Haág] g6 15. ♖e1 ♔d6 16. ♔g5 ♖de8 17. ♖e3± Sax – Insam, Lugano 1984; 15... f5!? ♗ ♔h4 Forintos, Haág

554 12. ♔f4 ♔d6 13. c4 ♖h5 14. ♔d6 cd6= Sozin;

12. c4!? ♖h5∞ Rabinovič;

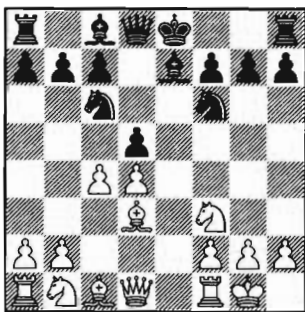
12. ♖b1!?

555 12... ♖fe8 13. ♙e4 ♜d6 14. ♖b1 ♗ab8 15. h3 ♙d7 16. ♜c2 h6 17. ♙h7 ♗h8 18. ♙f5± Matulović – Kapelan, Vršac 1981

556 15... ♗e7 16. c4 c6 17. ♖ab1 b6 18. a4 ♗ab8 19. ♖b3 h6 20. ♖eb1 ♗fd8 21. ♙c2 ♙c7 (Timman – Jusupov, Belfort 1988 – 45/358 <81>) 22. ♗g2 △ f4, ♗f3± Timman

557 17. ♙g5 f6 18. ♙c3 ♗e7 19. c4 c6 20. ♙c2 ♗g6 21. c5 ♙c7 22. ♙c1 bc5 23. dc5 ♗e5 24. ♗g2± Ehlvest – Jusupov, Saint John (m/4) 1988 – 45/(358); 24. ♙b3! Jusupov

558

9. ♙e3 dc4 10. ♙c4 ♙g4 11. ♗c3 ♙f3 12. ♜f3 ♗d4 13. ♜b7 0–0= Bilguer;

9. cd5 ♗d5 10. h3 0–0 11. ♗c3 ♙e6 12. ♖e1 ♙f6 13. ♗e4 ♙d4?! 14. ♗eg5 h6 15. ♖e6 hg5 16. ♖c6 bc6 17. ♗d4± Adams – García González, Luzern 1989 – 48/(418); 13... ♙f5= Jusupov;

9. c5 0–0 10. ♙b5 ♙g4 11. ♙c6 bc6 12. ♗bd2 ♗e4 13. ♜a4 ♗d2 14. ♗d2 ♜d7 15. ♗b3± Browne – Segal, Winnipeg 1974; 13... ♙f6∞↔ Jusupov;

9. h3!? 0–0 10. ♗c3 – 9. ♗c3

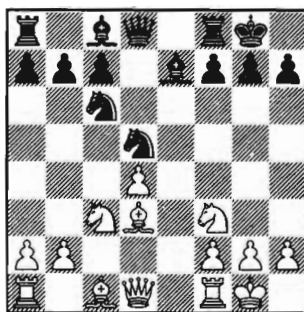
559 **9...** h6?! 10. cd5 ♗d5 11. ♙c4 ♙e6 12. ♜b3 ♗a5 13. ♜a4 c6 14. ♙d5 ♙d5 15. ♗d5 ♜d5 16. ♖e1 ♗c4 17. ♜b4 c5 18. ♜c5± Gelbfuhs – Pitschel, Wien 1873;

9... ♙e6 10. c5 [10. cd5 ♗d5 11. a3 ♜d7!? 12. ♙b5 f6 13. ♖e1 a6 14. ♙a4 ♙f7 15. ♜e2 b5 16. ♙c2 0–0 17. ♗d5 ♙d5 18. ♜d3 g6= Karpov – Larsen, Bugojno 1980 – 29/(219)] 0–0 [10... ♙g4 11. ♙b5±] 11. h3± Jusupov

560 10. ♖e1 dc4 11. ♙c4 ♙g4 – 8. ♖e1

561 10... ♗b4 11. ♖e1 ♗bd5 [11... ♗fd5 12. ♙b1 ♙g4 13. a3 ♗c3 14. bc3 ♗d5 15. ♜d3 g6 16. ♙h6 ♖e8 17. ♙a2± Vasjukov – Dolmatov, SSSR 1981] 12. ♜b3 c6 13. ♙g5 h6 14. ♙h4 ♗f4 15. ♙f1 ♗e6 16. ♖ad1± Beljavskij – Mascariñas, Lviv 1981 – 32/(408)

562

11. ♜b3 ♗db4? 12. ♙e2 ♗d4 13. ♗d4 ♜d4 14. ♙e3±; 11... ♙e6∞ Keres;

11. a3 ♙f6 12. ♙e4 ♙e6 13. ♜d3 h6 14. ♙e3 ♗ce7 15. ♖ac1 c6 16. ♖fd1 ♗b6 17. ♙h7 ♗h8 18. ♗e4!? ♗f5 19. ♗eg5!? ♙g5 20. ♙f5 [20. ♙g5? ♜c8!–+; 20. ♗g5 hg5 21. ♙f5 ♙f5 22. ♜f5 f6∞] ♙f5 21. ♜f5 ♙f6 22. ♙f4 ♗d5 23. ♙e5 ♙g5 24. ♖c2 ♜c8= Renet – Arlandi, Manila (ol) 1992;

11. ♙e4 ♙e6 12. ♜d3 f5! 13. ♙d5 [13. ♗d5 fe4 14. ♗e7 ♗e7 15. ♜e4 ♙d5±] ♙d5 14. ♗d5 ♜d5 15. ♙f4 ♙d6= Jusupov

563 **12.** h3 ♖e8 13. ♜c2 h6 14. ♙b5∞ Ivanović – Toth, Catanzaro 1979; 12... ♙f6= Jusupov;

12. ♖e4 h6 [12... ♗f6? 13. ♗fg5 ♕f5 14. ♗f6 ♕f6 15. ♕f5 ♕g5 16. d5 ♗b4 (Capablanca – Kostić, New York 1918) 17. ♖d4 a5 18. a3±] 13. a3 a6 14. h3 ♖d7= All – Shaw, corr. 1991

564 13. ♗e4 ♕f5!= Jusupov

565 13... ♗de7?! 14. ♕g5 ♕g5 15. ♗g5 ♕f5? 16. d5 ♕e4 17. ♖e4 ♗b8 18. ♖h5 h6 19. ♖ae1 ♗d5 20. ♗f7+- Kudrin – Wolff, USA (ch) 1985 – 40/(386); 15... h6±;

13... ♗ce7 14. ♗g5 ♕g5 15. ♕g5 f6 16. ♕d2 ♖d7 17. ♖c2 f5 18. ♕f3 c6 (Geller – Anand, Coimbatore 1987) 19. ♗d5 ♗d5 20. ♖e5± Anand

566 14. ♖d3 ♗ce7 15. ♕d2 c6 16. ♗e2 ♗c7 17. ♗f4 ♗ed5 18. ♗e6 ♗e6 19. g3 ♖e8 20. h4± Renet – Arlandi, Debrecen 1992; 16... ♖d6= Jusupov

567 15. ♗e5 ♕f5 16. ♕f5 ♗f5 17. ♖g4 ♗de7 18. ♗e4 ♕e5 19. de5 ♖c8= Pyhala – Schüssler, Pohja 1985;

15. ♗d5± Jusupov

568 11... c6 12. c5 a5 13. a3 ♗a6 14. ♗a4 ♗d7 15. ♖e1 ♕f6 16. ♕d2 ♗c7 17. ♖b3 ♗e6 18. ♕c3± Tolnai – Briffel, Luzern 1989;

11... c5 12. a3 ♗c6 13. dc5 dc4 14. ♕e3±↑ Velimirović – Schüssler, Sm. Palanka 1979;

11... ♕f5 12. a3 ♗c6 13. ♕f4 dc4 14. ♕c4± Dolmatov – Kärner, SSSR 1985

569 12... c6

a) 13. ♕g5 ♗bd5 14. ♖b3 ♗b6 15. ♕d3 ♕e6 16. ♖c2 h6 17. ♕d2 ♗bd5 18. ♗a4 ♖c8 19. ♗e5 ♖d8 20. ♗c5 ♕c5 21. dc5 ♕h3!/?∞ Gufel'd – Andrianov, SSSR 1980; 13... ♗fd5!/? Forintos, Háág;

b) 13. ♖e1 ♕f5?! 14. a3 ♗c2 15. ♗h4! [15. ♖e5 ♕g6 16. ♖a2 c5 17. dc5 ♖d1 18. ♗d1 ♖fd8 19. ♗c3 ♗f8± Hartmann – Röder, BRD 1986] ♗d4 16. ♖e7± Jusupov; 13... ♗bd5± – 12... ♗bd5;

c) 13. ♗e5 ♗bd5 14. ♕g5 ♕e6 15. ♕b3 ♖e8 16. ♖e1 h6 17. ♕h4 ♗d7 18. ♕g3 ♗e5 19. ♕e5 ♗c3 20. bc3 ♕f6 21. ♕c2 ♕c4 22. ♖g4 ♕e5 23. de5 ♕e6 24. ♖e4 g6 25. ♖e3 ♗g7= Lanka – Arlandi, Debrecen 1992; 15. ♖b3± Jusupov

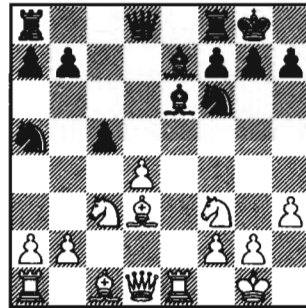
570 15. ♕b3 ♖e8 16. ♖d2 h6 17. ♕h4 ♗d7 18. ♕g3 ♗f8 19. ♖ad1 ♕b4 20. ♗e5 a5 21. ♗d3 ♕c3 22. bc3 a4 1/2 : 1/2 Pintér – Smyslov, Szolnok 1975

571 15... ♖b6!/? Hulak

572 17. ♖ad1 ♖d6 18. ♕h4!± Hulak – Toth, Budva 1981 – 32/408

573 13. ♕e3 ♗c4 14. ♖c2 ♗e3∞ Tal

574 13... c5

a) 14. ♕e3 c4 [14... ♖c8 15. ♖e2 cd4 16. ♗d4 ♕c4 17. ♖ad1± Karpov] 15. ♕c2 ♗d5= Fedorowicz – Kogan, USA (ch) 1985 – 40/(386);

b) 14. ♗g5 cd4 [14... ♕c4 15. d5 h6 16. ♗ge4± △ 16... ♗d5? 17. ♕c4 ♗c3 18. ♗c3 ♗c4 19. ♖e2+- Shamkovich] 15. ♗e6 fe6 16. ♗e4∞ Jusupov;

c) 14. ♕g5!/? h6 15. ♕h4 c4 16. ♕f6 ♕f6 17. ♕e4± Christiansen

575 14... ♖e8 15. ♗b5 ♣d6 [15... a6 16. ♗c6 bc6 17. ♗e5 c5 18. ♗c6 ♣d6 19. ♗e7 ♣e7 20. d5 ♖ad8 21. ♗g5 h6 22. ♣c1±] 16. ♗g5! [16. ♗e5?! ♗d4! 17. ♗e8 ♖e8♞] ♖ed8 [16... ♖ad8 17. ♗e5 ♣d4 18. ♗c6 bc6 19. ♗c6 ♣d1 20. ♖ad1 ♖d1 21. ♗e7 ♖e7 22. ♖d1±] Lobron] 17. ♗f6! ♗f6 18. ♗e4 ♣f4 19. ♗c6 bc6 20. ♣c1!± Lobron – Handoko, Zagreb/Rijeka 1985 – 39/387

576 15... ♣d7 16. ♗e5 ♗e5 [16... ♣e8?! 17. d5! ♗d5 18. ♗d5 ♗d5 19. ♗h7 ♗h7 20. ♣d5± Tajmanov] 17. de5 ♗d5 18. ♗d5 ♗d5 19. ♣c2 g6 20. ♖ad1± Kasparov – Karpov, Moskva (m/48) 1984/85 – 38/416 <82>

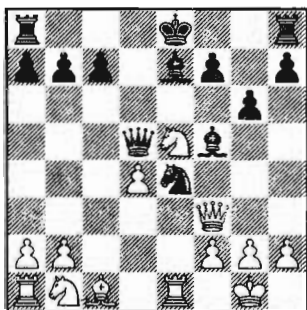
577 17. ♗c2 ♗ce7 18. ♗e4 ♗f5 19. ♗f6 ♗f6 20. ♗b3 c6 21. ♗e5 ♗fd5= Gufel'd – Schüssler, La Habana 1985 – 39/(387);

17. ♗e4!?! ♗ce7 18. ♣c2 g6 19. ♗e5 ♗e5 20. de5 c6± Jodice – Battistini, corr. 1990

578 10... ♗f6? 11. ♣b5 ♗d7 12. ♣b3 0-0 13. ♗c3 b5 14. ♗g5± Timman – Kovačević, Zagreb/Rijeka 1985 – 39/(388)

579 12... ♗h4? 13. g3 ♗g3 14. ♣f3! ♗e4 15. ♗c3 ♗c3 16. bc3 ♣f3 17. ♗f3 ♗e7 18. ♗a3+- Zuidema – Barendregt, Amsterdam 1966 – 2/211;

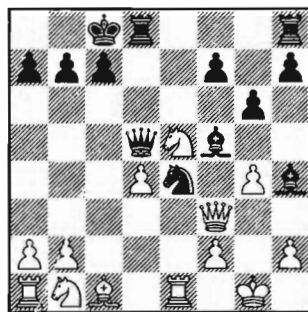
12... g6 13. ♣f3

a) 13... ♣d4 14. ♗c3 ♣e5 15. ♗e4 [15. ♗f4 ♣a5 16. b4!?! ♣a3! 17. ♗d5 ♣f3 18. gf3 ♗d8 19. fe4 ♗e6 20. ♗c7 ♗c7 21. ♗c7= Beljavskij – Smy-slov, Reggio Emilia 1986/87 – 43/(389)] 0-0 [15... 0-0-0!?! 16. ♗f4 ♣d5 17. ♖ac1 c6∞ Jusupov] 16. ♗h6 ♖fe8 17. ♗g3 ♣b2 18. ♗f5 gf5 19. ♣g3 ♗h8 20. ♣c7 (Grosar – Šifrer, Jugoslavija 1988) ♗b4 21. ♖ed1 ♣f6 22. ♗e3♞ Grosar;

b) 13... h5 14. ♗f4 0-0-0 15. ♗c3 ♗c3 16. ♣c3 ♗d6 17. ♗g5 ♖de8 18. ♗f6 ♖hg8= Grosar – Puljek, Ljubljana 1992;

12... 0-0-0 [△ ♣e5] 13. ♣f3 g6 14. g4 ♗h4

15. ♗c3! [15. ♗d3?! ♗f2! 16. ♣d5 ♗h3 17. ♗g2 ♖d5 18. gf5 ♗e1 19. ♗e1 ♖e8!±; 15. ♗g2 ♗f2! 16. ♖e2 ♗d4 17. gf5 ♣e5 18. ♣e4 ♣c5!♞ Arhipov] ♗c3 16. bc3 ♗e6 17. g5!?! [17. ♣d5 ♗d5 18. c4 f6 19. cd5 fe5 20. de5 ♖d5 21. ♖e2 ♗d7 22. f4 ♗e6= Hazai – Tischbierek, Leipzig 1986; 21. ♗h6!?!∞; 20... ♖hf8!?!] ♖he8! [17... f6? 18. gf6 ♖hf8 19. ♣d5 ♗d5 20. f7±] 18. c4! [18. ♖e4?! ♗f5 19. ♖h4 ♖e5±] ♣d4 19. ♖b1

a) 19... c6 20. ♗f4 [20. ♗c6 ♣g4! 21. ♣g4 ♗g4 22. ♗e7 ♖e7 23. ♖e7 ♖d1 24. ♗g2 ♗g5=] ♣c5± Wahls – Jusupov, Deutschland 1992 – 56/333 <83>;

b) 19... ♗d5! 20. cd5 ♖e5 21. ♖e5 ♣e5 22. d6 [22. ♣g4? ♣f5 23. ♣f5 gf5 24. ♖b4 ♗g5 25. ♗g5 ♖g8-+] c6 23. ♣f7 ♖d7= Jusupov

580 13. ♖f3 g6

a) 14. g4 fe5 15. gf5 gf5→ 16. ♖f5 ♖g8 17. ♘f1 ♗c4+- Wit - Wolf, corr. 1987;

b) 14. ♗d2 fe5 15. ♗e4 [15. de5?? 0-0-0 0 : 1 Teixeira - da Costa Junior, corr. 1985] 0-0-0 16. ♗g5 ♖f3 17. gf3 [17. ♗f3 e4+] ♖d4+ Jusupov;

c) 14. ♗d3 ♖d8 15. g4 [15. ♖e3 ♗c3 16. ♗d2 ♖f3 17. ♗f3 ♗e2! 18. ♖e2 ♖d3 19. ♖d2 ♖e4+ de Deus Carvalho - da Costa Junior, Brasil 1985] ♖d4 16. ♗f4 ♗g5 17. ♖e2 ♖e4 18. ♗d2 f5 19. h4 [19. gf5 gf5 20. ♗e4 fe4 21. ♖h5 ♘f8+] ♖d2!! 20. ♖d2 ♖d2 21. hg5 ♖e2 22. ♖e2 ♗d7 da Costa Junior

581 15. ♖g4 ♗d4 [15... fe5? 16. ♖e5 ♖d4 17. ♖e7! ♘e7 18. ♖g5 ♗d6 19. ♖d1± Vaulin - Gljanec, SSSR 1986] 16. ♗d3

a) 16... ♗c2? 17. ♗b4! [17. ♖e7 ♘e7 18. ♖e2 ♘f7 19. ♖c2 ♖ad8 20. ♗e1 ♖d1 21. ♖c4 ♘g6 22. ♖g4 ♘f7= de Firmian] ♗b4 18. ♖b4± de Firmian - Plaskett, København 1985 - 39/388 <84>;

b) 16... ♘f7! 17. ♖e7?! ♘e7 18. ♖g7 ♖f7 19. ♖g4 ♖ad8 20. ♗f4!? [20. b3 ♖g6 21. ♖g6 ♗hg6 22. ♖a3 ♘f7+- Ulybin - Sorokin, SSSR 1986] ♖hg8 21. ♖d1 ♖c4+ Jusupov

582 17. ♖e5 ♖d4 18. ♖e6! ♖d1! 19. ♖e1 ♖d7 20. ♖g5 0-0-0 21. ♖e7 ♖de8

22. ♖d7 ♗d7= Makropoulos - Toth, Budva 1981 - 32/(408)

583 13... c6? 14. ♖h6!

a) 14... gh6 15. ♖e5 ♖d7 16. ♖ae1 ♖e6 17. d5! cd5 18. ♖e6 fe6 19. ♖h8 ♖f8 20. ♖f6+- Byrne, Mednis;

b) 14... ♖g8 15. ♖e5 ♖d7 16. ♖ae1 ♖e6 17. ♗g5! 0-0-0 [17... ♖g5 18. ♖g5 h6 19. ♖h4 g5 20. ♖g3 0-0-0 21. d5! ♖d5 22. ♖e7+-; 17... gh6 18. ♗e6 fe6 19. ♖e6 ♖g7 20. d5 ♘f8 21. ♖g7+- Byrne, Mednis] 18. ♗f7! ♖f7 19. ♖e7 ♖d4 20. ♖f7 ♖c3 21. bc3 gh6 22. ♖b1 ♖g5 23. h4+- Browne - Bisguier, USA (ch) 1974 - 18/252 <85>;

c) 14... ♖e4!? 15. ♖g7 ♖g8 16. ♖e4! ♖e4 17. ♖e1 ♖e1! 18. ♖e1 ♖g7 19. ♖e5± Byrne, Mednis;

13... ♖d6?! 14. d5! 0-0 15. ♖f4 ♖f4 16. ♖e7 ♖ac8 17. ♗d4 ♖fe8 [17... ♖g6 18. ♗e6!+-] 18. g3 ♖g5 19. ♖e8 ♖e8 20. ♖c7 ♖h3 21. ♖c4± G. M. Todorović - D. Lalić, Jugoslavija (ch) 1990

584 14. ♖g5 ♖d6! 15. ♖h4 0-0 16. a3 ♖fe8 17. ♗e5 f6 18. ♗d3 ♖c4 19. ♖g3 ♖g3 20. hg3 ♖ad8 21. ♗c5 ♖c3 22. bc3 ♖d5 23. f3= Zapata - A. Rodríguez, Cali 1990;

14. ♖c7 ♖d6 15. ♖c2 0-0 16. ♖d2 ♖f5 [16... ♖h5!? ♗ ♖d5 Forintos, Haág] 17. ♖b3 ♖b3 18. ab3 f6 Hübner - Smyslov, Velden (m/3) 1983 - 35/404

585 14... ♖c4?! 15. ♖c4 ♙c4 16. b3 ♙e6 17. d5± Simić;

14... ♖d7

a) 15. d5 ♙d5 16. ♖e7 ♖e7 17. ♙g5 f6 18. ♖e1 ♙e6 19. ♗d4 [19. ♙f4 c5!-+] 0-0= Glek - Bajkov, SSSR 1982 - 35/(404);

b) 15. ♙g5 f6 [15... c6 16. ♙e7 ♖e7 17. ♗g5±] 16. ♖e2 [16. ♖e3 fg5 17. d5!?] fg5 17. ♖ae1 0-0-0 18. ♖e6 ♙f6 19. ♖6e4= Schulte-Bartold - Schwartzman, Dortmund 1989

586 15. ♖c6 bc6= Jusupov

587

17. ♖g5 ♙d5 18. ♗e5 ♖b6 [18... ♖h6!? 19. ♖g3 f6] 19. ♖g7 ♖hg8 20. ♖g3 (van der Wiel - Short, Biel 1985 - 40/386 <86>) ♖g3 21. hg3 ♖d4∞; 20... ♖d4!? Simić;

17. ♗g5 ♖he8!? [17... ♖d4 18. ♗e6 fe6 19. ♖e6±; 17... ♙d5 18. ♖c1 ♖b6 19. ♖e7 ♗b8 (Gild. García - A. Rodríguez, Bogotá 1991 - 52/(305)) 20. ♖cc7! ♖d4 21. h3 ♖f4 22. ♗f7 ♖c8 23. ♖c8 ♖c8 24. ♖e5 ♖e5 25. ♗e5 ♖c1 26. ♗h2 ♖c2 27. ♗g3 ♖b2 28. ♖g7 ♖a2 29. ♖h7 ♖e2±] 18. ♖c1 ♖d7 19. ♗e6 ♖e6 20. ♖e6 ♖e6?! 21. ♖a5 ♖b6 22. ♖f5±; 20... fe6!= A. Rodríguez

588 9... ♙e6

a) 10. a3 ♗c6 11. cd5 ♙d5 [11... ♖d5?! 12. ♗c3 ♗c3 13. bc3 ♗a5 14. ♗e5 ♖d8 15. ♙e3 b5 16. a4 b4 17.

cb4 ♙b4 18. ♖b1 ♖d6 19. ♙f4 ♖e7 20. ♙b5± Sznepik - Maciejewski, Polska (ch) 1987] 12. ♗c3 ♗c3 13. bc3 0-0 - 9...0-0;

b) 10. ♗c3 0-0 - 9... 0-0;

c) 10. c5 ♗c6 11. ♙b5 [11. ♖a4 0-0 12. b4 a6∞ Forintos, Haág] ♙d7 [11... 0-0 12. ♙c6 bc6 13. ♗e5±] 12. ♗c3 a6 13. ♙c6 ♙c6 14. ♗e5± Jusupov

589 11. ♗e5 ♗d6 [11... ♗c6?! 12. ♗c6 bc6 13. ♗c3 ♗d6 14. ♙b3 ♗f5 15. d5 c5 16. ♖e1 ♗d4 17. ♙e3± Sindik - Iannaccone, Italia 1985 - 39/(389); 11... c6 12. ♗c3 ♗c3 13. bc3 ♗d5 (Puc - Rabar, Sarajevo 1957) 14. ♖d3± ♗ ♙b3-c2 Forintos, Haág] 12. ♙b3 ♗f5 13. a3 ♗d5 14. ♗c3 ♙e6 15. ♖e1 c6 16. ♙c2 ♗c7= Sindik - Zysk, Baden-Baden 1985 - 40/(386);

11. ♖e1 ♙f5 - 8. ♖e1

590 11... ♗c3 12. bc3 ♗d5 13. ♗e5!? [13. ♖b3 ♗b6 1/2 : 1/2 Tatai - Smyslov, Graz 1984; 13. ♖d3 c6 14. ♙b3 ♖e8 15. ♗e5 ♙f8 16. ♙d2 ♙e6 17. ♖ae1± Popović - Kapelan, Vršac 1989] c6 14. ♖f3 ♙e6 15. ♖e1 (Emms - Rubio, Benidorm 1992) ♖c7 16. ♙b3± Jusupov

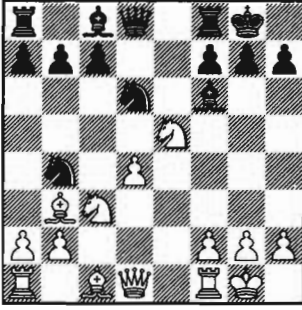
591 12... ♙g4?! 13. h3 ♙h5 14. g4 ♙g6 15. ♗e5± Tajmanov;

12... ♗h8 13. ♗e5?! f6 14. ♗f3 ♙g4 15. h3 ♙h5 16. ♙e6? ♙f3 17. gf3 ♖e8 18. ♙f4 f5 19. ♗h2 ♖g6 20. ♙b3 ♙g5± Mnacakanian - J. C. Díaz, Varna 1985 - 39/(389); 13. h3± Jusupov

592 13. h3 ♙f5 14. ♙e3 ♖e8 15. a3 ♗d3 16. ♖b1 c5 17. dc5 ♗e4 [17... ♗b2 18. ♖b2 ♙c3 19. cd6 ♙b2 20. ♙f7 ♗f7 21. ♖d5→] 18. ♙c2! ♗b2 [18... ♗g3 19. fg3 ♖e3 20. ♖d2 ♙d4 21. ♗d4 ♖d4 22. ♗h2 ♙g6 23. ♗d5± Tajmanov] 19. ♖d8 ♖ad8 20. ♖b2 ♙c3 21. ♖b7 ♗c5 22. ♙c5 ♙c2± Karpov - Kasparov, Moskva (m/41) 1984/85 - 38/415 <87>

593

13... ♖f5? 14. ♗f7! ♗f7 15. ♕f7
♗f7 16. ♖b3± A. Sokolov;

13... ♕e5? 14. de5 ♗f5 15. ♕f7!±
A. Sokolov;

13... c5 14. ♕f4 c4! [14... cd4? 15.
♖d4 ♗c6 16. ♗c6 ♕d4 17. ♗d8 ♖d8 18.
♖ad1 ♗e8 19. ♗d5+-] 15. ♗c4 ♗c4 16.
♕c4 ♕d4 [16... ♖d4? 17. ♖d4 ♕d4 18.
♕d6+-] 17. ♗b5 ♗c6 18. ♗d4 [18. ♕d6
a6! 19. ♗d4 ♖d6 20. ♗c6 ♖c6= Ma-
cukevič] ♖d4± Kuznecov – Macukevič,
corr. 1985 – 39/(389)

594 16... c5 17. ♗a4 ♕a6 18. ♖e1 c4
[18... ♕e7? 19. ♖c1 ♕d6 20. ♕g3 ♗g3
21. hg3 ♖b8 22. ♗c5+- A. Sokolov –
Agzamov, SSSR (ch) 1985 – 39/389] 19.
♕c2 ♗d6 20. ♖f3± A. Sokolov;

16... ♕b7 (A. Sokolov) 17. ♖c1
♗d4 18. ♕e3 ♗b5 19. ♗b5 cb5 20. ♖c2±
△ ♖f3 Forintos, Haág

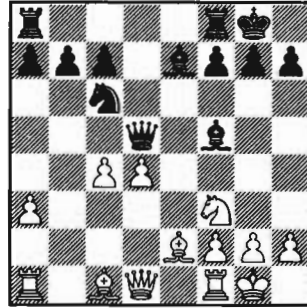
595 10. ♗e5?! c5 11. ♕e3 ♕f5 12. a3
♗c6 13. ♗c6 bc6 14. cd5 cd5 15. dc5
♕c5 16. ♕c5 ♗c5 17. ♗d2 d4± Nunn –
Jusupov, Reykjavík 1988 – 46/(402);

10. a3!? ♗c6 11. cd5 ♖d5 12. ♗c3
♗c3 13. bc3 ♕f6?! 14. ♖b1 a6 15. ♕f4
♖a5 16. d5 ♗e7 17. c4 ♗g6 (Saltaev –
Forintos, Novi Sad 1990) 18. ♕g3!?± Ju-
supov; 13... ♕f5 – 10. ♗c3; 13... b6!?
△ ♕b7 Mihal'čišin

596 13. ♖e1 ♕f6 [13... dc4 14. ♕c4
– 8. ♖e1] 14. ♕f4 ♖c8 15. ♖a4 a6 16.
♖b3 ♗a5 17. ♖b4 c5 18. dc5 ♗c6 19.

♖b3 ♗a5 20. ♖b4 ♗c6 1/2 : 1/2 Ljuboje-
vić – Jusupov, Beograd 1989 – 48/(418)

597 14. c4

a) 14... ♖e4 15. ♖a2! [15. d5 ♕f6
16. ♖a2 ♖b1 17. ♖d2 ♗a5 18. ♖a4
♖b6!∞ Mihal'čišin] ♕f6 16. ♖d2 ♖ad8
17. ♕b2 ♗e7 18. ♖e1 ♖f4 19. g3 ♖d6
20. ♕f1 ♕g4 21. h3 ♕f3 22. ♖f3 c5 23.
d5 [23. ♖b7!? ♗c6 24. d5 ♗d4 25. ♕d4
♕d4 26. ♖b3± Sznapić] ♕b2 24. ♖b2 b6
25. ♖be2± Sznapić – Tischbierek, War-
szawa 1990 – 49/365 <88>;

b) 14... ♖d6!

b1) 15. ♖a2 ♕f6 16. ♕e3 b6
[16... ♖ad8 17. d5 ♗e5 18. ♗d4 ♕d7 19.
a4 c6 20. ♗b3 b6 21. a5± Steingrímsson
– Mihal'čišin, Kecskemét 1991 – 52/305]
17. d5 ♗a5 18. ♗d4 ♕d7 △ c5∞ Mi-
hal'čišin;

b2) 15. d5 ♗e5 16. ♗d4 ♕d7 17.
♖b1 [17. a4 ♖fe8 18. ♗b5 ♕b5 19. ab5
♗d7 20. ♖a3 ♕f6 21. ♖e3 ♗c5 22. ♕d3
♖e3 23. ♕e3 g6= Tischbierek – Jusu-
pov, Deutschland 1992; 20... ♕g5!?± Ju-
supov] b6 18. ♗b5 ♕b5 19. ♖b5 1/2 : 1/2
Hjartarson – Jusupov, Reykjavík 1989

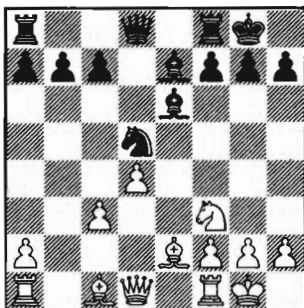
598 14... ♖d7!? 15. d5 ♗a5 Kamsky

599 16. ♕d6 cd6 17. ♖e1 ♕g4= Ju-
supov

600 17. ♖a2! b6 18. ♖e1 ♕g6 19. ♖c1
♖fe8 20. h3 h6 21. ♖d2± Kamsky – Ju-
supov, Moskva 1992 – 56/331 <89>

601 11. ♖e1 ♗f5 12. ♘d5 ♘d5 13. cd5 ♗b4 14. ♖f1 ♞d5 15. ♞a4 ♗e7 16. ♗f4 c6 17. ♖fe1 ♗f6= Sherzer – Anand, London 1986;

11. cd5 ♘c3 12. bc3 ♘d5

a) 13. ♞c2 c5 14. c4 ♘b4 15. ♞e4 ♗f6 [15... ♞d7 16. dc5? ♗f5 17. ♞d4 ♞e6 18. ♗b2 ♗f6 19. ♞d2 ♗b2 20. ♞b2 ♘c2+ Ljubojević – Seirawan, Bruxelles 1986 – 41/(365); 16. ♗b2=] 16. ♗e3 ♞c8 17. ♖ad1 ♗f5 18. ♞f4 ♘a2+ G. M. Todorović – Petronijević, Jugoslavija 1990;

b) 13. ♗d2 ♘b6 (= Karpov) 14. ♞c2 ♗c4 15. ♖fe1= Yang Xian – Carag, Jakarta 1993;

11. a3 ♘c3 12. bc3 ♘c6 13. cd5 ♗d5 14. ♞c2 [14. ♖e1 ♘a5 15. ♗d2 ♗f6 1/2 : 1/2 Short – Seirawan, Biel 1985] ♞d6 15. ♖e1 ♖ae8 16. ♗d3 ♗f3 17. gf3 ♗h8= Nunn – Halifman, Groningen 1988;

11. ♘e4 de4 12. ♘e1 c6= Forintos, Haág;

11. ♘e5 c6 12. f3 ♘c3 13. bc3 f6 14. ♘g4 ♘a6 15. cd5 ♞d5 16. ♗f4± Yu Xiaodong – Shu Yimin, China 1987; 11... f6= Jusupov

602 11... ♘f6 12. a3 ♘c6 13. b3 ♘e4 14. ♘e4 de4 15. d5 ef3 16. ♗f3 ♗d7 17. dc6 ♗c6 18. ♗c6 bc6 19. ♞f3 ♞d3 20. ♖ab1± A. Sokolov – Smyslov, Moskva 1987;

11... ♘c3 12. bc3 ♘c6 13. cd5 ♗d5

a) 14. c4 ♗f3 15. ♗f3 ♗f6= Jusupov;

b) 14. ♘d2 ♗e6!? [14... f5 15. c4 ♗f7±] 15. f4 ♞d7 16. ♘f3 [16. ♞b1 ♗f5 17. ♞b7 ♞e6±] ♖ad8 17. c4?! ♗f6+ Polli – David, corr. 1991; 17. ♖b1∞ David;

c) 14. ♞c2 ♗f6 [14... ♖e8 15. ♘d2 ♗g5 16. ♗d3±; 14... f5!?] 15. ♘d2 ♖e8 16. ♖ae1 ♗e6 [16... ♘e7 17. c4 ♗e6±] 17. ♗d3 g6 18. ♗f4 [18. f4 ♘e7 19. ♘e4 ♘f5∞] ♗g7 [18... ♘a5!? Jusupov] 19. ♘e4 ♗d5 20. ♘c5± Ehlvest – Jusupov, Saint John (m/2) 1988 – 45/357 <90>

603

12. cd5 ♘c3 13. bc3 ♘d5+ Karpov;

12. ♞b3 a5 13. ♘e4 de4 14. ♘e1 ♗d4 15. a3 ♗e3 16. ♞e3 ♘c6 17. ♞e4 ♞f6 18. ♘f3 ♗f5+ Kuczyński – García González, Polanica Zdrój 1987;

12. a3 ♘c3 13. bc3 ♘c6 14. cd5 ♗d5 15. ♘d2 ♘a5 16. ♞c2 b6 1/2 : 1/2 Gipslis – Smyslov, Moskva 1991;

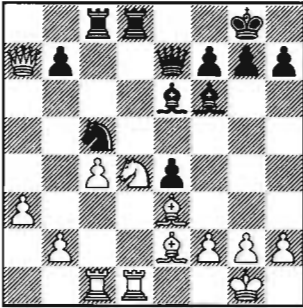
12. ♞a4 ♘c3 13. bc3 ♘c6 14. ♖ab1 ♞d7 [14... ♖b8 15. ♖fd1 ♖e8 16. cd5 ♗d5 17. c4 ♗e4 18. ♖bc1 1/2 : 1/2 Chandler – Ribli, BRD 1987] 15. ♞a3 [15. ♖b7? ♘d4; 15. ♗h1!? Jusupov] b6 16. cd5 ♗d5 17. c4 ♗f3 18. ♗f3 ♖ae8 19. d5 ♘e5 20. ♗e2 ♞d6= Kudrin – Seirawan, New York 1987 – 43/(389);

12. ♖c1 c5 13. a3 cd4 14. ♘d4 ♙d4 15. ♙d4 ♘c3 16. ♖c3 ♘c6 17. cd5 ♘d4 18. de6 fe6? 19. ♙d3 ♖f7 20. ♖d2 ♖f6 21. ♖fc1± Ljubojević – Christiansen, Linares 1985 – 39/(390); 18... ♘e6± Lobron; 12... ♘c3!? Jusupov

604 15. ♖d1 [△ a3, d5 Karpov] b5!? △ 16. a3 ♘d3! Forintos, Haág

605 16... ♖d7 17. ♖fd1 ♘c7 △ b5 Karpov; 17. ♖ad1!?± Jusupov;

16... ♖fd8 17. ♖fd1 ♖ac8 18. ♖a4 [△ b4] c5 19. ♖ac1 [19. d5?! ♙d7 20. ♖b3 ♖d6 △ ♙e5±] cd4 20. ♘d4 ♘c5 21. ♖a7

a) 21... ♙d4 22. ♖d4 [22. ♙d4 ♘d3 23. ♙d3±] ♖d4 [22... ♘d3? 23. ♖c2 ♖d4 24. ♖d4±] 23. ♙d4 ♘d3 24. ♖c2± Karpov;

b) 21... ♘d3 22. ♙d3 [22. ♘e6 ♖e6 23. ♖c2 b5± Karpov] ♙d4 23. ♙d4 ed3 24. ♖d3 ♖c4± Ljubojević – Karpov, Bugojno 1986 – 41/366 <91>

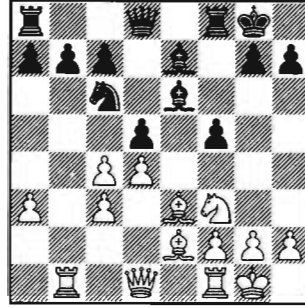
606 12. ♘e5 f4 13. ♙c1! ♘c3 14. bc3 ♘c6 15. ♙g4! ♙g4 16. ♖g4 ♘e5 17. de5 dc4 18. ♙f4± Makaryčev; 13... ♙d6!?∞ Jusupov;

12. cd5 ♘d5 13. ♘d5 [13. ♘e4 fe4 14. ♘d2 ♘e3 15. fe3 ♙g5= Makaryčev; 13. ♙c4 c6 14. ♘e4 fe4 15. ♘d2 ♘h8= △ ♙d6 Jusupov] ♙d5 14. ♙f4 c6 15. ♙e5 ♖b6?! 16. ♖c2± Dvojris – Sorokin,

SSSR 1989; 15... ♙d6!?= Jusupov; 15... ♖e8!? △ ♖g6 Karpov

607 12... ♘c6?! 13. ♘d5 ♙d5 14. cd5 ♖d5 15. ♖c1±♠ Jusupov

608 14. ♖b1

a) 14... f4?! 15. ♙c1 ♖b8 16. cd5! [16. ♖e1 dc4 17. ♖a4 ♘h8 – 14. ♖a4] ♙d5 17. ♖e1 ♘h8 [17... ♙f6 18. ♙f4 ♙d4 19. ♙c7 ♖c7 20. ♘d4±] 18. ♙d3

a1) 18... ♖d7?! 19. c4! ♙f3 20. ♖f3 ♘d4 [20... ♖d4? 21. ♖h3 h6 22. ♙b2 ♖d6 23. ♖e6+– Adams] 21. ♖e4± Adams – Jusupov, München 1993 – 57/309 <92>;

a2) 18... ♙f6 19. ♙f4 ♙d4∞; 19. ♙c2!± Adams;

b) 14... ♖b8 15. cd5 ♙d5 16. c4 [16. ♙f4 ♙d6=] ♙e4= Makaryčev

609 15. ♙f4

a) 15... ♙d6 16. ♙d6 ♖d6 17. ♘d2 ♘a5 [17... ♖ae8 18. ♙f3 b6 19. ♖a4 ♘a5 20. ♖fe1 ♙c6 21. ♙c6 ♖c6 22. ♖c6 ♘c6 23. ♘c4± Dvojris – Mihal'čičin, Lviv 1990 – 49/(365)] 18. ♖a4 b6 19. ♙f3 c5= Jusupov;

b) 15... g5! 16. ♙c1 [16. ♙e5? g4±] g4?! 17. ♘d2 ♙d6 18. c4 ♙h2 19. ♘h2 ♖h4 20. ♘g1 ♙g2 21. ♘g2 ♖h3 22. ♘g1 ♘d4 23. ♖e1± △ 23... g3 24. ♘f1; 16... ♙f6!± Makaryčev;

15. c4 ♖f3 16. ♖f3 f4 17. ♖d5 ♖h8 18. ♖c1 ♗d4! 19. ♖b1 [19. ♗d4? ♖f6-+; 19. ♖b2 c5=] ♖c5 20. ♖b7 [20. ♖b2 ♗f6!]=] f3! 21. ♖f3 [21. ♖e3?! (Velička - Borsavolgyi, Zalakaros 1991) ♗e2 22. ♖h1 ♖e3 23. fe3 ♗c3̄ Jusupov] ♗f3 1/2 : 1/2 Hübner - Jusupov, Rotterdam 1988 - 46/402

610 16... ♖f6? 17. ♗e5!± Jusupov;

16... ♗d7 17. ♖f4 ♖d6 18. ♗e5?! ♖e5 19. de5 ♗e6 20. c4 ♖e4 21. ♗c3 ♗e7 22. ♖d4 ♖ae8̄ *Beljavskij - Jusupov, Barcelona 1989 - 47/389 <93>*; 18. ♖d6= Jusupov

611 14... ♖b8!? 15. cd5 ♖d5 16. ♖c4 ♖f6 17. ♖d5 ♗d5 18. c4 ♗a5 19. ♗c2 f4 20. ♖d2 ♗h5 21. ♖c3 b5∞ Madl - Solomon, Sydney 1990; 17. ♖f4!± Jusupov

612 15. ♖d2 ♖h8 16. ♖ab1 ♖b8 17. ♖fe1 dc4 18. ♖c4 ♖g4 19. ♖e2 a6! [19... ♖d6 20. h3 ♖h5 21. ♖b5! ♖e8 22. ♗c2 a6 23. ♖f5! ♖f5 24. ♗f5 ♖g6 25. ♗g4 ♗f6 26. ♖c4± Karpov - Seirawan, Bruxelles 1986 - 41/365; 20... ♖f5! Karpov] 20. h3 ♖h5

a) 21. ♗g5 ♖e2! [21... ♖g5? 22. ♖h5 f3 23. ♖g5 ♗g5 24. ♖f3! ♖f3 25. ♗c6!±] 22. ♗e6 ♗d5 23. ♗f8 [23. ♖e2 f3 24. ♖ee1?! fg2 25. ♗f8 ♖f8 26. ♗d1 ♗f5-+ *Rohde - Seirawan, USA (ch) 1986 - 42/384 <94>*] f3 24. gf3 ♖b5! 25. c4 ♗d4 26. ♗d1 ♗c4 27. ♗e6 ♖d6∞ Blumenfeld;

b) 21. ♖bd1 ♖d6= Blumenfeld

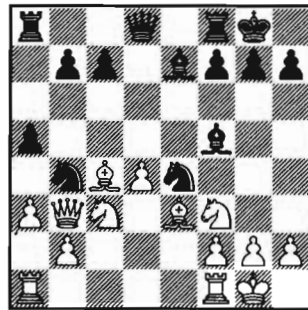
613 17. ♖e1

a) 17... dc4 18. ♖c4 ♖f5 [18... ♖g4? 19. d5+-] 19. ♖b2 a6 20. ♖f1 [20. ♖a6?! ♖a8 21. ♖b7 ♗d6 Δ ♗b8̄] b5 21. ♗b3 ♖g4 22. ♖c4 ♖d6 23. ♗e5 ♗e5 24. de5 ♖c5 (*Zapata - García González, Santa Clara 1990 - 49/(365)*) 25. ♖f4 ♖f4 26. ♖f4 ♗f8∞ Jusupov;

b) 17... a6 18. ♖d3 ♖g4 [18... dc4? 19. ♖h7± *Kajumov - Serper, SSSR 1987 - 44/(376)*] 19. cd5 ♖f3 20. gf3 ♗d5 21. ♖e4 ♗h5 22. ♖h1 [22. ♖c6? ♗g6 Δ ♗b1-+] ♖d6 23. ♖g1 [23. ♖c6? bc6 24. ♖b8 ♗f3̄] b5 24. ♗d1 ♗e7∞ Benjamin - Zarnicki, Manila (ol) 1992 - 57/(309)

614 12. a3 ♗c3 13. bc3 ♗c2 14. ♖a2 ♗a3 [14... ♗e3 15. fe3±] 15. ♖a3 ♖a3 16. c5 b5! [16... ♖b2?! 17. ♗b3 ♖c3 18. ♗c3 c6 19. ♖a1 ♖e8 20. ♖a3 ♗c7 21. ♗d2 b5 22. ♖a6± *Alexa. Ivanov - Arhipov, SSSR 1985 - 39/(391)*] 17. ♗b3 [17. ♖b5?! ♖b8 18. ♗a4 ♖b2 19. ♖d2 ♖c2!±] ♖c5 18. dc5 c6 19. ♗d4 ♖d7 20. ♖f4 a5 21. ♖d6 ♖e8∞ *Alexa. Ivanov*

615 12... dc4 13. ♖c4 a5 [13... ♗c3 14. bc3 ♗c2 15. ♖ad1 ♗c3 16. fe3± ×f7 *Macukevič*] 14. a3

a) 14... ♗c3

al) 15. bc3 a4 16. ♗b2 ♗c2 17. ♖a2 ♗e3 18. fe3 ♖d6 19. ♗e5! [19. ♗b7?! ♖b8 20. ♗d5? ♖d3-+ *Ceškovskij - Arhipov, Moskva II 1985 - 39/390*] ♖e6 20. ♖e6 fe6∞ *Macukevič*;

a2) 15. ab4! b5 16. ba5! [16. bc3 bc4 17. ♗c4 ♖e6 18. ♗b5 ab4 19. ♖a8 ♗a8 20. cb4 ♖d5̄ *Macukevič*; 16. ♖f7 ♖f7 17. bc3 a4∞ *Hjartarson*] bc4 17. ♗c3 ♖d3 18. ♖fe1± *Timman - Hjartarson, Rotterdam 1989 - 47/390 <95>*;

b) 14... ♗d2

b1) 15. ♖d2 ♗c2 16. ab4!? [16. ♗f7 ♖f7 17. ♜e6 ♗f5 18. ♜b3 ♗c2= Efimenko – Vzdvizkov, corr. 1989 – 48/(418)] ♗b3 17. ♗b3 ♗b4 18. ♗g5± Forintos, Haág;

b2) 15. ♗d2!? ♗c2 16. ab4 ♗b3 17. ♗b3 ab4 18. ♗d5± Karpov

616 13. ♖a1 dc4 14. ♗c4 b5! [14... a5?! 15. a3 ♗c3 16. ab4 ♗b5 17. ba5 ♖a5 18. d5 ♗e4 19. dc6 ♗f3 20. ♗b5 bc6 21. ♗c6± Adams – Christiansen, Cannes 1992 <96>] 15. ♗f7 [15. ♗e2 ♗e6 16. ♜d1 ♗c3 17. ♖c3 ♗a2 18. b3 a5 △ a4♠] ♖f7 16. ♗e5 ♗d5! [16... ♜e8 17. g4! ♗c3 18. bc3±] 17. ♗e4 [17. ♗c6 ♗ec3! 18. ♗d8 ♗e2 19. ♗h1 ♗c1♠ Arhipov] ♗e4 18. ♖c6 [18. ♗f7 ♗f7 19. ♖c6 ♗g8♠ Hübner] ♜e8♠ Halifman – Arhipov, Moskva II 1985 – 39/391 <97>

617 14. ♖a1 a5 15. a3 ♗c3 16. ♖c3 [16. bc3 a4 17. ♜b2 ♗d3♠] a4 17. ♜d1 ♗c6= Macukevič

618 17. ♜d1 ♗c6 18. ♖a1 [18. ♗b5 ♜b6 19. ♗a4 ♜b2 20. ♖b3 ♜c2] ♜b6= Jusupov

619 12... ♗c3 13. bc3 ♗a2 14. ♖c2 ♗c2 15. ♜c2 ♗c3 16. ♜c3 c6 17. ♖b1 a5 18. ♖b7 a4 19. ♗e5 ♗d6 20. ♗c6 ♜c8 21. ♖b6± Short – Timman, Hilversum (m/6) 1989 – 48/418 <98>

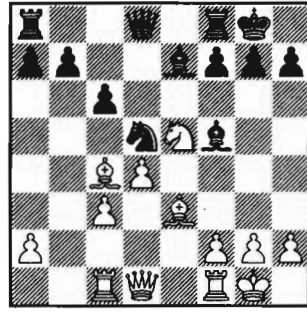
620 13... ♗c3 14. bc3 ♗d5 15. ♗e5 ♗b6 16. ♗b3 ♗d5± Smirin – Nen. Ristić, Genève 1992

621 14. ♜b3?! – 12. ♜b3

622 (diagram)

16. ♖e1? ♗a3--+ Timman – Bareev, Linares 1993;

16. ♜b3 f6! [16... ♖b8= Hübner] 17. ♗f3 [17. ♜b7? fe5 18. ♜c6 ♗e4--+]

♜d7!? [17... b5 18. ♗e2 ♗h8 19. ♗d2 ♗b6 20. ♖fe1 ♜d7 21. c4 bc4 22. ♗c4 ♗c4 23. ♜c4 ♖fc8 24. ♗h4 ♗f8= Kir. Georgiev – Ivančuk, Debrecen 1992 – 56/332; 19... ♗d6!? △ ♗f4] 18. ♖fe1 ♗h8 19. ♗d2 ♗d6 20. ♗f1 ♗f4 21. ♗h4∞ Ivančuk

623 17. ♗d2 ♗g5 18. ♗g5 1/2 : 1/2 Halifman – Christiansen, Deutschland 1992;

17. ♗d3 ♗d6 [17... ♗e3 18. fe3 ♗d6 19. ♗c4 ♗c7 20. c4±] 18. ♗d2 ♜h4! 19. ♖fe1 ♗f6 20. a4 [20. h3 ♗d5 21. ♜f5 ♗c6 22. ♜g5 ♜g5 23. ♗g5 ♗d5=] ♗g4 21. ♗f4 ♗e5 22. ♗e5 ♗d5 23. ♜f5 ♗e5 24. ♖c5 g6 25. ♜d7 ♖ab8? 26. ♖b1 ♖fd8 27. ♜c7 ♜g4 28. ♗f1 ♜d7 29. ♖e7± Hübner – Timman, Sarajevo (m/4) 1991 – 51/296 <99>: 25... b6= Hübner

624 12... ♗f6? 13. g4! ♗e6 14. f4 ♗c3 15. bc3 ♗c6 16. ♗f3± Short – Anand, Amsterdam 1993 – 57/308 <100>:

12... ♗c3 13. bc3 ♗c2 14. ♖c1 [14. ♗g4!? Piket] ♗c3 15. fe3 ♗e4 (∞ Short) 16. cd5 [16. ♗f3 ♗g5 17. ♜e2± Kramnik] ♗d5 17. ♗d3 △ ♜h5±→» Mihačičišin; 15... ♗e6± Kramnik

625 13. g4? ♗e6♠ Beljavskij

626 17. cd5 ♜d5= Popović – Mihačičišin, Jugoslavija 1993 – 58/(338)

**100 IZABRANIH PARTIJA • 100 ИЗБРАННЫХ ПАРТИЙ •
100 SELECTED GAMES • 100 AUSGEWÄHLTE PARTIEN •
100 PARTIES SELECTIONNEES • 100 PARTIDAS SELECTAS**

〈1〉 3

MORPHY – LICHTENHEIN
New York 1857

1. e4 e5 2. ♘c4 ♗f6 3. ♗f3 ♗e4 4. ♗c3 d5 5. ♘d5 ♗f6 6. ♘b3 ♘d6 7. d3 0-0 ▶
8. h3 h6 9. ♘e3 ♗c6 10. ♖d2 ♗a5 11. g4 ♗b3 12. ab3 ♘d7 13. ♖g1 ♗h7 14. ♗e4 ♗h8 15. g5 h5 16. ♗h4 g6 17. ♖e2 ♘c6 18. f4 ef4 19. ♘d4 ♗g8 x20. ♗f5 ♖e8 21. ♗h6 ♗f8 22. 0-0-0 ♘e4 23. de4 ♖e7 24. e5 ♘e5 25. ♘e5 ♖e5 26. ♖d7 ♖g7 27. ♖c4 ♖e7 28. ♖e7 ♗e7 29. ♖e1 1 : 0

〈2〉 9

SZELL – AUTENRIETH
Magyarország 1987 — 44/372

1. e4 e5 2. ♗f3 ♗f6 3. ♘c4 ♗e4 4. ♗c3 ♗c3 5. dc3 f6 6. ♗h4 g6 7. f4 ♖e7 8. f5 ♖g7 9. fg6 hg6 10. ♖g4 ♗d8 11. ♖g3 g5 12. ♗f5 ♖g6 13. ♘d3 d5 14. ♗e7 ♖f7 15. ♗c8 e4 16. ♘e2 ♗c8 17. ♘e3 ♘d6 18. ♖f2 ♖e6 19. h3 ♗d7 20. 0-0-0 ♗e5 21. ♖hfl ▶
21... ♖h6 22. c4 c6 23. cd5 cd5 24. h4 ♘e7 25. hg5 fg5 26. ♖f5 ♗c7 27. ♖e6 ♖e6 28. ♖d5 ♗c6 29. ♖dd1 ♖g8 30. ♖f5 ♘c5 31. ♘d4 ♘d4 32. ♖d4 a6 33. ♖e4 ♗d6 34. ♖d4 ♗e7 35. ♘c4

♗c4 36. ♖c4 b6 37. ♖c7 ♗d6 38. ♖ff7 ♖h8 39. ♖cd7 ♗c5 40. ♖f5 ♗c6
1 : 0

〈3〉 20

LEV – ALTERMAN
Israel (ch) 1992

1. e4 e5 2. ♗f3 ♗f6 3. ♗c3 ♘b4 4. ♘c4 0-0 5. 0-0 ♘c3 6. dc3 d6 7. ♘g5 h6 8. ♘h4 ♘g4 9. h3 ♘h5 10. ♖d3 ♗bd7 11. b4 ♖e8 12. ♖e3 ♘g6 13. ♗d2 ♗h5 14. a4 ▶
14... ♗h8 15. a5 f5 16. ef5 ♘f5 17. a6 b6 18. g4 ♖g6 19. ♘d5

19... ♗f4 20. ♘a8 ♖a8 21. ♗h2 ♘c2 22. c4 ♖f8 23. ♘g3 h5 24. f3 ♖h7 25. ♘f4 ♖f4 26. ♗g3 ♖h6 27. ♖ae1 c5 28. b5 ♗f8 29. ♗e4 ♘e4 30. fe4 ♗e6 31. gh5 ♖h5 32. ♗g2 ♖f7 33. ♖d3 ♖g6 34. ♖g3 ♖h6 35. ♖f4 ef4 36. ♖g4 ♗d4 37. h4 f3 38. ♗h3 ♗h7 39.

♖g1 f2 40. ♜f1 ♖e3 41. ♘g2 ♗c2 42.
 ♜f2 ♗e1 43. ♘f1 ♗d3 44. ♜f7 ♖e1
 45. ♘g2 ♖d2 46. ♘g1 ♖c1 47. ♘h2
 ♖b2 48. ♖g2 ♖e5 49. ♖g3 ♖b2 50.
 ♘h3 ♘g8 51. ♖f3 1 : 0

〈4〉 21

ED. LASKER — MARSHALL

New York 1924

1. e4 e5 2. ♗f3 ♗f6 3. ♗c3 ♖b4 4.
 ♖c4 0-0 5. 0-0 ♗c6 6. ♗d5 ♗d5 7.
 ♖d5 d6 8. c3 ♖a5 9. d3 ♖g4 10. h3
 ♖d7 ▶

11. ♖g5 ♖e8 12. ♗h4 ♘h8 13. ♘h1
 f6 14. ♖e3 ♗e7 15. ♖b7 ♜b8 16. ♖a6
 ♜b2 17. ♖c1 ♜b8 18. g4 f5 19. f3 fg4
 20. fg4 d5 21. ♖a3 ♖b6 22. ♖g5 c5
 23. d4 ♜f1 24. ♖f1 ed4 25. cd4 de4
 26. dc5 ♖c7 27. ♖g2 ♗f5 28. ♖f4
 ♖f4 29. ♗f5 ♖f5 30. gf5 ♖c7 31. ♖e3
 ♖e5 32. ♖g1 e3 33. ♜e1 e2 34. ♖f3
 ♜b2 35. ♖g2 h6 36. f6 ♖f6 37. ♖e2
 ♖c3 38. ♜f1 ♖c5 39. ♖a8 ♜b8 40.
 ♖g2 ♖c2 41. ♖d1 ♖c3 42. ♖b3 ♜e8
 43. ♖c2 ♖d6 44. ♖b3 ♖c8 45. ♜g1
 ♜e7 46. ♜d1 ♜e3 47. ♜d6 ♜h3 48.
 ♘g1 ♖c1 49. ♖d1 ♖e3 50. ♘f1 ♖f4
 51. ♘g1 ♜g3 52. ♜d8 ♘h7 53. ♖c2
 g6 54. ♖g6 ♘g7 55. ♜d2 ♜g6 56.
 ♖g6 ♘g6 57. ♜g2 ♘f5 0 : 1

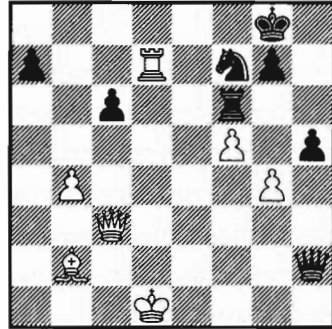
〈5〉 25

ALAPIN — ALEHIN

Karlsbad 1911

1. e4 e5 2. ♗f3 ♗f6 3. ♗c3 ♖b4 4.
 ♗e5 ♖e7 5. ♗d3 ♖c3 6. dc3 ♗e4 7.
 ♖e2 d5 8. 0-0 0-0 9. ♗f4 c6 10. c4
 dc4 11. ♖c4 ♖f5 12. ♖e2 ▶
 12... ♜e8 13. ♜e1 ♖d7 14. ♖e3 b5
 15. ♜ad1 ♖c7 16. ♖d3 ♗d7 17. f3
 ♗d6 18. g4 ♖d3 19. ♖d3 ♗e5 20.

♖f1 ♗dc4 21. ♖c1 ♖a5 22. ♜e2 ♖a2
 23. ♜de1 f6 24. ♗d3 ♜f8 25. b3 ♗d6
 26. ♗e5 fe5 27. ♖g2 ♜ae8 28. f4 e4
 29. f5 ♖a1 30. ♖g3 ♗f7 31. c3 b4 32.
 ♖b2 ♖a5 33. ♜e4 ♜e4 34. ♜e4 ♖d5
 35. ♜e2 ♖d1 36. ♖e1 ♖b3 37. cb4
 ♗g5 38. ♖c3 ♗h3 39. ♘f1 ♖d1 40.
 ♖e1 ♖d5 41. ♜e4 ♗g5 42. ♖c3 ♜f6
 43. ♜d4 ♖h1 44. ♘e2 ♖h2 45. ♘d1
 h5 46. ♜d7 ♗f7

47. g5 ♖g1 48. ♖e1 ♜d6 49. ♜d6
 ♖e1 50. ♘e1 ♗d6 51. f6 gf6 52. ♖f6
 ♘f7 53. ♖d4 a6 54. ♘e2 ♘g6 55.
 ♘d3 ♘g5 56. ♖e5 ♗f5 57. ♘c4 h4
 58. ♖h2 ♘g4 59. ♘c5 ♘h3 60. ♖c7
 ♘g2 61. ♘c6 h3 62. ♘b6 ♗g3 63.
 ♘a6 h2 64. b5 h1 ♖ 65. b6 ♗e4 66.
 b7 ♗c5 0 : 1

〈6〉 46

COCHRANE — MOHISHUNDER

Calcutta 1848

1. e4 e5 2. ♗f3 ♗f6 3. ♗e5 d6 4.
 ♗f7 ♘f7 5. ♖c4 ♘e8 6. 0-0 c5 7. h3
 ♖c7 8. f4 ♗c6 9. ♗c3 a6 10. a4 ▶
 10... ♖e7 11. ♗d5 ♖d8 12. d4 cd4
 13. e5 ♗d5 14. ♖d5 de5 15. ♖c6 bc6
 16. ♖h5 ♘d7 17. fe5 ♘c7 18. ♜f7
 ♘b8 19. e6 ♖d6 20. ♖g5 ♖b6 21. a5
 ♖c5 22. b4 ♖e5 23. ♖f4 ♖e6 24.
 ♖c5 ♖f7 25. ♖d6 1 : 0

<7> 66

THIPSAY – HANDOKO

Manila (ol) 1992

1. e4 e5 2. ♖f3 ♖f6 3. ♗e5 d6 4. ♗c4 ♗e4 5. ♗c3 ♗f6 6. d4 d5 7. ♗e5 ♗e7 8. ♗d3 ♗bd7 9. 0-0 0-0 10. ♖e1 c5 11. ♗f3 c4 12. ♗f1 ♗b4 13. ♗d2 ♗c3 14. ♗f3 ♗e4 15. ♗b4 ♖e8 16. ♗d2 ♗df6 17. ♗e4 ♖e4 18. f3 ♖e1 19. ♖e1 ♗f5 ▶

20. ♗e7 ♖b6 21. ♖c3 ♖e8 22. ♖e1 ♖c6 23. g4 ♗g6 24. ♖e2 h5 25. g5 ♗e4 26. ♖a3 ♖d7 27. fe4 ♖e7 28. ♗h3 ♖d8 29. e5 ♖e8 30. ♖g3 b5 31. a3 a5 32. c3 b4 33. ab4 ab4 34. cb4 ♖b6 35. ♖c3 ♗d3 36. ♖f2 ♖a8 37. ♗f5 ♖a1 38. ♗g2 ♖d1 39. e6 fe6 40. ♗d3 ♖d3 41. ♖e1 ♖d4 42. h3 ♖e4 43. ♖d1 ♖b4 44. ♖h5 ♖e7 45. g6 ♖h4 46. ♖h4 ♖h4 47. ♖e2 ♗f8 48. ♖e6 d4 49. ♗g3 ♖h5 50. ♖c6 d3 51. ♖c4 ♖g5 52. ♗f3 ♖g6 53. ♖d4 ♖b6 54. b4 g5 55. ♗f2 ♗e7 56. ♗e1 ♖h6 57. ♖d3 ♖h4 58. b5 g4 59. hg4 ♖g4 60. ♗d2 ♖g5 1/2 : 1/2

<8> 72

PLANINC – JONES

Nica (ol) 1974 – 18/249

1. e4 e5 2. ♖f3 ♖f6 3. ♗e5 d6 4. ♗c4 ♗e4 5. ♖e2 ♖e7 6. ♗e3 ♗f6 7. g3 ♗d7 8. ♗g2 ♗c6 9. f3 g6 10. ♗c3 ♗g7 11. d4 0-0 12. d5 ♗d7 13. 0-0 ♗h5 14. ♗d2 f5 15. f4 ♖e8 16. ♖ae1 ♗a6 17. b4 ▶

17... ♖f7 18. a3 ♖e7 19. ♖d3 ♖ae8 20. ♗c4 ♖e1 21. ♖e1 ♖e1 22. ♗e1 ♖e8 23. ♗d2 ♗b8 24. ♗a5 b6 25. ♗c6 ♗c6 26. dc6 ♗e6 27. ♗b5 ♖b8 28. ♗d5 ♗f7 29. ♗e6 ♗e6 30. ♖b3 ♗e7 31. ♖a4 ♖e8 32. ♗c7 ♗d4 33.

♗g2 ♖f7 34. ♖b3 ♖b3 35. cb3 ♗f6 36. ♗b5 ♗b2 37. ♗a7 ♗d5 38. ♗b5 1 : 0

<9> 85

VELIMIROVIĆ – MIHALČIŠIN

Palma de Mallorca 1989 – 48/415

1. e4 e5 2. ♖f3 ♖f6 3. ♗e5 d6 4. ♗f3 ♗e4 5. d3 ♗f6 6. d4 ♗e7 7. c4 d5 8. ♗c3 0-0 9. ♗e3 ♗c6 10. h3 ♗b4 11. ♖c2 ♖e7 12. 0-0-0 ♗c3 13. bc3 ▶

13... ♗e6 14. c5 b6 15. ♗d3 ♖ab8 16. ♖he1 h6 17. ♖a4 ♗a5 18. ♗e5 ♗e4 19. ♗c2 ♗f5 20. g4 ♗h7 21. ♗d7

21... bc5 22. ♗f8 ♖f8 23. dc5 ♗c4 24. ♗d4 ♗e5 25. ♗e5 ♖e5 26. ♖d4 ♖h2 27. ♖d5 ♗f6 28. ♗h7 ♗h7 29. ♖f3 ♖b8 30. ♖e7 ♗g8 31. ♖h1 1 : 0

<10> 88

NEVEDNICHY – HANDOKO

Manila (ol) 1992

1. e4 e5 2. ♖f3 ♖f6 3. ♗e5 d6 4. ♗f3 ♗e4 5. d3 ♗f6 6. d4 ♗e7 7. ♗d3 ♗g4 8. 0-0 0-0 9. ♗g5 ♗d5 10. ♗d2 ♗c6 11. c3 ♖e8 12. h3 ♗h5 13. ♗h7 ♗h7 14. ♗g5 ♗g6 15. ♖c2 f5 16. g4 ♗g5 17. ♖f5 ♗h6 18. h4 ♗g6 19.

♙g5 ♘h7 20. ♚d5 ♛d7 21. ♜g2 ♙d3
 22. ♞c1 ♞e4 23. f3 ♞e2 24. ♞g3 ♞ae8
 25. ♚d2 ♞e6 ▶
 26. ♞d1 ♙c2 27. ♞f1 b5 28. a3 ♚a5
 29. ♞f2 ♚c4 30. ♚c4 bc4 31. ♞af1
 ♙d3 32. ♘g2 ♞f2 33. ♞f2 ♞e1 34.
 h5 ♚d1 35. ♞h2 ♞e2 36. ♙h4 ♞e1
 37. g5 ♚c1 38. g6 ♘g8 39. d5 ♙f1
 40. ♞f1 ♞f1 41. ♙f2 ♞f2 42. ♘f2
 ♚d2 43. ♘g1 ♞e1 44. ♘g2 ♚d2 45.
 ♘h3 ♚d5 46. ♘g4 ♞e6 47. ♘g3 ♞e1
 48. ♞f2 ♞e5 49. ♘g4 ♞e6 50. ♘h4
 ♞f6 51. ♘g4 ♞e6 52. ♘g3 ♞e5
 1/2 : 1/2

〈11〉 105

SVEŠNIKOV – KOČIEV

Lviv 1978 – 25/279

1. e4 e5 2. ♚f3 ♚f6 3. ♚e5 d6 4.
 ♚f3 ♚e4 5. ♚c3 ♚c3 6. dc3 ♙e7 7.
 ♙f4 0-0 8. ♚d2 ♚d7 9. 0-0-0 ♚c5
 10. ♚d4 ♞e8 11. f3 ♚e6 12. ♙e3 ♚d4
 13. cd4 ♙f6 14. ♙d3 ♙e6 15. h4 c5
 16. ♙g5 h6 17. d5 ♙d7 18. ♙f4 b5
 19. c3 c4 ▶
 20. ♙c2 b4 21. cb4 a5 22. b5 ♚b6 23.
 a4 ♙b5 24. ab5 ♚b5 25. ♞de1 ♚b2
 26. ♘d1 ♚a1 27. ♚c1 ♚d4 28. ♚d2
 ♚a1 1/2 : 1/2

〈12〉 109

KUPREJČIK – JUSUPOV

SSSR (ch) 1980 – 30/238

1. e4 e5 2. ♚f3 ♚f6 3. ♚e5 d6 4.
 ♚f3 ♚e4 5. ♚c3 ♚c3 6. dc3 ♙e7 7.
 ♙e3 ♚d7 8. ♚d2 0-0 9. 0-0-0 ♚c5
 10. h4 ♞e8 11. ♚g5 ♙g5 12. hg5 ♚e4
 13. ♞e2 ♚g5 14. ♚h5 ♞e3 15. fe3
 ♞e7 ▶
 16. ♙c4 h6 17. ♞he1 ♙e6 18. ♚h4
 ♞e8 19. ♚d4 a6 20. ♙d5 c5 21. ♚d3

♙d5 22. ♚d5 ♚e4 23. ♞f1 ♚c7 24.
 ♞f5 g6 25. ♞f4 ♞e5 26. ♚d3 ♞e7 27.
 a4 ♞e6 28. ♘b1 h5 29. c4 g5 30. ♞f3
 h4 31. ♚b3 ♚d7 32. ♚b6 ♘g7 33.
 ♞d3 ♞e7 34. ♞f1 f6 35. ♞fd1 ♚g4
 36. ♞d6 ♚d6 37. ♚d6 ♞f7 38. ♞d2
 ♚c4 39. b3 ♚c3 40. ♞d3 ♞e5 41.
 ♚d8 ♚c7 42. ♚d5 ♚c6 43. ♘c1 ♚d5
 44. ♞d5 g4 45. ♘d1 ♘g6 46. ♘e2
 ♞h7 47. ♘f2 ♞h5 48. e4 ♞e5 49. ♘e3
 h3 50. gh3 gh3 51. ♘f2 ♙g5 52. ♞d3
 h2 53. ♞d1 ♙g1 0 : 1

〈13〉 114

KINDERMANN – FORINTOS

West Berlin 1987 – 44/373

1. e4 e5 2. ♚f3 ♚f6 3. ♚e5 d6 4.
 ♚f3 ♚e4 5. c4 d5 6. ♚c3 ♙c5 7. d4
 ♙b4 8. ♚b3 ♞e7 9. ♙e3 c6 10. ♙d3
 ♙e6 11. 0-0 ♚c3 12. bc3 ♙d6 13. c5
 ♙c7 14. ♚g5 ▶
 14... b6 15. cb6 ab6 16. ♞ae1 ♚a3
 17. ♚d1 g6 18. f4 ♚d6 19. g3 ♚d7
 20. f5 gf5 21. ♚e6 fe6 22. ♙f5 ♚g7
 23. ♙h6 ♚h6 24. ♞e6 ♞e6 25. ♙e6
 ♙d6 26. ♚h5 ♘d8 27. ♞f7 ♞e8 28.
 ♚g5 ♙e7 29. ♞e5 ♚d7 30. ♙d7 ♘d7
 31. ♚f5 ♘d6 32. ♞h7 ♞ad8 33. ♞e5
 ♘d7 34. h4 b5 35. h5 ♞a8 36. h6 ♞a2
 37. ♞f7 1 : 0

〈14〉 115

KUPREJČIK – PRZEVOŹNIK

Lviv 1986 – 41/361

1. e4 e5 2. ♚f3 ♚f6 3. ♚e5 d6 4.
 ♚f3 ♚e4 5. c4 ♙e7 6. ♙e2 0-0 7.
 0-0 d5 8. ♚c3 ♚c3 9. bc3 dc4 10.
 ♙c4 c5 11. d4 ♚c6 12. d5 ♚a5 13.
 ♙d3 ♙f6 14. ♙e3 b6 15. h3 ♙b7 16.
 ♚c2 ♚d5 17. ♙h7 ♘h8 18. ♞ad1
 ♚h5 19. ♙e4 ▶

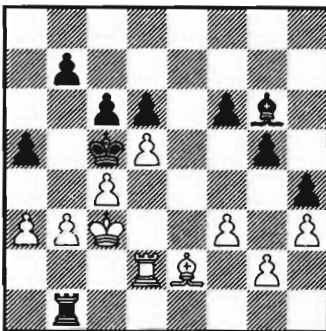
19... ♖e4 20. ♜e4 ♞fe8 21. ♞f4 ♙c3
 22. ♞d7 ♙f6 23. g4 ♞g6 24. g5 ♞e4
 25. ♞g3 ♙b2 26. ♞fd1 ♞ae8 27. ♞1d6
 ♞4e6 28. ♗h4 ♞b1 29. ♞d1 ♞a2 30.
 ♞f3 ♞e3 31. ♞h5 ♗g8 32. g6 fg6 33.
 ♗g6 ♞g3 34. fg3 ♙d4 35. ♗h1
1 : 0

<15> 119

TEICHMANN – MARSHALL

San Sebastian 1911

1. e4 e5 2. ♗f3 ♗f6 3. ♗e5 d6 4.
 ♗f3 ♗e4 5. c4 ♙e7 6. ♗c3 ♗c3 7.
 dc3 ♗c6 8. ♙f4 ♙g4 9. ♙e2 ♞d7 10.
 ♞d2 0-0-0 11. 0-0-0 h6 12. h3 ♙e6 ▶
 13. ♗d4 ♗d4 14. cd4 ♞a4 15. b3 ♞a3
 16. ♗b1 ♙f6 17. d5 ♙d7 18. ♞c2
 ♞he8 19. ♙e3 ♞a5 20. ♙d4 ♙d4 21.
 ♞d4 ♞e5 22. ♞d2 ♞b6 23. ♞d1 ♞de8
 24. ♙f1 a5 25. ♞c1 ♗b8 26. ♞f4 ♙f5
 27. ♗b2 g5 28. ♞f3 ♙g6 29. ♞fc3 ♞f5
 30. f3 ♞c5 31. ♞d1 ♞fe5 32. ♞d4
 ♞d4 33. ♞d4 ♞e1 34. ♞c1 ♞8e3 35.
 ♞dd1 ♞d1 36. ♞d1 ♗a7 37. ♞d2 ♞e1
 38. ♙e2 ♗b6 39. ♗c3 ♗c5 40. a3
 ♞c1 41. ♗b2 ♞g1 42. ♙d1 ♞e1 43.
 ♙e2 h5 44. ♗c3 ♞c1 45. ♗b2 ♞g1
 46. ♙d1 ♞e1 47. ♙e2 h4 48. ♗c3 ♞c1
 49. ♗b2 ♞g1 50. ♙d1 ♞e1 51. ♙e2
 f6 52. ♗c3 ♞c1 53. ♗b2 ♞g1 54. ♙d1
 ♞e1 55. ♙e2 c6 56. ♗c3 ♞c1 57. ♗b2
 ♞b1 58. ♗c3

58... b5 59. b4 ab4 60. ab4 ♞b4 61.
 dc6 bc4 62. ♞d5 ♗c6 63. ♞d6 ♗d6
 64. ♗b4 ♗e5 65. ♗c4 ♙f7 66. ♗d3
 ♗f4 67. ♙f1 ♗g3 68. ♗e3 ♙d5 69.
 ♗e2 f5 70. ♗e3 ♙e6 71. ♗e2 g4 72.
 fg4 fg4 73. ♗e3 ♙d7 74. hg4 ♙g4 75.
 ♗e4 ♙c8 76. ♗e3 ♙d7 **0 : 1**

<16> 125

KUPREJČIK – SKEMBRIS

Debrecen 1992 – 56/326

1. e4 e5 2. ♗f3 ♗f6 3. ♗e5 d6 4.
 ♗f3 ♗e4 5. c4 ♙e7 6. d4 0-0 7. ♙d3
 ♗g5 8. ♗fd2 ♗c6 9. ♗b3 ♗b4 10. f4
 ♙g4 11. ♞d2 ♗f3 12. gf3 ♙h4 13.
 ♗f1 ♙h3 14. ♗e2 a5 ▶
 15. ♗d1 ♞d7 16. a3 ♗d3 17. ♞d3
 ♙f5 18. ♞c3 a4 19. ♗3d2 ♞fe8 20.
 ♗f1 ♞e1 21. ♞e1 ♙e1 22. ♗e1 ♙b1
 23. ♞b1 ♞f5 24. ♞a1 ♞e8 25. ♗e3
 ♞f4 26. ♗f2 ♞d4 27. ♞d1 ♞h4 28.
 ♗g1 ♞e6 29. ♗g2 ♞g6 30. ♙e3 ♞h3
 31. ♞d2 ♞f3 32. ♞e1 h5 33. ♙d4 h4
 34. ♞e8 ♗h7 35. h3 ♞h3 36. ♞e3
 ♞f5 37. ♗h2 ♞g3 38. ♞g3 hg3 39.
 ♗h1 c5 40. ♙e3 ♞f1 41. ♙g1 f5 42.
 ♞d6 ♞c4 43. ♞b6 ♞g4 **0 : 1**

<17> 143

MORPHY – LÖWENTHAL

New Orleans 1850

1. e4 e5 2. ♗f3 ♗f6 3. ♗e5 d6 4.
 ♗f3 ♗e4 5. ♞e2 ♞e7 6. d3 ♗f6 7.
 ♗c3 ♙e6 8. ♙g5 h6 9. ♙f6 ♞f6 10.
 d4 c6 11. 0-0-0 d5 12. ♗e5 ♙b4 13.
 ♗d5 ♙d5 14. ♗g6 ♞e6 15. ♗h8 ♞e2
 16. ♙e2 ♗f8 17. a3 ♙d6 ▶
 18. ♙d3 ♗g8 19. ♗f7 ♗f7 20. f3 b5
 21. ♙e4 ♗d7 22. ♞de1 ♗f6 23. ♞e2
 ♞e8 24. ♙d5 cd5 25. ♞e8 ♗e8 26. g3
 g5 27. ♗d2 ♗g7 28. ♞a1 a5 29. ♗d3

♖e6 30. a4 b4 31. c4 ♙c7 32. ♖e1
 ♗d6 33. ♖e5 dc4 34. ♗c4 ♗e6 35.
 ♖b5 ♗f8 36. ♖d5 ♗e6 37. ♖c5 ♗d6
 38. d5 ♗d7 39. ♖c6 ♙d6 40. ♖a6
 ♗g6 41. ♖a5 ♗e5 42. ♗b5 b3 43. ♖a7
 ♗d8 44. f4 gf4 45. gf4 ♗d3 46. ♗c4
 ♗f4 47. ♖h7 ♙e5 48. ♖h6 ♙b2 49.
 ♗b3 ♙g7 50. ♖h7 ♙e5 51. a5 ♗d5
 52. ♖h5 ♙h2 53. ♖d5 ♗c8 54. ♖b5
 ♗c7 55. ♗c4 ♗c6 56. ♖h5 ♙g1 57.
 ♖h6 ♗c7 58. ♗b5 ♗b8 1/2 : 1/2

(18) 147

FERNÁNDEZ GARCÍA
— ALTERMAN

Katerini 1992 — 56/327

1. e4 e5 2. ♗f3 ♗f6 3. ♗e5 d6 4.
 ♗f3 ♗e4 5. ♖e2 ♖e7 6. d3 ♗f6 7.
 ♙g5 ♗bd7 8. ♗bd2 ♖e2 9. ♙e2 h6
 10. ♙h4 g5 11. ♙g3 ♗b6 12. ♗d4
 ♙g7 13. ♗b5 ♗fd5 14. c4 ♙d7 15. a4
 a6 16. ♗d6 cd6 17. cd5 0-0 ▶
 18. a5 ♗d5 19. ♗c4 ♗c3 20. ♗b6
 ♗e2 21. ♗e2 ♖ad8 22. ♖ab1 ♙c6
 23. f3 h5 24. h3 ♖fe8 25. ♗d2 ♙h6
 26. ♖be1 g4 27. ♗c2 gf3 28. gf3
 ♙f3 29. ♖hg1 ♙g7 30. ♙h4 ♖e1 31.
 ♖e1 f6 32. ♖f1 ♙c6 33. ♖f5 ♗f7 34.
 d4 ♙e4 0 : 1

(19) 153

TRIFUNOVIĆ — BRONŠTEJN

Jugoslavija — SSSR 1957

1. e4 e5 2. ♗f3 ♗f6 3. ♗e5 d6 4.
 ♗f3 ♗e4 5. ♖e2 ♖e7 6. d3 ♗f6 7.
 ♙g5 ♗bd7 8. ♗c3 ♖e2 9. ♙e2 h6
 10. ♙f4 g6 11. 0-0-0 ♙g7 12. h3 ♗b6
 13. ♗d2 ♗fd5 14. ♗d5 ♗d5 15. ♙h2
 0-0 ▶
 16. ♙f3 ♗b4 17. a3 ♗c6 18. c3 a5 19.
 ♖he1 ♙d7 20. d4 b5 21. d5 ♗a7 22.
 ♗b3 b4 23. ab4 ab4 24. cb4 ♖fb8 25.
 ♖e4 ♙a4 26. ♖d3 f5 27. ♖e7 ♖b4 28.

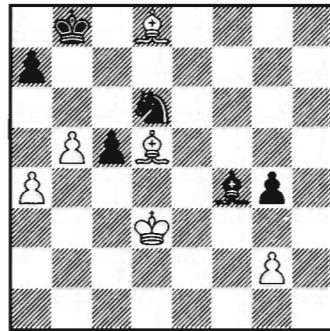
♙d1 ♖c4 29. ♗b1 ♗c8 30. ♖e6 ♗f7
 31. g4 ♗e7 32. gf5 ♗f5 33. ♖f3 ♖b8
 34. ♙c2 ♖c2 0 : 1

(20) 195

LJUBOJEVIĆ — SMYSLOV

World — SSSR 1984 — 37/340

1. e4 e5 2. ♗f3 ♗f6 3. ♗e5 d6 4.
 ♗f3 ♗e4 5. d4 ♙e7 6. ♙d3 ♗f6 7.
 0-0 0-0 8. ♖e1 ♙g4 9. ♗bd2 c5 10.
 h3 ♙h5 11. ♗f1 ♗c6 12. ♗g3 ♙f3 13.
 ♖f3 ♗d4 14. ♖b7 ♖e8 15. ♗f5 ▶
 15... ♗f5 16. ♙f5 ♙f8 17. ♖e8 ♖e8
 18. ♙d2 g6 19. ♙d3 d5 20. c4 ♖b8
 21. ♖b8 ♖b8 22. b3 dc4 23. ♙c4 ♗e4
 24. ♙a5 ♗d6 25. ♙d5 ♖e8 26. ♗f1
 ♙g7 27. ♖e1 ♖e1 28. ♗e1 ♗f8 29.
 ♗e2 ♗e7 30. ♗d3 ♙d4 31. f4 h5
 32. a4 ♗d7 33. b4 ♙f2 34. b5 f6 35.
 ♙c3 ♙g3 36. ♙f6 ♙f4 37. ♙c3 g5 38.
 ♙e1 ♗c7 39. ♙a5 ♗b8 40. ♙d8 g4
 41. hg4 hg4

42. b6 ♗b7 1 : 0

(21) 197

KARPOV — SMYSLOV

SSSR 1972

1. e4 e5 2. ♗f3 ♗f6 3. ♗e5 d6 4.
 ♗f3 ♗e4 5. d4 ♙e7 6. ♙d3 ♗f6 7.

h3 0-0 8. 0-0 c5 9. ♖c3 ♗c6 10. ♖e1 a6 11. d5 ♗a7 12. a4 ♗d7 13. a5 ♖e8 14. ♗f1 h6 15. ♗f4 ♗f8 16. ♖e8 ♗e8 17. ♗h2 ♗d8 18. ♗d2 ▶

18... ♗c7 19. ♗de4 ♗e4 20. ♗e4 ♗f5 21. ♗d2 ♖e8 22. c3 ♗d8 23. ♗b3 ♗d7 24. c4 ♗c8 25. g4 ♗g6 26. ♗d3 ♗d3 27. ♗d3 g6 28. ♖b1 ♗g7 29. b4 cb4 30. ♖b4 ♗c7 31. ♗b3 ♗e5 32. ♗e5 ♖e5 33. ♗g2 g5 34. ♗d4 ♗e7 35. ♗d2 ♖e1 36. ♖b3 ♖e2 37. ♗f3 ♖e5 38. ♖e3 f6 39. ♗e4 ♗g7 40. ♗g2 ♗c7 41. ♖f3 b5 42. ab6 1 : 0

<22> 199

FISCHER – GHEORGHIU

Buenos Aires 1970 – 10/267

1. e4 e5 2. ♗f3 ♗f6 3. ♗e5 d6 4. ♗f3 ♗e4 5. d4 ♗e7 6. ♗d3 ♗f6 7. h3 0-0 8. 0-0 ♖e8 9. c4 ♗c6 10. ♗c3 h6 11. ♖e1 ♗f8 12. ♖e8 ♗e8 13. ♗f4 ♗d7 14. ♗d2 ▶

14... ♗c8 15. d5 ♗b4 16. ♗e4 ♗e4 17. ♗e4 ♗a6 18. ♗d4 ♗c5 19. ♗c2 a5 20. ♖e1 ♗d8 21. ♖e3 b6 22. ♖g3 ♗h8 23. ♗f3 ♗e7 24. ♗d4 ♗f6 25. ♗f6 gf6 26. ♗d4 ♖e8 27. ♖e3 ♖b8 28. b3 b5 29. cb5 ♗b5 30. ♗f5 ♗d7 31. ♗h6 ♖b4 32. ♖g3 ♗h6 33. ♗h6 ♗e4 34. ♗g7 ♗h7 35. f3 1 : 0

<23> 223

PLETÁNEK – DUFEK

corr. 1992 – 58/(336)

1. e4 e5 2. ♗f3 ♗f6 3. ♗e5 d6 4. ♗f3 ♗e4 5. d4 d5 6. ♗d3 ♗c6 7. 0-0 ♗g4 8. c4 ♗f6 9. ♗c3 ♗f3 10. ♗f3 ♗d4 11. ♗h3 ♗e6 12. cd5 ♗d5 13. ♗b5 c6 14. ♖d1 cb5 15. ♖d5 ♗c8 16. ♗e3 ♗b4 17. ♗b5 0-0 18. ♖c1 ♗e8 19. ♗g4 ♗e7 20. ♗c7 ♗c7 21. ♖c7 ▶

21... ♖d8 22. ♖d8 ♗d8 23. ♖b7 ♗b6 24. ♗d2 ♗c6 25. ♗c3 ♗g6 26. ♗g6 hg6 27. ♗f1 ♖e8 28. a4 1 : 0

<24> 226

KUPREJČIK – JUSUPOV

SSSR (ch) 1987 – 43/390

1. e4 e5 2. ♗f3 ♗f6 3. ♗e5 d6 4. ♗f3 ♗e4 5. d4 d5 6. ♗d3 ♗c6 7. 0-0 ♗g4 8. c4 ♗f6 9. ♗c3 ♗f3 10. ♗f3 ♗d4 11. ♗h3 dc4 12. ♗c4 ♗e7 13. ♗g5 0-0 14. ♖ad1 c5 15. ♖fe1 h6 16. ♗h6 gh6 17. ♗h6 ♗h7 18. ♖d3 ♗g5 19. ♗h5 ♗f6 20. ♖g3 ♖ae8 21. ♗e4 ▶

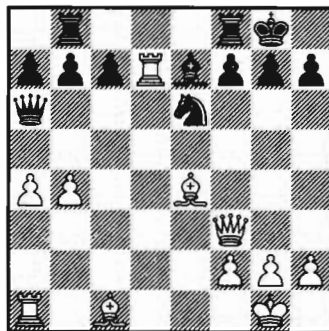
21... ♗h8 22. h4 ♖e4 23. ♖e4 ♗f4 24. ♖g4 ♗h6 25. ♗c5 ♗c6 26. ♗h5 ♗d6 27. ♗f7 ♗d1 28. ♗h2 ♗d6 29. f4 ♗c7 30. ♗b3 ♗d6 31. ♖e8 ♗f4 32. g3 ♗g3 33. ♗h3 1 : 0

<25> 233

HOWELL – IVANČUK

Groningen 1986 – 43/389

1. e4 e5 2. ♗f3 ♗f6 3. ♗e5 d6 4. ♗f3 ♗e4 5. d4 d5 6. ♗d3 ♗c6 7. 0-0 ♗g4 8. c4 ♗f6 9. ♗c3 ♗f3 10. ♗f3 ♗d4 11. ♗e3 ♗e6 12. cd5 ♗d5 13. ♗d5 ♗d5 14. ♗e4 ♗b5 15. a4 ♗a6 16. ♖d1 ♗e7 17. ♗f3 ♖b8 18. b4 0-0 19. ♖d7

19... ♖bd8 ▶
 20. ♗b7 ♜c4 21. ♖d8 ♖d8 22. ♗e3 ♜b4 23. ♗e4 ♗c5 24. ♗c5 ♜c5 25. h4 ♜d4 26. ♖e1 ♜a4 27. h5 ♗g5 28. ♜f5 ♗e4 29. ♖e4 ♜d1 30. ♗h2 g6 31. hg6 hg6 32. ♜g5 ♖d5 33. ♜f6 ♜h5 34. ♖h4 ♜h4 0 : 1

<26> 237

KASPAROV — KARPOV

London/Leningrad (m/6) 1986 — 42/380

1. e4 e5 2. ♗f3 ♗f6 3. ♗e5 d6 4. ♗f3 ♗e4 5. d4 d5 6. ♗d3 ♗c6 7. 0-0 ♗g4 8. c4 ♗f6 9. ♗c3 ♗f3 10. ♜f3 ♗d4 11. ♜e3 ♗e6 12. cd5 ♗d5 13. ♗d5 ♜d5 14. ♗e4 ♜b5 15. a4 ♜a6 16. ♖d1 ♗e7 17. b4 0-0 18. ♜h3 g6 19. ♗b2 ♜c4 20. ♖d7 ♖ae8 ▶
 21. ♗d5 ♜b4 22. ♗c3 ♗f4 23. ♗b4 ♗h3 24. gh3 ♗b4 25. ♖c7 b6 26. ♖a7 ♗g7 27. ♖d7 ♖d8 28. ♖d8 ♖d8 29. ♖d1 ♖d6 30. ♖d3 h5 31. ♗f1 ♖d7 32. ♗g2 ♗c5 33. ♗f1 h4 34. ♗c4 ♖e7 35. ♖f3 ♗d6 36. ♗g2 ♖c7 37. ♗b3 f5 38. ♖d3 ♗c5 39. ♖c3 ♗f6 40. ♖c4 g5 41. ♖c2 ♗e5 42. ♗c4 1/2 : 1/2

<27> 242

ALEHIN — MARSHALL

Peterburg 1914

1. e4 e5 2. ♗f3 ♗f6 3. ♗e5 d6 4. ♗f3 ♗e4 5. d4 d5 6. ♗d3 ♗d6 7. c4 ♗b4 8. ♗bd2 ♗d2 9. ♗d2 ♜e7 10. ♜e2 ♜e2 11. ♗e2 ♗d2 12. ♗d2 ♗e6 13. cd5 ♗d5 14. ♖he1 ♗d8 15. ♗e4 ♗e4 16. ♖e4 ♖e8 17. ♖ae1 ♖e4 18. ♖e4 ♗c6 19. ♖g4 ▶
 19... g6 20. ♖h4 ♗e7 21. ♖h7 ♖d8 22. ♖h4 ♖d5 23. ♖e4 ♗f8 24. ♗c3

♖f5 25. ♖e2 a6 26. a3 ♗e7 27. ♖e5 ♖f6 28. ♗d3 b6 29. ♖e2 ♗d5 30. ♗e4 ♗f4 31. ♖c2 ♗g2 32. ♗e5 ♗e8 33. ♖c7 ♖f2 34. ♗c4 b5 35. ♗d6 ♗f8 36. d5 f6 37. ♗b7 ♗f4 38. b4 g5 39. d6 ♗e6 40. ♗d5 ♗f4 41. ♗c6 ♖h2 42. ♗c5 ♖d2 43. ♖c8 ♗f7 44. d7 ♗e6 45. ♗e6 ♗e6 46. d8 ♜ ♖d8 47. ♖d8 g4 48. ♖e8 ♗f7 49. ♖e2 f5 50. ♗d5 ♗f6 51. ♗d4 f4 52. ♗e4 ♗g5 53. ♖c2 f3 54. ♖d2 ♗h4 55. ♗f4 1 : 0

<28> 254

SPIELMANN — MARSHALL

Hamburg 1910

1. e4 e5 2. ♗f3 ♗f6 3. ♗e5 d6 4. ♗f3 ♗e4 5. d4 d5 6. ♗d3 ♗d6 7. 0-0 ♗g4 8. c4 0-0 9. cd5 f5 10. ♗c3 ♗d7 11. h3 ♗h5 12. ♗e4 fe4 13. ♗e4 ♗f6 14. ♗f5 ♗h8 15. g4 ♗d5 16. ♜d3 ♗b4 17. ♜e4 ♗f7 18. ♗g5 ♜e8 ▶
 19. ♗e5 ♗d5 20. ♜e2 ♗c6 21. ♜d3 ♗e5 22. de5 ♜e5 23. ♜g3 ♜b2 24. ♜h4 ♖f5 25. gf5 ♜e5 26. ♜g3 ♜f5 27. ♜g4 ♜e5 28. ♖fe1 ♜h2 29. ♗f1 ♖f8 30. ♗e2 ♜f2 31. ♗d3 b5 0 : 1

<29> 261

ADAMS — HÜBNER

Dortmund 1992 — 54/282

1. e4 e5 2. ♗f3 ♗f6 3. ♗e5 d6 4. ♗f3 ♗e4 5. d4 d5 6. ♗d3 ♗d6 7. 0-0 0-0 8. c4 ♗e6 9. ♜c2 f5 10. ♗bd2 c6 11. c5 ♗c7 12. b4 ♗d7 13. b5 g5 14. bc6 bc6 15. ♜a4 ♜f6 16. ♜c6 ♖ac8 17. ♜a6 g4 ▶
 18. ♗e4 fe4 19. ♗g5 ♗f5 20. ♜f6 ♖f6 21. ♗c2 h6 22. ♗b3 hg5 23. ♗d5 ♗g7 24. ♗g5 ♖ff8 25. ♖fe1 ♗a5 26. ♖ed1 ♗f6 27. ♗b3 ♗g6 28. ♗e3 ♗c7 29.

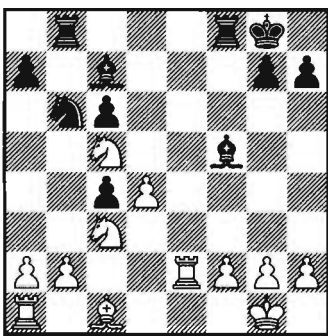
d5 ♖e5 30. ♖ac1 a5 31. g3 ♜fd8 32. ♖c4 a4 33. d6 a3 34. ♖a6 ♜b8 35. ♖d4 ♖d4 36. ♜d4 ♜b2 37. c6 e3 38. fe3 ♜h8 39. c7 ♜hh2 40. d7 ♜bg2 41. ♖f1 ♖e4 42. ♜e4 ♖e4 43. ♖e1 ♜g1 44. ♖f1 ♖f3 0 : 1

<30> 264

BUDAPEST — PARIS

corr. 1842/45

1. e4 e5 2. ♖f3 ♖f6 3. ♖e5 d6 4. ♖f3 ♖e4 5. d4 d5 6. ♖d3 ♖d6 7. 0-0 0-0 8. c4 ♖e6 9. ♜c2 f5 10. ♜b3 dc4 11. ♜b7 c6 12. ♖e4 fe4 13. ♖g5 ♖f5 14. ♖c3 ♜d7 15. ♜d7 ♖d7 16. ♖ge4 ▶
16... ♖c7 17. ♜e1 ♜ab8 18. ♜e2 ♖b6 19. ♖c5 ♖d6 20. ♖5e4 ♖c7 21. ♖c5 ♖d6 22. ♖5e4 ♖c7 23. ♖c5 ♖d6 24. ♖5e4 ♖c7 25. ♖c5 ♖d6 26. ♖5e4 ♖c7 27. ♖c5

27... ♖d3 28. ♜e3 ♖c2 29. ♖e6 ♜f7 30. ♖c7 ♜c7 31. ♜e2 ♖d3 32. ♖f4 ♖e2 33. ♖c7 ♜e8 34. ♖b6 ab6 35. ♜e1 ♖h5 36. ♜e8 ♖e8 37. ♖e4 b5 38. a3 ♖g6 39. f3 ♖f7 40. ♖f2 ♖e6 41. ♖e3 h6 42. g4 ♖d5 43. ♖c3 ♖d6 44. f4 ♖e8 45. f5 ♖d7 46. ♖e4 ♖e7 47. ♖f4 ♖e8 48. ♖e5 ♖f7 49. h4 ♖d5 50. g5 hg5 51. hg5 ♖g8 52. g6 1 : 0

<31> 273

KAMSKY — JUSUPOV

Tilburg 1992 — 56/328

1. e4 e5 2. ♖f3 ♖f6 3. ♖e5 d6 4. ♖f3 ♖e4 5. d4 d5 6. ♖d3 ♖d6 7. 0-0 0-0 8. c4 ♖e6 9. ♜e1 ♜e8 10. c5 ♖e7 11. ♖c3 ♖c3 12. bc3 ♖d7 13. ♖f4 b6 14. ♜c2 ♖f8 15. ♖e5 ♖f6 16. ♖b5 ♖e5 17. ♖e5 ♖d7 18. c6 ♖c8 19. ♖g3 a6 20. ♖d3 ♜e6 21. ♜e6 ♖e6 22. a4 ▶

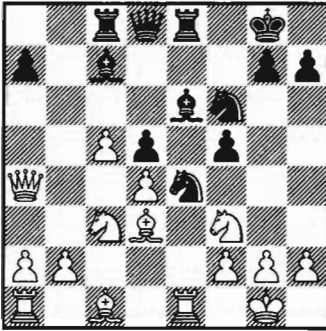
22... ♜e8 23. ♖c7 ♜c6 24. ♖g3 h6 25. h3 ♖d7 26. ♖h4 ♜c7 27. ♜d2 ♖f8 28. ♜a3 ♖g6 29. ♖g3 ♜b7 30. ♜b3 ♖f8 31. ♜b2 ♖d7 32. ♜a3 ♜c6 33. ♜b4 ♜a7 34. ♖h2 ♜a8 35. f3 ♜a7 36. ♜d6 ♜d6 37. ♖d6 f5 38. g4 g6 39. ♖g3 ♖f7 40. ♖f4 ♖g7 41. gf5 ♖f5 42. ♖f5 gf5 43. ♜b1 ♖g6 44. ♜e1 ♖f6 45. ♖h4 ♖f7 46. ♖h6 ♜c7 47. ♖d2 ♜c8 48. ♖g3 ♖h5 49. ♖f2 ♜e8 50. ♜g1 ♖g7 51. h4 ♖e6 52. ♜b1 ♜b8 53. ♖e2 b5 54. ♖d3 ♖f6 55. ab5 ab5 56. h5 f4 57. ♜a1 ♜h8 58. ♜a6 ♜h5 59. ♖f4 ♖f5 60. ♖e5 ♖c5 61. dc5 ♖e5 62. ♜g6 ♜h4 63. ♜g4 ♜h1 64. ♜d4 ♖e6 65. ♖c2 ♜h5 66. ♖b3 ♖d7 67. ♖b4 ♖c6 68. ♜g4 ♜h6 69. f4 ♜f6 70. ♜h4 ♜f7 71. ♜h6 ♖c7 72. ♖b5 ♜f4 73. ♜h7 ♖c8 74. ♖b6 ♜f1 75. ♜h8 ♖d7 76. c6 ♖d6 77. ♜d8 1 : 0

<32> 275

LIANG JINRONG — HANDOKO

Beijing 1992

1. e4 e5 2. ♖f3 ♖f6 3. ♖e5 d6 4. ♖f3 ♖e4 5. d4 d5 6. ♖d3 ♖d6 7. 0-0 0-0 8. ♜e1 f5 9. c4 c6 10. ♜b3 ♖e6 11. c5 ♖c7 12. ♜b7 ♖d7 13. ♜c6 ▶
13... ♜e8 14. ♖c3 ♜c8 15. ♜a4 ♖df6

16. ♖g5 ♗g5 17. ♗g5 ♖h2 18. ♗h2 ♗g4 19. ♗g1 ♖g5 20. ♖e2 ♗f6 21. ♖f3 ♗e4 22. ♖a6 ♖d2 23. ♖e4 fe4 24. ♗b5 ♖g4 25. ♖a3 ♖b8 26. ♗d6 ♖f8 27. ♖g3 h5 28. b3 ♖d4 29. ♖ac1 ♖f6 30. c6 ♖bd8 31. ♗b5 d4 32. c7 ♖d5 33. ♗a7 ♖g5 34. ♖e4 ♖d7 35. ♖h4 d3 36. c8♖ ♖c8 37. ♖c8 ♖c8 38. ♗c8 d2 39. ♖e8 ♗f7 40. ♖e7 ♖e7 41. ♗e7 d1♖ 42. ♗h2 ♖g4 43. ♖h5 ♗e7 44. ♖e5 ♗d7 45. ♖b5 ♗d6 46. ♖b8 ♗c5 47. g3 ♖f3 48. ♗g1 ♖e4 49. ♖c7 ♗b4 50. ♖b7 ♗a3 51. ♖a7 ♗b2 52. ♖g7 ♗a2 53. ♖a7 ♗b1 54. ♖h7 ♗b2 55. ♖g7 ♖c3 56. ♖d7 ♖d4 57. ♖c6 ♖e1 58. ♗g2 ♖h8 0 : 1

〈33〉 279

HALIFMAN — ROZENTALIS
Vilnius 1988 — 45/351

1. e4 e5 2. ♗f3 ♗f6 3. ♗e5 d6 4. ♗f3 ♗e4 5. d4 d5 6. ♖d3 ♖d6 7. 0-0 0-0 8. c4 c6 9. ♖e1 ♖f5 10. ♖b3 ♗a6 11. ♗c3 ♗ec5 12. dc5 ♗c5 13. ♖f5 ♗b3 14. ab3 dc4 15. bc4 ♖b4 16. ♖g5 ♖b6 17. ♖e3 ♖c7 18. g3 ►
18... ♖fe8 19. ♗g2 h6 20. ♖e2 ♖c3 21. bc3 a5 22. c5 a4 23. ♖a3 ♖a5 24. ♖d3 ♗f8 25. ♖d4 ♖e2 26. ♖e2 ♖e8 27. ♖d3 ♖e7 28. ♖c2 ♖d8 29. ♖a4 ♖d7 30. ♖b3 ♖e8 31. ♖a1 ♖e2 32. ♖c4 ♖e7 33. ♖b1 ♖b8 34. h3 ♖e8 35. ♖d1 ♖b8 36. ♗h4 ♖c8 37.

♖d3 ♖e4 38. ♖f3 f6 39. ♗f5 ♖d7 40. ♗d6 ♖e1 41. ♖f6 gf6 42. ♖f6 ♗g7 43. ♖f7 1 : 0

〈34〉 290

HÜBNER — TIMMAN
Rotterdam 1988 — 46/393

1. e4 e5 2. ♗f3 ♗f6 3. ♗e5 d6 4. ♗f3 ♗e4 5. d4 d5 6. ♖d3 ♖d6 7. 0-0 0-0 8. c4 c6 9. ♖e1 ♖e8 10. ♗c3 ♗c3 11. bc3 ♖g4 12. ♖g5 ♖e1 13. ♖e1 ♖d7 14. ♖e3 ♖e6 15. ♖b1 b6 16. cd5 cd5 17. c4 ♖e3 18. fe3 ♗c6 19. cd5 ♗b4 20. ♖c4 ♖f5 ►
21. ♖b2 ♖c8 22. ♗d2 ♖d3 23. ♖d3 ♗d3 24. ♖b1 f5 25. e4 h6 26. e5 hg5 27. ed6 ♗f7 28. ♗f3 ♗f6 29. d7 ♖d8 30. ♖d1 g4 31. ♖d3 1/2 : 1/2

〈35〉 300

DE FIRMIAN — KOGAN
USA (ch) 1986 — 42/383

1. e4 e5 2. ♗f3 ♗f6 3. ♗e5 d6 4. ♗f3 ♗e4 5. d4 d5 6. ♖d3 ♖d6 7. 0-0 0-0 8. c4 c6 9. ♖c2 ♗a6 10. a3 f5 11. c5 ♖e7 12. ♗e5 ♗c7 13. f3 ♗e6 14. ♖e3 ♖g5 15. f4 ♖h6 16. ♗c3 ♖d7 17. b4 ♖e8 18. g4 g6 ►
19. g5 ♖g7 20. ♗e2 ♖c8 21. ♖a4 a6 22. ♖ad1 ♖c7 23. ♖b3 h6 24. h4 hg5 25. hg5 ♗4g5 26. fg5 ♖e5 27. de5 f4 28. ♖c1 ♖g5 29. ♗f2 ♖h4 30. ♗g2 f3 31. ♖f3 ♖f3 32. ♗f3 ♖f7 0 : 1

〈36〉 302

TIMMAN — SALOV
Saint John (m/2) 1988 — 45/354

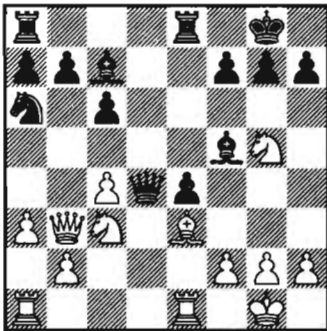
1. e4 e5 2. ♗f3 ♗f6 3. ♗e5 d6 4. ♗f3 ♗e4 5. d4 d5 6. ♖d3 ♖d6 7.

0-0 0-0 8. c4 c6 9. ♖c2 ♘a6 10. a3 f5 11. ♘c3 ♘c7 12. ♘e2 ♘e6 13. b4 ♘h8 14. ♙b2 ♗e8 15. ♚ae1 ♗h5 16. ♘e5 f4 17. f3 ♘4g5 18. cd5 cd5 19. ♙c1 ♙e5 20. de5 ♙d7 21. ♙b2 ▶
 21... a6 22. ♗d2 ♚ad8 23. ♚c1 ♙e8 24. ♙d4 ♙g6 25. ♙b6 ♚d7 26. ♙g6 hg6 27. ♙c5 ♚f5 28. ♙d6 ♘f7 29. ♚c8 ♘h7 30. ♘d4 ♘d4 31. ♗d4 ♘e5 32. ♙e5 ♚e5 33. ♗f4 ♗f5 34. ♗h4 ♗h5 35. ♗f4 ♗f5 36. ♗h4 ♗h5 37. ♗g3 d4 38. ♚e1 ♚e1 39. ♗e1 ♗g5 40. ♗e8 ♗e3 41. ♘f1 ♗e8 42. ♚e8 ♚c7 43. ♚d8 ♚c3 44. ♚d4 ♚a3 45. ♚d6 b5 46. ♘f2 1/2 : 1/2

<37> 308

LJUBOJEVIĆ – TIMMAN
 Linares 1988 – 45/356

1. e4 e5 2. ♘f3 ♘f6 3. ♘e5 d6 4. ♘f3 ♘e4 5. d4 d5 6. ♙d3 ♙d6 7. 0-0 0-0 8. c4 c6 9. ♖c2 ♘a6 10. a3 ♙g4 11. ♙e4 de4 12. ♘g5 ♙f5 13. ♘c3 ♚e8 14. ♚e1 ♙c7 ▶
 15. ♗b3 ♗d4 16. ♙e3

16... ♘c5 17. ♗b4 ♗d6 18. ♗c5 ♗h2 19. ♘f1 ♙g4 20. ♘h3 ♚e5 21. ♘d5 ♙h3 22. gh3 ♙b6 23. ♘b6 ♚c5 24. ♘a8 ♗h3 25. ♘e2 ♚c4 26. ♚ad1 ♚c2 27. ♚d2 ♗f3 28. ♘f1 ♚d2 29. ♙d2 ♗d3 30. ♚e2 h5 31. ♙c3 h4 32. ♘e1 h3 33. ♙e5 f6 34. ♙g3 ♗f3 35. ♘d2 ♗g2 0 : 1

<38> 309

ŠAKAROV – ROZENTALIS
 corr. 1986 – 41/364

1. e4 e5 2. ♘f3 ♘f6 3. ♘e5 d6 4. ♘f3 ♘e4 5. d4 d5 6. ♙d3 ♙d6 7. 0-0 0-0 8. c4 c6 9. ♖c2 ♘a6 10. a3 ♙g4 11. c5 ♙c7 12. ♘e5 ♙e5 13. de5 ♘ac5 14. f3 ♗b6 15. ♙e3 d4 16. ♙d4 ♚fd8 17. ♙e4 ♚d4 18. ♙h7 ♘h8 19. fg4 ♘b3 20. ♘h1 ♘a1 21. ♗f5 c5 22. ♗f7 ♘h7 23. e6 ▶
 23... ♚d5 24. ♘c3 ♚e5 25. ♘e4 ♘h8 26. ♘g5 1 : 0

<39> 313

HAZAI – VLADIMIROV
 Rotterdam 1988 – 46/399

1. e4 e5 2. ♘f3 ♘f6 3. ♘e5 d6 4. ♘f3 ♘e4 5. d4 d5 6. ♙d3 ♙d6 7. 0-0 0-0 8. c4 c6 9. ♖c2 ♘a6 10. a3 ♙g4 11. ♘e5 ♙e5 12. de5 ♘ac5 13. b4 ♘d3 14. ♗d3 ♙f5 15. cd5 cd5 16. ♗d4 ♚c8 17. f3 ♘g5 18. ♙g5 ♗g5 19. ♘d2 h5 20. ♚ac1 h4 ▶
 21. ♚c5 h3 22. g3 ♚c5 23. bc5 ♗e7 24. g4 ♙d7 25. ♚e1 ♚c8 26. ♘b3 b6 27. ♚c1 bc5 28. ♘c5 ♙b5 29. ♚c3 ♙c4 30. ♘d3 ♚b8 31. ♘b4 a5 32. ♘d5 ♙d5 33. ♗d5 ♚b1 34. ♘f2 ♗h4 35. ♘e3 ♗e1 36. ♘f4 g5 37. ♘g5 ♗c3 38. ♗d8 ♘h7 39. ♗f6 ♚b7 40. ♘h5 ♗d3 41. ♗h6 ♘g8 42. ♗g5 ♗g6 43. ♗g6 fg6 44. ♘g6 ♚b6 0 : 1

<40> 315

LJUBOJEVIĆ – HORT
 Amsterdam 1988 – 46/400

1. e4 e5 2. ♘f3 ♘f6 3. ♘e5 d6 4. ♘f3 ♘e4 5. d4 d5 6. ♙d3 ♙d6 7. 0-0 0-0 8. c4 c6 9. ♖c2 ♘a6 10. a3

♙g4 11. ♘e5 ♙e5 12. de5 ♘ac5 13. f3 ♘d3 14. ♚d3 ♘c5 15. ♚d4 ♘b3 16. ♚g4 ♘a1 17. ♙h6 g6 18. ♙f8 ♚f8 19. cd5 cd5 ▶
 20. ♚d4 ♘c2 21. ♚f2 ♚c8 22. ♚a7 d4 23. ♘d2 ♚e7 24. f4 ♘e3 25. ♚b1 ♚d7 26. ♘e4 ♘g7 27. ♚b6 ♚c6 28. ♚b3 ♚f5 29. ♚d3 ♚c2 30. ♚d4 ♚g2 31. ♘h1 ♚h3 32. e6 ♘h6 0 : 1

〈41〉 316

IVANOVIĆ – HALIFMAN
 Plovdiv 1986 — 41/363

1. e4 e5 2. ♘f3 ♘f6 3. ♘e5 d6 4. ♘f3 ♘e4 5. d4 d5 6. ♙d3 ♙d6 7. 0-0 0-0 8. c4 c6 9. ♘c3 ♘c3 10. bc3 ♙g4 11. ♚b1 dc4 12. ♙c4 b5 13. ♙e2 ♘d7 14. a4 a6 15. c4 bc4 16. ♚c2 ♙f3 17. ♙f3 ♚h4 18. g3 ♚d4 ▶
 19. ♙c6 ♚ad8 20. ♙g5 ♚c5 21. ♙d8 ♚c6 22. ♙a5 ♘e5 23. ♚fd1 ♘f3 24. ♘f1 ♘h2 25. ♘g1 ♘f3 26. ♘f1 ♘h2 27. ♘g1 ♘f3 28. ♘f1 ♚e8 29. ♚b6 ♘d2 30. ♘g1 ♘f3 31. ♘f1 ♚c8 32. ♘g2 ♘h4 33. ♘h2 ♘f3 34. ♘g2 ♚a8 35. ♘h3 ♙c7 36. ♚c4 ♘g5 37. ♘h2 ♚f3 0 : 1

〈42〉 327

CAPABLANCA – NORTHROP
 New York 1909

1. e4 e5 2. ♘f3 ♘f6 3. ♘e5 d6 4. ♘f3 ♘e4 5. d4 d5 6. ♙d3 ♙d6 7. 0-0 0-0 8. c4 c6 9. ♘c3 ♘c3 10. bc3 dc4 11. ♙c4 ♙g4 12. ♚d3 ♘d7 13. ♘g5 ♘f6 14. h3 ♙h5 15. f4 h6 16. g4 hg5 17. fg5 18. hg4 ♙g4 19. ♚e4 ♚d7 20. g6 ♙e6 21. ♙e6 fe6 22. ♙g5 ♚e8 23. ♚f8 ♙f8 ▶
 24. ♚f1 e5 25. ♚f8 ♘f8 26. ♚f5 ♘g8 27. de5 ♚d8 28. ♙d8 ♚d8 29. ♚e6

♘h8 30. ♚h3 ♘g8 31. ♚h7 ♘f8 32. ♚h8 ♘e7 33. ♚g7 ♘e6 34. ♚f7 ♘e5 35. g7 ♚g5 36. ♘f2 ♚h4 37. ♘e2 ♚e4 38. ♘d2 ♚g2 39. ♘c1 ♚g1 40. ♘c2 ♚g4 41. ♚e7 1 : 0

〈43〉 327

NUNN – SALOV
 Bruxelles 1988 — 45/353

1. e4 e5 2. ♘f3 ♘f6 3. ♘e5 d6 4. ♘f3 ♘e4 5. d4 d5 6. ♙d3 ♙d6 7. 0-0 0-0 8. c4 c6 9. ♘c3 ♘c3 10. bc3 dc4 11. ♙c4 ♙g4 12. ♚d3 ♘d7 13. ♘g5 ♘f6 14. h3 ♙h5 15. f4 h6 16. g4 hg5 17. fg5 b5 18. ♙b3 ♘g4 19. hg4 ♚d7 20. ♚f5 ♙g4 21. ♚d7 ♙d7 22. ♚f7 ♚f7 23. g6 ♙e8 ▶
 24. ♙e3 a5 25. ♙e6 ♘f8 26. gf7 ♙f7 27. ♚f1 ♚a7 28. c4 bc4 29. ♙c4 ♘e8 30. ♚c1 ♙c4 31. ♚c4 ♚a6 32. ♘g2 ♘d7 33. ♘f3 ♚a8 34. ♚c2 ♚h8 35. ♚g2 ♚h3 36. ♘e4 ♚g3 37. ♚f2 a4 38. ♚f7 ♘e6 39. ♚a7 a3 40. ♚a6 ♘d7 41. d5 cd5 42. ♘d5 ♙e7 43. ♚a7 ♘e8 44. ♙c5 ♚d3 45. ♘c4 ♙c5 46. ♚g7 ♙f8 47. ♘d3 ♙g7 1/2 : 1/2

〈44〉 340

SHORT – SALOV
 Amsterdam 1989 — 47/388

1. e4 e5 2. ♘f3 ♘f6 3. ♘e5 d6 4. ♘f3 ♘e4 5. d4 d5 6. ♙d3 ♙d6 7. 0-0 0-0 8. c4 c6 9. ♘c3 ♘c3 10. bc3 ♙g4 11. cd5 cd5 12. ♚b1 b6 13. ♚b5 ♙c7 14. c4 ♚d6 15. ♚e1 ♙f3 16. ♚f3 ♚h2 17. ♘f1 ♘c6 18. ♚d5 ▶
 18... ♚ae8 19. ♙e3 g6 20. a3 ♚h1 21. ♘e2 ♚h4 22. g4 f5 23. ♚d7 f4 24. ♚h1 ♚f6 25. ♚d5 ♙e6 26. g5 ♘d4 27. ♘d1 1 : 0

<45> 343

OLL – AKOPIAN

Manila (ol) 1992 – 55/301

1. e4 e5 2. ♖f3 ♖f6 3. ♗e5 d6 4. ♗f3 ♗e4 5. d4 d5 6. ♘d3 ♘d6 7. 0-0 0-0 8. c4 c6 9. cd5 cd5 10. ♗c3 ♗c3 11. bc3 ♙g4 12. ♚b1 b6 13. ♚b5 ♙c7 14. c4 dc4 15. ♙e4 ♗c6 16. ♙g5 ♙f3 17. ♚f3 ♚d6 18. ♙g3 ♗d4 19. ♚g4 g6 20. ♙a8 f5 21. ♚h4 ♙a8 22. ♙h3 h5 23. ♙a3 ♗e2 24. ♗h1 ♚c6 ▶
25. ♙e3 ♗f4 26. ♙f3 ♗d3 27. ♚g5 f4 28. h3 ♙e8 29. ♙d3 cd3 30. ♙c1 ♙d8 31. ♚f4 ♚d5 32. ♙d1 ♙g5 33. ♚g3 d2 34. f4 h4 35. ♚f2 ♚a2 36. fg5 ♚a3 37. ♚d2 ♚b3 38. ♙f1 ♚e6 39. ♚d4 1/2 : 1/2

<46> 345

DVOJRIS – ROZENTALIS

Lviv 1990 – 49/364

1. e4 e5 2. ♖f3 ♖f6 3. ♗e5 d6 4. ♗f3 ♗e4 5. d4 d5 6. ♘d3 ♘d6 7. 0-0 0-0 8. c4 c6 9. cd5 cd5 10. ♗c3 ♗c3 11. bc3 ♙g4 12. ♚b1 b6 13. ♚b5 ♙c7 14. h3 a6 15. ♙d5 ♚d5 16. hg4 ♗c6 17. ♗g5 h6 18. ♗e4 ♙ad8 19. g5 ♙fe8 20. ♙e1 ♗d4 21. cd4 ♚d4 22. ♚c2 ♚d3 23. ♚c7 ♙c8 24. ♚b7 ♙c1 25. ♙c1 ♚e4 26. ♚b6 ▶
- 26... ♚f4 27. ♙f1 ♙e6 28. ♚d8 ♗h7 29. ♚d3 ♚e4 30. ♚e4 ♙e4 31. gh6 ♗h6 32. ♙d1 ♙a4 33. ♙d2 ♗g5 34. ♗f1 f5 35. g3 ♙a3 36. ♗g2 g6 37. ♙c2 ♗h5 38. ♙d2 a5 39. ♙c2 a4 40. ♙d2 g5 41. ♙c2 ♗g4 42. ♙c4 f4 43. gf4 gf4 44. ♙c2 ♗f5 45. ♙b2 ♙c3 46. ♙b4 a3 47. ♙a4 ♗g4 48. ♙a8 ♗f5 49. ♙a4 ♗e5 50. ♙a5 ♗d4 51. ♙a4 ♗c5 52. ♙f4 ♙c2 53. ♙a4 ♙a2 54. ♗g3 ♗b5 55. ♙a8 ♗b4 56. ♙b8 ♗c3 57. ♙a8 ♙a1 58. f4 ♗b3 1/2 : 1/2

<47> 348

SHORT – GEL'FAND

Bruxelles (m/7) 1991 – 52/302

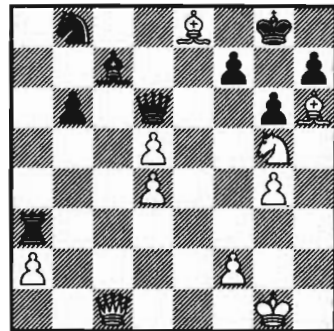
1. e4 e5 2. ♖f3 ♖f6 3. ♗e5 d6 4. ♗f3 ♗e4 5. d4 d5 6. ♘d3 ♘d6 7. 0-0 0-0 8. c4 c6 9. cd5 cd5 10. ♗c3 ♗c3 11. bc3 ♙g4 12. ♚b1 b6 13. ♚b5 ♙c7 14. h3 a6 15. hg4 ab5 16. ♚c2 g6 17. ♙h6 ♙e8 18. ♙b5 ♙e4 19. g5 ♚d6 20. ♗e5 ▶
- 20... ♚e6 21. f4 ♗c6 22. ♗c6 ♙f4 23. ♙f4 ♙f4 24. ♗e5 ♙e5 25. de5 ♚e5 26. a4 ♚e1 27. ♗h2 ♙c8 28. ♚d3 ♚e5 29. ♚g3 ♚c3 30. ♚f4 ♚c7 31. ♗g3 ♚c3 32. ♗h2 ♚c7 33. ♗g3 ♚c3 1/2 : 1/2

<48> 349

NADANIAN – ALTUNIAN

Armenia 1992 – 54/281

1. e4 e5 2. ♖f3 ♖f6 3. ♗e5 d6 4. ♗f3 ♗e4 5. d4 d5 6. ♘d3 ♘d6 7. 0-0 0-0 8. c4 c6 9. cd5 cd5 10. ♗c3 ♗c3 11. bc3 ♙g4 12. ♚b1 b6 13. ♚b5 ♙c7 14. h3 a6 15. hg4 ab5 16. ♚c2 g6 17. ♙h6 ♙e8 18. ♙b5 ♙e4 19. c4 ♚c8 20. g3 ♙d6 21. ♗g5 ♙e7 22. ♚d1 ♙a3 23. cd5 ♚c7 24. ♙e1 ♙g3 25. ♙e7 ♚e7 26. ♚c1 ▶
- 26... ♙c7 27. ♙e8 ♚d6

28. ♚a3 ♚h2 29. ♗f1 ♚h6 30. ♙f7 ♗h8 31. ♚e7 1 : 0

<49> 351

IVANČUK – BAREEV

Linares 1993 – 57/304

1. e4 e5 2. ♘f3 ♘f6 3. ♘e5 d6 4. ♘f3 ♘e4 5. d4 d5 6. ♙d3 ♙d6 7. 0–0 0–0 8. c4 c6 9. cd5 cd5 10. ♘c3 ♘c3 11. bc3 ♙g4 12. ♚b1 b6 13. ♚b5 ♙c7 14. h3 a6 15. hg4 ab5 16. ♚c2 g6 17. ♙b5 ♚d6 18. g3 ♚a7 19. ♚e1 ♘d7 20. g5 ♚d8 21. a4 ▶
21... ♘b8 22. ♘h2 ♚f8 23. ♘g4 ♙d6 24. ♘g2 ♘h8 25. ♚h1 ♚g7 26. ♘f6 h5 27. ♚d1 1 : 0

<50> 351

L. HANSEN – DANIELSEN

Valby 1993 – 57/305

1. e4 e5 2. ♘f3 ♘f6 3. ♘e5 d6 4. ♘f3 ♘e4 5. d4 d5 6. ♙d3 ♙d6 7. 0–0 0–0 8. c4 c6 9. cd5 cd5 10. ♘c3 ♘c3 11. bc3 ♙g4 12. ♚b1 b6 13. ♚b5 ♙c7 14. h3 a6 15. hg4 ab5 16. ♚c2 g6 17. ♙b5 ♚d6 18. g3 ♘c6 19. ♘g2 ♚fe8 20. ♚h1 ♚e4 21. ♚d2 ▶
21... ♚g4 22. ♙c6 ♚c6 23. ♚h6 ♚a2 24. ♚h7 ♘f8 25. ♚h8 ♘e7 26. ♙g5 ♚g5 27. ♚e1 ♚e5 28. ♘e5 ♚c3 29. ♘d3 ♘d6 30. ♚f8 1 : 0

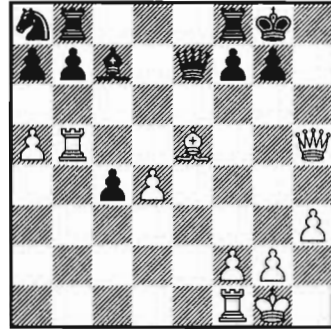
<51> 365

GAVRILOV – FROG

corr. 1989 – 50/332

1. e4 e5 2. ♘f3 ♘f6 3. ♘e5 d6 4. ♘f3 ♘e4 5. d4 d5 6. ♙d3 ♙d6 7. 0–0 0–0 8. c4 c6 9. ♘c3 ♘c3 10. bc3 ♙g4 11. cd5 cd5 12. h3 ♙h5 13. ♚b1 ♘d7 14. ♚b5 ♘b6 15. c4 ♙f3 16. ♚f3 dc4 17. ♙c2 ♚d7 18. a4 ♚ab8 19. ♙g5 ♙c7 20. ♙f6 ♚d6 21. ♙e5

♚e7 22. a5 ♘a8 23. ♙h7 ♘h7 24. ♚h5 ♘g8

25. ♙g7 f6 26. ♚h8 ♘f7 27. ♙f8 ♚f8 28. ♚h5 ♘g8 29. ♚d5 ▶
29... ♚f7 30. ♚b7 ♙d6 31. ♚c6 ♚e6 32. ♚c5 ♘c7 33. ♚c4 ♘d5 34. ♚cc1 ♚e8 35. g3 ♙b4 36. ♚e6 ♚e6 37. ♚c8 ♘f7 38. ♚b1 ♙d6 39. h4 ♙a5 40. ♚b7 ♘g6 41. ♚g8 ♘f5 42. h5 ♙d2 43. ♚h8 ♚b6 44. ♚d7 ♘g4 45. ♘g2 ♘e3 46. fe3 ♙e3 47. ♚g7 ♙g5 48. ♚a7 ♚b2 49. ♘f1 ♘f3 50. ♚a3 ♙e3 51. ♚e3 ♘e3 52. h6 ♘f3 53. ♘e1 ♚e2 54. ♘d1 ♚e4 55. ♚d8 ♚e7 56. ♚f8 ♘g3 57. ♘c2 ♘f4 58. ♚f6 ♘e4 59. ♚d6 ♚c7 60. ♘b3 1 : 0

<52> 369

TARRASCH – MARÓCZY

Oostende 1905

1. e4 e5 2. ♘f3 ♘f6 3. ♘e5 d6 4. ♘f3 ♘e4 5. d4 d5 6. ♙d3 ♙e7 7. 0–0 ♙g4 8. c4 0–0 9. cd5 ♘f6 10. ♘c3 ♘d5 11. ♙e4 ♘c3 12. bc3 c6 13. ♚b1 ♚c7 14. ♚b3 ♙f3 15. ♙f3 b6 16. ♚c4 ▶
16... ♙d6 17. g3 ♚c8 18. ♚e1 ♘d7 19. ♙g5 ♚ab8 20. ♙h5 ♘f8 21. ♚e7 ♙e7 22. ♚f7 ♘h8 23. ♙e7 ♚d7 24. c4 ♘g6 25. ♙g6 hg6 26. ♚e1 ♚f5 27. ♚f5 gf5 28. d5 cd5 29. cd5 ♚b7 30. ♚e2 ♚d7 31. d6 ♘g8 32. h4 ♘f7 33.

h5 ♖c4 34. ♜g2 a5 35. ♜h3 a4 36. f4 ♖c3 37. ♖b2 ♖b7 38. ♜h4 b5 39. ♜g5 b4 40. ♖d2 ♜e6 41. ♜g6 b3 42. ab3 ab3 43. ♜g7 ♖e3 44. g4 fg4 45. f5 ♜f5 46. ♖b2 ♖ee7 47. de7 ♖e7 0 : 1

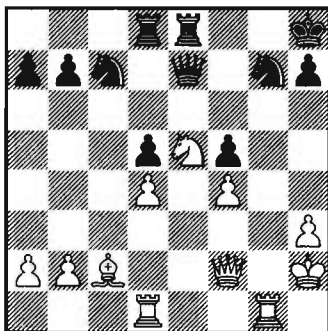
<53> 388

RAZUVAEV – BAGIROV

SSSR 1982 – 34/464

1. d4 d5 2. c4 dc4 3. e3 e5 4. ♙c4 ed4 5. ed4 ♘f6 6. ♘f3 ♙e7 7. 0-0 0-0 8. h3 ♘bd7 9. ♘c3 ♘b6 10. ♙b3 ♘bd5 11. ♖e1 c6 12. ♙g5 ♙e6 13. ♘e5 ♘c7 14. ♙c2 ▶

14... ♖e8 15. ♜d3 g6 16. ♜f3 ♘fd5 17. ♙e7 ♜e7 18. ♜g3 ♖ad8 19. ♖ad1 ♘f6 20. f4 ♘h5 21. ♜f2 f5 22. g4 ♘g7 23. gf5 gf5 24. ♜h2 ♜h8 25. ♖g1 ♙d5 26. ♘d5 cd5

27. ♖g6 ♘ce6 28. ♖dg1 ♖f8 29. ♖h6 ♜g8 30. ♙b3 ♖d6 31. ♜g2 ♖fd8 32. ♙d5 ♖d5 33. ♖e6 ♜f8 34. ♖e8 ♖e8 35. ♜d5 1 : 0

<54> 388

SAX – KORTCHNOI

Wijk aan Zee (m/6) 1991 – 51/395

1. e4 e5 2. ♘f3 ♘f6 3. ♘e5 d6 4. ♘f3 ♘e4 5. d4 ♙e7 6. ♙d3 d5 7. 0-0 0-0 8. c4 ♘f6 9. h3 dc4 10. ♙c4

♘bd7 11. ♘c3 ♘b6 12. ♙b3 ♘bd5 13. ♖e1 c6 14. ♙g5 ♙e6 15. ♖c1 ♖e8 16. ♘e5 ♘d7 17. ♙e7 ♖e7 18. ♘e4 ♘f8 19. ♘c5 ▶

19... ♜e8 20. ♜f3 ♖d8 21. ♘b7 ♖b7 22. ♘c6 ♖b3 23. ♜b3 ♖d7 24. ♜a3 ♜a8 25. b4 ♘g6 26. b5 h6 27. ♜f3 ♜b7 28. ♖c5 ♘f6 29. a4 ♙d5 30. ♜g3 ♘e4 31. ♜b8 ♜b8 32. ♘b8 ♘c5 33. ♖e8 ♜h7 34. dc5 ♖e7 35. ♖e7 ♘e7 36. a5 ♜g6 37. a6 ♘c8 38. ♘d7 ♜f5 39. b6 ♘e7 40. ba7 ♘c8 41. ♘b6 ♘a7 42. ♘d5 ♜e5 43. ♘e3 h5 44. ♜h2 g6 45. ♜g3 ♜d4 46. ♜f4 f6 47. g4 1 : 0

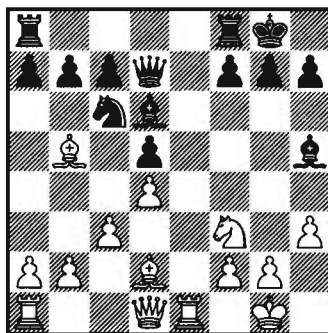
<55> 396

CAPABLANCA – MARSHALL

La Habana 1913

1. e4 e5 2. ♘f3 ♘f6 3. ♘e5 d6 4. ♘f3 ♘e4 5. d4 d5 6. ♙d3 ♙g4 7. 0-0 ♘c6 8. c3 ♙e7 9. ♘bd2 ♘d2 10. ♙d2 0-0 11. h3 ♙h5 12. ♖e1 ♜d7 ▶

13. ♙b5 ♙d6

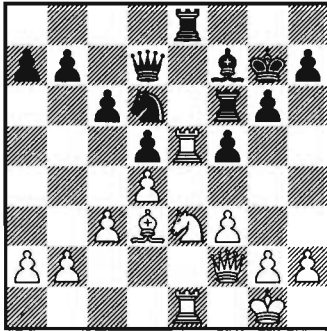
14. ♘e5 ♙e5 15. ♜h5 ♙f6 16. ♙f4 ♖ae8 17. ♖e3 ♖e3 18. fe3 a6 19. ♙a4 b5 20. ♙c2 g6 21. ♜f3 ♙g7 22. ♙b3 ♘e7 23. e4 de4 24. ♜e4 c6 25. ♖e1 ♘d5 26. ♙d5 cd5 27. ♜e7 ♜c8 28. ♙d6 h6 29. ♖f1 f6 30. ♖e1 ♖d8 31. ♙c5 ♜h7 32. ♜f7 ♜f5 33. ♙e7 ♜d7 34. ♜f1 ♖f8 35. ♜e6 ♜e6 36.

♖e6 ♖e8 37. ♖e2 ♗g8 38. b3 ♗f7
39. ♙c5 ♖e2 40. ♗e2 f5 41. ♗d3 ♗e6
42. c4 bc4 43. bc4 g5 44. g4 f4
45. ♙b4 ♙f6 46. ♙f8 dc4 47. ♗c4
f3 48. d5 ♗e5 49. ♗d3 ♗f4 50. ♙d6
♙e5 51. ♙c5 ♗g3 52. ♗e4 ♙f4 53.
d6 f2 0 : 1

〈56〉 403

BYRNE — RESHEVSKY
USA (ch) 1972 — 13/256

1. e4 e5 2. ♗f3 ♗f6 3. d4 ♗e4 4.
♗e5 d6 5. ♗f3 d5 6. ♙d3 ♙e7 7. 0—0
♗c6 8. ♖e1 ♗d6 9. ♙f4 0—0 10. c3
♙e6 11. ♗bd2 ♗d7 12. ♗f1 f5 13.
♗e2 ♗e4 14. ♗e5 ♗e5 15. ♙e5 ♙f6
16. ♙f6 ♖f6 17. f3 ▶
17... ♗d6 18. ♗c2 ♖e8 19. ♖e5 g6 20.
♖ae1 ♙f7 21. ♗e3 c6 22. ♗f2 ♗g7

23. g4 ♗e4 24. ♗g2 f4 25. ♗f5 gf5
26. gf5 ♗h8 27. ♖e8 ♗e8 28. fe4 ♖f5
29. ♗g4 ♙g6 30. ♗f2 ♖f7 31. ed5
♖e7 32. ♙g6 1 : 0

〈57〉 410

TIMMAN — PORTISCH
Moskva 1981 — 31/370

1. e4 e5 2. ♗f3 ♗f6 3. ♗e5 d6 4.
♗f3 ♗e4 5. d4 d5 6. ♙d3 ♙e7 7. 0—0

♗c6 8. ♖e1 ♙f5 9. ♙b5 0—0 10. ♙c6
bc6 11. ♗e5 ♙h4 12. ♙e3 ♗d6 13.
♗h5 ♗f6 14. ♗f3 g5 15. ♗bd2 ♙g6
16. ♗h6 ♗d6 17. ♙g5 ♙g5 18. ♗g5
♗g5 19. ♗g5 ▶

19... ♖ab8 20. b3 ♗b5 21. c3 ♗c3 22.
♗gf3 ♖fe8 23. ♗e5 ♖e6 24. ♖e3 ♗b5
25. ♗d7 ♖d8 26. ♗c5 ♖ee8 27. ♗f3
f6 28. ♖ae1 ♗f7 29. g4 ♙e4 30. ♗e4
de4 31. ♖e4 ♖e4 32. ♖e4 ♗c3 33.
♖e1 ♗a2 34. ♖a1 ♗c3 35. ♖a7 ♗b5
36. ♖a4 ♗e6 37. ♖c4 ♗d6 38. ♗h4
♖g8 39. ♗f5 ♗d7 40. f3 h5 41. h3
hg4 42. fg4 ♗d6 43. ♗d6 cd6 44. ♗h2
f5 45. gf5 ♖f8 46. d5 cd5 47. ♖f4 ♗e7
48. f6 ♗f7 49. ♗g3 ♖b8 50. b4 d4
51. ♖d4 ♗f6 52. h4 ♗e5 53. ♖g4 d5
54. h5 d4 55. h6 ♗d5 56. h7 ♖h8 57.
♖g7 ♗c4 58. ♖b7 d3 59. ♗f2 ♖c8
60. ♖d7 ♗c3 61. ♖e7 ♖d8 62. ♗e1
♗b4 63. ♖c7 ♗b5 64. ♗d2 ♗b6 65.
♖g7 1 : 0

〈58〉 413

KARPOV — KORTCHNOI
Merano (m/4) 1981 — 32/404

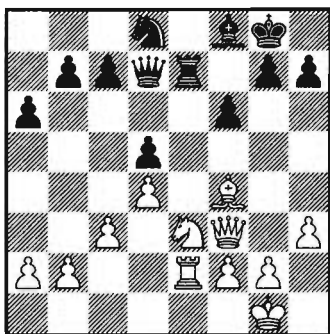
1. e4 e5 2. ♗f3 ♗f6 3. ♗e5 d6 4.
♗f3 ♗e4 5. d4 d5 6. ♙d3 ♙e7 7. 0—0
♗c6 8. ♖e1 ♙f5 9. ♙b5 ♙f6 10.
♗bd2 0—0 11. ♗f1 ♗e7 12. c3 ♗g6
13. ♙d3 ♗d6 14. ♙f5 ♗f5 15. ♗b3
b6 16. ♗b5 a6 ▶

17. ♗d3 ♗d7 18. ♗g3 ♗g3 19. hg3
a5 20. ♙g5 ♙g5 21. ♗g5 ♖fe8 22. b3
♖ad8 23. ♗f3 f6 24. ♗d2 ♗f7 25. ♗f1
h5 26. ♖e8 ♖e8 27. ♗f3 ♖h8 28. ♗e3
♗e7 29. ♖e1 g6 30. ♗f4 ♗g7 31. g4
g5 32. ♗f3 hg4 33. ♗g4 ♗d6 34. g3
c6 35. c4 f5 36. ♗e3 ♗g6 37. c5 ♗d8
38. ♗e5 bc5 39. ♗c6 ♗f6 40. ♗e6
cd4 41. ♗d5 d3 42. ♗d7 ♗f7 43. ♗e7
♗h7 44. ♗g2 ♖e8 45. ♖h1 ♗h4 46.
gh4 ♗e7 47. ♗f5 ♗g7 48. hg5 ♗b7
49. f3 ♖e2 50. ♗f1 ♗g8 51. ♗d3 ♖e6
52. ♗d8 ♗g7 53. ♗d4 1 : 0

<59> 420

KASPAROV — KARPOV
SSSR 1981 — 31/369

1. e4 e5 2. ♖f3 ♖f6 3. ♗e5 d6 4. ♖f3 ♗e4 5. d4 ♗e7 6. ♗d3 d5 7. 0-0 ♗c6 8. ♖e1 ♗f5 9. ♗bd2 ♗d2 10. ♖d2 ♗d3 11. ♖d3 0-0 12. c3 ♖d7 13. ♗f4 a6 14. ♖e3 ♖ae8 15. ♖ae1 ♗d8 16. h3 ♖e3 17. ♖e3 f6 18. ♖e2 ♖f7 19. ♗d2 ♗e7 20. ♗f1 ♗f8 21. ♖f3 ♖e7 22. ♗e3 ♗d8

23. ♗c7 ♖c7 24. ♗d5 ♖d6 25. ♗e7 ♗e7 26. ♖e4 ♗f8 ▶
27. ♖e8 g6 28. a4 ♗g7 29. b4 ♖c7 30. ♖e3 ♗f7 31. ♖c6 ♖d8 32. a5 h5 33. ♖e4 ♖d7 34. ♖e6 ♖d8 35. ♗f1 ♗h6 36. g4 hg4 37. hg4 ♗f7 38. ♗e2 ♗g5 39. ♖b6 ♖d7 40. ♗d3 ♗d6 41. ♗c2 1/2 : 1/2

<60> 423

HJARTARSON — BARUA
Biel (izt) 1993 — 58/338

1. e4 e5 2. ♖f3 ♖f6 3. ♗e5 d6 4. ♖f3 ♗e4 5. d4 d5 6. ♗d3 ♗e7 7. 0-0 ♗c6 8. c4 ♗b4 9. ♗e2 dc4 10. ♗c4 0-0 11. ♖e1 ♗f5 12. a3 ♗d6 13. ♗b3 ♗d3 14. ♖e3 ♗c1 15. ♖c1 ♗f6 16. ♗c3 c6 17. d5 ♖c8 ▶

18. dc6 ♖c6 19. ♗e5 ♖c5 20. ♖e1 ♖e5 21. ♖e5 ♖b6 22. ♗d5 ♖b3 23. ♗d6 ♖b2 24. ♗d5 ♗e5 25. ♗e7 ♗h8 26. ♗f5 ♖a1 27. ♖a1 ♗a1 28. ♗d7 g6 29. ♗d6 ♗g7 30. g3 ♗d4 31. ♗b7 ♗b6 32. a4 ♖c8 33. ♗d6 ♖c1 34. ♗g2 ♗f6 35. ♗e4 ♗e6 36. ♖b7 h6 37. a5 ♗d4 38. ♖b4 ♗d5 39. f3 ♖c2 40. ♗f1 f5 41. ♖b5 ♗e6 42. ♖b4 ♗d5 43. ♖b5 ♗c4 44. ♗d6 ♗c3 45. ♖b7 ♖f2 46. ♗e1 a6 47. g4 ♖f3 48. gf5 gf5 49. ♖f7 ♗d3 50. ♖f5 ♗c3 51. ♗d1 ♖f5 52. ♗f5 h5 53. ♗g3 h4 54. ♗f5 h3 55. ♗g3 ♗a5 56. ♗e2 ♗d2 57. ♗g1 a5 58. ♗f3 ♗f4 59. ♗g1 a4 60. ♗f3 a3 61. ♗e1 ♗c3 0 : 1

<61> 424

KARPOV — PORTISCH
Luzern (ol) 1982 — 34/378

1. e4 e5 2. ♖f3 ♖f6 3. ♗e5 d6 4. ♖f3 ♗e4 5. d4 d5 6. ♗d3 ♗c6 7. 0-0 ♗e7 8. ♖e1 ♗f5 9. c4 ♗b4 10. ♗f1 0-0 11. a3 ♗c6 12. cd5 ♖d5 13. ♗c3 ♗c3 14. bc3 ♗g6 15. c4 ♖d7 16. d5 ♗f6 17. ♖a2 ♗a5 18. ♗f4 ♖fe8 19. ♖ae2 ▶
19... ♖ec8 20. ♗e5 ♖f5 21. ♗d2 ♗c4 22. g4 ♗e5 23. gf5 ♗f3 24. ♗g2 ♗h5 25. ♖a4 ♗h4 26. ♗h3 ♗e2 27. ♗e2 1 : 0

<62> 424

LOBRON — SCHÜSSLER
BRD 1983 — 35/400

1. e4 e5 2. ♖f3 ♖f6 3. ♗e5 d6 4. ♖f3 ♗e4 5. d4 d5 6. ♗d3 ♗e7 7. 0-0 ♗c6 8. ♖e1 ♗f5 9. c4 ♗b4 10. ♗f1 0-0 11. a3 ♗c6 12. cd5 ♖d5 13. ♗c3 ♗c3 14. bc3 ♖d6 15. a4 ♖fe8 16. ♖b3 b6 17. ♗a3 ♖f6 18. ♗e7 ♖e7 19. ♖e7

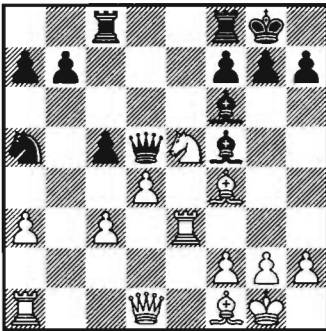
♖e7 20. ♜e1 ♜f6 21. ♜d5 ♜d8 22. ♘d2 g6 23. ♜f3 ♘g7 24. ♘c4 ▶
24... ♙c2 25. ♜g3 ♜d7 26. ♘e3 ♙a4
27. d5 ♘b8 28. ♘g4 ♜g5 29. h4 ♜f5
30. ♜e5 ♜c2 31. ♜f4 ♜d6 32. ♜e7
♜f5 33. ♜a4 ♜d5 34. ♜f4 ♜d8 35.
♜h6 ♘h8 36. ♘f6 1 : 0

〈63〉 426

TAL – GARCÍA GONZÁLEZ

Jurmala 1983 – 35/402

1. e4 e5 2. ♘f3 ♘f6 3. ♘e5 d6 4.
♘f3 ♘e4 5. d4 d5 6. ♙d3 ♙e7 7. 0–0
♘c6 8. ♜e1 ♙f5 9. c4 ♘b4 10. ♙f1
0–0 11. a3 ♘c6 12. cd5 ♜d5 13. ♘c3
♘c3 14. bc3 ♙f6 15. ♙f4 ♜ac8 16.
♜e3 ♘a5 17. ♘e5 c5

18. g4 ♙g6 19. ♙g2 ♜d8 20. dc5 ▶
20... ♙e5 21. ♜e5 ♜f6 22. ♙g3 ♘c4
23. g5 ♜a6 24. ♜e7 ♜c5 25. ♜d4 ♜g5
26. h4 ♜a5 27. ♜ae1 h6 28. ♙f1 b5
29. ♜e8 1 : 0

〈64〉 427

KARPOV – PORTISCH

Torino 1982 – 33/432

1. e4 e5 2. ♘f3 ♘f6 3. ♘e5 d6 4.
♘f3 ♘e4 5. d4 d5 6. ♙d3 ♙e7 7. 0–0
♘c6 8. ♜e1 ♙f5 9. c4 ♘b4 10. ♙f1
0–0 11. a3 ♘c6 12. ♘c3 ♘c3 13. bc3

dc4 14. ♙c4 ♙d6 15. ♙g5 ♜d7 16.
♘h4 ♘a5 17. ♙a2 b5 18. a4 ▶
18... a6 19. ab5 ab5 20. ♘f5 ♜f5 21.
♙e7 ♜fb8 22. g4 ♜d7 23. ♙f7 ♘h8
24. ♙d6 ♜f7 25. ♜e7 ♜f8 26. ♙c5
♜f4 27. ♜e2 h6 28. ♜e4 ♜f7 29.
♜e5 ♘c4 30. ♜a8 ♜a8 31. ♜f5 ♜g6
32. ♜e4 ♘h7 33. h3 ♜a1 34. ♘g2
♜c1 35. ♙b4 ♘d6 36. ♙d6 cd6 37.
♜d3 d5 38. f3 1 : 0

〈65〉 457

MESTEL – WOLFF

London 1985 – 40/383

1. e4 e5 2. ♘f3 ♘f6 3. ♘e5 d6 4.
♘f3 ♘e4 5. d4 d5 6. ♙d3 ♘c6 7. 0–0
♙e7 8. ♜e1 ♙g4 9. c3 f5 10. ♘bd2
♜d6 11. ♜b3 0-0-0 12. ♙b5 ♙f6 13.
♜a4 ♘d2 14. ♘d2 ♜he8 15. ♜f1 ♙e2
16. ♙e2 ♜e2 17. b4 ♘d4 18. cd4 ♙d4
19. ♜b1 ♙f2 20. ♘h1 ♙b6 21. ♜b5
♜de8 22. ♘b3 ♜g6 23. ♜d5 ♜8e4 24.
♜g8 ♘d7 25. ♙g5 ▶
25... ♜g5 26. ♜bd1 ♙d4 27. ♜g1 ♜f6
28. ♜c4 ♘c8 29. ♘d4 ♜2e3 30. ♜c5
b6 31. ♜d5 1 : 0

〈66〉 463

LJUBOJEVIĆ – MAKARYČEV

Amsterdam 1975 – 20/272

1. e4 e5 2. ♘f3 ♘f6 3. ♘e5 d6 4.
♘f3 ♘e4 5. d4 d5 6. ♙d3 ♙e7 7.
0–0 ♘c6 8. ♜e1 ♙g4 9. c3 f5 10.
♜b3 0–0 11. ♘fd2 ♘f2 12. ♘f2 ♙h4
13. g3 f4 14. ♘g2 fg3 15. ♙e4 ♙h3
16. ♘g1 gh2 17. ♘h2 ♜d6 18. ♘h1
♙e1 ▶
19. ♜d5 ♜d5 20. ♙d5 ♘h8 21. ♘f3
♙g3 22. ♘g1 ♙f1 23. ♘d2 ♜ae8 24.
♘e4 ♜e4 25. ♙e4 ♜f2 26. ♘f3 ♙g2
27. ♘g1 ♙f3 28. ♙f3 ♜f3 0 : 1

<67> 469

KARPOV – KORTCHNOI

Moskva (m/6) 1974 – 18/254

1. e4 e5 2. ♘f3 ♘f6 3. ♘e5 d6 4. ♘f3 ♘e4 5. d4 d5 6. ♙d3 ♙e7 7. 0–0 ♘c6 8. ♖e1 ♙g4 9. c3 f5 10. ♖b3 0–0 11. ♘bd2 ♘h8 12. h3 ♙h5 13. ♖b7 ♖f6 14. ♖b3 ♖g6 15. ♙e2 ♙h4 16. ♖f1 ♙f3 17. ♘f3

17... ♙f2 18. ♖f2 ♘f2 19. ♘f2 ♖d6 20. ♘g5 ▶

20... ♖f8 21. ♖a3 ♖d8 22. ♙f4 h6 23. ♘f3 ♖e8 24. ♙d3 ♖e4 25. g3 ♖f6 26. ♖c5 g5 27. ♘g5 hg5 28. ♙g5 ♖ee6 29. ♖e1 ♖g8 30. h4 ♖g6 31. ♖e6 1 : 0

<68> 477

ANAND – JUSUPOV

Linares 1993 – 57/306

1. e4 e5 2. ♘f3 ♘f6 3. ♘e5 d6 4. ♘f3 ♘e4 5. d4 d5 6. ♙d3 ♘c6 7. 0–0 ♙e7 8. ♖e1 ♙g4 9. c3 f5 10. ♖b3 0–0 11. ♘bd2 ♘a5 12. ♖a4 ♘c6 13. ♙b5 ♘d2 14. ♘d2 ♖d6 15. ♘b3 ♙h4 16. ♖f1 f4 17. f3 ♙f5 18. ♘c5 ♖g6 19. ♖d1 ♙h3 20. ♖d2 ♖ae8 21. ♘d3 a6 ▶
22. ♙c6 bc6 23. ♘e5 ♖e5 24. de5

♙e6 25. ♖d4 ♙h3 26. ♖d2 ♙e6 27. ♖d4 1/2 : 1/2

<69> 485

LOBRON – KARPOV

Hannover 1983 – 36/389

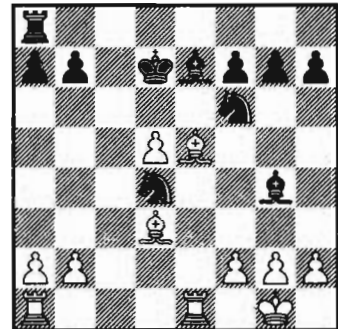
1. e4 e5 2. ♘f3 ♘f6 3. ♘e5 d6 4. ♘f3 ♘e4 5. d4 d5 6. ♙d3 ♙e7 7. 0–0 ♘c6 8. ♖e1 ♙g4 9. c4 ♘f6 10. ♘c3 ♙f3 11. ♖f3 ♘d4 12. ♖g3 dc4 13. ♙c4 0–0 14. ♙g5 ♙d6 15. ♖h4 h6 16. ♙f6 ♖f6 17. ♖f6 gf6 ▶
18. ♖e4 c5 19. ♖h4 ♘g7 20. ♘e4 ♙e7 21. ♘g3 f5 22. ♖h3 ♙d6 23. f4 b5 24. ♙d3 c4 25. ♙f5 ♖fe8 26. ♙e4 ♖ad8 27. ♖f1 b4 28. ♘h1 c3 29. bc3 bc3 30. ♘f5 ♘f5 31. ♙f5 ♙b4 32. a3 ♙a5 33. g4 ♖e2 34. g5 h5 35. ♖h5 c2 36. ♙c2 ♖c2 37. f5 ♙c7 38. g6 f6 39. ♖h7 ♘g8 40. ♖e1 a5 0 : 1

<70> 495

KAVALEK – TOTI

Haifa (ol) 1976 – 22/262

1. e4 e5 2. ♘f3 ♘f6 3. ♘e5 d6 4. ♘f3 ♘e4 5. d4 d5 6. ♙d3 ♙e7 7. 0–0 ♘c6 8. ♖e1 ♙g4 9. c4 ♘f6 10. cd5 ♖d5 11. ♘c3 ♙f3 12. ♘d5 ♙d1 13. ♘c7 ♘d7 14. ♙f4 ♙g4 15. d5 ♘d4 16. ♘a8 ♖a8 17. ♙e5

17... ♖f5 18. ♗f1 ♘c2 19. ♖b5 ♘d8
20. d6 ♘e1 21. ♗e1 ♖e6 22. de7 ♘e7
23. ♖d4 ▶
23... b6 24. a4 g6 25. a5 ba5 26. ♗a1
a6 27. ♖e2 ♗d8 28. ♖c3 ♘d5 29.
♖d4 ♘b4 30. ♖c5 ♘e8 31. ♖d1 ♗d2
32. ♖a4 ♖d7 33. ♗e1 ♘d8 34. ♖b6
♘c8 35. ♗c1 ♘b7 36. ♖d7 ♘b6 37.
♖e8 f6 38. b3 ♗c2 39. ♗d1 ♘d3 40.
f4 ♗c1 41. ♗c1 ♘c1 42. ♖f7 ♘e2 43.
♘f2 ♘f4 44. ♖c4 ♘c5 45. ♖g8 h6
46. ♖f7 ♘d4 47. ♘g3 ♘e2 48. ♘g4
♘c1 49. h4 f5 50. ♘f3 g5 51. hg5 hg5
52. ♖e6 ♘c3 0 : 1

《71》 498

SPEELMAN – BARUA

Manila (ol) 1992

1. e4 e5 2. ♘f3 ♘f6 3. ♘e5 d6 4.
♘f3 ♘e4 5. d4 d5 6. ♖d3 ♘c6 7. 0-0
♖e7 8. ♗e1 ♖g4 9. c4 ♘f6 10. cd5
♘d5 11. ♘c3 0-0 12. ♖e4 ♘f6 13.
d5 ♘e5 14. ♖h7 ♘h7 15. ♗e5 ♖d6
16. ♗e1 ♗e8 17. ♖e3 ♗d7 18. ♗a4
♗a4 19. ♘a4 ♖f3 20. gf3 ♘f8 21. ♘c3
♘g6 ▶
22. ♘b5 ♘h4 23. ♗ec1 ♘f3 24. ♘h1
♗e7 25. ♘d6 cd6 26. ♗c3 a6 27. ♖f4
♘e5 28. ♗ac1 f6 29. ♗c7 ♗ae8 30.
♖e5 ♗e5 31. ♗b7 ♗d5 32. ♗g1 g5
33. ♗c1 ♗b5 34. ♗cc7 ♗b7 35. ♗b7
d5 36. ♘g2 d4 37. a4 ♗d8 38. ♘f1 d3
39. ♘e1 ♗e8 40. ♘d2 ♗e2 41. ♘d3
♗f2 42. b4 ♗h2 43. ♘c4 1/2 : 1/2

《72》 506

BELJAVSKIJ – JUSUPOV

SSSR (ch) 1981 – 32/406

1. e4 e5 2. ♘f3 ♘f6 3. ♘e5 d6 4.
♘f3 ♘e4 5. d4 d5 6. ♖d3 ♖e7 7. 0-0
♘c6 8. ♗e1 ♖g4 9. c4 ♘f6 10. ♘c3
0-0 11. cd5 ♘d5 12. ♖e4 ♖e6 13.

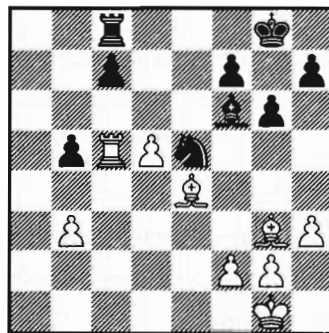
♗d3 h6 14. ♖h7 ♘h8 15. ♖f5 ♘db4
16. ♗e4 ♖c4 17. ♗g4 ♘d3 18. ♗d1
♘c1 19. ♗ac1 ♘b4 20. ♖b1 ▶
20... ♘d5 21. ♘e5 ♘f6 22. ♗f3 ♖a6
23. ♘e4 g6 24. ♘c5 ♖c5 25. dc5 ♗e7
26. ♗e1 ♘g8 27. ♖g6 ♘g7 28. ♖f5
♗g5 29. ♗cd1 ♗ae8 30. g3 ♖b5 31.
♗e3 ♘f6 32. ♗de1 a6 33. b3 h5 34.
h4 ♗h6 35. ♗b7 ♗e7 36. a4 ♖e8 37.
♗a6 ♘d5 38. ♗h6 ♘h6 39. ♘g4 hg4
40. ♗e7 1 : 0

《73》 510

LJUBOJEVIĆ – KOVAČEVIĆ

Bugojno 1984 – 37/341

1. e4 e5 2. ♘f3 ♘f6 3. ♘e5 d6 4.
♘f3 ♘e4 5. d4 d5 6. ♖d3 ♖e7 7.
0-0 ♘c6 8. ♗e1 ♖g4 9. c4 ♘f6 10.
cd5 ♘d5 11. ♘c3 0-0 12. ♖e4 ♖e6
13. a3 ♖f6 14. ♘a4 ♖g4 15. h3 ♖f3
16. ♗f3 ♗e8 17. ♖d2 ♘de7 18. d5
♘e5 19. ♗b3 ♘c8 20. ♗ac1 ♘d6 21.
♖b1 b5 ▶
22. ♘c3 ♘ec4 23. ♖f4 ♗d7 24. ♖d3
a6 25. a4 ♗e1 26. ♗e1 ♗e8 27. ♗c1
♗b8 28. ab5 ab5 29. ♗c2 g6 30. b3
♘e5 31. ♘e4 ♘e4 32. ♖e4 ♗c8 33.
♖g3 ♗e7 34. ♗c5 ♗c5 35. ♗c5

35... ♖e7 36. d6 ♖d6 37. ♗e5 ♖e5
38. ♖e5 c5 39. ♘f1 h5 40. f4 c4 41.
♖b7 ♗d8 42. bc4 bc4 43. ♘e2 f5 44.
♖a6 ♘h7 45. ♖c4 ♗d7 46. ♘e3 ♗d8

47. ♖e2 ♜d7 48. ♖f3 ♜d8 49. ♖d4 ♜d7 50. ♖d3 ♜c7 51. ♖e5 ♜a7 52. ♖c4 ♜a5 53. ♖b4 ♜a2 54. ♖c5 ♜d2 55. ♖d5 ♜d1 56. ♖d6 ♜d3 57. ♖e6 ♜d2 58. ♖f3 ♜a2 59. ♖f7 ♜a7 60. ♖f8 ♜d7 61. ♖e8 ♜a7 62. ♖f8 ♜d7 63. ♖c6 ♜d2 64. ♖f7 ♜a2 65. h4 ♜a6 66. ♖f3 ♜a7 67. ♖f8 ♜d7 68. ♖e2 ♜a7 69. ♖b5 ♜a8 70. ♖e7 ♖h6 71. ♖d4 ♖h7 72. ♖e8 ♖h6 73. ♖c6 ♜c8 74. ♖d5 ♜c7 75. ♖f6 ♜d7 76. ♖e6 ♜d8 77. ♖e5 ♜c8 78. ♖b7 ♜d8 79. ♖c6 ♜c8 80. ♖b7 ♜d8 81. ♖e7 ♜d2 82. ♖c6 ♜c2 83. ♖d5 ♜c8 1/2 : 1/2

<74> 519

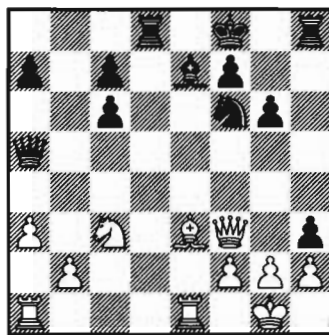
VASJUKOV — VLADIMIROV
SSSR 1981 — 32/407

1. e4 e5 2. ♖f3 ♖f6 3. ♖e5 d6 4. ♖f3 ♖e4 5. d4 d5 6. ♖d3 ♖e7 7. 0-0 ♖c6 8. ♜e1 ♖g4 9. c4 ♖f6 10. ♖c3 0-0 11. cd5 ♖d5 12. h3 ♖e6 13. a3 ♖c3 14. bc3 ♖f6 15. ♞c2 g6 16. ♜b1 ♖d5 17. ♖d2 b6 18. ♖c4 ♖e7 19. ♖e5 ♖g7 20. c4 ♖b7 21. ♖b2 ▶
21... ♜b8 22. d5 c6 23. d6 ♞d6 24. ♜bd1 ♞c7 25. ♖g4 ♖c8 26. ♖f6 ♖h8 27. ♖e5 ♞b7 28. ♞c3 ♖g8 29. ♖h7 1 : 0

<75> 524

VELIMIROVIĆ — KURAJICA
Bela Crkva 1984 — 38/417

1. e4 e5 2. ♖f3 ♖f6 3. ♖e5 d6 4. ♖f3 ♖e4 5. d4 d5 6. ♖d3 ♖e7 7. 0-0 ♖c6 8. ♜e1 ♖g4 9. c4 ♖f6 10. cd5 ♖f3 11. ♞f3 ♞d5 12. ♞h3 ♞d4 13. ♖c3 ♜d8 14. ♖f5 h5 15. ♞g3 ♖f8 16. ♖e3 ♞b4 17. a3 ♞a5 18. ♞f3 g6 19. ♖c2 h4 ▶
20. ♖a4 h3 21. ♖c6 bc6

22. g4 ♖g7 23. b4 ♞a6 24. ♖g5 ♜d3 25. ♞f4 ♖d8 26. ♜ad1 ♜d1 27. ♜d1 ♜e8 28. ♞d4 ♞b6 29. ♖e3 c5 30. bc5 ♞c6 31. ♖f1 ♞g2 32. ♖e2 ♞g4 33. ♞g4 ♖g4 34. ♖f3 ♖e3 35. fe3 ♖e7 36. c6 ♖c5 37. ♖e4 ♖b6 38. ♜d7 ♜e6 39. ♖g5 ♜e3 40. ♖f4 ♜c3 41. ♜f7 ♖g8 42. ♜f6 ♖g7 43. ♜f7 ♖g8 44. ♜f6 ♜c4 45. ♖g3 ♖g7 46. ♜e6 ♜a4 47. ♖f3 ♖f7 48. ♖g5 ♖g7 49. ♜e4 ♜a3 50. ♖g4 ♖f6 51. ♜e6 ♖g7 52. ♜e7 ♖f6 1/2 : 1/2

<76> 524

KASPAROV — KARPOV
Moskva (m/28) 1984 — 38/418

1. e4 e5 2. ♖f3 ♖f6 3. ♖e5 d6 4. ♖f3 ♖e4 5. d4 d5 6. ♖d3 ♖c6 7. 0-0 ♖g4 8. ♜e1 ♖e7 9. c4 ♖f6 10. cd5 ♖f3 11. ♞f3 ♞d5 12. ♞h3 ♖d4 13. ♖c3 ♞d7 14. ♞d7 ♖d7 15. ♖e3 ♖e6 16. ♜ad1 ▶
16... ♖d6 17. ♖f5 ♖e7 18. ♖b5 ♜hd8 19. ♖d6 cd6 20. h3 b6 21. g4 h6 22. ♖d4 ♜ac8 23. ♖c3 g6 24. ♖c2 h5 25. f3 1/2 : 1/2

<77> 525

HÜBNER — SMYSLOV
Veiden (m/1) 1983 — 35/403

1. e4 e5 2. ♖f3 ♖f6 3. ♖e5 d6 4. ♖f3 ♖e4 5. d4 d5 6. ♖d3 ♖e7 7. 0-0

♟c6 8. ♖e1 ♙g4 9. c4 ♘f6 10. cd5
♙f3 11. ♖f3 ♗d5 12. ♗g3 ♗d4 13.
♟c3 ♖d8 14. ♙b5 ♖d7 15. ♗g7 ♖g8
16. ♗h6 ♘g4 17. ♖f4 ♘d8 18. ♗d4
♖d4 19. ♙c6 bc6 ▶

20. h3 ♘f2 21. ♙e3 ♘h3 22. ♘f1 ♖f4
23. ♙f4 ♘f4 24. ♖ad1 ♙d6 25. ♘e4
♘d5 26. ♖d3 f5 27. ♘d6 cd6 28. ♖e6
♘c7 29. ♖h6 f4 30. ♘f2 ♘e3 31. ♖h7
♘b6 32. ♖b3 ♘c5 33. ♖a7 ♖g2 34.
♘f3 ♖c2 35. ♖a5 ♘d4 36. ♘f4 ♘c4
37. ♖a4 d5 38. ♖b8 ♘d3 39. b3 ♘e3
40. ♖c8 c5 41. ♘f3 ♖c1 42. ♖a5 ♖f1
43. ♘g3 ♘e2 44. ♖ac5 ♖f3 45. ♘h4
d4 46. ♖d8 d3 47. a4 d2 48. a5 d1 ♗
49. ♖d1 ♘d1 50. ♖b5 ♘c3 51. ♖b7
♘d3 52. a6 ♖f6 53. a7 ♖a6 54. ♘g4
♘d5 55. ♘f5 ♘c3 1/2 : 1/2

〈78〉 528

SAX – JUSUPOV

Thessaloniki (ol) 1984 – 38/421

1. e4 e5 2. ♘f3 ♘f6 3. ♘e5 d6 4.
♘f3 ♘e4 5. d4 d5 6. ♙d3 ♙e7 7. 0-0
♟c6 8. ♖e1 ♙g4 9. c4 ♘f6 10. cd5
♙f3 11. ♖f3 ♗d5 12. ♗g3 ♗d4 13.
♟c3 0-0 14. ♘b5 ♗g4 15. ♗g4 ♘g4
16. ♙f5 ♘f6 17. ♘c7 ♖ad8 ▶

18. ♙e3 a6 19. ♖ac1 ♙b4 20. ♖f1
♘d4 21. ♖c4 ♘f5 22. ♖b4 ♖d7 23.
♖c1 ♖c8 24. ♖bc4 ♖cd8 25. h3 ♘e3
26. fe3 ♘f8 27. e4 ♘e7 28. ♖b4 ♖d1
29. ♖d1 ♖d1 30. ♘f2 ♘d6 31. e5
♘e5 32. ♘a8 b5 33. a4 ♘d5 34. ♖b3
ba4 35. ♖b7 ♖b1 36. ♘f3 a3 0 : 1

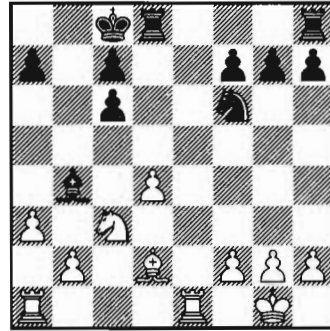
〈79〉 539

LOBRON – MIHAL'ČIŠIN

Dortmund 1984 – 38/420

1. e4 e5 2. ♘f3 ♘f6 3. ♘e5 d6 4.
♘f3 ♘e4 5. d4 d5 6. ♙d3 ♙e7 7. 0-0
♟c6 8. ♖e1 ♙g4 9. c4 ♘f6 10. cd5

♙f3 11. ♖f3 ♗d5 12. ♗d5 ♘d5 13.
♙e4 0-0-0 14. ♘c3 ♙b4 15. ♙d2 ♘f6
16. ♙c6 bc6 17. a3

17... ♖d4 18. ab4 ♖d2 19. ♖a7 ♖e8 ▶
20. ♖a8 ♘d7 21. ♖ae8 ♘e8 22. ♖e2
♖e2 23. ♘e2 ♘f6 24. ♘d4 ♘d5 25.
♘c2 ♘f4 26. ♘f1 ♘d6 27. g3 ♘d3
28. b3 ♘c1 29. ♘e3 ♘e5 30. ♘c4
♘d5 31. ♘d2 f6 32. h4 ♘d4 33. h5
♘d3 34. ♘e2 ♘b4 35. g4 ♘d5 36. f3
c5 37. ♘e4 ♘c3 38. ♘c3 ♘c3 39. f4
♘b3 0 : 1

〈80〉 541

KUPREJČIK – MIHAL'ČIŠIN

Minsk 1985 – 40/382

1. e4 e5 2. ♘f3 ♘f6 3. ♘e5 d6 4.
♘f3 ♘e4 5. c4 ♙e7 6. d4 0-0 7.
♙d3 d5 8. 0-0 ♟c6 9. cd5 ♗d5 10.
♖e1 ♘f6 11. ♘c3 ♗d6 12. h3 a6
13. ♙g5 h6 ▶

14. ♙f6 ♙f6 15. ♘e4 ♗d8 16. ♖c1
♙d4 17. ♖c6 bc6 18. ♙b1 c5 19. b4
♙f5 20. bc5 ♙e4 21. ♙e4 ♙c3 22.
♙a8 ♙e1 23. ♙d5 c6 24. ♙f7 ♘f7
25. ♗e1 ♗d5 26. ♘e5 ♘f6 27. f4 ♗c5
28. ♘h2 ♗d4 29. ♗h4 ♘e6 30. ♗g4
♖f5 31. ♗g6 ♖f6 32. ♗e8 ♘d5 33.
♘g6 ♘c4 34. h4 ♘c3 35. g3 ♗d2
36. ♘h3 ♗d5 37. ♘e5 ♗e6 38. ♗e6
♖e6 39. ♘g4 ♖f6 40. ♘d7 ♖d6 41.
♘c5 ♘b2 42. ♘a6 ♘a2 43. ♘f5 ♘b3

44. ♖c5 ♗c4 45. ♜e6 ♞d7 46. ♖g6
c5 47. f5 ♗b4 48. ♜g7 c4 49. f6 c3
50. f7 ♞f7 51. ♗f7 c2 52. ♖g6 c1♞
53. ♜f5 ♞d1 54. ♗h6 ♞g4 55. ♜g7
♞g3 56. h5 ♗c4 57. ♗h7 ♗d5 58.
h6 ♞g5 0 : 1

<81> 556

TIMMAN — JUSUPOV

Belfort 1988 — 45/358

1. e4 e5 2. ♜f3 ♜f6 3. ♜e5 d6 4.
♜f3 ♜e4 5. d4 d5 6. ♙d3 ♜c6 7. 0-0
♙g4 8. c4 ♙e7 9. cd5 ♞d5 10. ♜c3
♜c3 11. bc3 0-0 12. ♞e1 ♙f3 13. ♞f3
♞f3 14. gf3 ♙d6 15. ♙e3 ♜e7 16. c4
c6 17. ♞ab1 b6 18. a4 ♞ab8 19. ♞b3
h6 20. ♞eb1 ♞fd8 21. ♙c2 ♙c7 ▶
22. a5 ♗f8 23. ♗g2 ♗e8 24. ab6 ab6
25. ♞e1 ♗f8 26. ♞a3 ♞a8 27. ♞eal
♞a3 28. ♞a3 ♗e8 29. ♞a7 ♞c8 30. f4
♗d8 31. ♗f3 ♙d6 32. ♙b3 c5 33.
♞b7 ♜f5 34. ♞f7 cd4 35. ♞f5 de3 36.
♞d5 ♗e7 37. fe3 g5 38. h3 gf4 39.
ef4 ♞c5 40. ♞d4 b5 41. ♞e4 ♗f6 42.
cb5 ♞b5 43. ♙c4 ♞b6 44. ♗g4 ♙e7
45. ♞e5 ♞d6 46. h4 ♙d8 47. ♞f5 ♗e7
48. ♞f7 ♗e8 49. ♞h7 ♙e7 50. ♞h8
♗d7 51. ♙b5 ♗c7 52. h5 ♞f6 53. ♞h7
♗d8 54. ♙d3 ♙d6 55. ♙f5 ♙a3 56.
♞d7 ♗e8 57. ♞a7 ♙d6 58. ♞h7 ♗f8
59. ♞h8 ♗g7 60. ♞d8 ♙c7 61. ♞d7
♞f7 62. ♞d5 ♞f6 63. ♞c5 ♙d6 64.
♞a5 ♞f8 65. ♗f3 1/2 : 1/2

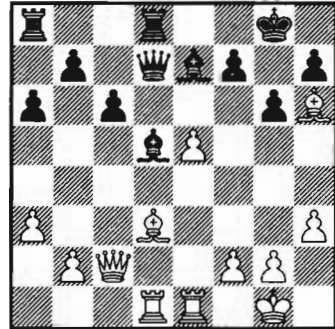
<82> 576

KASPAROV — KARPOV

Moskva (m/48) 1984 — 38/416

1. e4 e5 2. ♜f3 ♜f6 3. ♜e5 d6 4.
♜f3 ♜e4 5. d4 d5 6. ♙d3 ♜c6 7. 0-0
♙e7 8. c4 ♜f6 9. ♜c3 0-0 10. h3 dc4
11. ♙c4 ♜a5 12. ♙d3 ♙e6 13. ♞e1
♜c6 14. a3 a6 15. ♙f4 ♞d7 16. ♜e5

♜e5 17. de5 ♜d5 18. ♜d5 ♙d5 19.
♞c2 g6 20. ♞ad1 ▶
20... c6 21. ♙h6 ♞fd8

22. e6 fe6 23. ♙g6 ♙f8 24. ♙f8 ♞f8
25. ♙e4 ♞f7 26. ♞e3 ♞g7 27. ♞dd3
♞f8 28. ♞g3 ♗h8 29. ♞c3 ♞ff7 30.
♞de3 ♗g8 31. ♞e5 ♞c7 32. ♞g7 ♞g7
33. ♙d5 ♞e5 34. ♙e6 ♞e6 35. ♞e6
♞d7 36. b4 ♗f7 37. ♞e3 ♞d1 38. ♗h2
♞c1 39. g4 b5 40. f4 c5 41. bc5 ♞c5
42. ♞d3 ♗e7 43. ♗g3 a5 44. ♗f3 b4
45. ab4 ab4 46. ♗e4 ♞b5 47. ♞b3
♞b8 48. ♗d5 ♗f6 49. ♗c5 ♞e8 50.
♞b4 ♞e3 51. h4 ♞h3 52. h5 ♞h4 53.
f5 ♞h1 54. ♗d5 ♞d1 55. ♞d4 ♞e1
56. ♗d6 ♞e8 57. ♗d7 ♞g8 58. h6
♗f7 59. ♞c4 ♗f6 60. ♞e4 ♗f7 61.
♗d6 ♗f6 62. ♞e6 ♗f7 63. ♞e7 ♗f6
64. ♞g7 ♞d8 65. ♗c5 ♞d5 66. ♗c4
♞d4 67. ♗c3 1 : 0

<83> 579

WAHLS — JUSUPOV

Deutschland 1992 — 56/333

1. e4 e5 2. ♜f3 ♜f6 3. ♜e5 d6 4.
♜f3 ♜e4 5. d4 d5 6. ♙d3 ♜c6 7. 0-0
♙e7 8. c4 ♜b4 9. cd5 ♜d3 10. ♞d3
♞d5 11. ♞e1 ♙f5 12. ♜e5 0-0-0 13.
♞f3 g6 14. g4 ♙h4 15. ♜c3 ♜c3 16.
bc3 ♙e6 17. g5 ♞he8 18. c4 ♞d4 19.
♞b1 c6 20. ♙f4 ♞c5 ▶

21. ♖c6 ♖d3 22. ♖e6 fe6 23. ♖d3 ♖f2 24. ♖h1 ♖f4 25. ♖a7 ♖b8 26. ♖c6 ♖c7 27. ♖a5 ♖d8 28. ♖e2 ♖d2 29. ♖b7 ♖d8 30. ♖b8 ♖c7 31. ♖b7 ♖d8 32. ♖b8 ♖c7 33. ♖b7 ♖d8 34. ♖b8 1/2 : 1/2

<84> 581

DE FIRMIAN — PLASKETT

København 1985 — 39/388

1. e4 e5 2. ♖f3 ♖f6 3. ♖e5 d6 4. ♖f3 ♖e4 5. d4 d5 6. ♖d3 ♖e7 7. 0-0 ♖c6 8. c4 ♖b4 9. cd5 ♖d3 10. ♖d3 ♖d5 11. ♖e1 ♖f5 12. ♖e5 f6 13. ♖c3 ♖c3 14. ♖f5 ♖b5 15. ♖g4 ♖d4 16. ♖d3 ♖c2 17. ♖b4 ♖b4 18. ♖b4 ▶ 18... c5 19. ♖g4 ♖f7

20. ♖h6 gh6 21. ♖ad1 h5 22. ♖e2 ♖f5 23. ♖e7 ♖g6 24. ♖d7 h4 25. h3 ♖ag8 26. ♖e4 ♖h5 27. ♖f7 ♖g6 28. ♖d5 1 : 0

<85> 583

BROWNE — BISGUIER

USA (ch) 1974 — 18/252

1. e4 e5 2. ♖f3 ♖f6 3. ♖e5 d6 4. ♖f3 ♖e4 5. d4 d5 6. ♖d3 ♖e7 7. 0-0 ♖c6 8. c4 ♖b4 9. cd5 ♖d3 10. ♖d3 ♖d5 11. ♖e1 ♖f5 12. ♖c3 ♖c3 13. ♖c3 c6 14. ♖h6 ♖g8 15. ♖e5 ♖d7

16. ♖ae1 ♖e6 17. ♖g5 0-0-0 18. ♖f7 ♖f7 19. ♖e7 ♖d4 20. ♖f7 ♖c3 21. bc3 gh6 22. ♖b1 ♖g5 23. h4 ▶ 23... ♖b5 24. ♖b5 cb5 25. ♖h7 ♖d1 26. ♖h2 ♖d2 27. ♖h6 ♖a2 28. h5 ♖f2 29. ♖h8 ♖c7 30. h6 ♖b6 31. ♖h3 a5 32. g4 b4 33. cb4 ab4 34. ♖e8 ♖f1 35. ♖g2 ♖f7 36. g5 ♖f5 37. h7 ♖g5 38. ♖f3 ♖h5 39. h8♖ ♖h8 40. ♖h8 1 : 0

<86> 587

VAN DER WIEL — SHORT

Bie 19851 — 40/386

1. e4 e5 2. ♖f3 ♖f6 3. ♖e5 d6 4. ♖f3 ♖e4 5. d4 d5 6. ♖d3 ♖e7 7. 0-0 ♖c6 8. c4 ♖b4 9. cd5 ♖d3 10. ♖d3 ♖d5 11. ♖e1 ♖f5 12. ♖c3 ♖c3 13. ♖c3 ♖e6 14. ♖e5 ♖c6 15. ♖e1 0-0-0 16. ♖g5 ♖g5 17. ♖g5 ♖d5 18. ♖e5 ♖b6 19. ♖g7 ♖hg8 20. ♖g3 ▶ 20... ♖b2 21. ♖d1 ♖g3 22. hg3 ♖a2 23. ♖a5 ♖b8 24. ♖d3 ♖b3 25. ♖c1 b6 26. ♖e5 ♖c8 27. ♖f4 ♖b2 28. ♖c6 ♖b7 29. ♖h2 ♖f2 30. ♖d3 ♖d2 31. ♖e4 ♖b8 32. ♖e5 ♖d8 33. ♖d7 ♖c8 34. ♖d6 1 : 0

<87> 592

KARPOV — KASPAROV

Moskva (m/41) 1984 — 38/415

1. e4 e5 2. ♖f3 ♖f6 3. ♖e5 d6 4. ♖f3 ♖e4 5. d4 d5 6. ♖d3 ♖e7 7. 0-0 ♖c6 8. c4 ♖b4 9. ♖e2 dc4 10. ♖c4 0-0 11. ♖c3 ♖d6 12. ♖b3 ♖f6 13. h3 ♖f5 14. ♖e3 ♖e8 15. a3 ♖d3 16. ♖b1 c5 17. dc5 ♖e4 18. ♖c2 ♖b2 19. ♖d8 ♖ad8 20. ♖b2 ♖c3 21. ♖b7 ♖c5 22. ♖c5 ♖c2 ▶ 23. ♖a7 ♖d1 24. ♖e7 ♖e7 25. ♖e7 ♖d3 26. ♖g5 ♖b2 27. ♖b4 h6 28. ♖e4 f5 29. ♖c5 ♖d5 30. ♖e1 f4 31.

a4 𐄀d4 32. a5 𐄀b4 33. 𐄀d1 𐄀d4 34. 𐄀e6 𐄀a7 35. 𐄀d7 𐄀b1 36. 𐄀h2 𐄀f2 37. 𐄀f4 𐄀a1 38. 𐄀e6 𐄀a5 39. 𐄀g7 𐄀h8 40. 𐄀f7 𐄀e3 41. 𐄀g3 𐄀d2 42. 𐄀d7 𐄀c3 43. 𐄀f3 𐄀g8 44. 𐄀f4 𐄀f5 45. 𐄀e4 𐄀f7 46. 𐄀d8 𐄀h7 47. 𐄀d3 𐄀e7 48. 𐄀f3 𐄀b2 49. 𐄀b3 𐄀c1 50. 𐄀d5 𐄀e5 51. 𐄀f6 𐄀g6 52. 𐄀e4 𐄀f5 53. 𐄀e2 𐄀e5 54. 𐄀b4 𐄀e7 55. 𐄀c4 𐄀e8 56. g3 𐄀b2 57. 𐄀f3 𐄀e6 58. 𐄀c5 𐄀d4 59. 𐄀d5 𐄀e5 60. 𐄀b5 𐄀c7 61. 𐄀c5 𐄀b6 62. 𐄀c8 𐄀d4 63. 𐄀g8 𐄀g7 64. h4 𐄀a6 65. 𐄀f4 𐄀a5 66. 𐄀e8 𐄀f5 67. 𐄀e3 𐄀e5 68. 𐄀g8 𐄀e7 69. 𐄀f4 𐄀f7 70. 𐄀g4 h5 71. 𐄀h3 1/2 : 1/2

<88> 597

SZNAPIK – TISCHBIEREK

Warszawa 1990 – 49/365

1. e4 e5 2. 𐄀f3 𐄀f6 3. 𐄀e5 d6 4. 𐄀f3 𐄀e4 5. d4 d5 6. 𐄀d3 𐄀c6 7. 0–0 𐄀e7 8. c4 𐄀b4 9. 𐄀e2 0–0 10. a3 𐄀c6 11. cd5 𐄀d5 12. 𐄀c3 𐄀c3 13. bc3 𐄀f5 14. c4 𐄀e4 15. 𐄀a2 𐄀f6 16. 𐄀d2 𐄀ad8 17. 𐄀b2 𐄀e7 18. 𐄀e1 𐄀f4 19. g3 𐄀d6 20. 𐄀f1 𐄀g4 21. h3 𐄀f3 22. 𐄀f3 c5 23. d5 𐄀b2 24. 𐄀b2 b6 25. 𐄀be2 ▶
25... 𐄀c8 26. 𐄀e5 𐄀d7 27. 𐄀d3 𐄀d6 28. 𐄀h5 g6 29. 𐄀h4 𐄀de8 30. 𐄀e7 𐄀d8 31. 𐄀e8 𐄀e8 32. 𐄀d8 𐄀d8 33. 𐄀e7 b5 34. cb5 c4 35. 𐄀f1 𐄀b5 36. a4 𐄀d6 37. 𐄀a7 𐄀c8 38. 𐄀a6 c3 39. 𐄀d3 𐄀c4 40. 𐄀c6 𐄀c6 41. dc6 𐄀b6 42. c7 𐄀f8 43. a5 𐄀c8 44. 𐄀f1 1 : 0

<89> 600

KAMSKY – JUSUPOV

Moskva 1992 – 56/331

1. e4 e5 2. 𐄀f3 𐄀f6 3. 𐄀e5 d6 4. 𐄀f3 𐄀e4 5. d4 d5 6. 𐄀d3 𐄀c6 7. 0–0

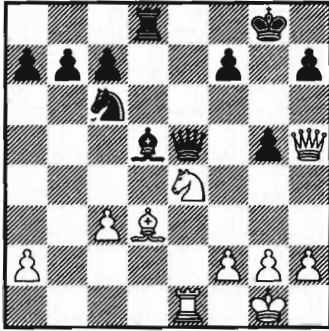
𐄀e7 8. c4 𐄀b4 9. 𐄀e2 0–0 10. 𐄀c3 𐄀f5 11. a3 𐄀c3 12. bc3 𐄀c6 13. cd5 𐄀d5 14. 𐄀f4 𐄀d6 15. c4 𐄀e4 16. 𐄀e3 𐄀ad8 17. 𐄀a2 b6 18. 𐄀e1 𐄀g6 19. 𐄀c1 𐄀fe8 20. h3 h6 21. 𐄀d2 ▶
21... 𐄀f8 22. 𐄀d3 𐄀d3 23. 𐄀d3 𐄀d3 24. 𐄀c3 𐄀e4 25. 𐄀d2 𐄀g6 26. 𐄀f3 𐄀e4 27. 𐄀f4 𐄀f3 28. 𐄀e8 𐄀e8 29. gf3 𐄀d6 30. 𐄀e3 𐄀e6 31. 𐄀f1 𐄀e7 32. 𐄀d3 c6 33. c5 𐄀c7 34. 𐄀a6 b5 35. 𐄀a7 𐄀d5 36. 𐄀d2 g5 37. a4 ba4 38. 𐄀a4 𐄀g7 39. 𐄀a8 𐄀f4 40. 𐄀a5 𐄀c7 41. 𐄀e1 h5 42. 𐄀d2 𐄀f4 43. 𐄀a5 h4 44. 𐄀c8 𐄀e7 45. 𐄀d7 𐄀d5 46. 𐄀b7 𐄀g8 47. 𐄀b1 𐄀g7 48. 𐄀c2 𐄀e8 49. 𐄀d2 𐄀f6 50. 𐄀f4 𐄀f4 51. 𐄀a4 𐄀e6 52. 𐄀a8 𐄀e7 53. 𐄀b8 𐄀d5 54. 𐄀g8 f6 55. 𐄀h7 𐄀e8 56. f4 𐄀f4 57. 𐄀c7 𐄀d5 58. 𐄀c8 𐄀c7 59. 𐄀b7 𐄀f8 60. 𐄀d7 𐄀e4 61. 𐄀c6 𐄀d4 62. 𐄀g1 𐄀d1 63. 𐄀h2 𐄀d2 64. 𐄀d7 𐄀e3 65. 𐄀c8 𐄀e7 66. 𐄀b7 𐄀d8 67. 𐄀a8 𐄀c7 68. 𐄀a7 𐄀d8 69. 𐄀a8 𐄀c7 70. 𐄀a5 𐄀c8 71. 𐄀a6 𐄀b8 72. 𐄀b6 𐄀a8 73. 𐄀f6 g4 74. 𐄀f8 𐄀b7 75. 𐄀e7 𐄀c6 76. 𐄀e3 𐄀f2 77. 𐄀g1 𐄀f3 78. 𐄀e4 𐄀c5 79. hg4 1 : 0

<90> 602

EHLVEST – JUSUPOV

Saint John (m/2) 1988 – 45/357

1. e4 e5 2. 𐄀f3 𐄀f6 3. 𐄀e5 d6 4. 𐄀f3 𐄀e4 5. d4 d5 6. 𐄀d3 𐄀c6 7. 0–0 𐄀e7 8. c4 𐄀b4 9. 𐄀e2 0–0 10. 𐄀c3 𐄀e6 11. 𐄀e3 𐄀c3 12. bc3 𐄀c6 13. cd5 𐄀d5 14. 𐄀c2 𐄀f6 15. 𐄀d2 𐄀e8 16. 𐄀ae1 𐄀e6 17. 𐄀d3 g6 18. 𐄀f4 𐄀g7 19. 𐄀e4 𐄀d5 20. 𐄀c5 ▶
20... 𐄀e1 21. 𐄀e1 𐄀b8 22. 𐄀d2 𐄀a5 23. 𐄀e2 𐄀c8 24. 𐄀e5 𐄀e5 25. de5 𐄀e7 26. 𐄀g4 𐄀d8 27. 𐄀e4 𐄀e5 28. 𐄀h4 g5 29. 𐄀h5 𐄀c6

30. f4 ♖g7 31. fg5 ♙e4 32. ♙e4 ♗e5
 33. h4 ♗g6 34. ♙g6 hg6 35. ♖f3 ♖f8
 36. ♖e3 ♖d6 37. ♗f1 b6 38. ♖f3 ♖d5
 39. ♖f4 c6 40. a4 ♗e8 41. c4 ♖e6 42.
 ♗f3 ♖e1 43. ♗h2 ♖e5 44. c5 ♖d5 45.
 cb6 ab6 46. ♖f6 ♗e4 47. ♗f4 ♗e2 48.
 ♗f3 ♖a2 49. ♗h3 ♖d5 50. ♗h2 ♗e4
 51. ♗f4 ♖c4 52. ♗g3 ♗f4 53. ♖f4 ♖b3
 54. ♗h2 c5 55. ♖b8 ♗h7 56. a5 ♖b4
 57. a6 ♖h4 58. ♗g1 ♖d4 59. ♗h2 ♖h4
 60. ♗g1 1/2 : 1/2

〈91〉 605

LJUBOJEVIĆ – KARPOV
 Bugojno 1986 – 41/366

1. e4 e5 2. ♗f3 ♗f6 3. ♗e5 d6 4. ♗f3
 ♗e4 5. d4 d5 6. ♙d3 ♗c6 7. 0-0 ♙e7
 8. c4 ♗b4 9. ♙e2 0-0 10. ♗c3 ♙e6 11.
 ♙e3 ♙f6 12. ♗e4 de4 13. ♗e1 c6 14.
 ♖b3 ♖e7 15. a3 ♗a6 16. ♗c2 ♗fd8 17.
 ♗fd1 ♗ac8 18. ♖a4 c5 19. ♗ac1 cd4 20.
 ♗d4 ♗c5 21. ♖a7 ♗d3 22. ♙d3 ♙d4
 23. ♙d4 ed3 24. ♗d3 ♗c4 ▶
 25. ♗c4 ♙c4 26. ♗e3 ♖d6 27. h3 f6
 28. ♖c5 ♖c5 29. ♙c5 b5 30. ♙b4 h5
 31. ♗e7 ♗d1 32. ♗h2 ♗c1 33. ♙c3
 ♗c2 34. ♙d4 ♗d2 35. ♗d7 ♗d3 36.
 h4 ♗h7 37. f3 ♗g6 38. ♗d8 ♗f7
 39. ♙b6 ♗d8 40. ♙d8 ♗g6 41. ♗g3
 ♗f5 42. ♗f2 ♗e5 43. ♗e3 ♙b3 44.
 ♙c7 ♗d5 1/2 : 1/2

〈92〉 608

ADAMS – JUSUPOV
 München 1993 – 57/309

1. e4 e5 2. ♗f3 ♗f6 3. ♗e5 d6 4.
 ♗f3 ♗e4 5. d4 d5 6. ♙d3 ♗c6 7.
 0-0 ♙e7 8. c4 ♗b4 9. ♙e2 ♙e6 10.
 ♗c3 0-0 11. ♙e3 f5 12. a3 ♗c3 13.
 bc3 ♗c6 14. ♗b1 f4 15. ♙c1 ♗b8 16.
 cd5 ♙d5 17. ♗e1 ♗h8 18. ♙d3 ♖d7
 19. c4 ♙f3 20. ♖f3 ♗d4 21. ♖e4 ▶
 21... ♗f5 22. ♗b5 c5 23. ♙f4 ♗bd8
 24. ♙c2 b6 25. g4 ♗de8 26. ♗d1 ♙d6
 27. ♖d3 g5 28. ♖c3 ♗d4 29. ♗d4
 ♖g4 30. ♗h1 ♗e1 31. ♖e1 ♖f3 32.
 ♗g1 gf4 33. ♗e4 ♗g8 34. ♗f1 ♖h1
 35. ♗e2 ♗g1 36. ♖c3 ♗g8 37. ♗e8
 ♗f7 38. ♙e4 ♖h2 39. ♗a8 ♗g3 40.
 ♗a7 ♗e6 41. ♙d5 1 : 0

〈93〉 610

BELJAVSKIJ – JUSUPOV
 Barcelona 1989 – 47/389

1. e4 e5 2. ♗f3 ♗f6 3. ♗e5 d6 4.
 ♗f3 ♗e4 5. d4 d5 6. ♙d3 ♗c6 7. 0-0
 ♙e7 8. c4 ♗b4 9. ♙e2 0-0 10. ♗c3
 ♙e6 11. ♙e3 f5 12. a3 ♗c3 13. bc3
 ♗c6 14. cd5 ♙d5 15. ♖c2 ♗h8 16.
 ♗fd1 ♖d7 17. ♙f4 ♙d6 18. ♗e5 ♙e5
 19. de5 ♖e6 20. c4 ♙e4 21. ♖c3 ♗e7
 22. ♗d4 ♗ae8 ▶
 23. f3 ♙c6 24. ♙g3 g5 25. ♙d3 f4 26.
 ♙f2 ♗f5 27. ♙f5 ♗f5 28. ♗ad1 ♗g8
 29. ♗d8 ♗ff8 30. ♗e8 ♗e8 31. ♖d4
 ♖e5 32. ♖e5 ♗e5 33. ♙a7 ♗e8 34.
 ♙c5 ♗f7 35. ♗f2 ♗f6 36. ♙b4 h5
 37. h4 gh4 38. ♗d4 ♗g5 39. ♙a5 b6
 40. ♙d2 ♗f8 41. c5 ♗f5 42. cb6 cb6
 43. ♗c4 ♙d7 44. ♗g1 b5 45. ♗d4
 ♙e6 46. ♗h2 ♙c8 47. ♙a5 h3 48.
 ♗d6 ♗c5 49. ♙d8 ♗f5 50. ♗h6 ♗d5
 51. ♗h5 ♗e6 52. ♗d5 ♗d5 53. gh3
 ♙f5 54. ♙c7 ♙b1 55. ♙f4 ♗e6 56.
 ♗g3 ♙f5 57. ♙g5 ♙b1 58. ♗f4 ♙f5
 59. h4 ♙b1 60. h5 ♗d5 1/2 : 1/2

<94> 612

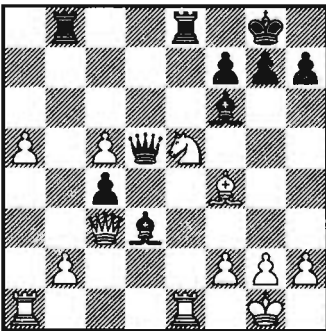
ROHDE — SEIRAWAN
USA (ch) 1986 — 42/384

1. e4 e5 2. ♖f3 ♖f6 3. ♗e5 d6 4. ♗f3 ♗e4 5. d4 d5 6. ♙d3 ♗c6 7. 0-0 ♙e7 8. c4 ♗b4 9. ♙e2 ♙e6 10. ♗c3 0-0 11. ♙e3 f5 12. a3 ♗c3 13. bc3 ♗c6 14. ♙a4 f4 15. ♙d2 ♗h8 16. ♙ab1 ♙b8 17. ♙fe1 dc4 18. ♙c4 ♙g4 19. ♙e2 a6 20. h3 ♙h5 21. ♗g5 ♙e2 22. ♗e6 ♙d5 23. ♙e2 f3 24. ♙ee1 fg2 25. ♗f8 ♙f8 26. ♙d1 ♙f5 ▶
27. ♗g2 ♙f2 28. ♗h1 ♙f3 29. ♙e3 ♙e3 30. ♙e3 ♙e3 31. ♙g4 g6 32. ♙f1 ♗g7 33. ♙f3 ♙e1 34. ♗g2 ♙a3 35. ♙f4 ♙e7 36. ♙e3 ♙f7 37. ♙e4 ♙d6 38. ♙e2 ♗e7 39. ♙b7 ♗d5 40. ♙f2 ♗e3 0 : 1

<95> 615

TIMMAN — HJARTARSON
Rotterdam 1989 — 47/390

1. e4 e5 2. ♖f3 ♖f6 3. ♗e5 d6 4. ♗f3 ♗e4 5. d4 d5 6. ♙d3 ♗c6 7. 0-0 ♙e7 8. c4 ♗b4 9. ♙e2 0-0 10. ♗c3 ♙e6 11. ♙e3 ♙f5 12. ♙b3 dc4 13. ♙c4 a5 14. a3 ♗c3 15. ab4 b5 16. ba5 bc4 17. ♙c3 ♙d3 18. ♙fe1 ▶
18... ♙b8 19. ♙d2 c5 20. dc5 ♙f6 21. ♗e5 ♙d5 22. ♙f4 ♙fe8

23. b4 cb3 24. ♙d3 ♙d3 25. ♗d3 ♙a1 26. ♙a1 b2 27. ♗b2 ♙b2 28. h3 ♙c2 29. a6 g5 30. ♙d6 ♙a8 31. a7 f5 32. ♙a6 ♗f7 33. c6 ♗e6 34. ♙b8 1 : 0

<96> 616

ADAMS — CHRISTIANSEN
Cannes 1992

1. e4 e5 2. ♖f3 ♖f6 3. ♗e5 d6 4. ♗f3 ♗e4 5. d4 d5 6. ♙d3 ♗c6 7. 0-0 ♙e7 8. c4 ♗b4 9. ♙e2 0-0 10. ♗c3 ♙e6 11. ♙e3 ♙f5 12. ♙b3 c6 13. ♙ac1 dc4 14. ♙c4 a5 15. a3 ♗c3 16. ab4 ♗b5 17. ba5 ♙a5 18. d5 ♙e4 19. dc6 ♙f3 20. ♙b5 bc6 21. ♙c6 ▶
21... ♙c6 22. ♙c6 ♙a8 23. ♙fc1 ♙e8 24. h3 ♙f8 25. ♙c4 ♙a4 26. ♙c2 ♙b4 27. ♙c4 ♙b7 28. ♙b4 ♙b4 29. ♙d2 ♙b5 30. ♙c6 ♙b8 31. b4 ♙e2 32. ♙c3 h5 33. ♙d3 ♙e6 34. b5 ♙d6 35. ♙f4 ♙d3 36. ♙b8 f6 37. ♙b1 ♙d7 38. b6 ♙b7 39. ♙f4 ♙c5 40. ♙e3 ♙e3 41. fe3 ♗f7 42. ♗f2 ♗e6 43. ♗f3 ♗d5 44. ♗f4 g6 45. e4 ♗d4 46. h4 ♗c5 47. e5 g5 48. hg5 fg5 49. ♗g5 h4 50. ♗f6 ♗c6 51. e6 ♗d6 52. e7 1 : 0

<97> 616

HALIFMAN — ARHIPOV
Moskva II 1985 — 39/391

1. e4 e5 2. ♖f3 ♖f6 3. ♗e5 d6 4. ♗f3 ♗e4 5. d4 d5 6. ♙d3 ♙e7 7. 0-0 ♗c6 8. c4 ♗b4 9. ♙e2 ♙e6 10. ♗c3 0-0 11. ♙e3 ♙f5 12. ♙b3 c6 13. ♙ac1 dc4 14. ♙c4 b5 15. ♙f7 ♙f7 16. ♗e5 ♗d5 17. ♗e4 ♙e4 18. ♙c6 ♙e8 ▶
19. ♙cc1 ♙d6 20. ♗f7 ♙f7 21. ♙c6 ♙d8 22. ♙g5 ♗f4 23. ♙f7 ♗f7 24. ♙d8 ♙c6 25. ♙g5 ♗g2 26. d5 ♙d5 27. ♙d1 ♗e6 28. ♙d5 ♗d5 29. ♗g2 ♗e4 30. ♙e3 a6 31. h3 ♙e5 32. b3

♙d4 33. ♙g5 ♘d3 34. ♘f3 ♘c2 35. ♙e3 ♙f6 36. ♘e4 ♘b2 37. ♘d3 ♘a2 38. ♘c2 a5 39. ♙b6 a4 40. b4 ♘a3 41. ♙c5 h5 42. ♙f8 g6 43. ♙c5 g5 44. f3 ♙e5 45. ♙e7 ♙g3 46. ♙g5 ♘b4 47. f4 ♘c4 48. f5 ♘d5 49. ♙d8 ♙d6 50. ♙h4 ♘e4 51. f6 ♘f5 52. ♘c3 ♘e6 53. ♙g5 b4 54. ♘c4 b3 0 : 1

{98} 619

SHORT – TIMMAN

Hilversum (m/6) 1989 – 48/418

1. e4 e5 2. ♘f3 ♘f6 3. ♘e5 d6 4. ♘f3 ♘e4 5. d4 d5 6. ♙d3 ♘c6 7. 0-0 ♙e7 8. c4 ♘b4 9. ♙e2 0-0 10. ♘c3 ♙e6 11. ♙e3 ♙f5 12. ♖c1 ♘c3 13. bc3 ♘a2 14. ♖c2 ♙c2 15. ♗c2 ♘c3 16. ♗c3 c6 17. ♖b1 a5 18. ♖b7 a4 19. ♘e5 ♙d6 20. ♘c6 ♗c8 21. ♖b6 ▶
21... ♖a6 22. c5 ♖b6 23. cb6 ♗b7 24. ♘a7 ♗b6 25. ♘b5 ♖a8 26. ♙c1 ♙f8 27. g3 g6 28. ♘g2 ♗e6 29. ♙d3 ♗c8 30. ♙b2 a3 31. ♙a1 ♗c3 32. ♘c3 ♖d8 33. ♙c2 ♙g7 34. ♘a2 ♖c8 35. ♙b3 ♖b8 36. ♙c2 ♖c8 37. ♙b3 ♖b8 38. ♙c2 1/2 : 1/2

{99} 623

HÜBNER – TIMMAN

Sarajevo (m/4) 1991 – 51/296

1. e4 e5 2. ♘f3 ♘f6 3. ♘e5 d6 4. ♘f3 ♘e4 5. d4 d5 6. ♙d3 ♘c6 7. 0-0 ♙e7 8. c4 ♘b4 9. ♙e2 0-0 10. ♘c3 ♙e6 11. ♙e3 ♙f5 12. ♖c1 dc4 13. ♙c4 c6 14. ♘e5 ♘c3 15. bc3 ♘d5 16. ♗f3 ♙e6 17. ♙d3 ♙d6 18. ♙d2 ♗h4 19. ♖fe1 ♘f6 20. a4 ♘g4 21. ♙f4 ♘e5 22. ♙e5 ♙d5 23. ♗f5 ♙e5 24. ♖e5 g6 25. ♗d7 ♖ab8 26. ♖b1 ♖fd8 27. ♗c7 ♗g4 28. ♙f1 ♗d7 29. ♖e7 ▶

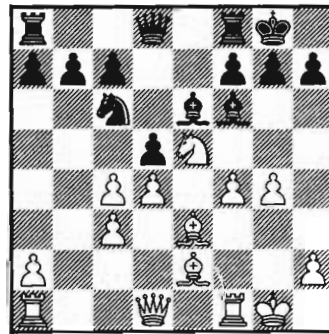
29... ♗c7 30. ♖c7 a5 31. ♖b6 ♖e8 32. c4 ♙e6 33. ♖bb7 ♖b7 34. ♖b7 ♖d8 35. d5 cd5 36. c5 ♖c8 37. ♖b5 d4 38. ♙d3 ♙f5 39. ♙f5 gf5 40. ♘f1 ♖e8 41. c6 d3 42. ♖d5 ♖c8 43. ♖d3 ♖c6 44. ♖d5 ♖c4 45. ♖a5 ♘g7 46. ♖a8 ♖b4 47. a5 ♖a4 48. a6 ♖a2 49. g3 h6 50. h4 f4 51. gf4 ♖a4 52. a7 ♖a2 53. ♘g2 ♖a3 54. f3 ♖a2 55. ♘g3 ♖a3 56. ♘f2 ♖a2 57. ♘e3 ♖a4 58. ♘d3 ♖a3 59. ♘c4 ♖a1 60. ♘d4 ♖a5 61. ♘c4 1/2 : 1/2

{100} 624

SHORT – ANAND

Amsterdam 1993 – 57/308

1. e4 e5 2. ♘f3 ♘f6 3. ♘e5 d6 4. ♘f3 ♘e4 5. d4 d5 6. ♙d3 ♘c6 7. 0-0 ♙e7 8. c4 ♘b4 9. ♙e2 ♙e6 10. ♘c3 0-0 11. ♙e3 ♙f5 12. ♘e5 ♙f6 13. g4 ♙e6 14. f4 ♘c3 15. bc3 ♘c6

16. ♙f3 ▶
16... ♙e5 17. de5 d4 18. cd4 ♙c4 19. d5 ♘e7 20. ♙c5 ♙f1 21. ♘f1 ♗d7 22. ♗b3 b6 23. ♙a3 ♖ae8 24. ♖d1 ♘g6 25. e6 ♗d8 26. f5 ♘e5 27. ♙e2 ♗h4 28. ♗g3 ♗g3 29. hg3 fe6 30. ♙f8 ♘f8 31. de6 ♘e7 32. g5 c6 33. g4 g6 34. ♖d4 gf5 35. gf5 ♖f8 36. ♖f4 b5 37. ♘e1 h6 38. gh6 ♖h8 39. ♖e4 ♘f6 40. e7 ♘f5 41. ♖e5 1 : 0

A

ABRAMOVIĆ – Kurajica 527; Radulov 421; Rukavina 532
 ADAMS – Anand 365; Christiansen 616 (96); García González 558; Hübner 261 (29); Jusupov 608 (92); Makaryčev 444
 ADIANTO – Gunawan 286
 ADLA – Ricardi 240
 ADORJAN – Henley 417; Hübner 418, 419; Jusupov 510; Miles 400
 AGZAMOV – Čiburdanidze 127; Kuprečik 122, 211; Sokolov, A. 594
 AKOPIAN – Arahmija 365; Keppis 126; Kuprečik 126; Oll 343 (45); Rozentalis 278; Serper 281, 356; Sorokin 414; Ulybin 98
 ALAPIN – Alehin 25 (5); Paulsen 78
 ALATORCEV – Kamišev 181; Lilienthal 210
 ALBIN – Hodges 3
 ALBURT – Dvoreckij 399
 ALEHIN – Alapin 25 (5); Bernstein 24; Marshall 242 (27); Rabinovič, A. 91
 ALEXANDER – Fine 175; Keres 430; Mallison 254; Matanovič 68; Milner-Barry 155; Rossolimo 69; Unzicker 471
 ALL – Shaw 563
 ALLCOCK – Thomas 114
 ALMADA – Spassky 184
 AL-MODIAHKI – Handoko 346
 ALTERMAN – Fernández García 147 (18); Lev 20 (3)
 ALTUNIAN – Nadejan 349 (48)
 ANAND – Adams 365; Ehlvest 317; Geller 565; Ivančuk 461; Jusupov 477 (68); Sherzer 601; Short 624 (100); Timman 365; Zapata 91
 ANDERSSEN – Göring 35
 ANDRIANOV – Gufel'd 569; Kapengut 404; Sokolov, A. 520; Vašjukov 516
 ANIKAEV – Dolmatov 111; Štejn 465; Vitoliš 48, 48
 ANTONIO – Lima 345
 ANTONOV – Glek 426
 ANTOŠIN – Juhtman 174
 ARAHAMIJA – Akopian 365
 ARDUMAN – Kotronias 358
 ARHIPKIN – Klovans 188
 ARHIPOV – Češkovskij 615; Halifman 616 (97); Ivanov, Alexa. 614; Smagin 78

ARLANDI – Barua 474; Dimitrov 78; Lanka 569; Maki 78; Renet 562, 566; Rozentalis 503
 ARMAS, I. – Halász 446
 ARMAS, J. – Sario 74; Ye Rongguang 322
 ÁRNASON – Karlsson, A. 375; Karpov 200; Makaryčev 110
 ARULAJD – Vistanekis 157
 ASEEV – Ivančuk 238; Rozentalis 274
 ASMUNDSSON – Short 197
 AUTENRIETH – Deutschmann 443; Széll 9 (2); Thesing 226
 AVRUKH – Emelin 280

B

BAGIROV – Razuvaev 388 (53)
 BAJKOV – Glek 585
 BALAŠOV – Benko 375; Jusupov 402; Kočiev 519
 BALINAS – Torre 375
 BANÁS – Lanč 18
 BARABAS – Kajumov 334
 BARANOV – Katalymov 176
 BAREEV – Ivančuk 351 (49); Kamsky 325; Timman 622
 BARENDREGT – Bouwmeester 122; Zuidema 579
 BARLOV – Knežević 383
 BARNES – Morphy 5, 256; Robey 255
 BARUA – Arlandi 474; Beljavskij 194; Češkovskij 519; Chandler 322; Cullip 142; Davies 137; Dolmatov 116; Hjartarson 423 (60); Hodgson 137; Howell 365; King 206; Kuczyński 317; Speelman 498 (71); Van Der Wiel 108
 BASTIAN – Röder 33
 BATIK – Dührssen 274; Von Massov 394
 BATTISTINI – Jodice 577
 BECKER – Euwe 14
 BEDNARSKI – Sax 510
 BEKKEL – Richter 54
 BELJAVSKIJ – Barua 194; Benko 154; Christiansen 316; Jusupov 506 (72), 610 (93); Mascariñas 561; Pétursson 363; Smyslov 579; Timman 533
 BELLIN – Popović 405
 BELOUSOV – Holmov 40
 BENJAMIN – Lev 67; Seirawan 128; Zarnicki 613
 BENKO – Balašov 375; Beljavskij 154; Browne 379; Planinc 443

BERNSTEIN – Alehin 24; Marshall 253
 BERTOK – Udovčić 65
 BESSONOV – Grodzenskij 51
 BEX – King 491
 BIERNBROODSPOT – Forster 53
 BISCHOFF – Bruk 123
 BISGUIER – Browne 583 (85); Evans 67, 114;
 Fischer 174
 BLACKBURNE – Weiss 210
 BLATNÝ – Kuczyński 471
 BODEN – Morphy 4
 BOEY – Pergericht 27
 BOLL – Schäfer 322
 BONNER – Ribli 472
 BÖNSCH – Jusupov 397
 BORIK – Hübner 451; Sznepik 108
 BORISOV – Forsberg 295; Lutovinov 356; Peščev
 295; Volčok 295
 BORISS – Camejo 461
 BORSAVOLGYI – Forintos 536; Velička 609
 BOSMAN – Finegold 14
 BOTVINNIK – Smyslov 168
 BOUAZIZ – Toth 160
 BOUWMEESTER – Barendregt 122
 BRAGA, F. – Palacios 423; Sariego 423
 BRANDT – Steil 154
 BRIFFEL – Tolnai 568
 BRONŠTEJN – Holmov 154, 166; Keres 189; Ma-
 karyčev 188; Savon 394; Smyslov 208; Trifunović
 153 (19); Tukmakov 199; Vasjukov 373
 BROWNE – Benko 379; Bisguier 583 (85); Ma-
 tanović 168; Meduna 490; Murray 400; Petrosian
 391; Segal 558; Viner 463
 BRUK – Bischoff 123
 BRUNNER – Vasquez 183
 BUDAPEST – Paris 264 (30)
 BURJAR – Byrne 181
 BURN – Marshall 286
 BUTNORIUS – Dvoreckij 193; Vitoliš 47
 BYRNE – Burjar 181; Hector 553; Henley 547;
 Reshevsky 379, 403 (56)

C

ČABRILO – Marjanović 72
 CAMEJO – Boriss 461
 CAMILIERI – Santa 149
 CAMPORA – Emma 369
 CAPABLANCA – Corzo 274; Kostić 465, 563;
 Marshall 144, 170, 213, 243, 248, 336, 396 (55);
 Michelsen 266; Northrop 327 (42)
 CAPPELLO – Toth 65, 84
 CARAG – Yang Xian 601
 CARLIER – Hartoch 75
 CASTRO – Westerinen 196
 CEDERLIND – Wittmann 294
 CEHL – Marshall 77
 ČEHOV – Kurajica 209; Vasjukov 39; Villareal 93
 CEJTLIN – Karasev 124
 ČERNIKOV – Gurevich, M. 46

CEŠKOVSKIJ – Arhipov 615; Barua 519; Dvo-
 reckij 500, 501; Jusupov 116; Kočiev 170; Maka-
 ryčev 125, 276; Smyslov 93; Suėtin 385; Vladimi-
 rov 65, 336; Zajcev 103
 ČESNAUSKAS – Georgadze 368
 CHANDLER – Barua 322; Dive 303; Fries-Niel-
 sen, J. 519; Hába 365; Hort 547; Ribli 603;
 Schüssler 516; Speelman 418; Van Der Sterren
 421; Velimirović 86
 CHRISTENSEN – Hildkrog 291; Ryčagov 361;
 Sznepik 361
 CHRISTIANSEN – Adams 616 (96); Beljavskij
 316; Halifman 623; Lanka 248; Ljubojević 75,
 420, 498, 603; Miles 91
 ČIBURDANIDZE – Agzamov 127; Kahiani 125;
 Makaryčev 130
 CIFUENTES PARADA – Piket 137
 ČIGORIN – Šiffers 479
 CIOCALTEA – Karpov 167; Ristić, Nen. 109;
 Schüssler 109; Šubă 181
 COCHRANE – Mohishunder 46, 46 (6)
 CONDIE – Nicholson 550
 CORZO – Capablanca 274; Marshall 249
 CUIJPERS – Van Der Wiel 85
 CULLIP – Barua 142

D

DA COSTA JUNIOR – De Deus Carvalho 580;
 Teixeira 580
 DANIELSEN – Hansen, L. 351 (50)
 DANIL'UK – Jandemirov 12; Neverovskij 394
 DAUTOV – Vitoliš 61
 DAVID – Poli 602
 DAVIDOVIC – Mainka, G. 132
 DAVIDSON – Rotlevi 323
 DAVIES – Barua 137
 DE DEUS CARVALHO – Da Costa Junior 580
 DE FIRMIAN – Kogan 300 (35); Plaskett 581
 (84); Ristić, Nen. 531; Shirazi 320; Wolff 276
 DE JONG – Müller, P. 471
 DELANDER – Teschner 498
 DELANOY – Martens 39; Riand 366; Svidler 27
 DELMAR – Pillsbury 14
 DELY – Haág 138; Hennings 154
 DEMENT'EV – Kuznecov, I. 7
 DE NARDO – Kashdan 247
 DEUTSCHMANN – Autenrieth 443
 DE VRIES – Heintze 431
 DÍAZ, J. C. – Mnacakanian 591
 DIDZUN – Michok 48
 DIMITROV – Arlandi 78
 DIVE – Chandler 303
 DJAKOV – Rubin 47
 DLUGY – Henley 389
 DOHOJAN – Ehlvest 299
 DOLMATOV – Anikaev 111; Barua 116; Forin-
 tos 114; Jusupov 106, 514; Kärner 568; Muhin
 454; Raeckij 89; Rozentalis 118, 359; Vasjukov 561

- DOMULS – Malevinskij 184; Poljakov 53; Vitolipš 48
 DONČENKO – Dvojris 323
 DOPPLER – Reiman 260
 DREEV – Malanjuk 75; Wolff 471
 DROVALEV – Kaliberdin 53
 DUFEK – Pletánek 223 <23>
 DÜHRSEN – Batik 274
 DÜSSELDORF – Langenberg 429
 DUTREEUW – Jadoul 376
 DVOJRIS – Dončenko 323; Holmov 183; Jakovič 355; Kočiev 320; Mihal'čišin 609; Rozentalis 344, 345 <46>; Schwartzman 216; Sorokin 606; Vladimirov 362
 DVORECKIJ – Albur 399; Butnorius 193; Ceškovskij 500, 501; Enklaar 431; Hačaturov 380; Ligerink 467; Pinčuk 84; Pribyl 183; Schüssler 378; Tukmakov 471
 DZINDZICHASHVILI – Young 101
- E**
- EFIMENKO – Vzdvižkov 615
 EHLVEST – Anand 317; Dohojan 299; Forintos 458; Halifman 427; Jusupov 450, 557, 602 <90>; Mihal'čišin 538
 EISENBERG – Marshall 186
 EMELIN – Avrukh 280; Raeckij 275
 EMMA – Campora 369; Rossetto 251
 EMMS – Rubio 590
 ENG – Hermann 516; Schüssler 516
 ENGERT – Honfi 496
 ENIN – Savko 60
 ENKLAAR – Dvoreckij 431
 EOLIAN – Haritonov 72
 ERMENKOV – Makaryčev 159; Radulov 549
 ERNST – Forintos 464; Lev 426; Machado 293; Schneider, L.-Å. 439, 451, 459, 462; Schüssler 458; Sorensen 291; Storland 472
 EUWE – Becker 14
 EVANS – Bisguier 67, 114
- F**
- FAHNENSCHMIDT – Marić, R. 15; Popović 278
 FALCON – Kuz'min 384
 FATALIBEKOVA – Semenova 92
 FEDOROV – Grimberg 101; Sal'nikov 53; Széll 9
 FEDOROWICZ – Kogan 574; Reshevsky 404; Shirazi 193; Smyslov 199
 FEDOSEEV – Lopatsky 68
 FERREIRA – Mirallès 122
 FERNÁNDEZ GARCÍA – Alterman 147 <18>
 FINE – Alexander 175; Kashdan 173
 FINEGOLD – Bosman 14; Mainka 323; Nijboer 134; Plaskett 325; Rogers 19; Sokolov, A. 367
 FISCHER – Bisguier 174; Gheorghiu 199 <22>; Petrosian 202
 FORGÁCS, J. – Tompa 373
 FORGÁCS, L. – Schlechter 369
 FORINTOS – Borsavolgyi 536; Dolmatov 114; Ehlvest 458; Ernst 464; Ghindă 213; Hazai 480; Horváth, J. 223, 228; Ivanović 524; Jansa 82; Kindermann 114 <13>; Kuprejčik 130; Perenyi 533; Pritchett 73; Rivera 393; Saltaev 595; Schneider, L.-Å. 534; Vehi Bach 228
 FORSBERG – Borisov 295
 FORSTER – Bierenbroodspot 53
 FRIES-NIELSEN, J. – Chandler 519
 FROG – Gavrilov 365 <51>; Karasev 318
 FUCHS – Hennings 94
 FUDERER – Kostić 68; Matanović 68
- G**
- GABRIEL – Thipsay 68
 GAISER – Rešetnikov 423
 GALAHOV – Zijatdinov 330
 GARCÍA, GILD. – Rodríguez, A. 587
 GARCÍA GONZÁLEZ – Adams 558; Hawelko 287; Kuczyński 603; Rodríguez, A. 94, 209, 426; Tal 426 <63>; Zapata 613
 GARCÍA MARTÍNEZ – Vilela 100
 GARCÍA PADRON – Romero Holmes 83
 GARNER – Secchi 511
 GAVRILOV – Frog 365 <51>
 GDANSKI – Kuczyński 268
 GELBFUHS – Pitschel 559
 GEL'FAND – Kruppa 177; Maljutin 390; Short 348 <47>
 GELLER – Anand 565
 GEMSTE – Šemaitė 38
 GEORGADZE – Česnauskas 368; Schüssler 84
 GEORGIEV, KIR. – Ivančuk 622; Lobron 220; Plaskett 151; Spasov, V. 87
 GEORGIEV, KR. – Popčev 191
 GERIGK – Ivanov 509
 GERMEK – Milić 68
 GHEORGHIU – Fischer 199 <22>
 GHINDĂ – Forintos 213
 GHIZDAVU – Stanciu 327
 GILG – Marshall 23
 GIPSLIS – Raeckij 306; Sieiro-González 523; Smyslov 603
 GIZYNSKI – Heintze 451
 GLEK – Antonov 426; Bajkov 585; Ivančuk 45; Raeckij 359; Rusakov 300
 GLIGORIĆ – Vidmar, jr. 68
 GLJANEC – Klovans 506; Vaulin 581; Vladimirov 30
 GÖBEL – Koskivirta 6
 GOBET – Gurtner 249
 GOGLIDZE – Rjumin 205
 GÓMEZ BAILLO – Mirallès 111
 GORELOV – Kozlov 357, 361
 GORIA – Rausis 14
 GÖRING – Anderssen 35; Minckwitz 241

GREENFELD, A. – Horváth, J. 362
 GRIMBERG – Fedorov 101; Karaklajić 154
 GRODZENSKIJ – Bessonov 51; Mihajlov 359;
 Popov, B. 48
 GROSAR – Puljek 579; Šifrer 579
 GRUNFELD, E. – Tarrasch 27, 33
 GUFEL'D – Andrianov 569; Haritonov 520; Ko-
 čiev 301; Lein 148; Savon 154; Schüssler 577
 GULKO – Ivanović 138; Razuvaev 181
 GUNAWAN – Adianto 286
 GUREVICH, I. – Howell 117
 GUREVICH, M. – Černikov 46
 GURTNER – Gobet 249
 GUSEV – Malevinskij 145
 GUTMAN – Hergott 481

H

HAÁG – Dely 138; Pacsay 259
 HÁBA – Chandler 365; Hráček 84; Wahls 365
 HAČATUROV – Dvoreckij 380
 HALÁSZ – Armas, I. 446; Mihal'čišin 526
 HALIFMAN – Arhipov 616 (97); Christiansen
 623; Ehlvest 427; Hübner 259; Ivanović 316
 (41); Judasin 477; Kuprejčik 319; Ljubojević
 321; Nunn 601; Rozentalis 279 (33), 284, 287;
 Vitoliš 58
 HAMID – Stewart 443
 HANDOKO – Al-Modiahki 346; Kuczyński 547;
 Liang Jinrong 275 (32); Ljubojević 369; Lobron
 479, 575; Nevednichy 88 (10); Perera 431; Po-
 pović 519; Pyhala 519; Sax 458; Thipsay 66 (7);
 Torre 431
 HÄNSEL – Voos 12
 HANSEN, L. – Danielsen 351 (50)
 HARITONOV – Eolian 72; Gufel'd 520
 HARRWITZ – Löwenthal 255
 HARTMAN, B. – Schleifer 190
 HARTMANN – Röder 569
 HARTOCH – Carlier 75
 HARTSTON – Romanišin 14
 HARVEY – Weissmann 2
 HAWELKO – García González 287
 HAZAI – Forintos 480; Malich 181; Tischbierek
 579; Välkesalmi 305; Vladimirov 313 (39)
 HECHT – Szabó 189; Vladimirov 154
 HECTOR – Byrne 553
 HEIDENFELD – Pachman 166
 HEIDRICH – Lehmann 32
 HEINTZE – De Vries 431; Gizynski 451
 HENLEY – Adorján 417; Byrne 547; Dlugy 389;
 Hulak 405; Ljubojević 512
 HENNINGS – Dely 154; Fuchs 94
 HERGOTT – Gutman 481
 HERMANN – Eng 516
 HERNÁNDEZ, G. – Paneque 72; Pyhala 519;
 Rodríguez, A. 117
 HILDKROG – Christensen 291

HINGST – Kosten 99
 HJARTARSON – Barua 423 (60); Jusupov 597;
 Ljubojević 443; Mihal'čišin 547; Timman 615
 (95); Ye Rongguang 275
 HODGES – Albin 3
 HODGSON – Barua 137
 HOFFMANN – Schwartzman 535
 HOFMANN – Schlosser, M. 553
 HOLMOV – Belousov 40; Bronštejn 154, 166;
 Dvojris 183; Judasin 421; Kočiev 97; Kuprejčik
 95; Majorovas 102; Mihal'čišin 436; Mikenas
 162; Raeckij 130; Vasjukov 72; Zajcev, A. 154
 HOLZHAUSEN – Richter 140
 HONFI – Engert 496; Petrán 192; Toth 186
 HOOPER – Lehmann 67
 HORT – Chandler 547; Ljubojević 73, 315 (40);
 Short 308; Spassky 185; Timman 377; Zuidema 463
 HORVÁTH, J. – Forintos 223, 228; Greenfeld,
 A. 362
 HORWITZ – Staunton 5
 HOWELL – Barua 365; Gurevich, I. 117; Ivančuk
 233 (25); Schmittdiel 217; Thipsay 69; Van Ke-
 menade 223
 HRÁČEK – Hába 84
 HRAMOV – Raeckij 298
 HÜBNER – Adams 261 (29); Adorján 418, 419;
 Borik 451; Halifman 259; Jusupov 388, 609; Lau
 267; Nikolić, P. 481; Petrosian 191; Seirawan
 136; Short 327; Smyslov 525 (77), 584; Timman
 290 (34), 623 (99); Vaganian 392
 HULAK – Henley 405; Sax 42; Toth 507, 572

I

IANNACCONE – Sindik 589
 INSAM – Sax 553
 IONOV – Lukin 347; Mihal'čišin 277
 IVANČUK – Anand 461; Aseev 238; Bareev 351
 (49); Georgiev, Kir. 622; Glek 45; Howell 233
 (25); Rozentalis 360; Serper 230; Smirin 89
 IVANOV – Gerigk 509
 IVANOV, ALEXA. – Arhipov 614
 IVANOV, S. – Mihal'čišin 391
 IVANOVIĆ – Forintos 524; Gulko 138; Halifman
 316 (41); Jusupov 107; Rukavina 532; Smyslov
 101; Toth 563
 IVKOV – Karaklajić 171; Petrosian 165

J

JACKSON – Orr 154
 JACOBI – Spitzer 5
 JADOUL – Dutreeuw 376
 JAKOVIĆ – Dvojris 355; Judasin 463
 JANDEMIROV – Danil'uk 12; Pliseckij 57
 JANOWSKI – Marshall 240, 240, 242, 247, 250;
 Mason 369; Pillsbury 27
 JANSA – Forintos 82; Mirallès 78

- JANSSEN – Jusupov **150**
 JAROSLAVCEV – Jugai 39; Sappirov 38
 JAŚNIKOWSKI – Schneider, L.-Å. 370
 JEREZ – Martin, J. 521
 JEŹEK – Kondali 361
 JODICE – Battistini **577**
 JOHANSSON – Trifunović **147**
 JOHN – Marshall **249**
 JOHNER, P. – Salwe **204**
 JONES – Kasparian 149; Planinc 72 (8)
 JUDASIN – Halifman **477**; Holmov **421**; Jaković **463**; Mihal'čišin **284**; Montecatine **42**; Rozentalis **276**, **276**; Tischbierek **458**
 JUFEROV – Korzubov 542
 JUGAI – Jaroslavcev **39**
 JUHTMAN – Antošin **174**
 JURTAEV – Makaryčev **428**
 JUSUPOV – Adams 608 (92); Adorján 510; Anand 477 (68); Balašov 402; Beljavskij 506 (72), 610 (93); Bönsch 397; Češkovskij 116; Dolmatov 106, 514; Ehlvest 450, 557, 602 (90); Hjartarson 597; Hübner **388**, 609; Ivanović 107; Janssen 150; Kamsky 273 (31), 600 (89); Kasparov 501; Klovans 508; Korsunskij 504; Kuprejčik 109 (12), 226 (24); Kuz'min 116; Lanka 383; Lau 449; Ljubojević 427, 596; Lukin 520; Mačul'skij 505; Nunn 595; Psakhis 34, 508; Sax 528 (78); Smagin 78; Sokolov, A. 514; Spassky 164, 180; Taborov 28; Timman 120, 220, 233, 556 (81); Tischbierek 597; Van Der Wiel 111; Wahls 579 (83)
- K**
- KÁDÁR – Koszuros **291**
 KAHIANI – Čiburdanidze 125
 KAHN – Varga 210
 KAJDANOV – Pančenko 160
 KAJUMOV – Barabas **334**; Serper **613**
 KALIBERDIN – Drovalev 53
 KALIVODA – Vodička 356
 KAMINSKI – Schulz, K. **207**
 KAMIŠOV – Alatorcev **181**
 KAMSKY – Bareev **325**; Jusupov **273 (31)**, **600 (89)**
 KAPELAN – Matulović 421, 555; Popović 590; Sax 430
 KAPENGUT – Andrianov **404**; Kočiev **322**
 KAPUSTIN – Kuzenkov **307**
 KARAKLAJIĆ – Grimberg **154**; Ivkov 171
 KARASEV – Cejtlin 124; Frog **318**
 KARLSSON, A. – Årnason 375
 KÄRNER – Dolmatov 568
 KARPEŠOV – Zajčik 389
 KARPOV – Årnason 200; Ciocáltea 167; Kasparov 237 (26), 420 (59), 484, 489, 524 (76), 576 (82), **592 (87)**; Kavalek 409; Kortchnoi **413 (58)**, **469 (67)**; Larsen **559**; Ljubojević 605 (91); Lobron 485 (69); Panno **371**; Portisch **423**, **424 (61)**, **427 (64)**; Psakhis 520; Seirawan **612**; Smyslov **167**, **182**, **197 (21)**; Spassky 167, 177, 178, 183; Tal 506; Timman 182
 KASHDAN – De Nardo **247**; Fine 173; Steiner 143, 170
 KASPARIAN – Jones **149**
 KASPAROV – Jusupov **501**; Karpov **237 (26)**, **420 (59)**, **484**, **489**, **524 (76)**, **576 (82)**, 592 (87); Majorovas **503**; Wolf **527**
 KASPRET – Schlosser, M. 322
 KATALYMOV – Baranov **176**
 KATISHONOK – Lanka 248
 KATONA – Veróci 16
 KAURANEN – Morgado **503**
 KAVALEK – Karpov **409**; Lobron 515; Pflieger **387**; Portisch **417**; Reshevsky **417**; Smyslov **169**, **205**, **420**; Tal **90**; Toth **495 (70)**
 KELLER – Keres 114
 KENGIS – Akopian **126**
 KERES – Alexander **430**; Bronštejn **189**; Keller **114**; Mikenas **120**; Rossetto **114**
 KERKOVIVUS – Obst **463**
 KIENINGER – Shuster **140**
 KINDERMANN – Forintos **114 (13)**; Knežević **114**; Radulov **123**; Tischbierek **131**
 KING – Barua **206**; Bex **491**
 KIPRIČNIKOV – Klovans **149**
 KISELĚV – Krugljakov 357
 KLOVANS – Arhipkin **188**; Gljanec **506**; Jusupov **508**; Kipričnikov 149
 KLUNDT – Knuth **285**
 KNEŽEVIĆ – Barlov 383; Kindermann 114; Pančenko 92; Šahović 166
 KNUTH – Klundt 285
 KOC – Zamihovskij **188**
 KOČIEV – Balašov 519; Češkovskij 170; Dvojris 320; Gufel'd 301; Holmov **97**; Kapengut 322; Lein **136**; Malanjuk 67; Peters 328; Savon 103; Svešnikov 105 (11), 106; Vitoliqš 76; Zajcev 83
 KOEGH – Speelman 37
 KOGAN – De Firmian 300 (35); Fedorowicz 574
 KOLAROV – P"devski 65
 KOLISCH – Winawer **259**
 KONDALI – Ježek **361**; Przewoźnik **513**
 KORSUNSKIJ – Jusupov **504**
 KORTCHNOI – Karpov 413 (58), 469 (67); Sax 388 (54); Smyslov **524**
 KORZUBOV – Juferov **542**
 KOSKIVIRTA – Göbel 6
 KOSTEN – Hingst **99**
 KOSTIĆ – Capablanca 465, 563; Fuderer 68; List 250
 KOSZUROS – Kádár 291
 KOTRONIAS – Arđuman **358**; Rozentalis **350**
 KOVAČEVIĆ – Ljubojević 510 (73); Timman 578
 KOZLOV – Gorelov **357**, **361**
 KRAUSE – Nielsen **247**
 KREUZER – Navratil **26**
 KRUGLJAKOV – Kiselėv **357**

KRUKOWSKI – Polaczek 45; Van Houtte 78
 KRUPPA – Gel'fand 177; Rozentalis 298
 KUCZYŃSKI – Barua 317; Blatný 471; García
 González 603; Gdański 268; Handoko 547
 KUDRIN – Machado 363; Seirawan 603; Wolff 565
 KULOMZIN – Šiffers 547
 KUPCHIK – Marshall 141
 KUPOROŠOV – Mihal'čišin 150
 KUPREJČIK – Agzamov 122, 211; Akopian 126;
 Forintos 130; Halifman 319; Holmov 95; Jusupov
 109 (12), 226 (24); Makaryčev 104, 134;
 Mihal'čišin 127, 211, 541 (80); Ólafsson, H.
 124; Przewoźnik 115 (14); Rozentalis 126;
 Schüssler 101, 130; Skembris 125 (16); Szymczak
 109; Židkov 168
 KURAJICA – Abramović 527; Čehov 209; Popović
 534; Sax 509; Velimirović 524 (75)
 KURKIN – Sablin 47
 KUZENKOV – Kapustin 307; Udalov 300
 KUZ'MIN – Falcon 384; Jusupov 116
 KUZNECOV – Macukevič 593; Raekij 298
 KUZNECOV, I. – Dement'ev 7; Potapov 10
 KVEINYS – Vitoliš 49, 64

L

LALIĆ, D. – Todorović, G. M. 583
 LANČ – Banás 18
 LANE – Shirazi 47
 LANGENBERG – Düsseldorf 429
 LANGEWEG – Ree 389
 LANKA – Arlandi 569; Christiansen 248; Jusupov
 383; Katishonok 248; Lauk 276; Mikenas 403
 LARSEN – Karpov 559; Spassky 183
 LASKER – Marshall 140; Pillsbury 140, 463; Teichmann
 168
 LASKER, ED. – Marshall 21 (4)
 LAU – Hübner 267; Jusupov 449; Mathe 377;
 Stoica 122
 LAUK – Lanka 276
 LAZAREV – Primakov 54
 LE BLANQ – Thipsay 464
 LEHMANN – Heidrich 32; Hooper 67
 LEIN – Gufel'd 148; Kočiev 136
 LEONHARDT – Marshall 247, 248, 253
 LEV – Alterman 20 (3); Benjamin 67; Ernst 426;
 Mestel 186
 LEVIN – Olland 479
 LIANG JINRONG – Handoko 275 (32); Zarnicki
 407
 LICHTENHEIN – Morphy 3 (1)
 LIGTERINK – Dvoreckij 467
 LILIENTHAL – Alatorcev 210; Lisicyn 384
 LIMA – Antonio 345; Zapata 497
 LIPSKI – Nachlik 47
 LISICYN – Lilienthal 384
 LIST – Kostić 250
 LJUBOJEVIĆ – Christiansen 75, 420, 498, 603;
 Halifman 321; Handoko 369; Henley 512; Hjar-

tarson 443; Hort 73, 315 (40); Jusupov 427,
 596; Karpov 605 (91); Kovačević 510 (73);
 Makaryčev 463 (66); Schüssler 484; Seirawan
 601; Smyslov 195 (20); Tal 536; Timman 308
 (37), 417; Toth 74
 LOBRON – Georgiev, Kir. 220; Handoko 479,
 575; Karpov 485 (69); Kavalek 515; Mihal'čišin
 539 (79); Schüssler 424 (62), 520; Toth 516
 LOPATSKY – Fedoseev 68
 LÖWENTHAL – Harrwitz 255; Morphy 143
 (17), 544; Williams 2
 LUKIN – Ionov 347; Jusupov 520; Sokolin 160
 LUTOVINOV – Borisov 356
 LUTZE – Saburov 5

M

MACHADO – Ernst 293; Kudrin 363
 MACIEJEWSKI – Sznajk 588
 MACUKEVIČ – Kuznecov 593
 MAČUL'SKIJ – Jusupov 505
 MADL – Solomon 611
 MAHIA – Pla 362
 MAINKA – Finegold 323; Michälsen 337
 MAINKA, G. – Davidovic 132
 MAJER – Toth 152
 MAJOROVAS – Holmov 102; Kasparov 503
 MAKAROV – Rozentalis 495
 MAKARYČEV – Adams 444; Árnason 110;
 Bronštejn 188; Češkovskij 125, 276; Čiburdanidze
 130; Ermenkov 159; Jurtaev 428; Kuprejčik
 104, 134; Ljubojevič 463 (66); Nikolenko 284;
 Pančenko 161, 494; Short 316; Smagin 79, 81,
 81; Timošenko 312
 MAKI – Arlandi 78
 MAKROPOULOS – Toth 48, 582
 MALANJUK – Dreev 75; Kočiev 67
 MALEVINSKIJ – Domuls 184; Gusev 145
 MALICH – Hazai 181
 MALISAUSKAS – Rozentalis 161
 MALJUTIN – Gel'fand 390
 MALLISON – Alexander 254
 MARCO – Tarrasch 197; Teichmann 369; Tinsley
 124
 MARDLE – Milner-Barry 278
 MARIĆ, R. – Fahnenschmidt 15
 MARJANOVIĆ – Čabrilo 72; Mihal'čišin 127
 MARÓCZY – Marshall 12, 31, 121; Pillsbury 29,
 432; Tarrasch 369 (52), 439
 MARSHALL – Alehin 242 (27); Bernstein 253;
 Burn 286; Capablanca 144, 170, 213, 243, 248,
 336, 396 (55); Cehl 77; Corzo 249; Eisenberg
 186; Gilg 23; Janowski 240, 240, 242, 247, 250;
 John 249; Kupchik 141; Lasker 140; Lasker, Ed.
 21 (4); Leonhardt 247, 248, 253; Maróczy 12,
 31, 121; Mason 259; Nimzowitsch 100, 108;
 Spielmann 19, 252, 253, 254 (28); Tarrasch 191,
 246, 553; Tartakower 19; Teichmann 119 (15),
 247; Yates 248

- MARTENS – Delanoy **39**
 MARTIN, J. – Jerez **521**
 MARTINOVSKY – Psakhis 214
 MASCARIÑAS – Beljavskij 561; Nunn 108
 MASON – Janowski 369; Marshall **259**; Napier **443**; Schlechter 191
 MATANOVIĆ – Alexander **68**; Browne **168**; Fuderer 68; Polgár, Zsu. **182**; Udovčić **66**
 MATHE – Lau 377; Mojseev 404; Siklosi 66
 MATULOVIC – Kapelan **421, 555**; Toth **207**; Udovčić **541**
 MEDNIS – Paoli **383, 383**
 MEDUNA – Browne 490
 MENDE – Steig 469
 MESTEL – Lev **186**; Mirallès **361**; Plaskett **220**; Wolff **457 (65)**
 MICHALSEN – Mainka 337; Zude 337
 MICHELI – Toth **383**
 MICHELSSEN – Capablanca 266
 MICHOK – Didzun 48
 MIESES – Pillsbury **19**
 MIHAJLOV – Grodzenskij **359**
 MIHALČIŠIN – Dvojrís 609; Ehlvest 538; Halász **526**; Hjartarson 547; Holmov 436; Ionov **277**; Ivanov, S. 391; Judasin 284; Kuporosov 150; Kuprejčik 127, 211, 541 (80); Lobron 539 (79); Marjanović 127; Oll 450; Popović 626; Psakhis 86, 327; Sax 450; Smagin 78; Steingrímsson 597; Striković 78; Veličković 71; Velimirović 85 (9)
 MIJAILOVIĆ – Velimirović 404
 MIKENAS – Holmov 162; Keres 120; Lanka 403
 MILES – Adorján 400; Christiansen **91**
 MILIĆ – Germek **68**
 MILIVOJEVIĆ – Petrović, M. **92**
 MILLER – Wolff 346
 MILNER-BARRY – Alexander 155; Mardle 278; Mitchell 253; Puc 68
 MINCKWITZ – Göring 241
 MINIĆ – Trifunović **155**
 MIRALLÈS – Ferreira 122; Gómez Baillo 111; Jansa 78; Mestel 361; Renet 275; Santo-Roman 101; Seret 74; Velimirović 85
 MITCHELL – Milner-Barry **253**
 MNACAKANIAN – Díaz, J. C. **591**
 MOHISHUNDER – Cochrane 46, 46 (6)
 MOHR, G. – Radulov **138**
 MOHRLOK – Read 275
 MOJSEEV – Mathe **404**
 MONTECATINE – Judasin 42
 MORGADO – Kauranen 503; Richardson 497
 MORPHY – Barnes **5, 256**; Boden 4; Lichtenhein **3 (1)**; Löwenthal **143 (17)**, 544
 MORTENSEN – Solomon **499**
 MUHIN – Dimačmatov **454**; Voronov **166**
 MÜLLER, KÄ. – Schulte **33**
 MÜLLER, P. – De Jong 471
 MURRAY – Browne 400
 MURREY – Velimirović 188
- N
- NACHLIK – Lipski 47
 NADANIAN – Altunian **349 (48)**; Šarbatov **223**
 NAPIER – Mason 443
 NAVRATIL – Kreuzer 26
 NEVEDNICHY – Handoko **88 (10)**
 NEVEROVSKIJ – Daniil'uk **394**
 NEŽMETDINOV – Štejn 191
 NICHOLSON – Condie 550
 NIELSEN – Krause 247
 NIJBOER – Finegold **134**
 NIKOLENKO – Makaryčev 284
 NIKOLIĆ, P. – Hübner 481; Van Der Sterren 389
 NIMZOWITSCH – Marshall **100, 108**
 NORTHRUP – Capablanca 327 (42)
 NOVIKOV – Pančenko 489
 NOVOŽIDOV – Orlov **47**
 NOVOŽILOV – Raeckij **58**
 NUNN – Halifman **601**; Jusupov **595**; Mascariñas **108**; Plaskett **85**; Polgár, Zsu. **113**; Salov **327 (43)**; Short **85**
- O
- OBST – Kerkovius 463
 OHOTNIK – Rozentalis **101**
 O'KELLY – Radulescu **258**
 ÓLAFSSON, F. – Persitz **514**; Pilnik 375
 ÓLAFSSON, H. – Kuprejčik 124; Popović 316; Short **220**
 OLL – Akopian **343 (45)**; Mihal'čišin **450**; Rozentalis **283**; Sokolov, A. **327**
 OLLAND – Levin **479**
 ONIŠČUK – Popov, Si. 31
 ORLOV – Novožidov 47
 ORR – Jackson 154
 OSTERMEYER – Schulte **28**
 OŠTOJIĆ – Van Der Wiel 93
 OSTROWSKY – Woda 461
- P
- PACHMAN – Heidenfeld **166**
 PACSAY – Haág 259
 PALACIOS – Braga, F. **423**
 PÁLKÖVI – Pandavos, E. **72**
 PANČENKO – Kajdanov **160**; Knežević **92**; Makaryčev **161, 494**; Novikov **489**
 PANDAVOS, E. – Pálkövi 72; Vålkesalmi 452
 PANEQUE – Hernández, G. **72**
 PANNO – Karpov 371; Timman 388
 PAOLI – Mednis 383, 383
 PARIS – Budapest 264 (30)
 PAULSEN – Alapin **78**
 PAVLOV, D. – Solovcov **3**
 P"DEVSKI – Kolarov **65**
 PELČEV – Borisov **295**
 PERENYI – Forintos **533**
 PERERA – Handoko **431**

PERGERICHT – Boey 67
 PERSITZ – Ólafsson, F. 514
 PEŠKOV – Poleščuk 53
 PETERS – Kočiev 328
 PETRÁN – Honfi 192; Pintér 124; Sax 186; Suétin 149
 PETRONIJEVIĆ – Todorović, G. M. 601
 PETROSIAN – Browne 391; Fischer 202; Hübner 191; Ivkov 165; Spassky 182, 183
 PETROVIĆ, M. – Miliivojević 92
 PETRUŠIN – Rozentalis 284
 PÉTURSSON – Beljavskij 363
 PFLEGER – Kavalek 387
 PIKET – Cifuentes Parada 137; Van Der Wiel 111
 PILLSBURY – Delmar 14; Janowski 27; Lasker 140, 463; Maróczy 29, 432; Mieses 19; Wolf, H. 255
 PILNIK – Ólafsson, F. 375; Rossetto 248; Szmetan 201
 PINAL – Sieiro-González 109
 PINČUK – Dvoreckij 84
 PINKAS – Trajanov 2
 PINTÉR – Petrán 124; Smyslov 570
 PITSCHEL – Gelbfuhs 559
 PLA – Mahia 362
 PLANINC – Benko 443; Jones 72 (8)
 PLASKETT – De Firmian 581 (84); Finegold 325; Georgiev, Kir. 151; Mestel 220; Nunn 85; Short 220; Svešnikov 119
 PLETÁNEK – Dufek 223 (23)
 PLISECKIJ – Jandemirov 57
 POKOJOWCZYK – Sinkovics 453
 POLACZEK – Krukowski 45
 POLEŠČUK – Peškov 53
 POLGÁR, I. – Toth 203, 207
 POLGÁR, ZSU. – Matanović 182; Nunn 113
 POLI – David 602
 POLJAKOV – Domuls 53; Raeckij 359
 POPČEV – Georgiev, Kr. 191; Spasov, V. 65
 POPOV, B. – Grodzenskij 48
 POPOV, SI. – Oniščuk 31
 POPOVIĆ – Bellin 405; Fahnenschmidt 278; Handoko 519; Kapelan 590; Kurajica 534; Mihačičišin 626; Ólafsson, H. 316
 PORTISCH – Karpov 423, 424 (61), 427 (64); Kavalek 417; Timman 410 (57)
 POTAPOV – Kuznecov, I. 10
 POZDNIKIN – Vaisser 295
 PRASAD – Ye Rongguang 127
 PŘIBYL – Dvoreckij 183; Raeckij 13
 PRIMAKOV – Lazarev 54
 PRITCHETT – Forintos 73
 PRZEWOŹNIK – Kondali 513; Kuprejčik 115 (14)
 PSAKHIS – Jusupov 34, 508; Karpov 520; Martynovsky 214; Mihačičišin 86, 327; Schüssler 508
 PUC – Milner-Barry 68; Rabar 589
 PUIGGROS – Sanguinetti 291
 PULJEK – Grosar 579
 PYHALA – Handoko 519; Hernández, G. 519; Schüssler 567

R

RABAR – Puc 589
 RABINOVIĆ, A. – Alehin 91; Rubinstein 21
 RADULESCU – O'Kelly 258
 RADULOV – Abramović 421; Ermenkov 549; Kindermann 123; Mohr, G. 138; Timman 201
 RAECKIJ – Dolmatov 89; Emelin 275; Gipslis 306; Glek 359; Holmov 130; Hramov 298; Kuznecov 298; Novožilov 58; Poljakov 359; Pribyl 13; Štyrenkov 89; Vitoliš 59
 RAUSIS – Gorja 14; Zajcev 84
 RAZUVAEV – Bagirov 388 (53); Gulko 181
 READ – Mohrlok 275
 REE – Langeweg 389
 REEH – Treppner 471
 REIMAN – Doppler 260
 RENET – Arlandi 562, 566; Mirallès 275
 REŠETNIKOV – Gaiser 423
 RESHEVSKY – Byrne 379, 403 (56); Fedorowicz 404; Kavalek 417; Velimirović 186
 RIAND – Delanoy 366
 RIBLI – Bonner 472; Chandler 603
 RICARDI – Adla 240
 RICHARDSON – Morgado 497
 RICHTER – Bekkel 54; Holzhausen 140
 RISTIĆ, NEN. – Ciocâltea 109; De Firmian 531; Sax 531; Smirin 620; Striković 78
 RITOV – Vistanekis 160
 RIVERA – Forintos 393
 RJUMIN – Goglidze 205
 ROBEY – Barnes 255
 RÖDER – Bastian 33; Hartmann 569
 RODRÍGUEZ, A. – García, Gild. 587; García González 94, 209, 426; Hernández, G. 117; Scirawan 540; Sieiro-González 296; Zapata 584
 ROGERS – Finegold 19
 ROGOFF – Sznapić 404
 ROHAČEK – Šefc 13
 ROHDE – Seirawan 612 (94)
 ROJZMAN – Sokol'skij 139
 ROMANIŠIN – Hartston 14
 ROMERO HOLMES – García Padron 83
 ROSENTHAL – Sellman 255
 ROSSETTO – Emma 251; Keres 114; Pilnik 248
 ROSSOLIMO – Alexander 69
 ROTLEVI – Davidson 323
 ROZENTALIS – Akopian 278; Arlandi 503; Aseev 274; Dolmatov 118, 359; Dvojris 344, 345 (46); Halifman 279 (33), 284, 287; Ivančuk 360; Judasin 276, 276; Kotronias 350; Kruppa 298; Kuprejčik 126; Makarov 495; Malisauskas 161; Ohotnik 101; Oll 283; Petrušin 284; Šakarov 309 (38); Sokolov, A. 318, 356; Wahls 350
 RUBIN – Djakov 47
 RUBINSTEIN – Rabinović, A. 21
 RUBIO – Emms 590
 RUBLEVSKIJ – Šetin 9
 RUKAVINA – Abramović 532; Ivanović 532
 RUŠAKOV – Glek 300
 RYČAGOV – Christensen 361

S

- SABLIN – Kurkin 47
 SABUROV – Lutze 5
 ŠAHOVIĆ – Knežević 166
 ŠAKAROV – Rozentalis 309 (38)
 SAL'NIKOV – Fedorov 53
 SALOV – Nunn 327 (43); Short 340 (44); Timman 302 (36), 311
 SALTAEV – Forintos 595
 SALWE – Johner, P. 204
 SANGUINETTI – Puiggros 291
 SANTA – Camilieri 149
 SANTO-ROMAN – Mirallès 101
 SAPPFIROV – Jaroslavec 38
 ŠARBATOV – Nadanian 223
 SARIOGO – Armas, J. 74; Braga, F. 423
 SAVKO – Enin 60
 SAVON – Bronštejn 394; Gufel'd 154; Kočiev 103
 SAX – Bednarski 510; Handoko 458; Hulak 42; Insam 553; Jusupov 528 (78); Kapelan 430; Kortchnoi 388 (54); Kurajica 509; Mihal'čišin 450; Petrán 186; Ristić, Nen. 531; Toth 383
 ŠČETININ – Rublevskij 9
 SCHÄFER – Boll 322
 SCHLECHTER – Forgács, L. 369; Mason 191
 SCHLEHÖFER – Wolff 17
 SCHLEIFER – Hartman, B. 190
 SCHLOSSER, M. – Hofmann 553; Kaspret 322
 SCHMITDIEL – Howell 217
 SCHNEIDER, L.-Å. – Ernst 439, 451, 459, 462; Forintos 534; Jaśnikowski 370; Väikesalmi 286; Vladimirov 518
 SCHULTE – Müller, Kä. 33; Ostermeyer 28
 SCHULTE-BARTOLD – Schwartzman 585
 SCHULZ, K. – Kaminski 207
 SCHÜSSLER – Chandler 516; Ciocâltea 109; Dvoreckij 378; Eng 516; Ernst 458; Georgadze 84; Gufel'd 577; Kuprejčik 101, 130; Ljubojević 484; Lobron 424 (62), 520; Psakhis 508; Pyhala 567; Tal 520; Velimirović 568; Wedberg 409; Westerinen 521; Wiedenkeller 532
 SCHWARTZMAN – Dvojris 216; Hoffmann 535; Schulte-Bartold 585
 SCHWARZ – Smagin 124
 SECCHI – Garner 511
 ŠEFC – Rohaček 13
 SEGAL – Browne 558
 SEIRAWAN – Benjamin 128; Hübner 136; Karpov 612; Kudrin 603; Ljubojević 601; Rodríguez, A. 540; Rohde 612 (94); Short 601; Speelman 213
 SELLMAN – Rosenthal 255
 ŠEMAITITE – Gemste 38
 SEMENOVA – Fatalibekova 92
 SERET – Mirallès 74
 SERPER – Akopian 281, 356; Ivančuk 230; Kajumov 613
 SHAW – All 563
 SHERZER – Anand 601; Wolff 156, 306
 SHIRAZI – De Firmian 320; Fedorowicz 193; Lane 47
 SHORT – Anand 624 (100); Asmundsson 197; Gel'fand 348 (47); Hort 308; Hübner 327; Makaryčev 316; Nunn 85; Ólafsson, H. 220; Plaskett 220; Salov 340 (44); Seirawan 601; Smyslov 542; Timman 343, 619 (98); Van Der Wiel 587 (86)
 SHUSTER – Kieninger 140
 SHU YIMIN – Yu Xiaodong 601
 SIEIRO-GONZÁLEZ – Gipslis 523; Pinal 109; Rodríguez, A. 296; Spraggett 213
 ŠIFFERS – Čigorin 479; Kulomzin 547
 ŠIFMAN – Žukov 140
 ŠIFRER – Grosar 579
 SIKLOSI – Mathe 66
 SILVA, S. – Solomon 394
 SINDIK – Iannaccone 589; Zysk 589
 SINKOVICS – Pokojowczyk 453
 SISNIEGA – Velimirović 85
 SKEMBRIS – Kuprejčik 125 (16); Timman 275, 376; Wittmann 364; Zahariev 248
 SMAGIN – Arhipov 78; Jusupov 78; Makaryčev 79, 81, 81; Mihal'čišin 78; Schwarz 124
 SMIRIN – Ivančuk 89; Ristić, Nen. 620
 ŠMIT – Vitoliš 36
 SMULDERS – Sulman 50
 SMYSLOV – Beljavskij 579; Botvinnik 168; Bronštejn 208; Češkovskij 93; Fedorowicz 199; Gipslis 603; Hübner 525 (77), 584; Ivanović 101; Karpov 167, 182, 197 (21); Kavalek 169, 205, 420; Kortchnoi 524; Ljubojević 195 (20); Pintér 570; Short 542; Sokolov, A. 602; Tal 122, 200; Tatai 590
 SOKOLIN – Lukin 160
 SOKOLOV, A. – Agzamov 594; Andrianov 520; Finegold 367; Jusupov 514; Oll 327; Rozentalis 318, 356; Smyslov 602; Tichy 372
 SOKOL'SKIJ – Rojzman 139
 SOLOMON – Madl 611; Mortensen 499; Silva, S. 394
 SOLOVCOV – Pavlov, D. 3
 SOLOŽENKIN – Weglarz 482
 SOLTIS – Zuckerman 542
 SORENSEN – Ernst 291
 SOROKIN – Akopian 414; Dvojris 606; Ulybin 96, 581
 SPASOV, L. – Velikov 368
 SPASOV, V. – Georgiev, Kir. 87; Popčev 65
 SPASSKY – Almada 184; Hort 185; Jusupov 164, 180; Karpov 167, 177, 178, 183; Larsen 183; Petrosian 182, 183; Szabó 167; Timman 178; Van Der Wiel 185
 SPEELMAN – Barua 498 (71); Chandler 418; Koegh 37; Seirawan 213; Taulbut 108; Torre 404
 SPIELMANN – Marshall 19, 252, 253, 254 (28)
 SPITZER – Jacobi 5; Szen 5
 SPRAGGETT – Sieiro-González 213
 STANCIU – Ghizdavu 327
 STANGER – Visseti 47
 STAUNTON – Horwitz 5; Williams 292

STEAN – Toth 443; Van Der Wiel 108
 STEFÁNSSON – Wolff 317
 STEIG – Mende 469
 STEIL – Brandt 154
 STEINER – Kashdan 143, 170
 STEINGRÍMSSON – Mihal'čišin 597
 ŠTEJN – Anikaev 465; Nežmetdinov 191
 STERNBERG – Voronkov 485
 STEWART – Hamid 443
 STOICA – Lau 122
 STORLAND – Ernst 472
 STRIKOVIĆ – Mihal'čišin 78; Ristić, Nen. 78
 ŠTYRENKOV – Račekij 89; Tolstyh 28
 ŠUBÁ – Ciocâltea 181
 SUÉTIN – Češkovskij 385; Petrán 149; Tajmanov 163; Tal 482
 ŠULMAN – Smulders 50; Ungurs 48
 ŠUMOV – Winawer 389, 541
 SVEŠNIKOV – Kočiev 105 (11), 106; Plaskett 119
 SVIDLER – Delanoy 27
 SZABÓ – Hecht 189; Spassky 167
 SZÉLL – Autenrieth 9 (2); Fedorov 9
 SZEN – Spitzer 5
 SZMETAN – Pitnik 201
 SZNAPIK – Borik 108; Christensen 361; Maciejewski 588; Rogoff 404; Tischbierék 597 (88)
 SZYMCZAK – Kuprejčik 109

T

TABOROV – Jusupov 28
 TAJMANOV – Suétin 163
 TAL – García González 426 (63); Karpov 506; Kavalek 90; Ljubojević 536; Schüssler 520; Smyslov 122, 200; Suétin 482; Vaganian 388; Veingold 371
 TARRASCH – Grünfeld, E. 27, 33; Marco 197; Maróczy 369 (52), 439; Marshall 191, 246, 553; Walbrodt 403
 TARTAKOWER – Marshall 19
 TATAI – Smyslov 590
 TAULBUT – Speelman 108
 TEICHMANN – Lasker 168; Marco 369; Marshall 119 (15), 247
 TEIXEIRA – Da Costa Junior 580
 TESCHNER – Delander 498; Trifunović 370
 THESING – Autenrieth 226
 THIPSAY – Gabriel 68; Handoko 66 (7); Howell 69; Le Blanq 464
 THOMAS – Allcock 114
 TICHÝ – Sokolov, A. 372
 TIMMAN – Anand 365; Bareev 622; Beljavskij 533; Hjartarson 615 (95); Hort 377; Hübner 290 (34), 623 (99); Jusupov 120, 220, 233, 556 (81); Karpov 182; Kovačević 578; Ljubojević 308 (37), 417; Panno 388; Portisch 410 (57); Radulov 201; Salov 302 (36), 311; Short 343, 619 (98); Skembris 275, 376; Spassky 178; Van Der Sterren 421; Van Der Wiel 186
 TIMOŠENKO – Makaryčev 312

TINSLEY – Marco 124
 TISCHBIERÉK – Hazai 579; Judasin 458; Jusupov 597; Kindermann 131; Sznapić 597 (88)
 TODOROVIĆ, G. M. – Lalić, D. 583; Petronijević 601
 TOLNAI – Briffel 568
 TOLSTYH – Štyrenkov 28
 TOMPA – Forgács, J. 373
 TORRE – Balinas 375; Handoko 431; Speelman 404; Ye Rongguang 73
 TOTH – Bouaziz 160; Cappello 65, 84; Honfi 186; Hulak 507, 572; Ivanović 563; Kavalek 495 (70); Ljubojević 74; Lobron 516; Majer 152; Makropoulos 48, 582; Matulović 207; Micheli 383; Polgár, I. 203, 207; Sax 383; Stean 443; Valenti 491
 TRAJANOV – Pinkas 2
 TREPPNER – Reeh 471
 TRIFUNOVIĆ – Bronštejn 153 (19); Johansson 147; Minić 155; Teschner 370
 TUKMAKOV – Bronštejn 199; Dvoreckij 471

U

UDALOV – Kuzenkov 300
 UDOVČIĆ – Bertok 65; Matanović 66; Matulović 541
 ULYBIN – Akopian 98; Sorokin 96, 581
 UNGURS – Šulman 48
 UNZICKER – Alexander 471

V

VAGANIAN – Hübner 392; Tal 388
 VAÏSSER – Pozdnikin 295; Visockij 48
 VALENTI – Toth 491
 VÁLKESALMI – Hazai 305; Pandavos, E. 452; Schneider, L.-Á. 286
 VAN DER STERREN – Chandler 421; Nikolić, P. 389; Timman 421; Van Der Wiel 112
 VAN DER WIEL – Barua 108; Cuijpers 85; Jusupov 111; Ostojić 93; Piket 111; Short 587 (86); Spassky 185; Stean 108; Timman 186; Van Der Sterren 112
 VAN HOUTTE – Krukowski 78
 VAN KEMENADE – Howell 223
 VARGA – Kahn 210
 VASJUKOV – Andrianov 516; Bronštejn 373; Čehov 39; Dolmatov 561; Holmov 72; Vladimirov 519 (74)
 VASQUEZ – Brunner 183
 VAULIN – Gljanec 581
 VEHI BACH – Forintos 228
 VEINGOLD – Tal 371
 VELIČKA – Borsavolgyi 609
 VELIČKOVIĆ – Mihal'čišin 71
 VELIKOV – Spasov, L. 368
 VELIMIROVIĆ – Chandler 86; Kurajica 524 (75); Mihal'čišin 85 (9); Mijailović 404; Miral-

lès **85**; Murrey **188**; Reshevsky **186**; Schüssler **568**; Sisniega **85**
 VERÓCI – Katona **16**
 VIDMAR, jr. – Gligorić **68**
 VIKSNI – Vitoliņš **58**
 VILELA – García Martínez **100**
 VILLAREAL – Čehov **93**
 VINER – Browne **463**
 VISOCKIJ – Vaisser **48**
 VISSETI – Stanger **47**
 VISTANECKIS – Arulajid **157**; Ritov **160**
 VITOLIŅŠ – Anikaev **48, 48**; Butnorius **47**; Dautov **61**; Domuls **48**; Halifman **58**; Kočiev **76**; Kveinys **49, 64**; Raekij **59**; Šmit **36**; Viksni **58**
 VLADIMIROV – Češkovskij **65, 336**; Dvojris **362**; Gljanec **30**; Hazai **313 (39)**; Hecht **154**; Schneider, L.-Á. **518**; Vasjukov **519 (74)**
 VODIČKA – Kalivoda **356**
 VOLČOK – Borisov **295**
 VON MASOV – Batik **394**
 VOOS – Hånsel **12**
 VORONKOV – Sternberg **485**
 VORONOV – Muhin **166**
 VZDVIŽKOV – Efimenko **615**

W

WAHLS – Hába **365**; Jusupov **579 (83)**; Rozen-talis **350**
 WALBRODT – Tarrasch **403**
 WEDBERG – Schüssler **409**
 WEGLARZ – Soloženkin **482**
 WEINKAUF – Werner **286**
 WEISS – Blackburne **210**
 WEISSMANN – Harvey **2**
 WERNER – Weinkauf **286**
 WESTERINEN – Castro **196**; Schüssler **521**
 WIEDENKELLER – Schüssler **532**
 WILLIAMS – Löwenthal **2**; Staunton **292**

WINAWER – Kolisch **259**; Šumov **389, 541**
 WIT – Wolf **580**
 WITTMANN – Cederlind **294**; Skembris **364**
 WODA – Ostrowsky **461**
 WOLF – Kasparov **527**; Wit **580**
 WOLF, H. – Pillsbury **255**
 WOLFF – De Firmian **276**; Dreev **471**; Kudrin **565**; Mestel **457 (65)**; Miller **346**; Schl.höfer **17**; Sherzer **156, 306**; Stefánsson **317**

Y

YANG XIAN – Carag **601**
 YATES – Marshall **248**
 YE JIANGCHUAN – Ye Rongguang **26**
 YE RONGGUANG – Armas, J. **322**; Hjartarson **275**; Prasad **127**; Torre **73**; Ye Jiangchuan **26**
 YOUNG – Dzindzichashvili **101**
 YU XIAODONG – Shu Yimin **601**

Z

ZAGREBEL'NYJ – Zijatdinov **328**
 ZAHARIEV – Skembris **248**
 ZAJCEV – Češkovskij **103**; Kočiev **83**; Rausis **84**
 ZAJCEV, A. – Holmov **154**
 ZAJČIK – Karpešov **389**
 ZAMIHOVSKIJ – Koc **188**
 ZAPATA – Anand **91**; García González **613**; Lima **497**; Rodriguez, A. **584**
 ZARNICKI – Benjamin **613**; Liang Jinrong **407**
 ŽIDKOV – Kuprejčik **168**
 ZIJATDINOV – Galahov **330**; Zagrebel'nyj **328**
 ZUCKERMAN – Soltis **542**
 ZUDE – Michäsen **337**
 ZUIDEMA – Barendregt **579**; Hort **463**
 ŽUKOV – Šifman **140**
 ZYSK – Sindik **589**

Dizajn • Художник • Design • Design • Design • Design

Miloš Majstorović

Tehnički urednik • Технический редактор • Technical editor •
 Technischer Redakteur • Rédacteur technique • Redactor técnico

Đuro Crnomarković

Printed in Hungary

C42

1. e4 e5 2. ♘f3 ♘f6

- R ♘3. ♘e5, 3. d4
- 3. ♘e5 R ♘3... d6
- 3... d6 R ♘4. ♘f3

- 4. ♘f3 R ♘4... ♘e4
- 4... ♘e4 R ♘5. d4

- 5. d4 R ♘5... d5
- 5... d5 R ♘6. ♙d3
- 6. ♙d3 R ♘6... ♙d6, 6... ♙e7

- 6... ♙d6

- 6... ♙e7 R ♘7. 0-0
- 7. 0-0 R ♘7... ♘c6
- 7... ♘c6 R ♘8. ♗e1, 8. c4
- 8. ♗e1 R ♘8... ♙g4

- 8... ♙g4

- 8. c4

